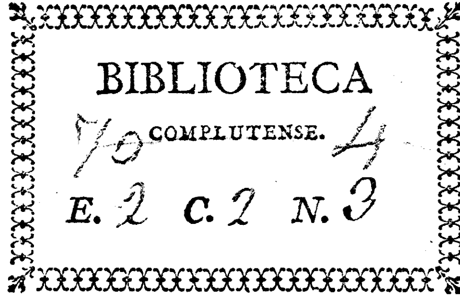

PTLEM
Quadr.
cum
Commto.

Terencio 8º
Lugd. 1496

Amicus medicorū magi
stri Joannis Ganiueti: cum opusculo qđ Celi enarrant
propter principium eius inscribitur: ⁊ cum abbreuiatio=
ne Abrahe auenezre de luminarib⁹ ⁊ diebus creticis.

Gondisaluus Toledo artiū ⁊ medicine ꝓfessor: dn̄o Hieronymo ferrera cohyspano suo:
egregio sane artium medicineq̄ doctori ⁊ regio phisico prestantissimo: atq̄ amico in pri
mis honorando: salutem dicit.

Cum diu diutiusq̄ tua virorū prestātissime in me collata beneficia ipe mecū hisce diebꝰ volu-
tarē: herebā pfecto: qd tua arte tuaq̄ prudētia amplissima quidē dignū afferre possem: cū te
hac nostra tēpestate preter ceteros nō modo nationis nostre hyspane: sed vel orbis totiꝰ: oim
bonarū artiū gloria pollere clarescat: vsque adeo vt vel pares habeas ꝙ paucissimos. Quo-
circa cū plirius memori ⁊ nō ingrato aīo istic hererē: tandē nō ingratū fore putabā: si hoc opꝰ
nouiter in diuinis illis: theologie: astrologie: ⁊ medicine facultatibꝰ: magistri Joānis Gani-
ueti ordinis diui francisci sacre theologie ꝓfessoris e cōuentu fratrū minorū viennen̄. editū:
cui amico medicorū nō ab re nomē indidit: impressum tersius tuo nomini dicare curarē: prefer
tim cū eiusmodi rebꝰ te nō mediocriter delectari sciam: nō ꝙ quicq̄ ex hoc te addiscere posse
arbitrater: verum q2 suā quisq̄ artē beniuolo semp oculo cōspectet. Sed ne quisq̄ imperitior
cui hec nostre debitionis testimonia legere cōtinget: fortassis addubitet cur amicꝰ medicorū
presens opus inscribat̄: norit hic ꝙ plurima ad astrologie principia capessenda ꝯtineri. Nec
ignoret quantū astrologia medicine cōferat cū sit iudiciorū eiꝰ directiua: vt plenissime deduxit
consiliator: ⁊ est sententia ypocratis in libro suo de aere ⁊ aqua ⁊ regionibꝰ: vbi si quidē recte
memini sic ait. Qui recta tenēt ⁊ credūt: norint astronomiā non minimā partē esse medicine.
Quā rem vel clarius expressit Galienꝰ in eo quē de spermate cōscripsit libro sic dicēs. Scire
debet medicꝰ planetā ⁊ signū in quo est cū egrotare q̄s cepit: tēpꝰ ipm diem atq̄ horā similit̄
Et subdit. Opus nostrū est cognoscere oēm phisicā operationē superiorū corporū ⁊ inferiorū:
⁊ generationē ⁊ operationē eorū: ⁊ colligantiā ⁊ operationē iporū p numerū planetarū: q̇bus
precognitis notet̄ in quibꝰ infirmitatibꝰ quisq̄ laborat: ⁊ quibꝰ pharmacijs deceat curari fm
corporis sui naturā. hec Galienꝰ ypocratis auctoritate: ad que longe plura peritissimorū viro-
rum testimonia adducere possem: si rem persuasu difficilē tractarem. Quantū vero presens
opusculū volentibꝰ ⁊ astrologie ⁊ medicine p̄ncipia capere cōducat: neminē nisi nō lecturū
latere poterit: vt tamē quā sibi quisq̄ partē desiderabit: facile offendat: ad finē operis reper-
toriolū capitulorū adiectū est. Ceterū virorū amicissime ne aures tuas fortassis obtundā: hec
missa facio. Vnū illud summopere exoratū velim vt placato supcilio exiguū hoc munusculū
a me suscipere nō asperneris: longe etenim plura debere fateor: neq̄ immemorem argueris
vbi maior referendi beneficij affuerit facultas. Verūtamē ne preter morē munꝰ ipe meū vili
faciā: spero equidē fore vt p istec tantilla amicitie nostre monumēta oēs mortales ad q̄s pre-
sens opus afferet̄: noscent quanti te galliarū p̄cipue Lugdunen̄. proceres faciūt: apud quos
in summo precio amplissimaq̄ charitate semp habitꝰ es. Quod vt rectius fiat operā adhibui:
vt iam sepe memoratū opusculū a magr̄o Joāne Trechsel alemāno: apud om̄es impressorie
artis (quos quidem norim) peritissimo ⁊ diligentissimo terse ⁊ castigate imprimat̄: qđ certo
scio ipm lubentissimo animo facturū: cū exploratissimum habeā dignitatē nominis tui apud
ipm plurimū posse: vtpote quā plurima dilectione nō immerito ꝓsequit̄. Hec sunt igit̄ que in-
nostri amoris perpetuū pignus ad te vir excellentissime data volui: que si accepta intellexe-
ro: nihil iocundius vnq̄ cōtinget. Vale medicinarū medicorūq̄ columen. Ex sancta ciuita-
te Viennen̄. pridie calendas octobrias. Anno salutis nostre. 1496.

¶ In hunc librū qui amicus medicoꝝ inscriptus ac edit⁹ est a magro Johāne Ganiueto ordinis minoꝝ in conuētu vienēn. eiusdē auctoris p̄fatio: in qua vtilitatē ꝛ diuisionē operis sui declarat: feliciter incipit.

In nomie domini amen. Incipit quidam breuis tractat⁹ ad dirigēdū phisicos in practica medicine quo ad influētiā celi tam tempore epidimie q̄ alijs tēporib⁹ anni vt sciant ipi phisici horas ꝛ tēpora in quib⁹ debēt dare medicinas: vel applicare corporib⁹ humanis: vt influētia iuuet opa medicine. q2 sepe dāt medicine laxatiue sub influētia celi ad oppositū renitenti: ꝛ quādoq3 p oppositū ppinantur medicine ad restringendum influētia celi laxante ꝛ cōcurrente radice supcelesti ad oppositū radicis ꝛ desiderij radicis inferioris ¶ Secūdo compositus est p̄sens tractat⁹ vt possint ipi phisici astrologi pnosticare p egro mortē vel sanitatē possibilē per influentiā celi dominantē qua noticia habita p viā presentis operis cū dei auxilio poterint securius ꝛ citius subuenire infirmis ad sanitatē obtinendam ꝛ satis copiose ꝛ succincte p dei grām ad ppositū ponit̄ hic in p̄senti tractatu q̄ distinguitur in quattuor partes q̄ vocant̄ differentie. ¶ Et pma differētia in generali de numero celestiū orbiū ꝛ de motorib⁹ eoꝝ f̄m doctrinam philosophoꝝ antiquoꝝ: ꝛ f̄m veritatem theologoꝝ opiniones friuolas pħoꝝ corrigētium. ¶ Secūda differētia est de distinctione zodiaci celi stellati ꝛ suarū partiū ꝛ de ei⁹ correspōdentia ad zodiacū none sphere q̄ primū mobile dicit̄. ¶ Tertia differētia est de inquisitione a qua radice puenīat epidimia ꝛ mors in hominib⁹ ꝛ plus vno tpe q̄ alio ꝛ de modo cognoscēdi ꝛ pnosticandi cursu nature ꝛ influentia celi mortē vel vitā egro. ¶ Quarta differētia est de modis cōseruandi sanitatē ꝛ obuiandi periculis egritudinū ꝛ de ingenio expellēdi morbos de corporib⁹ humanis q̄tū erit possibile artifici seu ministro nature ꝛ de modo medēdi ꝛ cōficiendi medicinas ꝛ fortificandi eas p influentiā celi ꝛ p̄cipue per inuocationē nominis dei supra totā influentiam celi. Et quelibet istarū quattuor differentiarū continet septem capitula in quibus capitulis elucidantur principia suarum differentiarū.

Argumentū p̄me differētie ꝛ ei⁹ p̄mi cap.

¶ Prima igit̄ differentia est de numero celestium orbiū ꝛ de motorib⁹ eoꝝ f̄m doctrinam pħoꝝ antiquoꝝ: ꝛ f̄m veritatē theologoꝝ opiniones friuolas pħoꝝ corrigentium.

¶ Primū aūt capitulū ist⁹ p̄me differētie est de numero ꝛ ordine celoꝝ in generali: ad quē numerū peruenerūt pħi: ꝛ vltra ꝛ supra theologi reuelatione ꝛ doctrina dei.

Circa primū itaq3 huius p̄me differētie capitulū: sciendū est q̄ pħi posuerūt. ix. celos in generali ꝛ q̄ttuor elemēta. Incipiendo igit̄ a parte inferiori versus nos dixerunt terrā esse ꝛ dixerunt eam esse sphericā ꝛ rotundā: cui⁹ rotunditatē pbauerūt rationib⁹ geometricis p aspectū ad celū ꝛ ad lineā eq̄nocialē celi ꝛ hoc maxime in partib⁹ indie in quadā ciuitate q̄ vocat̄ arim que distat ab oriente 90 gradib⁹ a gadib⁹ alexandri. ꝛ. 90. gradib⁹ a gadib⁹ herculis ab occidente. ꝛ 90 a polo artico ꝛ 90 a polo antartico. ita q̄ ciuitas illa rōne geometrica pbatur esse in medio terre distans equalit̄ a quattuor angulis eq̄libus celi: ꝛ habitatores illius loci veniēdo versus septētrionē per dietā perpendūt polū arcticū eleuari sup orizontē eoꝝ ꝛ q̄tū eleuat̄ eis veniēdo v̄sus septētrionē: tantū antartic⁹ eis deprimit̄. Nā si plana esset terra ꝛ nō rotūda equalit̄ viderent̄ stelle ab habitantib⁹ supra terrā in quacūq3 regione essent. hoc idē patet per eclipses solis ꝛ lune que vna hora fiūt orientalibus: alia vero hora fiunt ipsis habitātibus in occidente: ꝛ aliquādo est differētia trium horarum equaliū. ex quib⁹ rationib⁹ concludit̄ rotunditas terre supra quā habitāt homines beneficio dei ꝛ animalia ad seruitium hominū. ¶ Notandū de gadib⁹ alexandri ꝛ herculis supratactis: q̄ gades idē sūt q̄d termini quos terminos seu gades alexander tēporibus q̄bus debellauit orientem posuit in fine terre habitabilis versus oriētē iuxta mare videl3 orientale sub linea ecliptica de consilio peritoꝝ in arte astrologie: ꝛ fecit idē hic fieri in littore illius maris turrim altam que ē signum in memorie perpetue ꝛ in signū distantie a medio terre. Pari forma hercules bellās

in hyspania postq̄ deuicit reges illarū partiū videlicet finiū hyspanie ⁊ fuit dn̄s hyspanie fecit fieri de cōsilio peritoꝝ in astris iuxta mare ⁊ hoc sub linea ecliptica turrim quandā altam quā appellauit gades a parte videlʒ occidentis: ita ꝙ nō erat vltra locus terre habitabilis ⁊ manet illa turris vsq; ad hodiernū diē vocata ab incolis illius terre vulgariter le castel pharaont vel turris herculis. ¶ Et est sciendum ꝙ illic mare elongauit se ab illa turri per dimidiā leucā dimittendo turrim cum turris fuerit p̄mo in littore ⁊ q̄tum mare elongauit se ab illa turri de tanto trāsiuit versus partem orientis: ita ꝙ gades alexandri penitus sunt cooperte in mari: ⁊ ista habent ex lectura theorice planetarū. ita suo modo crescit aliquādo mare septētrionale dimittendo de tanto partē meridionalē sibi oppositam. ¶ Post terram dixerunt esse aquā etiam ꝓtendentē figurā sphericā ⁊ rotundā: cuiꝰ rotunditatem ꝓbauerūt pariformiter per aspectū ad celum. quotidiana nempe est nautarū experientia ꝙ quāto plus alicui poloꝝ vicinant: tanto magis ip̄e eisdē eleuat. ⁊ quanto magis elongātur: tanto plus deprimit. Est tamē non perfecte spherica sed figure semicircularis. miraculose nāq; in vna parte eleuatur propter vitam animantiū habēdā vel tuēdā. ¶ Supra quā posuerunt aerem ⁊ ignem etiā rotundarū figurarū. que elementa quattuor rotunda sunt ꝓpter celorum rotunditatē ne vacuū qd̄ natura abhorret poneretur: ⁊ inest rotunditas ipsis celis ⁊ omibus elementis principaliter ad representandū perfectionē ⁊ simplicitatē creatoris. Est eñ figura rotūda omniū figurarū ꝑfectissima capacissima ⁊ simplicissima. ¶ Visa materia de cōsideratione rotūditatis terre ⁊ alioꝝ elementoꝝ videndū est de naturis quattuor elementoꝝ. Terra in ordine inferior habʒ siccitatē dominantē ⁊ frigiditatem cōcomitantē. Aqua hʒ frigiditatē dominātē ⁊ humiditatē cōcomitantē. Aer habʒ humiditatē dominantē ⁊ caliditatem concomitantē. Ignis habʒ caliditatē dominantē ⁊ siccitatē cōcomitantē. Ex quo ptʒ ꝙ vnūquodq; q̄ttuor elemētoꝝ sibi ꝓpinquo assimilat in vna q̄litate ⁊ in alia ɔtrariat eidē. primū ⁊ vltimum terra ⁊ ignis ꝑ vnū mediū copulant videlʒ ꝑ siccitate ⁊ ꝑ duo ɔtrariant scʒ ꝑ frigiditatē et caliditatē. ¶ Et est aduertendū ꝑ elucidatōe istius tractatꝰ ꝙ maior pars eius ⁊ p̄ncipalis fundabit in his ꝓprietatibꝰ quattuor elemētoꝝ reducēdo ⁊ cōparādo naturas ⁊ influētias .7. planetarū ad ꝓpetates q̄ttuor elemētorū ⁊ ɔsequent tractādo de naturis ⁊ ꝓpetatibus stellarū cōparādo ⁊ assimilādo earū ꝓpetates ⁊ influētias ꝓpetatibꝰ ⁊ influētijs .7. planetarū ⁊ ꝓpetatibꝰ simplicibꝰ vel q̄nq; geminatis q̄ttuor elemētoꝝ. ¶ De nūero celoꝝ sciendū est in gn̄ali ꝙ ph̄i posuerūt nouē celos ⁊ ordo talis ē. P̄mo incipiēdo a parte inferiori vsus nos posuerūt celū lune distinctum ab alijs celis ⁊ hoc qr viderūt motū lune velociorem: ⁊ subsequent posuert celū mercurij ꝓpt rōnes geometricas q̄s experti fuerūt cōpositores tabularū: deinde celū veneris: subseq̄nt celū solis mediū int celos .7. planetarū tanq̄ palatiū principis existent maioris v̄tutis sibi collate a deo inter ceteros planetas. In sole nāq; posuit tabernaculū suum ⁊ ip̄e sol tanq̄ sposꝰ ꝓcedēs d thalamo suo. Exultauit vt gygas ad currendā viā suā ab oriēte in occidēte ex declaratōe textuali Nicolai de lyra sup ps. Celi enarrāt glīam dei ⁊ op̄a manuū eiꝰ annūciat firmamentū: hoc est celū stellatū. Subsequenter ascendēdo ponūt celū martis habēs aliū motū tardiorē sole. subseq̄nter ponūt celū iouis habēs motū tardiorē marte ⁊ hoc in 12. annis cōplendo reuolutionē suā sub zodiaco. postq; ponūt celum saturni septimi ⁊ vltimi planetarū habētis motū tardiorē ioue qr altior ē ⁊ cōplet sub zodiaco cursū suū in .30. annis solaribꝰ. postq; ascendēdo ponūt celū stellatū qd̄ ē octaua sphera existēs magni ornatꝰ ⁊ mirabilis influētie q̄s hʒ ab ip̄o artifice q̄ eā creauit. ⁊ mouet in .100. annis gradu vno ɔtra motum p̄mi mobilis: ⁊ in isto fundamēto ille magnꝰ ph̄s plato posuit annū suū reuolutōnis rerū oim in triginta sex milibꝰ annoꝝ in q̄ t̄pe ⁊ nō in minori celū stellatū complet reuolutōnē suā. Supra istos octo celos posuert ph̄i nonū celū p̄mū mobile qr viderūt ꝙ octauū celū mouebat duobus motibꝰ vno motu ab oriēte in occidēte in die naturali ⁊ in 100. annis gradu vno: ecōuerso ab occidēte i oriēte. Perpēdert igit discursu naturali ⁊ ratione ꝙ idem corpꝰ nō posset moueri ɔtrarijs motibꝰ. iudicauert itaq; ꝙ vnꝰ erat ei naturalis ⁊ alter motꝰ ab aliq̄ alio agēte supiori: sic posuert nonū celū h̄ est p̄mū mobile qd̄ mo

net orbes septē planetarū τ celū stellatū motu diurno ab oriēte in occidētē: ſʒ q2 illi orbes τ celi aliq̄d acq̄runt pcessu tp̄is de motu contrario ab occidēte in oriētē iudicauerūt rōne naturali supra nonā sphērā τ septē orbes planetarū esse aliū motorē mobilem a quo fieret isti motus τ istum motorē dixerunt primū mobile hoc ē nonū celū. Ad ista puenerūt pħi ratione naturali τ m̄lti sc̄ti antiq̄ patres. vt adā τ priogeniti iusti descēdēdo p gn̄atōez de q̄rū nūero fuit noe τ abrahā. hij nāq3 m̄lta habuerunt de istis p reuelatōnē diuinā τ ista sunt q̄ ad dicta pħoꝝ τ q̄ ad rōnē naturalē τ si q̄ habuerūt antiq̄ p reuelatiōnē diuinā tanto fortiꝰ ea sūt tradita p doctrinā. Supra istos theologi ponūt decimū celū mediū inr̄ nonū celū τ celū empireū: τ istō celū mouet̄ motu simplicissimo ſm theologos: τ aliq̄ dicūt istud celū esse celū cristallinū a materia multū lucida: τ quodāmodo vocat̄ celū aqueū. Juxta illō ps Bn̄dicite aque oēs q̄ sup celos sūt dn̄o: nō q̄ sit ibi aq̄ nec materia cristalli ſʒ q̄dā materia subtilis τ multū nobilis in cōparatōne vitri. iuxta istā cōsiderationē quāto aliq̄ō celū ē altius tanto aliq̄ cōditōe ē nobiliꝰ. Supra istud celū est celū empireū qō ē vndecimū τ est q̄etum τ nō mouet̄ aliq̄ via τ ē capacissimū: q2 cōtinet oēs alios celos infra se: τ est locꝰ sanctoꝝ angeloꝝ τ sc̄tōꝝ τ sc̄tarū τ oim saluādorū. τ iste ē ordo celoꝝ vndecim: videlʒ celestiū orbiū τ q̄ttuor regionū elemētariū. Prio em̄ est terra τ alia elemēta tria τ septē celi planetarū τ celū stellatū τ duo celi inr̄ celū stellatū τ celū empireū: τ sic in nūero sūt q̄ttuor regiones elemētares τ vndeci orbes celestes: τ sic in nūero sunt q̄ndeci: ita q̄ a cētro mūdi vsq3 ad thronū veri salomonis q̄ndecim gradibꝰ ascēdit̄ ad habēdū futurā glīa3. Supra istos orbes oēs posuerūt aliq̄ theologi celū beatissime trinitat̄ verū hic nō fit mentio nisi de celis materialibꝰ nec dicit̄ oppositū nec ꝓpositū ſʒ adducit̄ ad ꝓpositū q̄dāmodo quodda3 dictū pħoꝝ athenien̄. quoꝝ quodā tp̄e viginti q̄ttuor solēnes erāt req̄siti a p̄ncipe athenien̄ vt q̄libʒ diceret opinionē suā d̄ deo q̄d eēt deꝰ p̄ncipalioꝝ ipoꝝ q̄siuit inducias septē dieru3 post q̄s diceret q̄d ei videret̄ quos p̄nceps ei cōcessit τ alijs pħis vigintitribꝰ pari forma τ q̄libʒ alioꝝ vigintitriū pħoꝝ posuit in sc̄ptis ꝓpriā opinionē promptus post septē dies ad declarandū eam ꝓstādo q̄ p̄ncipalis pħoꝝ p̄mo diceret opinionē suā ꝓpriā. trāsactis septē diebꝰ cōuenerūt oēs ad p̄ncipē τ alij fuerunt parati p̄ter primū q̄ p opinione sua declarāda adhuc petijt inducias q̄ndeci dieru3 q̄bus dilapsis cōparuit corā p̄ncipe iterū petens vnꝰ mēsis spaciū q̄ dilapso tp̄s induciarū duplicari petijt: τ sic duplicādo pcessit sp̄ inducias petēdo vsq3 ad spaciū sex mēsiu3 τ tandē attediati tam p̄nceps q̄ alij pħi cōpulerūt ip̄m vbis ad dicēdū opinionē suā: τ tūc dixit istā ꝓpositionē. Deus ē sphera intelligibilis cuiꝰ centrū vbiq3 ē circūferētia vō nusq̄. Aliq̄ alioꝝ pħoꝝ dixert sūmū bonū: sūmū verū: p̄mā causam a q̄ depēdēt oia: τ multas alias pfectōes mirabiles de deo: ſʒ q̄s est mortalis q̄ possit de deo ꝓp̄e loq̄ nec de celo in q̄ habitat q2 habitat in oibꝰ celis τ in oibꝰ elemēt̄ τ vbiq3 est p p̄sentiā essentiā τ potētiā i inferno τ in cūctis elemētis τ in celis materialibꝰ τ extra celū p spaciū infinitū τ intellectꝰ humanꝰ neq3 appħēdere pōt: nec angelꝰ valet sufficient̄ intelligere q2 esse suū ē infinitū eē τ essentia eiꝰ idē sūt in eodē. nostrū intelligere in corpe hūano valde ē obnubilatū: etiam aie separate a corpe intellectio est finita τ cuiuscūq3 angeli: ita q̄ intellectꝰ creatꝰ nō pōt attingere ad tantā intellectōnē: τ sufficit nob̄ iudicio meo hic laudare opinionē illius pħi deꝰ est sphera intelligibilis p quādā similitudinē q2 sphera dr̄ pfecta rotunda cuiꝰ sphere centrū est vbiq3 circūferētia vero nusq̄.

Argumentū secūdi cap. prime differētie

¶ Secūdū capitulū est de nūero τ ordine orbiū pticulariū planetarū τ epicloꝝ τ cunctoꝝ celoꝝ nob̄ influentiū ſm doctrinā astrologoꝝ

Circa secundu3

huiꝰ dr̄ie capl̄m sciēdū ē q̄ nūerꝰ τ ordo orbiū pticulariū ſm doctrinā astrologoꝝ talis ē. Jncipiēdo vsus nos ē totale celū lune cōtiguū orbi ignis a pte inferiori in suo cōcauo cōtinēs infra se τ sub se q̄ttuor elemēta infra concauū sui orbis τ a pte supiori in suo cōuexo cōtiguat̄ orbi mercurij τ in eodē celo totali lune sūt q̄ttuor orbes particulares habētes distinctos morꝰ quoꝝ motuū vnꝰ nō assimilat̄ alteri: τ de istis orbibus p̄mꝰ vocat̄ orbis totalis lune cōtinēs intra se alios tres orbes: vt puta equantē deferentē

⁊ epiciclū. pm⁹ igit̄ orbis lune est orbis q̄ dr̄ totalis. secūd⁹ dr̄ equans. terti⁹ deferēs. qrt⁹ epicicl⁹ portās corpus lune.

¶ Mercuri⁹ plures habz orbes q̄ alij planete ⁊ mot⁹ varios ideo esset expediēs ad intellectionē hui⁹ declaratōis depingere in isto capitulo orbes mercurij sicut docet̄ in theorica planetarū: s̄ q2 hic nō ponūt̄ ponent̄ in fine libri p̄sent̄. Et in sūma mercuri⁹ habz sex orbes distinctos ⁊ mot⁹ varios correspōdētes istis orbib⁹. ⁊ p̄mo habz celū totale vt alij ⁊ q̄ttuor orbes secluso epiciclo ⁊ epiciclū suū in q̄ defert̄ corp⁹ planete ⁊ mouet̄. Residuū speculationis hui⁹ materie remittit̄ theorice planetarū: ⁊ in sūma celū mercurij habz sex orbes ⁊ celum lune quattuor: ⁊ sic in summa sunt decem.

¶ Venus habz q̄ttuor orbes: celū totale. ⁊ orbem equantē: orbē deferentē ⁊ epiciclū: ⁊ sic ven⁹ habz q̄ttuor orbes adiunctis inferiorib⁹ in numero isti tres celi habent quattuordecim orbes

¶ Sol p̄nceps planetarū creat⁹ in medio septem planetarū tanq̄ cor in medio corporis humani ē ordinat⁹ in suis orbibus siue epiciclo. habz p̄mo celū suū totale. secūdo suū orbem equantē. tertio orbē deferentē: ⁊ sic in sūma hz tres orbes p̄ticulares numerat̄ his orbib⁹ cum quattuordecim p̄cedentib⁹ erūt decem ⁊ septem orbes particulares.

¶ Mars iuppiter ⁊ saturn⁹ q̄lib3 istor̄ habz celū suū totale ⁊ orbē equātē ⁊ deferētē ⁊ suum epiciclū ⁊ sic quodlibet illor̄ celor̄ habet quattuor orbes quasi particulares qui simul iuncti faciunt duodecim: ⁊ iuncti simul cum p̄cedētib⁹ faciūt vigintinouē q̄ sūt orbes particulares septē planetarū. ¶ Seq̄t̄ subseq̄nt̄ de celo stellato qđ est octauū celū qđ dr̄ firmamentū q2 stelle sūt firmate ⁊ fixe in eodē celo tn̄ illud celū ē vnicū ⁊ vnic⁹ orbis lic3 habeat duplicē motū. vnū ab oriente q̄ f̄m astrologos vocat̄ violēt⁹ quo motu fert̄ quolib3 die ab oriente in occidētē ⁊ ab occidēte in orientē cōplens reuolutionē totalē lic3 in centū ānis moueat̄ motu naturali ab occidēte in orientē gradu vno ⁊ ille mot⁹ diurn⁹ celi stellati quo mouet̄ ex impulsu ⁊ tactu p̄mi mobilis dr̄ violent⁹ q̄q̄ vterq3 mot⁹ celi stellati alio modo posset dici naturalis q2 obedit suo supiori .i. p̄mo mobili ⁊ p̄cipue iste mot⁹ ab oriēte in occidentē celi stellati diurn⁹ posset dici naturalis q2 obedit imperio dei qui ordinauit istum motū diurnū fieri p aliū motū supiorē videl3 per motū primi mobilis. cōnumerato itaq3 orbe octauo p̄dicto erūt orbes triginta: lic3 em̄ duplicē ip̄m firmamentū habeat motu3 vt ex supradictis claruit q̄uis etiā multiformibus imaginib⁹ ornatū sit celestib⁹ munerib⁹: est tn̄ vnic⁹ orbis totalis q̄b⁹ si cōnumeret̄ p̄mū mobile qđ raptu quodā secū trahit trigita orbes p̄dictos in vigintiq̄ttuor horis ⁊ erunt in vniuerso orbes trigitavn⁹ ad quor̄ noticiā astrologi ⁊ phi puenerūt. ¶ Circa qđ est sciendu3 q̄ oēs isti celi ⁊ orbes influūt nobis in istis inferiorib⁹ p motū ⁊ radiū: p motū calorē p radium virtutē. Et est notandū q̄ lic3 celi non habeant radios apparētes vt sol vel vt corp⁹ alteri⁹ planete vel stelle lucide: attn̄ habent radios v̄tuales cū sint corpa clara ⁊ dyaphana qui radij mittunt̄ ad aerē ⁊ influunt f̄m mag⁹ ⁊ min⁹: vt diceret̄ de aliq̄ lapide p̄cioso qui ex tactu haberet v̄tutē supra curā oculor̄ vel super aliquē aliū morbū vel aliquā p̄prietatē laudabilē: lapis ille esset appreciād⁹ ⁊ diligēdus p vtilitate: ita in p̄senti materia dr̄ de corporibus habētib⁹ v̄tutē qua mediāte operant̄ in nobis v̄tute eis data a deo: dicit̄ rōnabiliter q̄ honorabili⁹ est creatori qui celos creauit q̄ dederit eis v̄tutē ⁊ influētiā q̄ q̄ nullā haberent influentiā seu v̄tutē: ⁊ in hoc mag⁹ ostenditur sapiētia ⁊ potentia creatoris creando ⁊ manutenēdo res alicui⁹ v̄tutis q̄ si essent inanes ⁊ supflue ⁊ nulli⁹ v̄tutis vel cōparatōis: oīa creata cognita debēt reduci p sapiētes in laudē creatoris: ⁊ iste deb3 eē finis p̄pri⁹ acq̄sitionis oīm artiū ⁊ doctrinarū licitarū reducere videl3 in laudē creatoris: ⁊ ista fuit imaginatio Auicē. de cognitōe orbiū celestiū q̄ p hanc cognitionē eleuat̄ aīa ad cognitionē ⁊ dilectionē dei ⁊ ad vitam rectam.

Argumentū tertij cap. p̄me differētie.

¶ Tertiū cap. prime differētie ē de numero ⁊ ordine intelligētiarū orbes celestes regentiū ⁊ mouētiū f̄m dicta ⁊ scripta ⁊ opiniones philosophor̄ antiquor̄.

Circa tertiū capitulū

videndū est de nūero ⁊ modo intelligendi phor̄ ⁊ de modo loq̄ndi phor̄ de intelligētijs mouētib⁹ orbes

celeſtes qd' capl'm magis ponit hic improbā
do ꝙ approbādo: qꝛ ſm rei veritatē ⁊ doctrinaꝫ
theologoꝝ in multis hic errauerūt a veritate
⁊ poſuerūt numerū intelligētiarū ſeparatarū
ſm nūerū orbiū ⁊ poſuerūt eas eternas ⁊ ne-
ceſſario mouere celū ⁊ per viam ꝑ quā mouet
ordine cōi: ⁊ fuit iſta opi. Auicē. inter ceteros
tractātis plixi⁹ materiā intelligētiarū. cōſide
rauit naꝙ ipē pmā cauſaꝫ q̄ eſt ſupra oēs in-
telligētias ⁊ a qua oēs intelligētie depēdent
ſimpliciſſimā eſſe ⁊ nō poſſe vt ſic ꝓducere ꝑ
ſe rōe ei⁹ pme opatōis niſi vnicā itelligētiā. ꝑ
illud principiū Idē manētū idē nō ē natū face
re niſi idē. ⁊ qꝛ pma cauſa ē ſimpliciſſima pōt
ꝓducere vnicā itelligētiā in rōe pme opatōis
q̄ imediate depēdet ab ea: ⁊ iſtā intelligētiaꝫ
vocauerūt phi intelligentiā pmi mobilis. Et
qꝛ ē immediata illa intelligētia ipi pme cauſe
mouet magno impetu ⁊ fortitudine corp⁹ ſui
mobilis ſeu celi ⁊ oia corpa celeſtia inferiora.
Intelligētia vō pmi mobilis qꝛ ē pma intel-
ligētia depēdēs a pma cauſa maioris vtutis
eſt ꝙ quecunꝙ intelligētia ſequēs: ⁊ qꝛ ē cau
ſata a pma cauſa ⁊ eſt annexa ſuo celo ad mo
tū ei⁹ cōtinuādū ꝓducit ꝑ actū ſui intellect⁹ ⁊
ſue intelligentie ⁊ ꝑ receptionē fortitudinis
quā hꝫ a pma cauſa ꝓducit intelligētiā ſecun
dam imediate ſub ſe q̄ dr̄ intelligētia celi ſtel
lati. Et iſta pma intelligētia cū ſecūda intelli-
gētia ꝓducit corp⁹ celi ſtellati: ⁊ ſecūda intelli
gētia mouet illud celū motu ſuo ordinario ⁊ ꝑ
iſtā viam tractauerūt phi iſtū nūerū intelligē
tiarū ſeparatarꝫ ꝙ plurima abſurda ⁊ vitati
theologice repugnantia aſſerentes ꝓcedēdo
ab iſtis ſupiorib⁹ intelligentijs vſꝙ ad intelli
gentiā inferiorē videlꝫ lune quā vocauerunt
datricē formarū in iſtis inferiorib⁹: ⁊ aſcripſe
runt iſtis intelligētijs ptātem magnā ⁊ ſcieti-
am ⁊ vtutes alias ⁊ ſuperiorib⁹ intelligētijs
maiores vtutes ⁊ vniuerſales. Et ꝙ ſupiores
intelligētie ſunt cauſe inferioꝝ intelligētiarū
⁊ q̄libꝫ itelligētia ē cauſa ſui celi vel ſui orbis
particularis. iuxta qd' videt ſentire auctor de
cauſis ꝓpoſitōe octaua ſic inquiēs. Ois intel
ligētia ſcit qd' ē ſupra ſe ⁊ qd' ē ſub ſe: verūtn̄
ſcit qd' eſt ſub ſe qꝛ ē cauſa ei⁹: ⁊ ſcit qd' eſt ſu-
pra ſe qm̄ acqrit bonitatē ab eo. Iſta ꝓpoſitio
ſimplr̄ ē falſa qꝛ nulla intelligētia depēdēs
eſt cauſa alterius intelligentie nec bonitatis
eius: ſed deus qui eſt ipa pma cauſa qui crea
uit oīa. iuxta textū ſacre ſcripture. In pnci-
pio creauit de⁹ celū ⁊ terrā. Et ſm magiſtrū
ſententiarū quattuor creauit deus in pncipio
creatōnis omniū rerū: celū empireū: angelos
materiā primā: ⁊ temp⁹: ⁊ mox repleuit deus
illud magnū celum empireū angelis ⁊ nō ſm
nūerū orbiū cōtra phōs tenentes illā opinio
nem. de quib⁹ ſanctis angelis loquitur Dani-
el in textu biblie. Milia miliū miniſtrabāt ei
(hoc eſt deo) ⁊ decies centena milia aſſiſte-
bant ei. ꝙ ꝑ in his duob⁹ nūeris nō ſit nume-
rus ſanctoꝝ angeloꝝ. Et eſt ſciēdū circa hoc
ꝙ nullus theologoꝝ ſcribentiū de ſanctis an-
gelis dicit numerū ipſoꝝ nec numer⁹ in ſacra
ſcriptura reperit. Tant⁹ eīm numer⁹ eſt ꝙ ſup
terrā ignorat: ideo fatue opinati ſunt illi q̄ vo
luerūt tractare numerū intelligētiarū ſeu an-
gelorum ſm numerum orbiuꝫ celeſtium. Po-
ſuerūt ſiquidē phi intelligentiam lune regere
q̄ttuor elemēta: ⁊ poſuerūt quālibet intelligē
tiam eſſe ⁊ pſidere in toto ſuo celo ⁊ in ambi-
tu ſui celi ⁊ in omībus contētis infra vſꝙ ad
centrum terre ⁊ animas hoim mediāte vehe
menti imaginatione coniungi intelligētie lu-
ne ꝑ vehementē ⁊ fortē imaginationē: ⁊ inde
eſt ꝙ aliq̄n hoies acqrunt magna que deſide
rant ſi intelligētia lune influat: que oīa ſunt
abſurda: qꝛ ſepe per imaginationē humores
in corpore humano alterant. Unde ſequunt
aliqua incōmoda vel que vident eſſe ſtupen-
da: ⁊ hoc aliquādo accidit in animalib⁹ de vir
tute imaginatiua. ſicut habet in quodā paſſu
biblie de Jacob qui ponebat duas virgulas
duoꝝ coloꝝ ſup fontē: ⁊ inde oues bibendo il
lorum coloꝝ retinebant ſimilitudinē in virtu-
te brutali imaginatiua: ⁊ quādo veniebāt ad
gnātionē cū arietib⁹ remanebat illa ſimilitu-
do duoꝝ coloꝝ in ipis ouib⁹ ꝑ quā imaginati-
onē fetus generati erant duoꝝ colorum. hec
ponit Nicolaus de lyra ſuper illo paſſu Gen.
Ponit etiam vltra ꝙ quedā matrona nobilis
in partibus hyſpanie habebat fortē imagina
tionē tempore generatōnis ſuper quadā cho
rea ethyopum depicta in camera ⁊ preſertim
ſup quodā magno ethyope in iſta chorea de-
picto: que matrona tempore partus peperit
puerum ſimilem ethyopi magno depicto in
chorea: nato itaꝙ puero ſingulisꝙ credenti-
bus ipſaꝫ matronā cū aliq̄ ſclauoꝝ ſarracenie
ꝯcubuiſſe cū nat⁹ nulli parentū aſſimilaretur

decreuerīt iusticie administratores de ꝯsensu etiā habito parentū ⁊ mariti ipa͡z post releuatione part⁹ q̄ cōiter in vni⁹ mēsis spacio cōpletur esse cōburendam: ante tñ hui⁹ iusticie administrationē seu executionē vocati fuerūt q̄dam sapiētes ex quo͡z nūero vn⁹ petijt vt locū cōcubit⁹ videret quo viso perpēdit gñationem illā factā fuisse fortitudine virtut͡q imaginatiue. dixitq͡z illū magnū ethiopem nati esse patrē adducēs biblie textū in loco allegato q̄ deductōe audita liberata fuit matrona a combustione. Ex q̄bus claret multa in istis inferiorib⁹ cōtingere ꝑpa rerū natura nō ꝓuenientia ab influētia ipi⁹ intelligētie lune. ex quo p͡z in ista materia itelligētiarū separatarū p̄hos antiquos q̄busdā veris inxta falsa inmiscuisse. pa͡z etiā ex hoc ꝙ eo͡z opiniones non sunt multū recitāde nisi breuit͡. ac etiā nec tractande nec sunt tenēde sed improbande in ꝑsenti materia. Nec mirū si errauerīt loq̄ndo de substantijs separat͡q: q͡z sepe hoīes eleuati ⁊ imbuti in magna sciētia deficiūt in iudicio ꝑticulari multarū rerū naturaliū arti eo͡z subiacētiū ⁊ intellect⁹ nisi eleuet͡ ꝑ sacrā scripturā vel ꝑspalē inspirationē sepe deuiat a veritate. q͡ȯ cōsiderans Aristo. ij. metha. regratiat͡ antiq̄s p̄his de doctriuis scriptis ⁊ eo͡z laboribus q͡z eo͡z labores sunt nobis occasio acq̄rēdi veritatē. Ita regratiādū ē istis in p̄te circa h̄ ꝙ laborauerūt ad inq̄rendū veritatē ⁊ posuerunt substātias separatas ⁊ intelligētias ⁊ aīas rationales ⁊ oīa ista ꝑpetue manere intelligentias siquidē ꝑpetuas a parte ante ⁊ a parte post: nō tñ tantū errauerīt a veritate ꝙtū multi mūdani dicentes se sapiētes esse ⁊ stulti facti sunt dicētes aīas nostras rōnales nō manere post mortē nec esse intelligētias separatas nec ꝑmā causam. Iuxta illō ps. Dixit insipiens in corde suo nō est deus.

Argumentū quarti cap. differētie ꝑme.

¶ Quartū capitulū hui⁹ ꝑme differentie est de numero ⁊ ordine harū intelligētiarū ⁊ modo mouēdi celos imperio dei benedicti ⁊ q̄d debet censeri vel improbari in hac materia generalit͡ ⁊ cū timore scribēdo s̄m veritatē ⁊ doctrinam theologorum.

Circa quartū capitulū

Circa quartū capitulū hui⁹ prime differētie: hoc ē circa veritatē de numero ⁊ ordine harū intelligētiarū intelligēdum ē ꝙ numer⁹ ⁊ ordo nō sunt nobis noti nisi ꝑ quasdā reuelationes ⁊ scripta aliquo͡z docto͡z poti⁹ vtentū rōne argumētatiua theologica ꝙ reuelatione diuina: sequentiū in hac materia in p̄te dicta b̄ti Dionysij in de āgelica hierarchia dicēt͡ ꝙ duplex. pot ī ꝑnti eē via ⁊ potētia mouēdi celos. Prima imperio dei b̄ndicti seclusa q̄cunq͡z applicatōne cuiuscūq͡z angeli. Alia via magis famosa: ꝙ de⁹ qui ē immobilis manens dans cūcta moueri: dat certis angelis ⁊ de ordine determinato nouē ordinū angelo͡z: videlicet de ordine virtutū imperiū mouēdi celos ⁊ ordine quo mouet͡ vel alio ordine sicut sue volūtati placet: vel ꝙ celu͡z stet sine motu q͡ȯ nō viderūt p̄hi antiq̄ nec potuerūt videre per eo͡z rōne naturalē. Dixerūt nēpe ꝙ si mot⁹ celi cessaret tot⁹ ordo inferio͡z ⁊ oīs actio hic infer⁹ destrueret͡: ponēdo tantā cōnexionē necessariā int͡ motū celi ⁊ ista īferiora q̄ttuor elemēto͡z ⁊ alio͡z elemētato͡z arguēdo ꝙ si motus celi cessaret oīa īferiora cessarēt ⁊ destruerent͡: cui⁹ tñ oppositū fuit t͡pe Iosue: vt h͡r in biblia Iosue. 10. ca. Habita quadā magna victoria ꝑ iosue ⁊ filios israel in q̄ victoria misit dn̄s lapides grādines ⁊ magnos lapides de celo aereo. i. de aere q̄ lapides ꝙplurimos interfecerūt de inimicis legis dei: quos iosue cū tota gēte sua tūc interfecit. Tūc locut⁹ est iosue dn̄o in die q̄ tradidit amorreū in cōspectu filio͡z israel. dixitq͡z corā eis sol cōtra gabaon ne mouearis ⁊ luna cōtra vallē ahylon. Steteruntq͡z sol ⁊ luna donec vlasceret͡ se gens de inimicis suis. Itē ibidē. Nōne scriptū est hoc in libro iusto͡z. Stetit itaq͡z sol ī medio celi ⁊ nō festinauit occūbere spacio vni⁹ diei. nō fuit ante ⁊ post tā lōga dies obediēte dn̄o voci hoīs ⁊ pugnāte ꝑ israel. Ex q̄ p͡z ꝙ tota machina inferior elemēto͡z potest regulari absq͡z motu celi: nec minus deo volēte fierēt gñationes ⁊ ꝓductōnes rerū toto celo q̄escēte ꝙ cū motu celi. dato ꝙ Aristote. dicat. ij. phisico͡z. Sol ⁊ hō generāt hoīem. ita intellige de alijs aīalib⁹. sol ⁊ asin⁹ generant asinū: hoc ē de facto sic ē ordinatū a deo: q͡z sol tāꝙ supior causa eq̄uoca cōcurrit ad influxū rerū inferio͡z ꝑ virtutē sibi datā a deo: ⁊ si deus aliter ordinaret aliter fieret ⁊ eque naturalit͡ tūc sicut nūc. Non est ergo alligata ordinatio inferiori celo nec intelligētijs seu angelis s͡ȝ deo immediate

Et sic fecit stare totũ celũ tp̃e Josue ⁊ oīa ce-
lestia corpora cessare a motu bellantib⁹ homi
nib⁹ in terra ⁊ facientibus alias opationes cō
uenientes: sic deus pōt iperare celo: vt mouea
tur ab occidente in oriente sicut nūc mouet
ab oriēte in occidentē ⁊ ita velociter sicut mo
uetur nūc: ita moueat tunc: imo veloci⁹ si ei
placeret. Et tot⁹ iste motus celi sicut nūc: ita
tunc obediēdo impio creatoris sicut a pte rei
fuit tp̃e ezechie regis iude qui fuit in quadã
infirmitate de qua fm cursũ nature debebat
mori. In qua infirmitate venit ad eũ ꝓpha
dñi esayas ex pte dñi dixitq3 regi hec dixit do
min⁹ deus: precipe ⁊ ordina domui tue. mo-
rieris em̃ ⁊ nō viues. qui rex cōuertit faciē su
am ad parietē ⁊ orauit dñm ⁊ fleuit. quib⁹ ora
tione ⁊ fletu factis. dicit dñs Esaye reuertere
et dic ezechie duci ppli mei. hec dicit dñs de⁹
dauid patris tui: Audiui orationē tuã ⁊ vidi
lachrymas tuas ⁊ ecce sanaui te. die tertio as
cendes templũ domini: ⁊ addam dieb⁹ tuis
15. ãnos ⁊ de manu reg. assyriorũ liberabo te ⁊
ciuitatē hanc. s. hierusalē. dixerat aūt ezechi-
as ad esayam qd erit signũ ꝙ dñs me sanabit
⁊ ꝙ ascensurus die tertia sum templum dñi.
ita ait Esayas. Hoc est signũ a dño ꝙ factur⁹
sit dñs sermonē quē locut⁹ sũ tibi vt ascēdat
vmbra. 10. lineis: aut vt reuertat totidē gradi
bus. ⁊ dicit Ezechias. facile est vmbrã cresce
re. 10. lineis nec volo vt hoc fiat: sed vt reuer-
tat retrorsũ. 10. gradib⁹. Inuocauit itaq3 Esa
yas propheta dñm ⁊ reduxit vmbrã per. 10. li
neas quibus iã descēderat i horologio achaz
eũdo retrorsum. 10. gradibus. Et hec materia
de reuersione solis per. 10. lineas habet Esa-
ye. 38. caplo. ¶ Quã materiã tractat beatus
Dyonisi⁹ ⁊ multi alij theologi indagãtes qui
illorũ duorũ dierũ artificialiũ fuerit maior in tē
pore Josue dũ sol stetit immobilis ⁊ oīa cor-
pora celestia spacio vni⁹ diei artificialis. erat
quoq3 tunc in mense iunij qñ dies artificialis
versus hierusalem habet. 14. horas ⁊ spacio
vni⁹ diei artificialis: quieuit sol ita ꝙ dies arti
ficialis illa fuit. 28. horarum dies vero artifi-
cialis tēpore Ezechie regis in qua sol fuit re-
uersus. 10. gradibus erat. 12. horarũ ⁊ tūc erat
equinoctium autũnale: ⁊ sol fuit reuersus p
10. lineas ab occidente in orientem imperio
creatoris ⁊ post de oriēte reuersus fuit ad oc-
cidētem per viam per quã venerat: ita ꝙ dies
illa artificialis fuit augmentata de. 20. ho-
ris retrocedendo de. 10. horis ⁊ reueniēdo p
viam per quã retrocesserat de. 10. alijs horis
Ita ꝙ dies illa artificialis habuit. 32. horas
⁊ ita fuit maior ꝙ̃ illa que fuit tēpore Josue
nec obstat text⁹ biblie q̃ dicit de tp̃e Josue ꝙ
nec tã magna dies ante nec post sicut illa fu
it. Respōdet nãq3 beatus Dyonisi⁹ in quadã
epistola ad policarpũ ꝙ liber Josue fuit scri-
ptus circa finē vite Josue: ⁊ ꝙ ly post in obie
ctione facta ad oppositũ refertur ad tp̃s scri-
pture libri Josue: ⁊ nō refertur ad tp̃a simpli
citer futura: ⁊ inter mortē Josue ⁊ regis Eze
chie fluxerũt octingenti anni saluo pluri aliq̃
bus annis. Ita ꝙ dies artificialis de reuersio
ne solis fuit maior ꝙ̃ de tēpore stationis tēpo
re Josue. Ista de textu biblie ⁊ alia que sūt
auctentica sunt adducta ad ꝓpositum cōtra
opiniones ⁊ scripta aliquorũ antiquorũ phorũ
qui nō habebãt illuminationē sufficientẽ de
phia et de potentia ipsius prime cause: q2 ista
sic simpliciter ponēdo sicut ipsi ponebant de
rogabãt potentie prime cause ⁊ veritati vere
phie attribuēdo intelligentijs celorũ virtutẽ
quam nō habebãt: ponēdo etiam eas neces-
sarias dicēdo eas esse in eorũ toto celo ⁊ vsq3
ad centrũ terre. ¶ Quã materiã pertractans
Alexander de alis. 2. sniarũ. querens vtrum
angel⁹ possit esse vbiq3 simul ⁊ semel: ⁊ vtrũ
mouēdo celum sit in toto celo. Respōdet an-
gelus ex ministerio pōt mouere celũ nō tñ est
vbiq3: hoc est in toto celo sed in aliqua parte
celi: ⁊ potius videtur de parte orien. ꝙ̃ de ali
qua alia ⁊ cōiungitur celo vt motor moto nō
vt pficiens suo pfectibili vel forma corpori vt
digne diceret explanter. rex regens totũ re-
gnũ nō est in toto regno sed in aliqua parte re
gni. sic angel⁹ mouēs celum mouet nō ex ipe
rio voluntatis sue: sed volũtatis diuine ⁊ per
aliam applicationē mouet ꝙ̃ per suam volun
tatē solam ⁊ angeli mouēdo celos iperio dei
eque sunt semp beati ⁊ in gloria ⁊ illi angeli
qui mittũtur ad nos ꝓpter illuminationem ⁊
informationem nobis necessarias aut ꝓpter
executiones sicut fuit de angelo exequēte so
domam ⁊ gomorrã: ⁊ de illo qui percussit ex
ercitum cenacherib regis assiriorum semper
sunt in gloria. Ita ꝙ omnes spiritus sunt ad
ministratores volũtatis diuine: ⁊ ita est tenē
dum in ista materia de motu celorum: de⁹ imo

uet celos per sanctos angelos ⁊ posset dare motū celis sine angelis: ⁊ sicut placet deo celum mouere nūc ab oriente in occidētē. ita ab occidente in orientē ⁊ sphera celestis contra spheram voluitur: ⁊ totū hoc iperio ⁊ obedientia creatoris ⁊ inter cetera creata speculatio magna ⁊ admiratio ipsius cōditoris relucet in celis materialib⁹ velut in quodam libro digito dei scripto teste Dauid eximio prophetarū dicente Celi enarrāt gl'iam dei ⁊ opera manuū ei⁹ annūciat firmamētum.

Argumentū qnti capl'i d'ñe prime.

¶ Quintū capitulū prime d'ñe est de ornatu mirabili ipsi⁹ celi stellati: ⁊ hoc in generali.

Circa quintum

capitulū huius prime d'ñe Aduertendū est q̄ deus ornauit celū stellatum ornatu mirabili vltra ornatū p'mi mobilis ⁊ vltra ornatū orbiū .7. planetarū. Nā primū mobile est sine stellis ⁊ planetis: ⁊ est simplicissimū ⁊ vniforme in corpore licet mirabiliter actiuū. Sphere aūt .7. orbiū .7. planetarū: sic stellis ornate sunt: ita q̄ quodlibet celū totale est ornatū vnica stella seu vnico planeta. celū vero stellatum est ornatū tot et tātis stellis q̄ nūq̄ fuit astrologus qui sciret numerū totalem stellarū iuxta dictū cuiusdā sapientis. Qui stellas numeras quarū tu noia solus: ⁊ loquitur de deo. ⁊ subdit ordinē celi ⁊ pluuie guttas ⁊ dies seculi et arenā maris quis dinumerauit ipse solus. i. deus. oia metiri ⁊ dinūerare pōt qui omnia ambit sua sapiētia. Certū est iuxta dictū Aristotel' q̄ q̄q̄ plurime stelle sunt in celo stellato que nō sūt nobis visibiles nec numerabiles ꝓpter paruitatem q̄titatis earū vt dat exemplū Aristoteles de galaxia. i. de circulo lacteo que pars celi est cōiter lucidior in nocte serena q̄ aliqua alia pars celi ꝓpter multitudinē stellarū paruarū que influūt in aere ⁊ in terra ⁊ mittūt radios suos ad nos. de talib⁹ stellis nō est nobis sciētia ꝓpter defectum potētie visiue hoīs q̄ nunq̄ potuit intueri eas. Sed de stellis visis pōt esse scientia ⁊ fides. Sciētia quidē scientificis cognoscentibus aliquas propietates saltē principaliores. fides potest esse de talib⁹ hominibus nescientibus proprietates habentibus vero vocabula ⁊ ꝓpositiōes auditas. verbi gratia in geometria. Ista propositio famosa triangulus est habens tres angulos equales duobus rectis. triangul⁹ est figura plana vna superficie contēta habens tres angulos qui equalēt duobus rectis. Ista ꝓpositio expertis in geometria nō est fides sed scientia. multis vero p'bris legentibus librū posterior Aristotel' ⁊ alios libros in quib⁹ tales ꝓpositiōes geometrice habētur qui nesciūt eas ꝓpter quid ⁊ ꝓpter causam cognoscere ⁊ quid sit angulus rectus q̄n videlicet linea ꝑpendicularis cadit dyametraliter super lineam rectam causat duos angulos rectos qui equiualent tribus alijs angulis acutis: talibus inq̄ hoīb⁹ ignorantib⁹ geometriā in ista parte est illa ꝓpositio fides que tamen ꝑitis nō est fides sed scientia: ita dicit̄ ad ꝓpositum de cognitione stellarū. Illi eñ qui habent cognitionē habent scientiā: alijs vero habētib⁹ verba tm̄ est fides: habita vero scientia cessat fides eis: ⁊ est eis sciētia: habētibus videlicet noticiā de ꝓprietatibus stellarū illis est scientia de stellis.

¶ Veniēdo ad ꝓpositum de ornatu celi stellati: ibi sunt q̄ plurime stelle habentes ꝓprietates cōsimiles .7. planetis ⁊ ē doctrina ptholomei in quadripartito de stellis aliq̄bus zodiaci ⁊ de quibusdā earū ꝓprietatibus: vt verbi gratia vires stellarū in vertice arietis existentiū cōmixtis virib⁹ saturni ⁊ martis: assimilātur itaq̄ vires saturni ⁊ martis cōmixte sunt tēperate in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ aucte in siccitate: ⁊ talis est natura illarū stellarū: hoc est q̄n venerit aliq̄ ad illas stellas hoc eueniet qd̄ eueniret si iūgeret̄ saturno ⁊ marti coniūctis: ⁊ ita intellige de alijs cōbinationibus stellarū generaliter. ¶ Earū vero stellaꝝ que in ore sunt arietis vires viribus mercurij similes esse perhibentur que modicū saturni viribus assimilātur: opus vero earū que in ei⁹ pede posteriori sunt ab operib⁹ martis nō differūt ⁊ q̄ in ei⁹ cauda sūt vires veneris sumūt.

¶ Stellarū igitur arietis natura ꝓpter eq̄noctiū tonitrua ⁊ coruscatōes adducit. Huius aūt signi principia pluuias ⁊ vētos efficiunt eiusq̄ medietas tꝑate cōplexionis est. extrema vero eiusdē cōburit ⁊ mortalitatē generat: ac ipsoꝝ que sunt septētrionalia calefaciunt ⁊ destruūt que aūt sunt meridiana congelant ⁊ infrigidant.

¶ Stellarū vero thauri q̄ in ei⁹ existūt hūero

a veneris complexione nō distāt: et saturni cō plexioni assimilant modicū: at hoc age .i. pliades vero cōplexio martis et lune complexiōis esse pbātur: ac stelle in vertice tauri rubee aldebaran a marte cōplexione nō elongant. alie aūt q ibi sunt cōplexioni saturni coequātur et mercurial cōplexionis similitudinem gerūt aliquātisper. In eius aūt cornuū cacuminib posite idē qd mars operātur. ¶ Thauri aūt signū vniter vtrāq cōplexionē significat calidā et frigidā cū tēperamento: sed tn̄ pclivius est ad caloris significationē. pncipia suarū ptium. maxime aūt q circa pleiades sūt terre motus vētos et nebulas faciūt. eius medietas humectat et infrigidat. qd aūt circa aldebaran in eius extremo ponit est igneū: corruscatiōes et fulgura gignit. Ipsarū vo partiū que septētrionales sunt tpate cōplois existūt: et que sūt meridionales istabilitatē et motus inordinatos faciunt.

¶ Stelle geminorū ille q i suis sunt pedib a mercuriali qlitate nō recedūt quis modicū qlitati veneris associent. lucidiores vo stelle in eorū corpis posite saturnine sūt: q aūt in eorū capillis impsse sunt. quarū pma mercurio in opib assilatur et vocat aulac. altera vo cōplōne marti imitat et dr abracale. ¶ Signū autē geminorū vniter facit tpiem quorū pncipia magne sūt humectatōis et destructōis: media vo tpata: extrema cōmixte cōplōnis. et instabilis esse dr: earū ptes septētrionales vētos et tremor adducūt: et meridiane ignee sūt et cōburūt.

¶ Stelle cancri due q in pedib obtinēt locū mercuriane et modicū martiane sunt: earū vo que sūt in eius acubene saturno et mercurio nō repugnāt. acubene sūt que oblonga in cancri cōstitutione. Illarū aūt q in eius pectore locātur q meclef vocātur: et q duo asini vocātur a martis et solis virib nō recedūt et manifestū est q hec cōplō abscindit et destruit. ¶ Signū cancri gnāliter facit serenitatē et calores cuius pmordia q circa psepe locātur calidū et turbidū aerem reddūt. necnō terremot et obscuritatē afferre pbātur: q aūt sūt in eius medio tēpata sūt et q in eius extremo vētos adducūt eius septētrioalia et meridioalia ignea sūt et cōburūt.

¶ Stelle vo leonis due q in eius capite site sūt saturno et marti modicū assilant. Tertiū vero q in eius collo sūt opa saturninis opib pificant et licet modicū mercurialib opib assilant. lucida stella in corde leōis posita quā vocāt reginā vt iupiter et mars opat. stella in eius dorso posita claraq stella in eius cauda locata veneri et saturni virib coeqtur: et modicū mercuriū i opibus imitat. due vo in eius corpis isite a virib veneris et mercurij nō discedunt. ¶ Signū leonis calorē et aerē turbidū gnālit designat: eius ptes pcedeñ. aerē calidū et turbidū ac mortalitates ānūciāt. eius medietas tpate cōplois existit: et q ponūtur extrema humectāt et destruūt: et q sūt in septētriōe ignea sūt et cōburētia: q vo meridianā ptē celi sibi vendicāt humectāt.

¶ Stellarū aūt vginis illarū q i eius vtice et earū q in eius oculo: necnō in eius ala meridiana extreme figurātur opa a mercurialib effectib nō removētur et marti opib aliquātisp assimilant. Alie stelle q in eius ala septētrioali: necnō q in eius dorso formātur ab opib mercurialib nō discrepāt quis marti gerāt similitudinem.

¶ Signū virginis gnālit variat et mutat cuius ptes pcedētes et medie tpate sunt cōplōnis. Qd aūt in eius extremo locat est aqticū: et qd i septētriōe cōstituit vētos adducit: et qd i meridiana parte ponit humectat et tonitrua demonstrat.

¶ Stelle q sūt in altū libre illa q est lucida: in septētrionali pte vt saturn et mercuri opat: stella q dicit acumech a veneris virib nō recedit: et mercurio aliquātisp assilat. in eius autem pedis sūmitate posite: ex ea pte a q ptrahunt fimbrias mercurialib et martis virib coequātur et que in eius extrēo duarū acubene scorpionis apparēt i suis opib saturnū et mercuriū imitant: et que earū medietatē obtinēt saturni virib assilant et modicū marti sequūt cōploez

¶ Signū aūt libre generaliter humectat et tonitrua demonstrat: cuius partes prime maiorem calorē faciūt et destruūt. medie tēperate sunt vltime aquatice cuius partes septentrionales ventos adducūt: meridiane temperatam cōplexionem reservant.

¶ Stelle scorpiōis illarū vires luculēte que i eius fronte sibi locum vendicāt a martis viribus nō recedunt. triū etiā q in eius ore sūt media que lucidissima est et parum habet rubedinis vocaturq cor scorpionis a martis viribus nō separatur licet modicū vires iovis assumat: que sunt in ipsius caude nodis veneris et saturni viribus assimilantur et que in eius aculeo constitute martis et mercurij vires

imitantur que in alatha sunt locate martis et
lune gerūt similitudinē. ¶ Signū scorpiōis
generaliter facit tonitrua ⁊ est signū igneum
cui⁹ ptes precedētes ventū magnū adducūt
et que in eius medio tēperate sunt cōplexio-
nis. extrema ei⁹ terremot⁹ ostēdunt septētrio
nalia cōburunt ⁊ meridionalia humectāt.
¶ Stelle sagitarij illa que sagitte cacumē hȝ
martis ⁊ lune virib⁹ coequaꝝ. earū vero q̄ ip-
sius arc⁹ formā exprimūt. ille que in loco ꝯtra
ctus man⁹ figurātur vt iupiter ⁊ mars opan-
tur. que aūt in alatheca vult⁹ ei⁹ sunt solis et
martis opib⁹ cōcordant. illarū vero q̄ sunt in
loco sagitte virib⁹ iouis coequātur ⁊ modicū
mercurio cōcordāt. In ei⁹ crurib⁹ insite iouis
et saturni virib⁹ assimilanꝝ. Quattuor aūt q̄
sunt in ei⁹ cauda virib⁹ veneris ⁊ saturni assi
milātur. ¶ Signū sagittarij generaliter facit
ventos ⁊ ei⁹ principia humectāt partes me-
die tpate, vltima ignea sunt ipsi⁹ septētriona
lia ventos adducunt. meridiana fortiter hu-
mectant et variant.
¶ Stelle capricorni que ei⁹ adherēt cornib⁹
a veneria cōplexione nō discedūt ⁊ mercuria
lia parū sequūtur opa. earū aūt que in ei⁹ ore
videtur saturninis opib⁹ coequātur ⁊ modi-
cū veneris ⁊ mercurialib⁹. et q̄ in eius cauda
formātur a iouis saturniq̄ virib⁹ nō discrepāt
¶ Signū capcorni generaliter humectat cu-
ius principia cōburūt ⁊ destruūt. media tēpa
ta sunt extrema pluuias ondūt. ei⁹ septētriōa
lia ⁊ meridiōalia fortiter hūectāt destruēdo.
¶ Stelle aquarij que in ei⁹ sūt hauritorio cū
his que in manu sinistra figurātur vt saturn⁹
⁊ mercuri⁹ operātur. que in coxis ei⁹ a mercu
rialib⁹ operib⁹ nō dissonāt. ⁊ reliq̄ saturninis
⁊ modicū iouinis assimilanꝝ. ¶ Signū aqua
rij generaliter infrigidat et est aquaticū. cui⁹
principia sunt valde humida. ei⁹ media tpata
sunt. extrema faciūt vētos. Illi⁹ septētriona-
lia cōburūt. meridiana nimiū ventū faciunt.
¶ Stelle piscium q̄ in vertice meridiani pisc̄
mercurij ⁊ saturni sunt. in ei⁹ aūt ore iouis et
mercurij sunt. supra ei⁹ caudā ⁊ supra filum
meridionale cōstitute saturni opa et mercurij
modicū sunt. earū q̄ sunt in ipso corpe piscis
septētriōalis videlȝ spina. iouis opa ⁊ aliquā
tasp veneris sequūtur. In filo vero septētrio-
nali fixe. vt saturn⁹ ⁊ iupiter operātur. stella
quid lucida supra ei⁹ ligaturā cōstituta marij
gerit similitudinē ⁊ mercurij modicū seqtur.
¶ Signū pisciū gnālr infrigidat ⁊ vētos ge-
nerat cui⁹ ptes prime tpate sunt. medie fortr
humectant. vltime cōburunt. meridiane aq̄ti
ce. ei⁹ ptes septētrionales ventos efficiūt. Ex
pert⁹ in noticia stellarū ⁊ planetarū certi⁹ iudi
cabit q̄ ille q̄ nō hȝ nisi noticiā plāetarū ⁊ quā
dā ppietatē ipsoꝝ. Ita q̄ si sit defect⁹ i iudi-
cio ⁊ in descensu practico ipsi⁹ speculatiue nō
est defectus ex pte artis sed ex pte artificis.
¶ Ornat⁹ vero celi stellati generaliter in tres
ptes distinguiꝝ in zodiacū qui ē zona torrida
fm aristotelē sub qua zona incedūt. 7. plane-
tē. ex quib⁹ fertur ab aristotele vitā viuentiū
in istis inferiorib⁹ regulari: ⁊ hoc hūt ab illo
qui eos creauit. alia vero ps celi stellati est in
pte meridiana multū remota a nobis ⁊ ideo
illa ps nō est nobis tā potētis influētie sicut
ps septētrionalis. tertia vero ps ⁊ ornat⁹ celi
stellati diciꝝ septētrionalis: in qua est pol⁹ ar
ticus supra queȝ polum ex vna pte voluiꝝ ce
lum stellatū: ⁊ ista ps est potētior ps celi post
zodiacum ad influendū nobis. ⁊ ista sufficiāt
in generali de octaua sphera: q2 in sequētib⁹
erit plixior sermo de eadem sphera.

Argumentū sexti capli prime drie.

¶ Sextū capl'm prime drie: ē de nona sphe-
ra seu de primo mobili: ⁊ de ei⁹ virtute mira-
bili collata ab infinita potētia dei que cūcto
rū est creatrix. Ad abbreuiādū aūt materiam
sexti capli: hic poneꝝ in paucis ꝯclusionib⁹.

Circa sextuȝ au
tem prime drie capitulū est notā
dū q̄ nona sphera seu primū mo
bile ambit ⁊ inuoluit oēs alias spheras infe
riores ⁊ celum stellatum et secum trahit mo-
tu diurno in spacio. 24. horarum ab oriente
per meridiem ad occidentem omnia ista cor-
pora reuoluēdo ad orientem iteruȝ: ⁊ ista pra
ctica est magna et mirabilis ⁊ ē collata a crea
tore. et iuxta hoc considerandum est circa pri
cipale q̄ iuxta zodiacū octaue sphere in quo
sunt stelle et animalia. 12. signorum depicta
stellis recipiunt influentiam a zodiaco primi
mobilis ⁊ omnes calculationes Alphonsi re
gis castelle illustris quibus moderno tem-
pore vtuntur astrologi latini sunt ad nonam
spheram: scilicet ad principium arietis none
sphere et figura celi que fit per astrologos:

fit ad equinoctiũ none sphere ⁊ q̄plurima reducũtur ad nonã spherã originaliter q̄rũ ad fundamentũ cãrum naturaliũ. ¶ Et est h̄ notandũ q̄ motus ⁊ calculationes planetaruʒ facilit̄ p̄nt reduci de nona sphera. s. de zodiaco none sphere ad zodiacuʒ octaue sphere p̄ numerũ q̄ d̄r motus octaue sphere qui dicit̄ mot⁹ capitis arietis mobilis: vel si calculationes planetarũ sint ad octauã spheram debet addi mot⁹ ⁊ distãtia capitis arietis mobilis ad habendũ mot⁹ ⁊ vera loca planetarũ in zodiaco none sphere: ⁊ iste modus vocatur in tabulis Alphonsi regis castelle mot⁹ accessus ⁊ recessus capitis arietis octaue sphere: ⁊ per hãc practicã equationis dicte tabule p̄nt verificari latitudines stellarũ fixarũ ⁊ tanto melius repenẽtur loca vera stellarũ omni t̄pe et cũ instrumentis vero requisitis fiat inq̄sitio ⁊ verificatio. ¶ Et notare debes circa declarationẽ presentis capituli q̄ vera loca planetarũ p̄quirũtur a centro terre cõparando ad zodiacũ none sphere. Ita q̄ si ocul⁹ hoĩs eẽt in centro terre ⁊ mitteret radiũ visuũ p̄ centruʒ corporis planete vel lancea p̄cedẽte a cẽtro terre per cẽtrũ corporis planete ⁊ trãsiret ad nonã spherã vbi terminaret̄ finis lãcee vel visiõis in nona sphera vel in octaua sphera: ibi dicit̄ esse verus locus planete: ⁊ ab illa p̄te celi recipit influentiam: ⁊ p̄ hanc viã inquirũtur veri motus ⁊ vera loca planetarũ in nona vel octaua sphera: ⁊ breuiter fit transit⁹ istarum materiarũ generaliũ. q̄r erit expediẽs diligẽtius perq̄rere causas epidimie ⁊ infirmitatũ qua de causa iste tractatus est inceptus.

Argumentũ septimi cap. p̄me d̄rie.

¶ Septimũ cap. p̄me d̄rie est de situ ⁊ ordine septẽ planetarũ ⁊ de quibusdã influentijs eorum in generali.

Circa septimuʒ

huі⁹ prime d̄rie capitulũ: q̄d est de situ ⁊ ordine planetarũ sciendum est q̄ p̄mo a p̄te inferiori est luna in orbe suo recipiens influẽtiam ab alijs superiorib⁹ planetis ⁊ stellis mittẽs nobis tanq̄ nũcia celorũ. Deinde mercuri⁹ in sc̄do celo sup̄ eã: postq̄ venus supra quã sol in medio planetaruʒ existens sicut rex in regno. deinde mars in q̄nto celo. subseq̄nter iupit̄ in. 6. celo. in. 7. vero ⁊ vltimo est saturnus. ⁊ oẽs isti. 7. planete cõtinẽtur infra stellatam spherã. ¶ De p̄prietatib⁹ ⁊ influẽtijs in generali: sciendũ est q̄ Saturn⁹ est male influẽtie frigid⁹ ⁊ sicc⁹: masculin⁹ diurn⁹ significator senũ ⁊ rerũ grauiũ vt terre lapid plombi ⁊ rerũ fendarũ ⁊ p̄funditatũ cõsilij ⁊ cogitatõis: ⁊ valde valet ad sciẽtias ⁊ doctrinas in celo bene disposit⁹ ⁊ maxime si mercuri⁹ ipsum aspiciat vel sit in aliqua domo⁊ saturni iuxta verbũ p̄tho¹. 38. ⁊ regit taciturnitatem sciẽtij ⁊ cultus agro⁊.

¶ Jupiter generaliter fortunat⁹ masculinus ⁊ diurn⁹ ⁊ est significator sube ⁊ op̄atur calorem t̄patum cũ hũiditate t̄pata ifluit in aere generaliter ⁊ sanguine hoĩn ⁊ animalium et de etate significat iuuentutem.

¶ Mars masculin⁹ diurn⁹ in die: nocturnus in nocte verius t̄n diurn⁹ q̄ nocturn⁹. masculin⁹ cuʒ fuerit orĩetalis feminus cũ fuerit occidẽtalis calidus ⁊ siccus ⁊ habet caloreʒ excessiuũ: sʒ influentia eius est colerica ⁊ influit super cibaria mali saporis ⁊ supra ferrũ sicut iupiter sup̄ stannũ. Influit q̄ mars sup̄ p̄ditores ⁊ proditiones ⁊ significat fraudulentias et superbiam.

¶ Sol est masculin⁹ ⁊ diurn⁹ ⁊ operat̄ calorem ⁊ temperatũ cõiter ⁊ siccitatẽ ⁊ est significator vite. influit in auro ⁊ in lapidib⁹ p̄cios̄ ⁊ in terra influit in mineris auri. vnde auruʒ nascitur ex p̄prietate ei data a deo: ⁊ generaliter sol est signignificator regum p̄ncipum ⁊ nobiliũ vnacũ d̄no. 10ᵉ. domus celi: ⁊ est lumẽ ⁊ candela celi ⁊ mundi ⁊ factor tempo⁊. ⁊ p̄ eum fiũt alij. 6. planete orĩetales ⁊ occidẽtales: ⁊ per eũ fiunt apparẽtes ⁊ occulti: ⁊ p̄ ipsum mouẽtur oẽs res que mouẽtur ifra spherã actiuo⁊ ⁊ passiuo⁊. ⁊ per eũ nascũtur oẽs res nascẽtes ⁊ maturãtur oẽs fructus: p̄ eũ viuificãtur signa q̄n est in eis ⁊ influũt terre calorẽ virtutẽ ⁊ fortitudinẽ. ⁊ planete fiũt retrogradi per certũ aspectũ ad eũ dẽp̄ta luna que nõ patit̄ retrogradationẽ sed tarditatẽ. ⁊ gñaliter oĩs planeta h̄ñs aspectũ ad eũ fortificat̄ in sua influẽtia. ⁊ luna recipit lumẽ suũ ⁊ fortitudinẽ ab ip̄o sole. ⁊ q̄to pl⁹ soli appropiq̄t̄ tãto pl⁹ ab eo illuiat̄ nisi t̄pe eclips lũe. ⁊ alijs t̄pib⁹ sp̄ illuiat̄ lũa vl̄t̄ mediũ corp̄is sui q: sol maior est luna. 8: vicib⁹ ⁊. 7. vicibus ipse sol maior est tota terra: vt deducit̄ a p̄tho°. rõne geometrica in suo almagesto. idõ mai⁹ corp⁹ de multo illuminãs minus corpus illuminat

illud vltra medietatem. et sic est de sole ad lunam.

¶ Ven⁹ femina nocturna ē fortunata frigida et humida habēs influentiā frigidā in primo gradu humidā in scd'o ꝛ est significatrix mulierū ꝛ ludoꝝ ꝛ ornamentoꝝ ꝛ significat amorem ꝛ dilectionem ꝛ patientiam.

¶ Mercuri⁹: mixtus cū bonis bonus cū malis malus mascul⁹ diurn⁹ significator pueroꝝ et scribarū ꝛ libroꝝ ꝛ ex infirmitatib⁹ significat infirmitates spirituales anime vt maniaꝫ insaniam ꝛ similes.

¶ Luna fortunata est in sua influētia: ꝛ est femina nocturna opatur frigus ꝛ humiditatē ꝛ influit generaliter supra aquas. Et vt horum septē planetarū ꝓprietates ꝛ influētie q̄bus huic mūdo sensibili ꝓsunt sciātur in generali. Cōsiderandū ꝙ fm quattuor cōbinatōnes generales possibiles ipsarū qualitatū primarū quattuor erūt planete ipsarū q̄litatū ṗmarū gn̄atiui pariter ꝛ cōseruatiui: cū quicq̄d sit sub sphera actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ passiue se habeat ad actiuā virtutem stell'ꝛ celis veridicā que natura dicit̄ a ꝑhis. est igit̄ possibilis cōbinatio calidi cū humido: calidi cū sicco: frigidi cum humido: frigidi cum sicco. nō est autē possibilis cōbinatio calidi cū frigido nec hūidi cū sicco repugnāte natura ꝓrietatis. Contraria nāq; in eodē se simul esse nō ṗmittūt. imo pot⁹ mutuo se expellūt ꝛ haꝝ ꝯbiationū due biptite sunt scꝫ frigidi cum hūido ꝛ calidi cū sicco. pōt eñ frigidū cōbinari cū hūido simplici et cū humido cōplexionali. primam harū cōbinationū regit luna. secūdam venus ītellige ꝑ humidū simplex humidū elemētale qd' est in aq̄ ꝛ aere. ꝑ humidū vero cōplexionale: ītellige hūiduꝫ refractū ꝑ alias q̄litates ṗmas secū mictas qd' in mixto reperitur q̄le est humidū nr̄i corpis. ꝛ sic suo modo ītellige de sicco simplici ꝛ de sicco cōplexionali. pōt etiaꝫ calidū ꝯbiari cū sicco simplici ꝛ cū sicco ꝯplexiōali ṗmā ꝯbiatōeꝫ regit mars scd'aꝫ sol. ꝯbinatio aūt frigidi cū sicco nō pt̄ sic biptiri eo ꝙ āb e ille q̄litates sunt mortifere. ꝛ sic relinquitur illa sola q̄ est frigidi cū sicco cōplexionali q̄ lꝫ de ꝑ se nō subfuiat vite subfuit tñ eidē ꝑ accidēs. eo ꝙ siccū virtutē tantū tenet ꝛ frigidū bene coadiuuat. ꝛ ille q̄litates ipꝫ calidū et humidū in q̄bus vita ꝯsistit bene obtēperant ꝛ hanc cōplexionē regit saturn⁹. Pari formit calidū cū hūido nō pōt esse biptitū eo ꝙ calidū simplex ab hūido simplici nō cōseruaret̄ q̄nimo pot⁹ vaporabilit̄ resolueret̄. Nec humidū simplex est calor vuifici pabuluꝫ. imo pot⁹ ipsi⁹ extinctiuū. q̄ꝓpt̄ remanet solum possibilis ꝯbinatio calidi cū hūido ꝯplexionali. ꝛ hanc regit iupiter. ꝛ q2 he cōbinatōnes q̄litatū ꝓrietate ṗticipāt. ꝯria aūt nō sūt nata cōbinari aut vniri nisi in virtute alicui⁹ agenꝭ virtutē ṗmiscuā ꝛ ꝯmixtibilē seu applicabilē habētis. Ideo ṗter iā dictos planetas ponit̄ alter hāc hn̄s v̄tutē ꝛ naturā ꝛ talē mercuri⁹ ꝛ sic derelinquit̄ dūtaxat. 7. eē planetas huic mūdo sensibili ꝑsistētes ꝛ virtutē regitiuā ipsius ꝑrime hn̄tes q̄litates q̄ꝫ primas scd'ꝫ supradicta rite causantes.

Argumentū scd'e drie ꝛ ei⁹ primi capli.

¶ Scd'a differētia ē de distinctiōe zodiaci celi stellati ꝛ suarū partiū ꝛ de ei⁹ corrūdētia ad zodiacū none sphere q̄ primū mobile dicitur.

¶ Primū cap. scd'e drie est de distinctione. 12. partiū zodiaci celi stellati que. 12. signa dicūt̄ ꝛ de eorūdem influentijs ꝛ ꝓprietatibus in speciali.

Circa primū igit̄ caplm scd'e drie notādū ꝙ zodiacus celi stellati diuidit̄ in. 12. ptes q̄. 12. signa dicūtur. ꝛ est ṗmū signū aries. scd'ꝫ taur⁹. ꝛ sic de singulis. ꝛ dr̄ zodiac⁹ a zoe grece qd' est vita latine q2 sub ipso incedūt. 7. planete q̄bus vna cū zodiaco influit virt⁹ et vita viuētib⁹ supra terrā. ꝛ est notandū ꝙ ista 12. signa ṗticipāt naturā quattuor elemētoꝝ influxiue ꝛ virtualiter. nō tñ formaliter: vt verbi gratia signa arietꝭ ꝛ leonis ꝛ sagittarij sūt signa calida ꝛ sicca. Signa tauri. v̄ginis ꝛ capricorni sunt signa frigida ꝛ sicca ꝑ influentiā ꝛ sunt signa terrea hoc est hn̄t īfluentiā super ꝓprietatē terre. alia tria signa sūt aerea vt gemini libra ꝛ aquari⁹. ꝛ sunt calida ꝛ humida ī suis influētijs. alia vero tria signa zodiaci sūt aquatica ꝛ influūt in aqua vt cancer scorpio ꝛ pisces ꝛ sunt frigide ꝛ humide influentie.

¶ Et ide est ꝙ signa q̄ ꝯueniūt in vna triplicitate dicūtur hr̄e cōcordiaꝫ. ꝛ īter planetas regētes illā cōcordiam puta triplicitatis ignee tres planete dicūtur hr̄e dominiū. s. sol iupit̄ et saturn⁹. sol rōe caloris tpati ꝛ iste in die ma

gis hꝫ dñium. iupit̃ de nocte rõne cõuenientie caloris tpati ꝛ hũiditatis. saturn⁹ pticipat cũ ambob⁹ tam de die ꝙ de nocte ꝛ est terti⁹ ibi adẽ. s. in triplicitate ignea. Scõ triplicitas ẽ terrea tres hꝫ plãetas dñantes venerẽ de die, lunã de nocte martẽ cõem. Triplicitas aerea tres hꝫ planetas rectores ip̃s⁹ saturnũ de die mercuriũ de nocte iouẽ participẽ. Quarta triplicitas q̃ dicit̃ aquea tres hꝫ silr̃ rectores venerẽ de die martẽ de nocte lunam pticipem. ℨ ¶ Unũtq̃ꝫ s̃ig̃ zodiaci diur̃nitatẽ et noct̃nitatẽ ħ ẽ aliq̃ s̃ig̃ ĩfluũt pl⁹ de die ꝙ de nocte ꝛ masculitatẽ ꝛ feminitatẽ: vt verbi grã. icipiẽdo a signo ariet̃ aries est signũ diurnũ masculinũ taur⁹ nocturnũ ꝛ femininũ. signũ geminorũ diurnũ ꝛ masculinũ ꝛ sic p ordinẽ. 12. signorũ alternatim pcedẽdo. ita ꝙ pisces qđ ẽ signũ duodecimũ ẽ nocturnũ ꝛ femininũ. est quoq̃ꝫ aries signũ mobile. taur⁹ fixũ. gemini cõe. ꝛ sic pcedẽdũ ẽ in alijs signis ꝑ tribus istas denoĩatões eis ſm ordinẽ nũc exp̃ssũ attribuẽdo. Et est signũ oriẽtale aries. taur⁹ meridionale. gemini occidẽtale. cancer septẽtrionale. ꝛ sic suo modo pcedendũ est in ceteris suo ordine. Et dicũt̃ signa mobilia q2 influẽtie eoꝝ tã p tp̃e ꝙ pro alijs effectib⁹ faciliter mutãtur. ꝛ opposito modo de fixis: ſꝫ cõia sunt q2 duabus figuris in celo figurãtur ꝛ rõne p̃me figure pticipant in stabilitate cũ signo pcedẽti et rõne scḋe pticipant cum mobilitate signi sequẽtis. Et signa ignea sunt oriẽtalia. terrea. meridionalia. aerea. occidentalia. ꝛ aquatica septẽtrionalia. ¶ Distinxit itaq̃ꝫ de⁹ zodiacũ in. 12. partes ꝛ astrologi p istam viã considerauerũt nec repent̃ alter nũer⁹ maxime in inferiorib⁹ reb⁹ in tãta pfectiõe sicut est iste nũer⁹ duodenar⁹ in q̃ nũero sunt ptes aliquote facientes suũ totũ ex mltitudine: vt vbi grã. bis sex faciũt suũ totũ. s. duodenariũ numerũ. ter q̈ter. 12. Sexties duo silr̃ faciũt. 12. ꝛ vbicũq̃ꝫ est ps aliquota nũeralis istius numeri duodenarij põt resultare ex illo nũero p multiplicatione nũer⁹ iste duodenari⁹. ꝛ inde fundãtur aspect⁹ in zodiaco vt oppõnis q̃ sunt. 6. signa media ps zodiaci rõne multiplicatõis de bis sex. Trin⁹ aspect⁹ rõne multiplicatõis de tribus in quattuor. et rõne multiplicatõis econuerso facte puenit aspect⁹ q̈drat⁹: ſꝫ sextilis aspect⁹ rõne multiplicatõis de. 6. in bis. q̃nq̃ꝫ nõ sunt ps aliquota isti⁹ nũeri duodenarij. q2 aliquotiẽs sũpta nõ pt reddere suũ totũ adeq̃te. ꝛ sic de vno: q2 nõ est nũer⁹: ſ3 dũtaxat pnicipiũ numeri. ita ꝙ nõ cadat aspect⁹ celi iter arietẽ ꝛ taurũ. ſ3 bene inter arietẽ ꝛ geminos ꝛ sic de alijs aspectib⁹. ¶ Diuiditurq̃ꝫ zodiac⁹ in. 2. medietates vna est a pncipio ariet̃ vsq̃ꝫ ad finẽ virginis ꝛ vocat̃ septẽtrionalis eo ꝙ est declinãs ab eq̃noctiali versus polũ articũ q̃ est septẽtrionalis. ꝛ est medietas calida q2 sol nobis sub ip̃sis pl⁹ vicinat̃. nã tota nr̃a ps terre habitabil' est sub illa pte. Et sicut zodiacus diuisus ẽ in. 12. ptes q̃ signa dicũtur. Ita quodlibet signũ diuidit̃ in. 30. ptes q̃ gradus appellant̃. ꝛ sic p multiplicationẽ. 12. p. 30. resultant. 360. grad⁹ in longitudine ꝛ vnusq̃sq̃ꝫ grã. diuidit̃ in. 60. q̃ minuta vocãtur. ꝛ iterũ minutũ in. 60. que. 2ª. vocant̃. ꝛ sic suo modo de tertijs ꝛ quart̃ ꝛ alijs fractiõib⁹ est suo modo censendũ. ¶ Signa sex a principio cãcri vsq̃ꝫ in finẽ sagitarij dicunt̃ directa. q2 directe ascendũt supra terrã q̄n oriũtur ꝛ q2 mora ortus ip̃sorũ supra terram longa est. ideo cum ip̃sis plusq̃ medietas circuli eq̃noctialis orit̃ anteq̃ꝫ penit⁹ oriãtur. ꝛ dicit̃ hec medietas directa et pfecta et alia medietas dicta ẽ opposita rõne obliqua seu torta ꝛ iperfecta. Diuisio etiã zodiaci penes q̈dras p̃mã quã cõstituũt tria p̃ma signa. s. aries. taur⁹. gemini dicit̃ oriẽtalis calida ꝛ hũida sãguinea. eiq̃ꝫ attribuit̃ p̃ma etas hois. s. ifantia seu adolescẽtia tp̃s ꝙ veris. Scḋa ꝯstituit̃ ex trib⁹ signis sequẽtib⁹ ꝛ est calida ꝛ sicca colerica eidẽ attribuit̃ etas. 2ª. s. iuuẽtus ꝛ tp̃s estatis. Et sic tertia quã ꝯstituunt tria sequẽtia signa est frigida ꝛ sicca melancolica eiq̃ꝫ attribuit̃ autũnus cũ tertia etate pfecti hois stantis in pncipio declinij qđ est senũ. ꝛ vltima cõstituta ex vltis trib⁹ signis ẽ frigida ꝛ hũida fleumatica eiq̃ꝫ attribuit̃ hyems cũ vltima etate. s. senectute. Silr̃ est de. 24. horis diei naturalis quarũ. 12. equales sunt in die totiđ in nocte p̃ma est masculina. ꝛ sic cõsequẽter vsq̃ꝫ ad finem. 24. horarũ diei ꝛ noctis. sic quoq̃ꝫ p̃ma quarta diei que incipit ab ortu solis continens sex p̃mas horas vsq̃ꝫ ad meridiem inclusiue vocatur orientalis sanguinea calida ꝛ humida. eiq̃ꝫ attribuitur ver et p̃ma etas. ꝛ sic deinceps eo modo quo supra de quadris zodiaci dictum est. sic etiam p̃ma quadra celi ab ascendente in medium celi est quadra

orientalis ꝛ sic deinceps eo modo quo dictum est de quadris predictis: ꝛ est ascendens sanguinea masculina eiqꝫ attribuit ver. Scḋa q̄ est a medio celi vsqꝫ ad lineā occideñ. est meridiōal' femina descēdens. Tertia a linea occideñ. ad lineam medie noctis que vocat̄ angulus terre. occidentalis est masculina ascendens. vltima dicit̄ septētrionalis femina recedēs. Item media pars celi q̄ est supra terrā vocata hemisphera dextra nomiatur ꝛ est masculia. ꝛ illa q̄ est subt' terrā vocata hemisphera est sinistra ꝛ feminina. partes quidē celi nō dicūtur pñtes in pñbus mūdi neqꝫ masculine neqꝫ feminine sic essentialit̄ sicut. 12. signa et. 24. hore diei: sed accidētaliter q2. 4ª celi masculina ex motu celi transformat̄ in feminā femininaqꝫ in masculinā. etiā masculini planete accidētaliter trāsformāt̄ in ꝯtrariū sexū scꝫ in femininū qñ videlꝫ sūt in quadra celi femina aut in signo feminino: ꝛ sic suo modo ecōuso. ꝓportionabilr̄ qñ planeta masculin⁹ est in quadra celi masculina in signo masculino. ꝛ planeta feminin⁹ in quadra feminina et in signo feminino virtutē sui sexus habet duplicatā ꝛ sic fortificatur. ꝛ sic signū masculinū qñ est in quadra celi feminina seu in loco feminino tunc debilitatur ꝛ fit femininū: ꝛ sic de feminino in. 4ª. masculina ꝛ loco masculino. Item sciendū est ꝙ mediū celi pgens a linea meridiana ad orientē in lineā medie noctis dicitur ascēdens alīa medietas pgens a media nocte p occidentē remeando ad lineā meridionalem dicit̄ descendens.

Argumentū scḋi ca. scḋe drie.

¶ Secūdū ca. ē de nūero ꝛ ordine stellarū ꝛ imaginū visibiliū stellati celi tā i pte septētrionali ꝙ meridionali iuxta dicta sapiētis ptho⁹. 8º. almagesti ꝛ illustris Alphōsi reg castelle.

Circa doctrinaꝫ numeri ꝛ ordinis stellarū ꝛ ymaginū visibiliū celi stellati: que ymagines ꝛ stelle longo tpe sunt ꝯsiderate ab astrologis manēti b⁹ in multis regionib⁹ terre habitabilis ꝛ maxime in ciuitate arim noiata et patria indie ꝛ p cōpositores tabularū cuius modi fuerunt Nemphrot Hermes yconimus Ptho⁹ Albategni Albumasar Algorismⁿ. Inter istos a quo ampliorē scientiaꝫ habem⁹ de noticia astrologoꝝ et de influētijs ꝯtingēter dependētibus est ptho⁹. qui in ptibus egipti et in rodo insula suas obseruauit calculationes ꝛ motus stellarū ꝛ planetarū ad illas regiones cōposuit ꝛ dictauit. et circa hoc considerauit octauo sui almagesti. i. maioris libri p fecti ponēs nūerū stellaꝝ q̄ faciūt ad ꝓpositū astrolabioꝝ ꝛ alioꝝ instrumentoꝝ practice artis astrologie. ꝛ in numero totali stelle maioris apparētie ꝛ maioris influētie sunt. 1022. quas describit ptho⁹. per magnitudines tam in parte meridiana ꝙ in pte orbis. 12. signorū ꝙ etiā in pte septentrionali. exēpli gr̄a de pte meridiana in magnitudine pma sunt stelle. 7. in scḋa magnitudie sūt stelle. 18. in tertia magnitudie. 63. in. 4ª. 64. in. 5ª. 154. in. 6ª. 9. ꝛ nebulosa vna. ꝛ in nūero isto stelle partis meridiane sunt. 316. de quibus est cōis doctrina inter pitos astrologos. ꝛ per istā viam ꝓcedit de stellis maioribus zodiaci p magnitudines ꝛ stelle in orbe signoꝝ tam ille que faciūt formas animaliū zodiaci stellati celi ꝙ ille stelle que nō sunt in forma sed sunt circa formas ꝛ ymagines animaliū zodiaci ꝛ pticipant īfluētiaꝫ orbis zodiaci ꝛ cōnumerant̄ cū stellis zodiaci ꝛ sūt in numero. 346. stelle aūt maioris partis septētrionalis tam ille que faciūt formas ymaginum ꝙ ille que sunt extra formas sunt in nūero. 360. ꝛ sic in numero totali stelle maioris apparētie de q̄bus est nobis tradita aliq̄ doctrina sunt. 1022. Multe sunt alie stelle visibiles que nō ingrediūtur istū numerum ¶ Et in isto capl'o est notandū ꝙ in toto stellato celo sunt. 48. ymagines ad instar animaliū de quib⁹ ymaginib⁹. 15. sunt in parte meridiana. 12. in via solis ꝛ planetarꝫ. 21. a parte aquilonari seu septētrionis de quib⁹ ymaginibus ꝛ stell' maiorib⁹ Alphonsus illustris rex castelle tpe suo verificauit latitudines stellarū a via solis ecliptica: seu a via equinoctiali cū instrumētis magnis. vt verbi gr̄a stella q̄ vocat̄ aldebaran seu ocul⁹ sinister tauri ei⁹ lōgitudo est in signo tauri. 27. g̃. et. 47. minut̄. eius latitudo a via ecliptica fuit tpe Alphōsi 5. g̃. et. 10. minut̄ versus meridiē qua verificatione vtūtur p maiori pte moderno tpe astrologi in suis astrolabijs ꝛ quadrantib⁹. ꝛ sic de alijs stellis fixis q2 nō habēt aliā verificationem stellarū veriorē. ꝛ bene eēt expediēs moderno tpe stellas magnas p instrumēta debita ꝛ ꝓpria verificare q2 de. 100. in. 100. ānis de

berent verificari quia sphera stellata mouet gradu vno versus oriente in centũ annis solaribus: et qr nõ habet plena verificatio taliũ defectus est in kalendarijs cõsiderãdo tẽpora magna que fluxerunt a iulio cesare: defect' alter ẽ in speculatiua astronomie et p ↄseqns in practica iudiciaria de toto tẽpore p centũ annos a verificatione alphonsi regis castelle et satis puto istã verificationẽ sphere stellate esse semp ppriã apud sarracenos et indos et alios qui vtunt multũ astrologia et sũt ꝙplurimi periti in eadẽ: et maxime aliqui pncipes eorum cũ seruitorib' scientificis in arte astror et si tale opus et studiũ esset int principes christianor qñ a deo decorant pace prudentia et sanitate et bona volũtate laudabile esset et vtile eis et multis alijs et meli' staret in talib' potentib': qr habẽt vnde possunt facere sumpt' et paupes clerici q nõ habẽt reddit' talia magna non possunt facere dato ꝙ habeãt scire et velle qr nõ habent posse et pncipes decorati pace et alijs requisitis deberent in talib' occupari nisi vacarent deuotioni et diuine contemplationi que vita et via elegantior et fructuosior incõparabiliter cuiuscũqꝫ speculatõne scientie est. ¶ Veniẽdo ad declarationẽ imaginum et stellarũ magnarũ ptis meridiane. In q pte. Prima est cete q dr bellua marina cui' imaginis stelle sunt vigintidue. Secũda imago est orionis qui dr audax et habꝫ stellas trigintaocto. Tertia dicit imago fluuij magni et ↄtinet stellas trigintaqttuor. Quarta imago est leporis et ↄtinet stellas i figura duodecim Quinta dicit imago canis et ↄtinet stellas in forma aialis octodeci. Sexta imago ẽ algomeysa imago venatoris et ↄtinet stellas vndecim in capistro seu ligatura canis extra formã sunt stelle due. Septima dr imago nauis magne et continet stellas nũero qdragintaqnqꝫ Octaua imago ẽ ydre serpẽtis et ẽ serpẽs serpentũ et cõtinet stellas vigintiqnqꝫ circa formam serpẽtis: et extra formã serpẽtis sũt stelle due. Nona dr imago vocis et cõtinet stellas septẽ. Decima dr imago corui et ↄtinet stellas septẽ. Vndecima imago dr cẽtauri cui' pars anterior ẽ ad formã hois et pars posterior ad formã eq et ↄtinet stellas trigintaseptẽ. Duodecima dr imago lupi et cõtineꝫ stellas nouẽdecim. Decimatertia dicit imago laris quasi claritas ignis et ↄtinet septẽ stellas. Decimaquarta vocat imago corone et cõtinet stellas tredecim. Decimaquinta vocat imago piscis et continet stellas vndecim. circa imaginem piscis sunt stelle sex q nõ sunt in forma piscis et sic in nũero totali magnarũ stellaruꝫ partis meridionalis sunt qndecim imagines et stelle magne tã in forma aialiũ ꝙ extra formã. 316. et iste est ornat' cõis nobis notus partis meridionalis. ¶ Viso de ornatu celi stellati in parte meridiana videdũ est ↄsequent de ornatu orbis duodecim signor et eius imaginib' et de numero magnarũ stellarũ circa quã materiã notandũ est ꝙ ista pars celi duodecim signor est fortioris influentie alijs duab' partib' celi qr eius influentia fortificat per incessum septem planetarũ sub isto circulo zodiaci q sũt duodecim signa celi: et licꝫ in zodiaco sint imagines alique duplices vt gemini sagittarius virgo et pisces tamẽ hic in ista nũeratione nõ numerant nisi in vno signo et p vno signo licꝫ imago sit duplex. Et est sciendũ ꝙ signũ arietis seu imago celi arietis habꝫ tredecim stellas in forma aialis: et quinqꝫ stellas extra formã arietis et circa arietẽ participãtes naturã eius. Signum tauri habet trigintaduas stellas in forma aialis et vndeci stellas circa formã tauri. Signum geminor habet octodeci stellas cõponẽtes formã duor fratrũ et septẽ stellas circa formã. Signum cancri habꝫ vndecim stellas in forma aialis et qttuor stellas circa formã suã. Signum leonis habꝫ in forma vigintiqnqꝫ stellas et octo stellas circa formam suã. Signum virginis habꝫ vigintitres stellas in forma signi et sex stellas extra formam suã. Signum libre habet octo stellas in forma sua et nouem stellas circa formã suam. Signum scorpionis habꝫ. 21. stellas in forma sua et tres extra formã. Signũ sagittarij habꝫ 31. stellas. Signũ capricorni habꝫ. 28. stellas Signum aquarij habꝫ. 42. stellas in forma et tres stellas extra formã et circa signũ piscium habet trigintaqttuor stellas in forma ambor pisciũ et in cathena et qttuor extra formã: et numer' totalis magnarũ stellarum est. 346. stelle que sũt stelle maiores orbis signor. Et nota ꝙ in orbe signor sunt alie stelle parue numero. 600. que stelle nõ ingrediunt istum numerum superiorẽ qui est numerus. 346. stellarum. ¶ Circa vero imagines et stellas magnas partis septẽtrionalis notandum est ꝙ

imagines sunt.21.⁊ stelle sunt.360.que ingrediuntur istum numerū. Prima imago dicitur vrsa minor ⁊ continet septē stellas. Secūda imago dicitur vrsa maior ⁊ continet vigintiseptem stellas. Inter vrsam maiorē ⁊ minorem est vna magna stella que nō est in forma. Tertia dicitur imago draconis magni ⁊ continet trigintaduas stellas. Int͛ vrsam maiorē ⁊ draconem sunt octo stelle extra formam dictarum imaginū. Quarta imago vocatur inflāmatus ⁊ cōtinet vndecim stellas. extra formam sunt due stelle magne. Quinta imago vocatur vociferans ⁊ continet vigintiduas stellas. Sexta imago vocatur audiens ⁊ continet duas stellas. Septima imago vocatur corona septemtrionis ⁊ continet octo stellas Octaua imago vocatur saltator ⁊ continet vigintiocto stellas. extra formam est stella vna Nona imago dicitur vultus cadens ⁊ continet decem stellas. Decima imago vocat͛ gallina ⁊ continet septēdecim stellas circa imaginem galline ⁊ extra formam sunt stelle due Undecima dicitur imago hominis habētis palmam dilibutam ⁊ continet tredecim stellas. Duodecima imago dicitur deferēs caput algor ⁊ est imago hominis carnificis deferētis in manu sua p capillos caput hōis decapitati cōtinens vigintisex stellas sequentes caput algor ⁊ sunt tres stelle extra formā. Decimatertia imago vocatur coralū ⁊ continet quattuordecim stellas. Decimaquarta vocat͛ lator serpentis seu homo serpentari⁹ ⁊ continet vigintiq̄ttuor stellas extra formā sunt stelle q̄nq͂ q̄ nō sūt de nūero imaginis. Decimaq̄nta vocat͛ imago serpētis ⁊ cōtinet octodecim stellas. Decimasexta vocatur imago balahane ⁊ cōtinet q̄nq͂ stellas. Decimaseptia imago vocat͛ aquila volans ⁊ est imago magni honoris ⁊ magne influētie invirtute ⁊ cōtinet septē stellas. extra formā aquile sūt stelle sex participantes naturā stellarū aquile ⁊ cōueniūt in cōditione ⁊ ꝓprietate influentie cū ioue. Decimaoctaua vocat͛ delphin ⁊ continet stellas decē. Decimanona vocat͛ imago equi prioris ⁊ cōtinet stellas q̄ttuor. Uigesima vocat͛ imago equi secūdi seu equi maioris ⁊ cōtinet stellas viginti. Uigesimaprima imago vocat͛ mulier cōcathenata q̄ nō vidit virum seu maritū ⁊ ꝯtinet stellas vigintitres circa illā parte sūt q̄ttuor stelle q̄ vocant͛ stelle trianguli q2 stelle tres sunt in trib⁹ angulis ⁊ vna stella in medio triū angulorꝝ ⁊ participant iste q̄ttuor stelle naturam saturni. ¶ Ex his igit͛ clarescere pōt ꝙ stelle habētes magnitudinē ſm numerū totalē sunt.1022. ⁊ de nūero stellarū nō est taugulca.i.cometa cū sit de natura elementari licꝫ regulet͛ tam in motu ꝙ in significatōe a corpe celesti vnde causatur. Dicit nāq͂ albumasar ꝙ aduent⁹ igniū ⁊ stelle comete maxime est in dominio martis cū fuerit in ꝯiunctiōe cū ioue ⁊ habꝫ cometa ꝓ materia ignē ⁊ aerē: ignē ab influētia martis: aerē ab influētia iouis. Istud capitulum valet vtentib⁹ instrumentis astrologorꝝ ad habēdū horas ⁊ mēsurā tpis p stellas maiores q̄ noiant͛ in astrolabio vel in q̄drāte cōpleto.

Argumentū tertij cap. secūde differētie

¶ Tertiū cap. est de gradib⁹ lucidis ⁊ tenebrosis ⁊ de alijs cōditionib⁹ graduū zodiaci per modū tabule ordinantis.

Circa declarationē isti⁹ tertij capituli notandum est ſm doctrinā theologorum ꝙ celū nō est eq̄lis virtutis: nūc sicut in pncipio creatōis rerū teste mḡro sententiarū in.4°.dist.48.ca.fi. vbi ponit expresse ꝙ lux solis ⁊ lune ⁊ aliorꝝ syderū pcussa fuit ⁊ minorata ꝓpt͛ pctm̄ pmi hōis. Lucebant em̄ ante pctm̄ pmi hōis septē vicib⁹ pl⁹ ꝙ modo luceāt: ⁊ sic claritas lune erat vt nūc est claritas solis. ⁊ veniēte dn̄o ad iudiciū recuperabit͛ claritas solis ⁊ lune ⁊ syderum eo modo quo fuit in pncipio creatiōis rerū. Sepe in sacra scriptura ⁊ in textu moysi de⁹ cōminat͛ pplo rebelli se daturū celū ferreū hoc est influētias nō ꝓpicias viuētib⁹ sup terram ⁊ circa istā positōne imaginādū ē de gradib⁹ celi tam celi stellati ꝙ none sphere qui nūero totali sūt.360.sub quib⁹ gradib⁹ incedūt planete. Un̄ nō est imaginādū ꝙ in pncipio creationis fuissent illi grad⁹ tenebrosi vacui puteales ⁊ grad⁹ qui dicunt͛ azemena qui sūt gradus debilitatiōis corporꝝ ⁊ puatiōis mēbrorꝝ aut organorꝝ operū: vt cecitas surditas claudicatio aut q̄uis alia mēbrorū mutilatio que q̄diu hō vixerit secū habebit. Cum igit͛ luna fuerit sub his gradib⁹ aut pncipalis significator hoc ē planeta habēs influetiā pncipaliorem sup corp⁹ nati influit sepe licꝫ ꝯtingēter

debilitationē membꝛoꝝ aut priuationē vt dictum ē: verū si planeta qui habet pncipalē influentiam sit in domo ꝓpꝛia ⁊ ozientali a sole ⁊ in aliquo āgulo celi dato ꝙ sit sub gradu azemena ei⁹ impedimentū nō est tm̄, nec ꝓpe acsi esset planeta masculinus occidētalis cadens ab angulis sub gradu azemena. Est ergo imaginatio ꝑsentis capituli ꝙ oēs isti gradus debilis influētie seu maligne influentie fuerunt percussi post pctm̄ pmi hoīs ⁊ sic deus vult eos manere in celo ad exercitiū ⁊ ad punitōnē nature. qui voluerit acquiescere huic opinioni s..u vie acquiescat qꝛ nō video impedimentū ex parte veritatis qui nō voluerit non cōstringat quia non est veritas nobis necessaria ad credendū: ⁊ in isto capitulo sūt ordinande parue tabule graduū in quib⁹ tangentur gradus masculini ⁊ feminini: gradus lucidi ⁊ tenebrosi: gradus vacui ⁊ puteales ⁊ gradus azemena ⁊ gradus augmētantes fortunā: ⁊ aliquādo potest esse ꝙ idem est grad⁹ augmentans fortunam ⁊ gradus azemena augmentans fortunā in bonis temporalibus ⁊ influens ad debilitationē corporis ratione gradus qui dicit azemena: vt exēpli grā. u. geminoꝝ vnde quādoqꝫ accidit vt idem homo sit surdus vel claudus. ⁊ tamen opulentus in diuitijs. ista patent in ordine tabularum paruarum inferius descriptarum.

Tabula graduum masculinoꝝ ⁊ femininorum.

Aries	maſ	8	fe	1	maſ	6	fe	7	maſ	8		
Taurus	fe	5	maſ	6	fe	6	maſ	4	fe	3	maſ	6
Gemini	fe	5	maſ	11	fe	6	maſ	4	fe	4		
Cancer	maſ	2	fe	6	maſ	2	fe	2	maſ	11	fe	7
Leo	maſ	5	fe	3	maſ	7	fe	8	maſ	7		
Uirgo	fe	8	maſ	4	fe	8	maſ	10				
Libra	maſ	5	fe	10	maſ	5	fe	7	maſ	3		
Scorpius	maſ	4	fe	10	maſ	3	fe	8	maſ	5		
Sagittari⁹	maſ	2	fe	3	maſ	7	fe	12	maſ	6		
Capricorn⁹	maſ	11	fe	8	maſ	11						
Aquarius	maſ	5	fe	10	maſ	6	fe	4	maſ	2	fe	3
Pisces	maſ	10	fe	10	maſ	3	fe	5	maſ	2		

Tabula graduū tenebrosoꝝ: lucidoꝝ: fumosorum: ⁊ vacuorum.

Aries	te	3	lu	5	te	8	lu	4	va	4	lu	5	va	1
Taurus	te	3	lu	4	va	5	lu	3	va	5	lu	8	te	2
Gemini	lu	4	te	3	lu	5	va	4	lu	6	te	5	va	3
Cancer	lu	12	te	2	va	4	fu	2	lu	8	va	2		
Leo	te	10	fu	10	va	5	lu	5						
Uirgo	te	5	lu	3	va	2	lu	6	fu	6	va	5	te	3
Libra	lu	5	te	5	lu	8	te	3	lu	6	va	3		
Scorpius	te	3	lu	5	va	6	lu	6	fu	2	va	5	te	3
Sagittari⁹	lu	9	te	3	lu	7	fu	4	lu	7				
Capricorn⁹	te	7	lu	3	fu	5	lu	4	te	3	va	3	te	5
Aquarius	fu	4	lu	5	te	4	lu	8	va	4	lu	5		
Pisces	te	6	lu	6	te	6	lu	4	va	3	lu	3	te	2

Tabula graduũ puteoꝝ. Azemena. ⁊ augmentantiũ fortunam.

	Tabula graduũ puteoꝝ						Azemena				⁊ augmentantiũ fortunam				
¶ Aries	6	11	19	23	29		19								
¶ Taurus	5	13	18	24	25	26	3	15	27	30	6	7	8	9	10
¶ Gemini	2	12	17	26	30		11	1							
¶ Cancer	12	17	23	26	30		1	3	14	15	7	9	vsq; 15		
¶ Leo	6	13	15	22	23	28	2	5	7	10	19	27		28	
¶ Uirgo	8	13	16	21	25		3	13	20	30					
¶ Libra	1	7	20	23	30		3	5	21	24					
¶ Scorpi⁹	9	10	17	22	27		7	12	18	20	19	29			
¶ Sagittari⁹	7	12	15	24	27	30	13	20			1	7	18	19	
¶ Capcorn⁹	2	7	17	24	28		13	14	20	24	26	27	28	29	
¶ Aquari⁹	12	17	24	29			7	16	17	20	28	26			
¶ Pisces	4	9	24	27	28		13	20							

¶ Masculini gradus dicunt̃ q: fortiores sũt femininis ⁊ vir nat⁹ sub eis robustioris fortitudinis ẽ ꝙ nat⁹ sub femininis ⁊ planeta masculin⁹ existẽs sub eis fortioris est influẽtie ꝙ sub femineis. ⁊ inde est ꝙ aliquãdo mulieres sunt fortes ⁊ assimilant̃ viris in colore ⁊ sunt potẽtes ad labores. aliqui viri ecõtra sũt debiles ⁊ assimilant̃ mulierib⁹. De gradib⁹ masculinis ⁊ femininis aliqui considerauerũt aliter ꝙ allabitius dicentes ꝑmũ gradũ primi signi sc; arietis positũ in loco impari esse masculinũ ⁊ secundũ positũ in loco pari esse femininũ: ⁊ sic deinceps vsq; ad finẽ pisciũ ita ꝙ vltim⁹ pisciũ sic esset feminin⁹: sed figura superius descripta datur ꝑm allabitiũ cuius via in hac materia est cõmunior. ¶ Lucidi grad⁹ de se influunt ad pulchritudinẽ rerũ ⁊ ad serenitatẽ temporis: gradus tenebrosi econtra. Uacui gradus dicunt̃ illius influentie q: opera que inchoant̃ sub eis cõmunit̃ sunt vacua ⁊ frustrata sine intento si planeta dominãs sit sub eis maxime cadens ab angulis. ¶ Puteales gradus dicuntur per istam imaginationem quia quãdo planeta est sub eis est q̃si in puteo. i. debilis influentie quoad virtutem caloris ⁊ quo ad alia opera vtilitatis ⁊ tamẽ cõmuniter quando planete superiores incedũt sub gradibus putealibus frigus augmentatur in aere. De gradibus augmentãtibus fortunam hoc est censendũ planeta existens sub eis habet influentiam augmentationis fortune nato vel inchoanti opus: si tamẽ sit capax ⁊ non sit aliunde impeditus. ¶ De gradibus azemena dictum est supra. Sunt et gradus fumosi ⁊ sunt qui significãt verba vana ⁊ verba superbie ⁊ magne arrogantie.

Argumentũ quarti cap. secũde differẽtie.

¶ Quartũ est capitulu; de duplici motu celi ⁊ de quadruplici motu septẽ planetarum.

Celũ itaq; stellatum mouetur ab oriente in occidentem ⁊ econtra intra vigintiquattuor horas ⁊ iste motus dicitur esse violent⁹ vel raptus a philosophis aptitudine ⁊ motu ipius primi mobilis quod eodem tempore trahit secum celum stellatu; ⁊ orbes septem planetarũ ⁊ hoc imperio creatoris: ⁊ quia preter istum motum habet aliu; motũ videlicet ab occidẽte in orientem ⁊ hoc in centum annis vno gradu qui motus a philosophis dicitur naturalis: celi vero septem planetarum cum ipsis planetis mouentur in die naturali ab oriente in occidentem girando de occidente in orientem in spacio eodem vigintiquattuor horarũ: ⁊ iste ꝑmus motus est nobis multũ apparens. Secundus mot⁹ celorum septem planetaru; est ab occidente in orientẽ: ⁊ iste dicitur motus eorum naturalis ⁊ in istis temporibus complent suas reuolutiones totales. vt verbi gratia. Saturnus qui est altior ceteris complet suam reuolutionem naturalẽ de puncto zodiaci ad eundem punctum reuertendo in triginta annis: ita ꝙ si sit nunc in principio arietis post triginta annos adequate nihil addito neq; remoto perueniet ad eandem partem zodiaci. Et iupiter in duodecim annis ab occidente in orientem circuendo totũ zodiacum. Mars complet suam reuolutionem in duob⁹ annis cũ dimidio

sol vero qui inter ceteros planetas mouetur magis regulariter complet suam reuolutõnē totalem zodiaci in vno anno qui annus reductus ad dies ꝛ horas est.365. dierū ꝛ sex horarum ꝛ ista mēsura temporis dicit̄ annus solaris: ꝛ de istis sex horis in quattuor ānis causatur annus bisextilis. venus vero ꝛ mercurius qui sunt inferiores sole mēsurantur motu solis in medijs motibus eorū ꝛ aux veneris ꝛ aux solis sunt semper in eodem loco ꝛ mouentur de puncto ad punctum in vno anno sol ari: luna vero in suis medijs motibus mouetur de puncto ad punctū zodiaci in viginti septē diebus ꝛ octo horis cū aliquibus minutis horarū. necdum luna que in coniunctione precedente solis fuit cū sole venit ad solem quia sol pertransit in illo tempore quasi vnū signū zodiaci ꝛ expedit anteꝙ̄ luna veniat ad solem iterū pro coniunctõe ꝙ peragret illud spaciū zodiaci qd̄ sol pertransiuit a tempore coniūctionis ita ꝙ luna a coiūctione ad coniūctionē plus habet de motu ꝙ̄ sit totus zodiacus. Et est notādū ꝙ luna ꝛ planete aliquando mouent̄ versus septētrionē ꝛ aliquādo versus meridiē. ꝛ duplex est causa q2 oportet ꝙ planete insequant̄ in motu suo motum zodiaci: ꝛ zodiacus habet declinationē ꝛ considerat ei9 declinatio a linea equinoctionali que est in capite arietis ꝛ libre: ꝛ eius declinatio versus septētrionē est viginti triū graduum cū dimidio grosso modo mensurando ꝛ totidē graduū videlicet viginti triū graduum cum dimidio est declinatio zodiaci versus meridiem: ꝛ est maxime solis declinatio quando est in fine sagittarij veniendo ad p̄ncipiū capricorni. ꝛ ita planete dicunt̄ ascēdere vel descendere versus septētrionē ꝛ meridiē. Verbi gratia. Sol a principio arietis seu ab eius capite vsq̄ ad caput cancri est sinister ascendens. ꝛ a capite crancri vsq̄ ad caput libre ē sinister descendens: ꝛ in tota alia parte ascendendo ꝛ descendendo est planeta septētrionalis ꝛ dicitur esse fortior. ꝛ a libra vsq̄ ad caput capricorni dicit̄ sol esse dexter: ꝛ descendens a capricorno ad arietem dexter ascendens ꝛ in tota ista medietate ē meridionalis ꝛ debilior. simili quoq̄ modo sicut dictum est de sole ita intelligendū est de luna ꝙ sc3 ipsa habet motus ad septētrionē ꝛ meridiem sicut habet ad orientē ꝛ occidentē. vnde habz quattuor mot9 ad septētrionē ꝛ meridiem: ꝛ hoc in quolibet mense lunari. nam luna a capite sui draconis ad nonagesimū gradū est sinistra ascendens ꝛ a nonagesimo gradu post vsq̄ ad caudā draconis est sinistra descendēs a cauda autē draconis ad nonagesimū gradū est dextra descendēs. ꝛ a nonagesimo gradu post sc3 ad caput draconis est dextra ascēdēs Et nota hic de luna ꝙ quādo ipsa est sinistra ascendens tunc est fortioris virtutis ꝙ̄ quando est sinistra descendens. ꝛ in parte sinistra que est septētrionalis est fortior ꝙ̄ sit in parte meridionali: ꝛ semp ascēdendo est fortior ꝙ̄ descendēdo: ꝛ ita intelligat̄ de alijs planetis. Et nota ꝙ quādo luna est in principio cancri existens sinistra ascendēs versus nonagesimū gradū a capite sui draconis est nobis ꝓpinquior in istis regionib9 ꝙ̄ possit esse ꝛ aliquando cōtingit ꝙ est in cancro distans a capite sui draconis per nonaginta gradus. Hic est etiā notandū ꝙ isti ascensus ꝛ descensus computant̄ pro vno motu eūdo ꝛ redeundo videlicet versus septētrionē vel meridiē. Ex his patet ꝙ luna mouetur ab oriente in occidentem motu firmamenti ꝛ ecōuerso motu ꝓprio ꝛ naturali ꝛ a linea ecliptica mouet̄ versus septētrionē veniendo iterū ad lineam eclipticā: hoc est ad principiū arietis ꝛ libre ꝛ a linea ecliptica tendit ad meridiē ascendendo postea iterū descendēdo nō cessando ab istis motib9 imperio creatoris. ¶ Nota circa hoc ꝙ sicut declaratū est de latitudine ꝛ motu lune versus septēptrionē ꝛ meridiē: ita considerauerūt astrologi ꝛ super hoc fecer̄t tabulas proprias de latitudinib9 quinq̄ planetarū ad partē septētrionalē ꝛ ad partē meridionalē ꝙ̄tū videl3 mouet̄ saturnus versus septētrionalem ꝛ quātū iupiter mars venus ꝛ mercurius. Unde latitudo saturni versus septētrionem maior que esse possit est triū graduum ꝛ duoꝝ minutoꝝ: ꝛ latitudo eius maior vers9 meridiē est triū graduū ꝛ quinq̄ minutoꝝ. latitudo iouis maior versus septētrionē est duoꝝ graduū ꝛ octo minutoꝝ: totidē versus meridiem. latitudo martis versus septētrionē est q̄ttuor graduū ꝛ.21. minutoꝝ versus meridiē est septē graduū ꝛ triginta minutoꝝ. sol autē nō habet latitudinē nisi iam dictam superius q̄ est declinatio ei9 ab equinoctionali. latitudo veneris maior versus septētrionē est septem

graduū ꝛ.22.minutoꝝ versus meridiē est duorum graduū ꝛ.20.minutoꝝ.latitudo mercurij maior versus septētrionē est quattuor graduum ꝛ q̄nq̄ minutoꝝ versus meridiē est duoꝝ graduū ꝛ triginta minutoꝝ. ¶Et nota hic ꝙ q̄to plus aliq̄s planeta eleuat̄ versus septētrionē in latitudine sua tanto est fortior:ꝛ planeta qui habet latitudinē suā in septētrione ille est fortior illo qui habet eā in meridie.verbi gratia in cōiūctiōe magna saturni ꝛ iouis que fuit anno dn̄i fluente.1425.completis triginta dieb⁹ augusti nouēdeci horis cū q̄nq̄ minutis hore saturnus fuit eleuatus supra iouem in parte septētrionis de aliquib⁹ gradib⁹ ꝛ fuit illa coniunctio mutata de triplicitate in triplicitatē videlꝫ de triplicitate aerea ad aq̄ticam:ꝛ fuit facta ꝯiūctio i deciotertio gradu scorpionis cōplet̄ duodeci gradib⁹ scorpiōis ꝛ trigitavno minut̄.fuit q̄ꝫ facta in secūda domo celi.mars fuit in ascēdēte in decimosexto gradu libre quindecim gradibus.cōpletis ꝛ quadraginta minutis completis ꝛ septimus gradus libre fuit ascendēs celi super ciuitatē viennen̄.innuit̄ igitur ꝑp̄t eleuationē saturni sup iouē ꝙ potestas ecclesiastica in multis partibus opprimet̄ a tēporali potestate maxime in substātijs ecclesiasticis ꝛ effectus illius cōiunctionis non videt̄ per integrū euacuari ante q̄nquaginta annos quia fuit mutatio de triplicitate ad triplicitatē ꝛ longo tēpore fraudes ꝛ bella debent habere locum ꝑpter martem in ascendente.ꝛ sunt hec dicta de illa magna coniunctione introducta solū ad introductionē intelligentie motus planetarū versus septētrionē ꝛ meridiē ꝛ latitudinis ꝛ eleuationis planete super planetam in eadem parte latitudinis.

Argumentū quinti cap.secūde dn̄e.

¶Quintū caplm de q̄nq̄ dignitatib⁹ ꝛ ꝑprie essentialib⁹ septē planetarū ꝛ de eoꝝ virtutibus ꝛ fortitudinib⁹.

Sciendum circa declarationē p̄sentis capituli ꝛ ꝑ intellectōne ordinis celoꝝ figurā domoꝝ planetarū debere depingi in loco isto circa p̄sens capitulū vel in fine tractatus sed cōpetētius hic. ¶Et est vlterius sciēdū ꝙ q̄nq̄ sunt dignitates essentiales septē planetarū q̄ vocant̄ essentiales fortitudines ꝛ quilibꝫ eoꝝ habet eas in locis sibi cōuenietibus:ꝛ preter istas habent alias duas dignitates etiā essentiales min⁹ ꝑncipales.prima fortitudo ꝑncipalis de q̄nq̄ vocat̄ dom⁹.secūda exaltatio.tertia triplicitas.quarta termin⁹.quinta facies:ita ꝙ planeta in sua domo habꝫ q̄nq̄ fortitudines q̄ dicunt̄ q̄nq̄ virtutuꝫ testimonia:s̄ in sua exaltatiōe seu regno habet q̄ttuor testimonia virtutū:in sua vero triplicitate habet tria virtutū testimonia:in suo aūt termino habet duo testimonia virtutū:ꝛ in sua facie habet vnū testimoniū virtutis.Prima dignitatū essentialiū min⁹ ꝑncipaliū ipoꝝ planetarum vocat̄ dn̄atio hore.Secūda vō dn̄atio nouene.i.none partis vni⁹ signi qua maxime vtuntur astrologi indi:ꝛ de istis duab⁹ dignitatib⁹ due tabule poni possunt ad ꝓpositū.vnde tabulā nouenarū ꝛ terminoꝝ ponūt circa finem capituli p̄sentis.Dominatio aūt hore siue tabula pōt assignari ꝑ iūcturas digitoꝝ manus diuidēdo diem artificialē in duodeci horas inequales similit̄ ꝛ noctē.vn̄ in prima hora regnat planeta a quo denominatur ille dies vt in die solis seu dn̄ico sol:ꝛ ante meridiē regnant sex planete:ꝛ post meridiē sex alij.ꝛ ꝓcedēdū est ꝑ ordinē planetarū i hoc v̄su ꝯtrū.Sol ve.mer.luna saturn⁹ iupiter ꝛ mars.ꝛ quādo numerus vintiquattuor horarū est complet⁹ per iuncturas reuertēdū est ad iuncturā p̄mā que denotat p̄mā horam diei imediate sequētis:ꝛ incipiūt calculatiōes horarū istarū in ortu solis:ꝛ circa hoc pōt assignari breuis tabula scripta in qua inchoatur a die sabbati:q꞉ saturnus est altior planetaruꝫ.Et nota ꝙ in die sabbati ante meridiē saturn⁹ iupit̄ mars sol ven⁹ mercuri⁹ habēt dominiū sex horarū eq̄lium vel ineq̄liū:ꝛ post meridiē alij sex planete seq̄ntes.s.luna saturn⁹ iupit̄ mars sol ven⁹ habet dominiū vsq̄ ad p̄ncipiū noct̄.ꝛ a p̄ncipio noct̄ vsq̄ ad mediā noctē alij sex planete ꝑ ordinē ꝛ a media nocte vsq̄ ad ortū solis diei sequētis alij sex planete per ordinem sequentes.ꝛ.xxv.planeta sequens est principium diei sequētis ꝛ dn̄s hore.vt ptꝫ in tabula que immediate sequitur.

Tabula ad sciendum dominū hore.

Hore diei		Saturni dies	Solis dies	Lune dies	Martis dies	Mercurij dies	Iouis dies	Veneris dies	
1	15	♄	☉	☽	♂	☿	♃	♀	
2	16	♃	♀	♄	☉	☽	♂	☿	
3	17	♂	☿	♃	♀	♄	☉	☽	
4	18	☉	☽	♂	☿	♃	♀	♄	
5	19	♀	♄	☉	☽	♂	☿	♃	
6	20	☿	♃	♀	♄	☉	☽	♂	
7	21	☽	♂	☿	♃	♀	♄	☉	
8	22	♄	☉	☽	♂	☿	♃	♀	
9	23	♃	♀	♄	☉	☽	♂	☿	
10	24	♂	☿	♃	♀	♄	☉	☽	
11		☉	☽	♂	☿	♃	♀	♄	
12		♀	♄	☉	☽	♂	☿	♃	
13		☿	♃	♀	♄	☉	☽	♂	
14		☽	♂	☿	♃	♀	♄	☉	

De prima dignitate essentiali

¶ Considerandū igitur pro domoꝝ declaratione ꝙ cū sol ⁊ luna fortiores sint alijs q̄nq planetis ⁊ habent maiorē euidentiā quoad generationes ⁊ corruptiones huius mūdi ꝙ alij: iustum est vt habeāt digniores domos in duodeci signis: ideoq cancer inter cetera nobis ꝓpinquior incipiens estatē dū ipm signū intrat ⁊ cū hoc dicit̄ femininꝰ nocturnꝰ. luna vero inter stellas est nobis ꝓxima vicinior terre faciliusq mouet̄ cū hoc frigida ⁊ humida feminina nocturna notificās rerū ꝑncipia. Ex ista similitudine antiq sapiētes noīauerūt cācrum fore domū lune ⁊ leonē sequentē imediate esse domū solis ex hoc ꝙ calidꝰ est ⁊ siccus est masculinꝰ ⁊ diurnꝰ sicut sol ⁊ est medius signoꝝ estatis que sunt cancer leo virgo sicut sol ponit̄ in medio oīum planetarū. Rursus namq sol ⁊ luna dant rebus generationē ⁊ cremētū iustū est ꝙ cancer ⁊ leo qui sunt signa estatis sint eoꝝ domꝰ: ⁊ qꝛ capricornꝰ ⁊ aquarius sūt signa hyemalia frigida: saturnꝰ eisq silis nā frigidus ⁊ siccꝰ ꝯtrarius lumiaribꝰ scꝫ soli ⁊ lune ⁊ ipoꝝ naturis: iustū ē ꝙ capcornꝰ ⁊ aquarꝰ sint saturni domꝰ. Nā sūt signa opposita cācro ⁊ leoni: ita ꝙ aquarꝰ ꝑncipiū medietatē celi vbi dñium hꝫ luna recte oppositū leoni. Capcornꝰ vltimꝰ medij celi vbi sol dñat̄ respicit cancrū in oppositū. ⁊ qꝛ domꝰ saturni ꝯtrariant̄ ⁊ opponūt̄ domibꝰ solis ⁊ lune: ideo dr̄ malignꝰ ⁊ aduersarꝰ ⁊ corruptor luminariū: s; qꝛ iupit̄ eo ꝙ significat tēperātiā nature ⁊ suus circulus est subtus ⁊ inferior circulo saturni domū suā capit sagittariū ⁊ pisces q̄ cōtrariant̄ domibꝰ saturni lꝫ primiores sint int̄ ipos vel circa ipos ꝑut iupit̄ ē ꝑmior saturno ⁊ sibi aduersat̄ s; dicte domꝰ iouis silēs sūt domibus solis ⁊ lune ⁊ ipsas respiciunt trino aspectu q̄ dr̄ amicabilis: talit̄ ꝙ sagittarꝰ calidus ⁊ siccꝰ respicit trino aspectu domū solis scꝫ leonē q̄ silr̄ dr̄ calidus ⁊ siccus. pisces vero frigidi ⁊ humidi etiā respiciunt trino aspectu domū lune scꝫ cancrū frigidū ⁊ humidū ⁊ hac de causa iupiter dicitur amicꝰ generās fortunā solis ⁊ lune. Itē mars maliuolus ⁊ corruptor luminariū cuiꝰ circulꝰ est subtus circulū iouis domū suā habꝫ scorpionē ⁊ arietē signa ꝑxima circa domos iouis. Et sic mars excessiue est nature peruersus siccus ⁊ ardēs ⁊ aduersatur soli ⁊ lune: ⁊ est ipsorum effectuum corruptor. sic similiter domus ipsius martis aspiciunt quarto aspectu domum solis et lune: et dicitur ille aspectus peruersus taliter ꝙ scorpio qui dicitur frigidus ⁊ humidus respicit peruerse quarto aspectu leonem qui dicitur calidus ⁊ siccus: etiam aries qui est calidꝰ ⁊ siccꝰ silr̄ respicit cancrū frigidū ⁊ humidū. Itē venꝰ fortunata ⁊ benigna cuiꝰ

circul⁹ est sub⁹ solē habet ꝓ domo taurū ⁊ li
bram ꝓximiores circa domū martis ⁊ respici
unt domū solis ⁊ lune simili aspectu q̄ dr̄ satꝫ
amicabilis talr̄ ꝙ libra respicit simili aspectu
leonē q̄ parti ei silis ē nā cōueniūt in caliditat
te seu calore. simili aspectu respicit taur⁹ can
crum q̄ silis ei est in vna q̄litate scꝫ frigiditate
Ven⁹ aūt min⁹ est fortunata q̄ iupiter eo ꝙ
ip̄e veneris dom⁹ pares sunt vna sola q̄litate
domib⁹ solis ⁊ lune. dom⁹ v̄o iouis sunt ei si
miles bina q̄litate ⁊ ipas aspiciūt magꝭ amica
bili aspectu q̄ faciat dom⁹ veneris. Sequitur
mercuri⁹ domificās in geminis ⁊ v̄gine q̄ sūt
ꝓpinquiora signa circa domū solis ⁊ lune: sūt
vero signa cōmunia duoꝝ cursuū ideo ꝯueni
unt mercurio q̄ cū fortunatꝭ beniuol⁹ est ⁊ for
tunat⁹ ⁊ cū ꝑuersis ꝑuersus ⁊ infortunatus ⁊
ex seipo tam parue q̄litatꝭ est ꝙ modo sicc⁹ mo
do humid⁹ fm illi⁹ naturā cui sociatr̄: ⁊ ē debi
lior q̄ ven⁹ beniuola. Et licꝫ dom⁹ iouis sint
signa cōia duplici cursu sicut dom⁹ mercurij:
nihilomin⁹ q̄ sūt silēs domib⁹ solis ⁊ lune du
plici q̄litate ⁊ ipas cernūt aspectu amicabili
ob: ideo se nō possunt variare neq; mutare de
fortuna in fortunā neq; iupit̄ sed q̄libꝫ alioꝝ
triū planetarū scꝫ saturn⁹: mars: ⁊ ven⁹ ꝓ sua
domo habēt vnū signū mobile ⁊ cōuertibile
alterū v̄o fixū modo tali ꝙ saturn⁹ in p̄te celi
media q̄ est ex luna cepit ꝓ domo aq̄riū signū
fixū ⁊ in p̄te celi q̄ est a sole cepit ꝓ domo ca
pricornum qđ est signū mobile ⁊ ꝯuertibile ⁊
mars in p̄te celi q̄ est a sole cepit ꝓ domo scor
pionē fixum ⁊ arietē mobilē ex parte celi q̄ ex
luna est. ven⁹ quidē in parte celi q̄ est ex luna
cepit taurū fixū ⁊ in parte celi que est ex sole
cepit librā signū mobile: ⁊ q̄ sol ⁊ luna maio
rem euidētiā habēt in rebus hui⁹ mūdi q̄ ce
teri planete ideo dominantr̄ in duab⁹ celi me
dietatib⁹. Ideoq; q̄libꝫ alioꝝ q̄nq; planetarū
vnā suarū domoꝝ habꝫ in medietate celi que
est a sole in q̄ parte sol p̄ticipat in dominio cū
planeta dominātē in illa domo: in altera vero
medietate q̄ a luna ē ⁊ in q̄ parte luna partici
pat in dominio cum planeta dominātē in tali
domo participant.

De secūda dignitate essentiali.

¶ Conseq̄nr̄ est videre de exaltatōe cui q̄ttu
or alie dignitates accedūt: ⁊ est int̄ sapientes
diuersitas de ipa exaltatiōe. nā plures antiq̄
rum dixerūt solū aliq̄s grad⁹ esse planetarum
exaltatōis sicut decimūnonū gradum arietis
dixerūt exaltationē solis. tertiū gradū tauri lu
ne. tertium geminoꝝ capitꝭ draconis. tertiū sa
gittarij caude draconis. decimūquintū gradū
cancri iouis. Vigesimūoctauū gradū capcor
ni marꝭ. Vigesimūp̄mū libre saturni. Vigesi
mūseptimū pisciū veneris. Quīdecimū v̄gis
mercurij. Humilitatē aūt ⁊ casū dixert̄ plane
tas h̄re in locis oppositis. Ptholome⁹ aūt to
tum arietē posuit solis exaltationē: ⁊ sic de sin
gulis alijs signis respectu alioꝝ planetarū ⁊
hanc viā cōiter obseruam⁹ t̄pe moderno: dan
do q̄ttuor dignitates essentiales planeꝭ. Ra
tione exaltatōis q̄ad vnūquēq; gradū signi in
quo exaltantr̄ cōcedēdo cū antiquis ꝙ fortior
exaltatio fit in gradib⁹ supradicꝭ q̄ in ceteris
null⁹ aūt planetarū exaltatr̄ in leone scorpio
ne ⁊ aquario.

De tertia dignitate essentiali.

¶ Dignitas tertia essentialis dicit̄ triplicitas
cui tres succedūt fortitudines seu virtutū te
stimonia ⁊ de triplicitatib⁹ sufficient̄ in ca. i.
hui⁹ secūde differentie est facta declaratio.

De quarta dignitate essentiali.

¶ Quarta dicit̄ termin⁹ cui due accedūt vir
tutes seu fortitudinis testimonia. ⁊ est termi
nus illi⁹ nature cui⁹ nature ē suus planeta. ⁊
est notādū ꝙ dūtaxat q̄nq; planete terminos
dicunt̄ h̄re. nā sol ⁊ luna silēs essentiales for
titudines dicunt̄ h̄re in duab⁹ celi medietati
bus: sol i maiori q̄ est a p̄ncipio leonis sue do
mus vsq; in finē capricorni: ⁊ dr̄ maxima me
dietas ꝓpt̄ ascēsiones signoꝝ q̄ incipiūt a do
minio solis q̄ sūt maiores ⁊ ē medietas solis
q̄ sol in ipa habꝫ p̄ncipatū similē illi quē pla
nete habēt in suis terminis: ⁊ alia medietas
q̄ est a p̄ncipio aquarij vsq; in finē cancri est
medietas minima ⁊ ē medietas lune: ⁊ i ipsa
talē hꝫ p̄ncipatū q̄lē sol hꝫ in sua. Ergo sol ⁊
luna in dictis duab⁹ medietatib⁹ duo v̄tutuꝫ
essentialiū habēt testimonia sicut planete i su
is terminis. has duas virtutes sol ⁊ luna ha
bent in duab⁹ celi medietatib⁹ dictis: eo ꝙ sol
⁊ luna sūt luminaria mūdi p̄ncipaliora ceteris
planetis ipi mūdo ꝑsistentia. De terminis v̄o
alioꝝ q̄nq; planetarū fm sententiam ꝑximiorē
sententie ptho⁹. in quadriptito subsequenter
in modū figure snīa illico subiūgetur.

De quinta dignitate essentiali.

¶ Ultima vero essentialis dignitas dicit̄ fa

cies cui vnū virtutis succedit testimoniū cui⁹ figure figura testimonioꝝ est annectēda: ⁊ est ꝯsiderandū ꝙ planetis existētibus in oppositis locis harū essentialiū dignitatū directe totidem essentiales debilitates succedāt: quotidem eis deberētur dignitates si essent in locis harū essentialiū dignitatū. ¶ De nouenis.

¶ Istis igitur planetarum domib⁹ ⁊ eorum exaltationib⁹ ⁊ triplicitatib⁹ ex p̄dictis patefactis dn̄ationes nouenarū per modū tabule nunc sunt annectēde. Unde intellect⁹ tabule terminorum est ꝙ primi sex grad⁹ arietis sunt termini iouis: ⁊ sex sequētes sunt termini veneris ⁊ sic deinceps: sed intellect⁹ tabule facierū est ꝙ .10. gra. arietis sunt facies martis: et alij decem sequētes sunt facies iouis. Intellectus tabule nouenarum infra patebit.

¶ Nota ꝙ quodlʒ signū habʒ nouē nouenas ex quib⁹ mars habet nouenā primā arietis. venus scdam: ⁊ sic deinceps. Pro intellectu tn̄ tabule nouenarū est notandū ꝙ sapiētes indi diuiserūt quodlʒ signū in nouē partes q̄s vocauerūt nouenas eo ꝙ quelʒ cōtinet nonā ꝑtem vni⁹ signi. s. tres grad⁹. ⁊ ētiā partē vni⁹ videlʒ. 20. minu. Prima itaqȝ nouena arietis daᵗ marti ⁊ mars ipsi dominaᵗ. Secūda daᵗ veneri ⁊ sic deinceps: vt patʒ in figura subsequēti nouenarū. Et habet dn̄s nouene siliter sicut et dn̄s hore: vnam fortitudinem essentialem min⁹ principalem: dn̄s tn̄ hore preferᵗ in fortitudine dn̄o nouene. Et sic si aliquis horꝝ dn̄oꝝ duoꝝ sit in ascen̄. vel in aliquo angulo vel in domo rei quesite duplicaᵗ ei fortitudo siue ad bonū siue ad malū. Exempli gratia si aliq̄s illoꝝ esset in domo mortis q̄ōne facta de morte validi⁹ esset indiciū mortis: ⁊ fortitudo dn̄i hore pōt esse sicut fortitudo dn̄i ascēden̄. verbi gratia si questio esset hora iouis ⁊ iupiᵗ esset in virgine in opposito dom⁹ sue scʒ piscium: ⁊ virgo esset ascendēs tribuereᵗ ioui dn̄o hore quasi virtus domus iouis scʒ. 5. testimonioꝝ qꝛ dominus hore esset in ascenden̄.

Tabula nouenarum

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
¶ Aries	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♃
¶ Thaurus	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♃	♄
¶ Gemini	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♃	♄	♄
¶ Cancer	☾	☉	☿	♀	♂	♃	♄	♄	♃
¶ Leo	☉	☿	♀	♂	♃	♄	♄	♃	♂
¶ Uirgo	☿	♀	♂	♃	♄	♄	♃	♂	♀
¶ Libra	♀	♂	♃	♄	♄	♃	♂	♀	☿
¶ Scorpius	♂	♃	♄	♄	♃	♂	♀	☿	☾
¶ Sagittarius	♃	♄	♄	♃	♂	♀	☿	☾	☉
¶ Capricornus	♄	♄	♃	♂	♀	☿	☾	☉	☿
¶ Aquarius	♄	♃	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀
¶ Pisces	♃	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂

Tabula terminoꝝ s̄m Ptholomeū: ⁊ egiptios.

¶ Aries	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
¶ Thaurus	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
¶ Gemini	☿	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
¶ Cancer	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
¶ Leo	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
¶ Uirgo	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
¶ Libra	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
¶ Scorpius	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
¶ Sagittarius	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
¶ Capricornus	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
¶ Aquarius	☿	7	♀	6	♃	7	♂	5	♄	5
¶ Pisces	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

Tabula terminoꝝ ſm̄ Allʒibicium.

Aries	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
Thaurus	♀	8	♂	3	☿	6	♃	8	♄	5
Gemini	☿	6	♄	6	♃	6	♀	5	♂	7
Cancer	♂	7	♄	4	♀	6	☿	6	♃	7
Leo	♃	6	♂	6	♀	5	♄	7	☿	6
Virgo	☿	7	♄	2	♀	10	♃	4	♂	7
Libra	♄	6	♂	2	☿	8	♃	7	♀	7
Scorpius	♂	7	♄	6	♀	4	☿	8	♃	5
Sagittarius	♃	12	♂	4	♀	5	☿	4	♄	5
Capricornus	☿	7	♂	4	♃	7	♀	8	♄	4
Aquarius	☿	7	♄	5	♀	6	♃	7	♂	5
Pisces	♀	12	♄	2	♃	4	☿	3	♂	9

Tabula facierum.

Aries	♂	10	☉	10	♀	10
Thaurus	☿	10	☾	10	♄	10
Gemini	♃	10	♂	10	☉	10
Ecaner	♀	10	☿	10	☾	10
Leo	♄	10	♃	10	♂	10
Virgo	☉	10	♀	10	☿	10
Libra	☾	10	♄	10	♃	10
Scorpius	♂	10	☉	10	♀	10
Sagittarius	☿	10	☾	10	♄	10
Capricornus	♃	10	♂	10	☉	10
Aquarius	♀	10	☿	10	☾	10
Pisces	♄	10	♃	10	♂	10

Argumentū ſexti capl'i ſc'de dr̄ie.

Sextū capl'm ē de quibuſdā virtutib' accidētalibus ſeptē planetarū per quas influētie eorum fortificantur.

Vires accidētales ſtellarū ſiue planetarū habētur multis modis. Primus eſt ꝙ ſtella ſeu planeta ſit in angulo vel in ſuccedēti aut ꝙ aſpiciat aſcendens. ſecūdus eſt quando planeta eſt in quadam ſua dignitate vr̄puta ſui gaudij: vt verbi gratia mercurius gaudet in aſcendēte. luna in tertia domo ab aſcēdeñ. Venus in quinta. Mars in ſexta. Sol in nona. Jupiter in vndecima. Saturnus in duodecima. Preter iſtum modū gaudij planetarum eſt alter modus: vt verbi gratia ſol gaudet in triplicitate ignea. ſimiliter mars qr̄ conuenit complexioni ſue. Luna dicitur gaudere ſeu gratulari in triplicitate aquea. Jupiter et venus in triplicitate aerea. Saturnus in triplicitate terrea. Alter modus gaudendi eſt quando planeta eſt in dignitate amici ſui vel amice. verbi gratia. ponat̄ ꝙ iupiter ſit in tauro qui eſt domus veneris gaudet: quia eſt in domo amice ſue: et ſic deinceps. Eſt et alter modus gaudij planetarum qui dicitur eſſentialis: ⁊ eſt vt planeta ſit in altera domorum ſuarū vt ſaturnus gaudet in aquario. Jupiter in ſagittario. Mars in ſcorpione. Ven' in thauro. Mercurius in virgine. Mercurius

etiam gaudet cum fuerit orientalis in signo geminoꝝ. Etiam gaudet cum fuerit occidẽtalis in signo virginis. Rursus gaudet cum fuerit sub radijs solis non tamen combustus

¶ Unde combustio vocatur quando planeta est i radijs solis ad sextũ gradũ ante vel retro solem: sed dicitur esse sub radijs post sex gradus vsq; in quindecimũ vel ante vel post et post sex gradus euadit combustionez. Preter istos modos gaudendi. est alter modꝰ gaudendi vt planete diurni gaudent quãdo sunt orientales a sole ⁊ nocturni ecõtra quãdo sũt occidentales. similiter planete masculini diurni gaudẽt in parte celi masculina: feminini in feminina. Mercurius est cõuertibilis cũ omnibus. est enim masculinus cũ masculinis et cum femininis femininꝰ. Planete masculini sunt saturnus: iupiter: mars: et sol. Feminini luna ⁊ venus. Mercurius cõuertibilis. Tertius modus fortunioꝝ accidẽtaliũ est quãdo planeta directus vel velox est in suo cursu Quartus modus est quãdo planeta liber est a toto respectu aut coniũctione infortunata. Quintus quãdo planeta est in loco concernẽte ascendens et nõ est in descẽsu scilicet in opposito sue exaltationis: ⁊ etiam ꝙ nõ applicetur planete stanti in suo descensu. Sextꝰ modus est quando planeta est receptus.

¶ Unde notandũ ꝙ duplex est receptio: scz maior et minor. maior est quãdo vnus planeta iũgitur alteri per corpus aut per aspectum aut per applicationem et vnus eorũ est in domo alterius vel in exaltatione que sunt maiores dignitates essentiales. tunc ille cuiꝰ est domus vel exaltatio recipit alium quasi in suo hospitio. et hec receptio est perfecta ⁊ optima. et vbicunq; est talis receptio necessariuz est vt fiat res vel significatio sequentiũ ad bonuz: et si aliũde deberet esse malum diminuit malum sicut accidit in figura celi facta sup principio egritudinis cuiusdaz notabilis mercatoris ciuitatis vienneñ. in qua dominꝰ domus mortis erat vna cum domino ascendentis in ascendẽte: videlicet post ipsum ad tertium gradũ: ita ꝙ ascendens erat domus domini ascendentiſ. quare euasit ab egritudine. alˀs enim quia dominus domus octaue fuit in ascendeñ. et quia ipse iunctus erat domino ascendeñ. signuz fuisset mortis. Receptio minor est que fit dum vnus eorum qui se aspiciunt est in aliqua de minoribus dignitatibus essentialibꝰ q̃ sunt triplicitas terminꝰ ⁊ facies. Septimus modus est quãdo planete masculini scz saturnus: iupiter: et mars sunt orientales scz dum de mane surgunt supra terraz ante solem: nam tunc fortiores sunt. et planete feminini scilicet venus mercuriꝰ et luna quãdo sunt occidẽtales scz quando occidũt post solem. Octauus modus est quando planete masculini sunt supra terrã de die in signo masculino: et in quadra celi masculina: ⁊ de nocte sub terra in signo feminino: ⁊ planete feminini de die sint subtus terram ⁊ in signo femino et de nocte super terram. Nonus est quãdo planeta est et manet in signo fixo. Decimus est quãdo est cum sole in eodem gradu infra. 16. minuta. imo per omnem aspectũ planetarum ad solem quiuis planeta fortificatur si aspiciat solem. nõ tamen bonificatur per omnem aspectũ ad solem: quia per quartum aspectum et oppositum ad solem ipsorũ influentia deterioratur: et quãdo planete sic fortificati sunt cumulant bonũ. et quãdo planete fortificati sunt in dignitatibus bonorum planetarum minuitur malicia ipsorum. verbi gratia mars et saturnus si sint in primis duodecim gradibus pisciũ qui sũt termini iouis diminuitur malitia ipsorum: et sic intelligitur de alijs dignitatibus planetarum bonorum puta de domo: exaltatione et sic de alijs.

¶ Considerandum circa presentis capituli declaratione de quibusdam accidẽtibus planetarum: quorum vnum est coniunctio et est quãdo duo planete sunt in eodez gradu eiusdem signi: aspectus sunt quattuor: scz oppositus q̃ est publice vel perfecte inimicicie. Quartus occulte et palliate inimicicie. Trinus perfecte amicicie. Sextilis medie amicicie. Aspectus qui fuerint retro fortiores sunt illis qui fuerint ante in eodem genere: et durant aspectus tantum ꝙtum radij. Quis planeta vsq; in finẽ orbˀ sui luminis extendit radios suos. Unde orbis solis habet quindecim gradus ante et quindecim gradus retro. Orbis lune habz duodecim gradus ante ⁊ duodecĩ gra. retro. Orbis saturni habet nouẽ ante: et tot retro. Orbis iouis nouem ante et tot retro: sicut saturnus. Orbis martis octo ante: ⁊ totidem retro. Orbis veneris sex añ ⁊ totidẽ retro Mercurij aũt orbis habet .4. ante ⁊ totidez

retro. Et qñ planeta radios alteri⁹ ingreditur tunc dicit illi appropinquare seu ipsum accedere. Unde notandū est ꝙ planeta iferior appropinquat suo superiori ⁊ eidē coniūgitur ⁊ applicatur ⁊ nō ecōtra: ideo saturnus nulli cōiungitur: sed oēs alij ipsi. ¶ Et intelligendū est ꝙ fortitudo planetarū q̄ttuor modis principalibus fit: ex quo⁊ mutua habitudine ipa fortitudo auget vel minuitur: videlicet cōiunctione sepatione aspectu ⁊ accessu. ¶ Sepatio est inferioris planete a supiore aspectu vel cōiunctione ꝓgressus seu recessus. Accessus est ecōtra. Applicatio est ꝓprie infra per coniūctionē vel aspectu: ⁊ postq̄ recedit ab illo gra. sepatur a planeta supiore. Et plāeta fortior est sub luce q̄ qñ est combustus.

Argumentū septimi capli scōe drie.

¶ Septimū capitulū ē de detrimēto īfluētiarū .6. planetarū in generali: ⁊ de luna in spāli. latius q̄tum ad vtrāq̄ influentiam: ⁊ circa hoc ponūtur tabule ad ꝓpositum facientes.

Planete infortu

nant modis multis. Primo .5. planete preter solē ⁊ lunam. patiunt retrogradationē: ⁊ veniēdo ad retrogradationem efficiūtur debiles ⁊ veniēdo ad stationē primā vsq̄ ad mediū retrogradatōis sunt peiores influentie q̄ a medio retrogradationis vsq̄ ad stationē secūdam. Item planete boni ifortunātur p cōiunctionē vel oppositionē malor: videlicet saturni ⁊ martis. Item in quarto aspectu eorūdem infortunant. Item infortunātur boni planete in terminis malo⁊ ⁊ in fine signo⁊ qui semper sunt termini malorū. Silr in domib⁹ malo⁊ ⁊ in dignitatib⁹ malo⁊ q̄buscūq̄. Item ifortunāt boni planete inter duos malos ⁊ dicūtur obsessi: hoc ē qñ bon⁹ planeta sepatur a malo ⁊ ꝯiungitur alteri malo. Item qñ mali sūt eleuati sup bonos in ecētrico vel epiciclo vel in septentrione. ⁊ multo deterius est si illi mali nō recipiāt bonos. Itē infortunātur planete in cōbustione solis ⁊ in opposito solis ⁊ in quadrato solis ⁊ in capite sui draconis ⁊ cauda: ⁊ in capite ⁊ cauda draconis lune. Luna specialiter infortunat in capite sui draconis vel in cauda añ vel post. infra .12. gra. Sol infra .4. gra. ipsius capitis et caude draconis lune. Ven⁹ ⁊ mercurius īfra tres gra. alij planete in eodē gra. Item planeta impedit cum fuerit cadens ab angulo vel in via cōbusta que est a .13. gra. libre vsq̄ ad .9 scorpionis inclusiue. Itē planeta impeditur qñ est tardus in suo cursu: verbi gratia de luna. luna mouet medio motu in die naturali p 13. gradus: ⁊ decē minuta, cū quibus sō scōis: si luna nō moueat nisi .13. gra. vel .12. in die naturali tūc dicit tarda in suo motu ⁊ debilitat eius influētia. ita dicitur de omnib⁹ planetis si medi⁹ motus eo⁊ in die naturali sit maior vero motu. ¶ Item planete masculini debilitātur in signis feminis ⁊ in quadris femis: et ecōtra planete femini debilitātur in signis masculinis: ⁊ in quadris masculinis. ¶ Ite planete diurni debilitātur si ī die sint sub terra ⁊ in nocte supra terrā. et nocturni ecōuerso. ¶ Itē oīs planeta debilitat in oppositione sue dom⁹ vel aliarū suarū dignitatū. Itē planete infortunātur descendeñ. ad meridiē. Item oīs planeta infortunatur quādo cōiūgitur retrogrado vel cōbusto vel qui est in casu suo vel in cadenti ab anglo. Item vt sint tres supiores occidētales a sole et tres inferiores orientales impediūtur. Item vt sint in gradibus malis vel nō conuenientibus: vt planeta masculus in gradu femino: ⁊ ecōtra et isti debilitationū modi seu infortuniorum: possent poni ordinarie: q2 prim⁹ est fortior in infortunio omnib⁹ alijs sequētibus: et sic de singulis. Ite nota ꝙ planeta retrogradus in domo fortune vel in terminis fortune vel in alia dignitatate est min⁹ malus ⁊ minus ledit: q̄ in domo mali seu in alia dignitate mali et ista sufficiant de impedimentis planetarū in generali. ¶ Quia vero luna media est iter istū mundū inferiorē ⁊ planetas supiores atq̄ stellas: ideo magis nobis apparet effect⁹ ei⁹: ⁊ ideo de ipedimētis lune quoad influentiā supra res istas iferiores spāliter est loquēdu. vnde .10. sunt cōes modi infortunij lune q̄s ātiqui sapiētes enūerauerūt. pmus est ne sit ꝯbusta añ solē p .12. g. ⁊ post ip3 silr: ꝫ leui⁹ ē p⁹ ip3. Scōs ē ne sit in g. descen. sue. Terti⁹ ne sit in oppōe sol. Quart⁹ ne sit iūcta mal' āt in latitudīe quarti aspect⁹ eo⁊ vel oppōis. Quint⁹ est ne sit cū capite vel cauda vel ifra 12. gra. qui est termin⁹ eclips. Sext⁹ ne sit ī vltimis g. signi q̄ sūt termi malo⁊. Septim⁹ ne sit cadēs ab angul' aut in via cōbusta q̄ est libre finis ⁊ iitiū scorpiōis: ⁊ hoc ē deteri⁹ qd sit

ex impedimẽtis lune: ꝛ maxime si fuerit ince ptio de cõiugio vel de medicinis. Octauꝰ ne sit in .12. signo a domo sua. i. in geminis cũ ma lo: vel fuerit in oppositione domꝰ sue vel non aspiciens eam. Nonus ne sit luna cursu tardi oꝛ: ꝛ hoc est quã vocauerũt sapiẽtes similitu dinẽ cursus saturni quousqꝫ cursus eius sit i die maioꝛ trigesimo gradu: ꝛ si esset minꝰ vnũ minutũ: hoc est si fuerit cursus eiꝰ in die minꝰ medio cursu eius. esset cursu tardioꝛ vt scribi tur in libro cursuũ. Decimꝰ est quem dixerũt messehalac ꝛ sapientes tẽpoꝛis nostri hoc est cũ fuerit luna vacua cursu. ¶ Et pter istos de cem modos sunt alij modi in quibꝰ luna dicit esse infoꝛtunata: pꝛecipue ꝛ pꝛincipaliter int omnes alios modos qñ patitur eclipsiꝫ. Iste modus est peioꝛ omnibꝰ alijs: ꝛ est modꝰ iste pꝛimꝰ ante decem modos tactos ab antiquis Item secũdo impedit luna qñ est in parte ce li que nõ aspicit domũ suam scꝫ cancrũ. Ter tio infoꝛtunatur luna qñ est in tali parte celi: que pars nõ aspicit locum sue coniunctionis in qua fuit renouata a sua antiquitate cũ sole Quarto quãdo luna est obsessa iter duos ma los videlicet inter saturnũ ꝛ martem: ꝛ rece dit ab vno ꝛ coniũgitur alteri malo. Quinto quãdo luna est in domo mala celi vel in malo signo: qꝛ sicut signum turbat domum ita do mus turbat signũ ꝛ signum planetam. Septo luna in ascẽdente mala est ꝛ in octaua domo ꝛ in septa ꝛ in in duodecima ꝛ in gradibꝰ fu mosis tenebꝛosis vacuis ꝛ azemena. Septi mo qñ luna est in capricoꝛno: qꝛ est tunc in op posito domus sue ꝛ in domo inimici sui scꝫ sa turni. Octauo qñ luna est in suo cremẽto cuꝫ marte: vel in decremẽto cum saturno: ꝛ hoc in egritudinibus. ꝛ causa est quia cremẽtum lu ne iuuat ad caloꝛem ꝛ mars similiter: ideo si sit infirmitas calida istis duobus influẽtibus si mul calorẽ infirmitas est periculosa. Ita dici tur de saturno in decremẽto lune: qꝛ luna tũc est influentie frigide. ꝛ similiter saturnus est frigide influentie: ꝛ nõ est ibi temperamentũ in influentia superioꝛi: ideo eger semp est in periculo moꝛiẽdi. Nono si luna separet a do mino domꝰ octaue qui est dñs domus moꝛtis et iũgatur domino ascendentis qui est dñs vi te: transfert naturam ꝛ lumen dñi domus moꝛ tis ad dñm ascendẽ. i. transfert naturã moꝛ tis ad dñm vite ꝛ illud est vnũ signum moꝛtis et potest modus ille amplioꝛari si luna sepa ret ab aliquo malo ꝛ iũgatur domio vite trã ferendo lumen planete mali ad dominũ vite: ꝛ deteriꝰ est de sepatione lune a domino octa ue nisi esset mutua receptio inter eos: qꝛ rece ptio alleuiat malũ. ¶ Et circa hoc latiꝰ decla rando ponenda est duplex tabula de .28. mã sionibus lune. Pꝛo declaratione harũ tabula rum .28. mansionum lune breuiter est notan dũ ꝙ quãdo luna est in mala mãsione ꝛ in ma la facie planetarũ effectus inchoatus sub eis dẽ male ꝓspabitur. Item notandũ est ꝓ pꝛa ctica medicine ꝙ si medicus velit inducere in coꝛpoꝛe humano humiditatem debet attẽde re ꝙ luna sit in mãsione humida: si patiẽs ha beat tẽpus expectãdi influẽtiam celi cempe tẽtem. ¶ Item in pꝛactica cõponendi medi cinas: medicine que faciũt ad humiditatẽ de bent componi tali cõstellatione dominante in celo ¶ Item notandũ est ꝙ per eandẽ viam qui vult inducere siccitateꝫ in coꝛpoꝛe huma no: vel componere medicinas que faciunt ad siccitatem debet eligere ꝙ luna sit in mansio ne sicca. ¶ Preterea notandũ est circa pſen tes tabulas ꝙ coꝛpoꝛa sana debent regi ꝛ re gulari atqꝫ medicine cõficiẽde ꝓ obseruatiõe talium coꝛpoꝛum debent fieri luna existente in mãsionibus tenentibꝰ mediũ. i. nõ habenti bus influentiã siccitatis vel humiditatis. ꝛ est notandũ ꝙ de istis .28. mansionibus .4. sunt ꝙplurimũ male influẽtie generaliter ad om nia: ꝛ maxime in factis medicine scꝫ .3. mansio 16. 18. et. 26. mansiones.

¶ Sequũtur tabule.

Tabula.28.mansionū.lune ad octauā spheram.

		g	m	2ª			g	m	2ª		Noia	Qualitates.
1	A	0	0	0	arietis	ad	12	51	26	ariet	Alnach	Temperata.
2	A	12	51	26	ariet	ad	25	42	51	ariet	Albochain	Sicca.
3	A	25	42	51	arietis	ad	8	34	17	tauri	Achoamazonne	Humida
4	A	8	34	17	tauri	ad	21	25	43	tauri	Aldebaran	Temperata.
5	A	21	25	43	tauri	ad	4	17	9	geioz	Albachaya alimiti	Sicca
6	A	4	17	9	geioz	ad	17	8	34	geioz	Alhātiavl'alchayr	Temperata.
7	A	17	8	34	geioz	ad	0	0	0	cancri	Aldumachi	Humida.
8	A	0	0	0	cancri	ad	12	51	26	cācri	Alnaza	Temperata.
9	A	12	51	26	cancri	ad	25	42	51	cācri	Archaain	Sicca
10	A	25	42	51	cancri	ad	8	34	17	leōis	Algebh	Humida.
11	A	8	34	17	leonis	ad	21	25	43	leōis	Ardaf	Temperata.
12	A	21	25	43	leonis	ad	4	17	9	vgis	Alzarfa	Humida
13	A	4	17	9	virgis	ad	17	8	34	vgis	Alune	Temperata.
14	A	17	8	34	virgis	ad	0	0	0	libre	Achurch.vel acleymech	Tpata.
15	A	0	0	0	libre	ad	12	51	26	libre	Agrafa	Humida.
16	A	12	51	26	libre	ad	25	42	51	libre	Azubene	Sicca.
17	A	25	42	51	libre	ad	8	34	17	scorp.	Alichel	Humida.
18	A	8	34	17	scorp.	ad	21	25	43	scorp.	Alchas	Pluuial.
19	A	21	25	43	scorp.	ad	4	19	9	sagit.	Hycula vl' azāla	Pluuial.
20	A	4	17	9	sagit.	ad	17	8	34	sagit.	alymaun vl' arnaire	Humida.
21	A	17	8	34	sagit.	ad	0	0	0	cap.	Albeda	Temperata.
22	A	0	0	0	cap.	ad	12	51	26	cap.	zodebolucch vl' zādeidena	Huida
23	A	12	51	26	cap.	ad	25	42	51	cap.	zobrach.	Teperata.
24	A	25	42	51	cap.	ad	8	34	17	aqrij	chadezoad.	Temperata.
25	A	8	34	17	aqrij	ad	21	25	43	aqrij	zadalabra	Sicca.
26	A	21	25	43	aqrij	ad	4	17	9	piscium	Fragal mocaden	Sicca.
27	A	4	17	9	piscium	ad	17	8	34	piscium	Alfalgalmoad	Sicca.
28	A	17	8	34	piscium	ad	0	0	0	ariet	Alchue	Temperata.

Tabula.28.mansionũ lune ad nonã sphẽram.

		g	m			g	m		Noia	Qualitates.
1ª	A	10	20	arietis	ad	23	11	arietis	Cornua arietis	Medium.
2	A	23	11	arietis	ad	6	3	tauri.	Venter arietis	Sicca
3	A	6	3	tauri	ad	18	54	tauri	Caput tauri	Humida
4	A	18	54	tauri	ad	1	46	geior	Oculus tauri	Medium.
5	A	1	46	geior	ad	14	37	geior	Caput canis	Sicca.
6	A	14	37	geior	ad	29	29	geior	Sydus paruũ.	Medium.
7	A	27	29	geior	ad	10	20	cancri	Brachium leonis	Humida.
8	A	10	20	cancri	ad	23	11	cancri	Nebulosa	Medium
9	A	23	11	cancri	ad	6	3	leonis	Oculus leonis	Sicca.
10	A	6	3	leonis	ad	18	54	leonis	Frons	Humida.
11	A	18	54	leonis	ad	1	46	vginis	Capillus	Medium.
12	A	1	46	virg.	ad	14	37	vginis	Cauda leonis	Humida.
13	A	14	37	virg.	ad	27	29	virg.	Canis	Medium.
14	A	27	29	vginis	ad	10	20	libre	Spica volans	Medium
15	A	10	20	libre.	ad	23	11	libre	Coopertum volãs	Humida.
16	A	23	11	libre	ad	6	3	scorpi.	Cornua scorpij	Sicca.
17	A	6	3	scorp.	ad	18	54	scorp.	Corona scorpij	Humida.
18	A	18	54	scorp.	ad	15	46	sagitt	Cor scorpij	Pluuialis.
19	A	1	46	sagitt	ad	14	37	sagitt	Cauda scorpij	Pluuialis.
20	A	14	37	sagitt	ad	27	29	sagitt	Turbis	Humida.
21	A	27	29	sagitt	ad	10	20	capcor.	Desertum	Medium.
22	A	10	20	capcꝗ.	ad	23	11	capricꝗ.	Pastor	Humida
23	A	23	11	capricꝗ	ad	6	3	aqrij	Glutiens	Medium
24	A	6	3	aqrij	ad	18	54	aqrij	Sydus fortune	Medium
25	A	18	54	aqrij	ad	1	46	piscũ	Papilio	Sicca
26	A	1	46	piscũ	ad	14	37	piscũ	Hauriens primus	Sicca.
27	A	14	37	piscium	ad	27	29	piscũ	Hauriẽs scđs	Sicca.
28	A	27	29	piscium	ad	10	20	arietis	Pisces	Medium.

Argumentũ tertie drie ⁊ eius primi capli.

¶ Tertia differẽtia ẽ de inquisitione a qua radica puenıat epidimia ⁊ mors in hominibus ⁊ plus vno tẽpore ꝙ alio: ⁊ de modis cognoscendi ⁊ pronosticandi cursu nature ⁊ influẽtia celi mortem vel vitam egro.

¶ Primũ autem huius tertie differẽtie capitulum est de distinctione ⁊ cognitione radicũ epidimialiũ. Et radix quo ad propositũ põt assignari quadruplex: duplex supior ⁊ duplex inferior. Prima radix superior est voluntas diuina iuste puniens hoĩes. Scđa radix superior est corpus celeste influens letaliter. Tertia radix que est prima inferior est fetor inficiens organũ per aerem corruptũ circũdando nos totaliter. Quarta radix que est secũda inferior est indebitus modus viuendi per excessum cibi ⁊ potus ⁊ aliarũ superfluarũ occupationũ carnaliũ ⁊ nimie tristicie ⁊ sollicitudinis et de istis quattuor radicib⁹ aliquid scribetur ad ppositum deo dante. Caplm primũ.

Circa materiam primi capituli hu⁹ tertie differẽtie est videndum de radicibus epidimialib⁹ et fuit dictũ ꝙ radix potest esse quadruplex duplex inferior ⁊ duplex superior vt dictũ est supius in positione fundationis istius tertie differẽtie: sed anteꝙ pceda

tur ad eius spālem inquisitionē. videndū ē de quadā pnosticatione in generali ꝛ instinctu naturali que reperit̃ hic inferi⁹ in multis viuētib⁹. ad clarius elucidandū materiā iquisitionis causarū epidimialiū p qua noticia habēda inchoatus est p̄sens tractat⁹ iste. Et circa multiplices vias quibus a largo donatore tribuit̃ futurorum euētuum noticia. ꝛ queꝺ elegās dispositio nature receptionis sōniorū ab īfluētia celi causata hora ꝛ pūcto natiuitat̃ hominū aliquor qui q̄diu viuerent supra terrā eor sōnia vera erunt: vtputa si saturn⁹ sit in nona domo celi fortunat⁹ in suis dignitatib⁹ nō retrograd⁹ neq combust⁹ nec in casu suo ꝛ maxime fortificabit̃ dispositio nati: si mercurius aspiciat eū beniuolo aspectu ꝛ receptus sit a saturno: ꝛ si respiciēs dispositionem īfluentie sit suis tēporibus scientificus et prudēs et dn̄s suarū cupiditatum apparebit talis q̄si ppheta inter hoīes. Rursus in somnijs seclusa celi influentia imprimūtur a deo vel ab angelo mandato dei in sola vi anime ꝛ in parte intellectiua species rerū ostendētium q̄plurima futura ꝯtingētia in visione noctis vt dicit text⁹ sacre scripture de Daniele ꝛ de multis alijs pphis: ꝛ hec via secūda per quā quibusdā cōceditur futuror noticia est longe securior ꝛ excellentior prima. Si reducam⁹ ad memoriā vias naturales ꝛ licitas pnosticādi futura que olim fuerūt cōcesse aliquib⁹ eleuatis hominib⁹ in vigilia siue sōnijs naturali instinctu: forte quibusdā videbit̃ mirandum. Uerū tamē si illud brutis datū est. vt ouis lupū quē nūq̄ al's vidit cognoscat inimicū: q̄to plus homo intellectualis brutale aīal debz isti c tu nature excellere ꝛ inimica atq nociua pcognoscere fugere ꝛ vitare. Et si obijciat̃ ratione experiētie que rerū est magistra q̄plurima animalia excedūt gradualiter in potentijs sensitiuis potentiā sensitiuā regulati hoīs: vt aq̄la limpidius ꝛ clarius videt omni homine: ꝛ canis in olfactu excedit hoīem: ꝛ sic de multis alijs aīalibus tam in auditu q̄ in alijs sensib⁹ excedunt hominis operatiōem via iam dicta: mirū nō esse debet de sensib⁹ si aliqua aīalia gradualiter excedūt in his hoīem: sed mirum esse debet si in sola vi anime aīal brutū excedat hoīem: vt instinctu nature ꝛ in pnosticando futura periculosa sibi imminētia. Et in mari q̄plurimi pisces presentiūt tempestatē futurā ꝛ de primo nodū apparentem in aere: ꝛ fugiūt ad inferiores partes maris se tuendo in stagnis ꝛ aquis dulcib⁹. Pisces dicti lucij presentiūt tempestatē anteq̄ veniat ꝛ fugiūt ad partem inferiorē aque in roborando se in vno cuneo capitib⁹ submissis inferi⁹ versus partem terre ꝛ caudis eleuatis superi⁹ exponendo totum corp⁹ p custodia capitis sagacitate nature eis cōcessa a creatore: oīa manutenēte ꝛ cōseruante: ꝛ si tanta industria reperiatur in nō habētib⁹ aīam rationalē: q̄to maior debet reperiri in homine rationali ꝛ de facto reperit̃: ꝛ adhuc fuit reperta ꝑm magis ꝛ minus in viris eleuatis ꝛ segregatis a mūdanis cupiditatib⁹ que cupiditates q̄plurimū impediūt naturā a precognitione ꝛ iudicio futuror. ¶ Et est notandū q̄ p materiam habemus noticiā de re dubiā. p formam vero certā. Forma ergo in cōsideratōe rerū est attēdenda vt pnosticatio et presciā possit haberi discurre singulas artes ꝛ practicas scientiarū p cōsiderationē intellectualē ꝛ in omni practica repenes solertiā ꝛ subtile ingeniū pueniendi ad cognitionē. Uide artem medicorum qui suas obseruāt pronosticationes de corpore humano iudicando de rebus nō visis ꝛ latētibus in interioribus partibus corpor iudicant p signa exteriora: p vrinam: p pulsum: p sudorem: ꝛ per faciem ꝛ p q̄plurimas vias ac experientias ꝛ nō equaliter: q: alter altero videt clarius ꝛ descēdit ad iudicium particulare limpidi⁹ ꝛ secur⁹ ꝛ citi⁹ ꝑm scientiā ꝛ subtilitatē practice operantis. vide ꝛ cōsidera artes liberales ꝛ artistas in sua practica qui habent industriā perueniendi p media ad cōclusiones intētas: ꝛ si vnus artista ostendit ꝛ demonstrat ac declarat limpidi⁹ q̄ alter conclusiones per media demōstratiua: q: alter clarius intelligit altero: nec dici meret̃ artista qui semp libris inuētis vtitur ꝛ doctrina alior nihil de suo addendo ad min⁹ formā loquendi verbor. Intuere artes mechanicas ꝛ ꝯsidera per actum intellect⁹ subtilitates ꝛ ingenia q̄ de die in diē reperiūtur p operarios ad alleuiandū labores ꝛ opera: ꝛ ppendes nullū esse subtilē in sua arte sine noua inuētione. Quid loquar de laborantib⁹ toto conamine sup facto sciendi secreta nature paucis dat̃ act⁹ talia sciendi: ꝛ aliqui acq̄runt q̄plurima clare ꝛ est eis vt lumen solis ꝛ sine magno labore ex

quadā subtilitate nature. iuxta sentētiā ptho
lomei in centiloquio verbo. iij. Ille qui facit
op⁹ ex natura iueniet i sua natiuitate planetā
forte ex natura illi⁹ opis: ita in pnosticando fu
tura modo naturali siue scientifico acquisito.
eoꝝ autē qui futura pnosticant alij ex sola vi
aie quodā instinctu nature ꝛ rōe ppria talis
pticularis indiuidui talis pōt esse capax pre
sciētie epidimie de pximo future seu alterius
pestis vel incōmodi ꝛ pdicere pōt talia futu
ra ꝛ ꝙplurima remedia. ꝛ de talib⁹ multa exē
pla habem⁹ in scriptis antiquoꝝ: cui⁹ rei expe
rientia fuit sequēs magistra veritatis. alij p
nosticant futura occulta ꝛ futura signis. alij
sola interrogatiōe. alij alijs medijs mltis. hec
aūt oia operat̄ supeminenter ꝛ immediatius
vn⁹ atqꝫ idē spiritus quacunqꝫ causa secūda
diuidēs singulis put vult. alijs dat noticiā fu
turoꝝ per sciētiam mot⁹ planetarū ꝛ stellarū
ꝛ per aspect⁹ ꝛ coniunctiōes inter corpora ce
lestia. alijs dat precognoscere futura p circu
los ꝛ colores qui apparent multis ꝛ quibus
dam tēporibus in aere circa corp⁹ solis ꝛ lu
ne ꝛ alioꝝ sydērū ꝛ per cometas ꝛ radios ꝛ fi
guras in aere quādoqꝫ apparētes ꝛ p multi
plicationē pluuiarū tēpore hyemali ꝛ signis
multis alijs ex quibus sequitur doctrina.

¶ Rurs⁹ int̄ hoies ē precognitio epidimie pe
stis vel mortalitat̄ p mltas species auiū in ae
re habitantiū: vt coruus sm̄ dicta poetarū ꝛ
locutionē populariū presentit futurā mortali
tatē in suo cantu seu garritu plus solito gar
riendo sup terras ꝛ villas in quib⁹ aer est iam
infectus vel de pximo inficiēdus. aues passe
res fugiunt naturaliter aerē corruptū ex qua
fuga homies sapientes puident sibi de reme
dijs iuxta posse. vultures quodā instinctu na
ture presentiūt bella futura hoim de trāsma
rinis partib⁹ trāsferēdo ad istas ptes vel ecō
tra: ꝛ ꝙplurime alie aues ꝛ alia aialia psenti
unt incōmoda futura hoim: ꝛ in hoc ꝛ in mul
tis alijs subseruiūt homi suo modo q̄ oia sūt
facta ppt̄ hoiem ꝛ ad hoiem habēt ordinem
ꝛ hō ad deū laudandū a quo est pcognitio fu
turoꝝ ꝛ oē bonū. ꝛ si dat hoi precognitionem
epidimie anteꝗ veniat scire p causas natura
les ꝛ ppt̄ q̄d vt pōt preuidere prudēs astrolo
gus ex sua arte mai⁹ donū habꝫ ꝙ medic⁹ q̄
cognoscit q: est ꝛ qn̄ est epidimia ꝛ nō preco
gnoscit antea vt pōt cognoscere exper⁹ astro
logus: ꝛ in quib⁹ villis ꝛ regionib⁹ pncipalit̄
cadet epidimia per figuras celi ꝛ planetas si
gnificatores gentiū atqꝫ locoꝝ ꝛ patriarū: ꝛ
ista de pcognitōe in gn̄ali circa noticiā futuro
rum euentuū ꝯtingent̄ ex influētia celi depē
dentiū p quadā presuasione seu fundamēto
declaratōis capituli epidimie breuitatis cau
sa sufficiant de presenti.

De prima radice superiore.

¶ Ad clarius intelligendum precognitionē
ꝙplurimoꝝ effectuū in natura futuroꝝ scien
dum est ꝙ pma radix superiorē diuina volun
tas iuste puniens hoies de q̄ radice loquit̄ sa
cra scptura in multis locis ꝛ maxime in textu
moysi ꝛ ad ppositū Deut. 28. ca. cui⁹ text⁹ ta
lis est. Si audieris vocem dn̄i dei tui ꝛ facias
atqꝫ custodias oia mandata ei⁹ q̄ pcipio tibi
hodie faciet te dn̄s de⁹ tu⁹ excellētiorē cūctis
gētib⁹ q̄ versant̄ in terra. Venientqꝫ sup te vni
uerse bn̄dictiōes iste ꝛ apphendēt te: si tm̄ pre
cepta ei⁹ audieris. Bn̄dictus tu in ciuitate: ꝛ
bn̄dict⁹ in agro. Dat igit̄ bn̄dictiōes de⁹ ꝙplu
rimas pplo obseruāti mādata ei⁹ vt pꝫ in te
xtu moysi: ꝛ ipe dn̄s p moysen famulū suum
dat maledictiōes pplo rebelli: vt pꝫ in eodem
ca. ad ppositū: cui⁹ text⁹ biblie ibidē tal̄ ē. Q
si audire nolueris vocē dn̄i dei tui vt custodi
as ꝛ nō facias oia mandata ei⁹ ꝛ cerimonias
q̄ ego pcipio tibi: venīēt sup te maledictiōnes
iste ꝛ apphendēt te. Maledict⁹ eris in ciuita
te. maledict⁹ in agro. maledictū horreū tuum
ꝛ maledicte reliquie tue: maledict⁹ fruct⁹ ven
tris tui: ꝛ fruct⁹ terre tue: armēta boum tuoꝝ
ꝛ greges ouiū tuarū. Maledict⁹ eris ingredi
ens ꝛ maledict⁹ egrediēs. Et subdit. Adiun
gat tibi dn̄s pestilentiā donec cōsumat te de
terra ad quā egredieris possidendā. Percuti
at te domin⁹ egestate febre ꝛ frigore ardore ꝛ
estu ꝛ corrupto aere ꝛ rubigine ꝛ psequat̄ do
nec pereas. Sit celū qd̄ supra te ē eneū ꝛ terra
quā calcas ferrea. Et subdit. Percutiat te do
min⁹ vlcere egypti ꝛ partē corporis p quā ster
cora egerunt̄ scabie quoqꝫ ꝛ prurigine: ita vt
curari nequeas. Percutiat te deus amentia ꝛ
cecitate ac furore mētis: ꝛ palpes in meridie
sicut palpare solet cecus in tenebris: ꝛ nō di
rigas vias tuas: oīni tpe calūnias sustineas ꝛ
opprimaris violentia: nec habeas qui liberet
te. Vxorem accipies ꝛ alius dormiet cum ea
domū edifices ꝛ non habites in ea. plantes

vineā τ nō vindemies eam. Et subdit. Percu
t et te dn̄s vlcere pessimo in genib⁹ τ in suris
sanariq̄ nō possis a planta pedis vsq̄ ad ver
ticem tuū. Et subdit. Insup τ vniuersos lan
guores τ plagas q̄ nō sunt scripte in volumi
ne legis hui⁹ inducet dn̄s sup te donec te cō
terat τ remanebitis pauci numero qui prius
eratis sicut astra celi pre multitudine qm̄ nō
audisti vocē dn̄i dei tui. Et sicut ante letatus
est dn̄s deus sup vos bene vobis faciēs: vosq̄
multiplicans: sic letabit̄ disperdēs vos atq̄
subuertēs vt auferamini de terra ad quā in
grediemini possidendam. Et plurimas alias
maledictiones dn̄s populo rebelli preceptis
eius ꝓmittit quēadmodū exprimit̄ in eodē
textu biblie. Sed hic extracte sūt he que ma
gis ꝓposito vident̄ subseruire. alias aūt ma
ledictiōes infirmitatū talis textus moysi vbi
deus cōminat̄ plagā lepre nolētibus audire
sacerdotes. Quis ē qui egritudinibus a deo
illatis possit resistere easq̄ curare nisi humili
deuotōe deū oīm creatorē suppliciter exorās
illic eīn sopitū est oē medicine refugiū. vnde
cū maria soror moysi murmurasset cōtra moy
sen fratrē suū more multorū: indignat⁹ dn̄s fe
cit vocari moysen τ aaron fratrē suū qui quo
dāmodo erat particeps in murmuratōe τ ma
riam τ fuit eis locutus in ostio tabernaculi et
puniuit mariā faciēdo eam leprosam τ subito
apparuit candor vultus eius vt nix ex plaga
lepre τ videns aaron sororē eorū supplicauit
moysi quatinus peteret a deo τ supplicaret ꝓ
sanatione marie qd̄ τ fecit moyses τ stetit ma
ria septē dieb⁹ separata leprosa τ extra castra
octauo vō die fuit reducta ad sanitatē ꝑ oratio
nē τ intercessionē moysi. vt habet̄ Nūeri. 12. c.
In talib⁹ plagis τ pestilentijs missis a deo nō
est ad remediandū nisi humilis τ deuota orō

De secunda radice superiore.

Uiso de prima radice superiori a qua oīa
dependēt videndū est de radice supiori secū
da videlicz de corpe celi vnde celestia corpo
ra sepe influunt letalit̄ τ potestatē illā quā ha
bent planete τ corpa superiora influendo hic
inferius siue ad bonū siue ad malū totum ha
bent a deo: τ inter corpora cetera celestia sunt
duo planete qui dicuntur maliuoli: vtputa sa
turnus τ mars qui sepe inducūt ex eorum in
fluentijs pestilentias: prim⁹ ex frigore. secun
dus ex calore. ex frigore saturn⁹ reuma: leprā

que dicitur elephantia τ oīa que ex frigore
superfluo contingūt. mars inducit febres pe
stilentiales sputū sanguinis apam sub dya
fragmate τ pleuresim que ē egritudo aposte
mosa generata in pleura panniculo denso ex
materia subtili colerica. Prudens phisicus
astrologus inter cetera debet considerare in
troitum solis in arietē ad tempus quo veri⁹
poterit habere τ equare domos τ planetas.
Et ista influētia est prestantior oībus influ
entijs anni demptis cōiunctionibus superio
ribus plenetarū τ si esset aliqua magna ecli
psis: τ iste introitus solis in arietē vincit oēs
introitus solis in celestes imagines totius an
ni. debet igitur cōsiderare quo modo se habz
dn̄s sexte domus qui est dn̄s infirmitatū an
videlicet sit impeditus: τ si sit impedit⁹ erunt
infirmitates plurime iuxta naturā suaz τ sue
domus scilicz sexte. τ iste infirmitates erunt
ꝺm combinationez nature sue τ sue domus.
verbi gratia. detur q̄ saturnus esset dominus
sexte domus τ aliquod signū terreum faceret
septam domū egritudines eiusdē anni vt plu
rime essent frigide τ sicce. Ultra hoc conside
randū est q̄ si dominus sexte domus habeat
aspectum cū dn̄o domus mortis vel domin⁹
dom⁹ mortis ad eum terminabuntur vt pluri
mū tales egritudines scilz frigide τ sicce ad
mortē. Et sicut dictum est de introitu solis in
arietē ita dicendum est de coniunctionib⁹ so
lis τ lune totius anni qd̄ videlicet ipsas pru
dens phisicus τ astrologus eodē modo pro
uideat τ ꝺm naturā planete existētis in septa
domo si quis sit vel ꝺm aspectum ad istos du
os ille effectus poterit aliqualiter alterari: li
cet non omnino apocopari. Debes etiā cōside
rare si iste introitus solis in arietē vel aliqua
de coniunctionibus luminariū sit in octaua
domo tunc deterius est. Et nota q̄ si eclipsis
solis τ lune sit in aliquo angulorū natiuitatis
alicuius vel in aliquo angulorū reuolutionis
natiuitatis tūc natus pati habebit ꝺm exigē
tiam anguli: vt si fiat eclipsis i medio celi pa
tietur in honore τ fama: si in ascēdente in cor
pore τ sic de alijs. Peius tamen si fiat in ascē
dente τ inter istas eclipses peius cecidit ecli
psis solis. Et nota q̄ effect⁹ eclipsis lune eua
cuatur per decursum mensium τ ad longius
durat vno anno. Eclipses autem solis euacu
antur per decursus annorum: τ prolixius du

rant effectus eius duodecim annis. videatur hoc verbum. 24. centiloquij Ptholomei. Si petatur cur certo anno mortalitas venit sup vnum locu͂ ⁊ non super aliu͂ vicinu͂ ei. Respo͂detur ꝙ ideo quia vnusquisqꝫ locus habet signum propriu͂ ⁊ planeta͂ propriuꝫ: ⁊ est illud signu͂ alicuius loci quod erat ascendens tempore edificationis illius loci: ⁊ ille planeta est illius loci qui planeta tu͂c temporis fuerit fortior in figura celi vel qui fuit dominus ascendentiu͂: quia si illud signum constituat signuꝫ octauuꝫ vel si planeta loci sit in illa figura dominus octaue domus vel ipse sit in octaua domo tunc erit super illo loco mortalitas illa: cuius illud signum ⁊ ille planeta sunt signum vel planeta ſm infortuniu͂ ipsorum. Unde signum Viennen͂. ciuitatis est libra ⁊ planeta eius est saturnus: sicut leo est signum ciuitatis rome ⁊ sol domin' eius. Uenus est planeta ciuitatis Lugdunen͂. Si petatur quo modo scietur hoc videlicet ꝙ tale signum ⁊ talis planeta sunt talis vel talis loci. Dicendu͂ ꝙ si non sciatur initium fundationis eius vtputa positionis primi lapidis no͂ scietur nisi a posteriori per effectus ꝙ si astrologus videat ꝙ sub tali signo vel influentia talis planete fere semper aliquod euidens illi loco contingat: quod est de natura talis signi vel talis planete signum est euidens propositi. Ceteri enim astrologi capiunt iudiciu͂ anni per introitum solis in arietem ad punctum introitus solis in primu͂ minutu͂ arietis. si in figura celi que tunc erit sint planete mali in domo octaua q̄ est domus mortis dicitur eodem anno pestis iuxta conditione͂ illorum planetarum. ⁊ si luna in eodem introitu sit prope coniunctioneꝫ solis sicut potest accidere ⁊ aliqua͂do accidit infra duos vel tres aut quattuor gradus tota gens patietur ruinam ⁊ infirmitate͂ de natura lune influxam ⁊ non expectabu͂tur duo me͂ses sed satis cito post introitum ⁊ coniunctionem lune vel aliud infortunium lune: ⁊ ſm ꝙ corpora humana sunt magis tenera ⁊ capacia citius ⁊ fortius patientur ⁊ infra mensem ab introitu solis in ariete͂ ⁊ ab infortunio magno lune. Et sic de alijs lune infortunijs ſm magis ⁊ minus huiusmodi effectus apparebunt.

¶ Rursus considerande sunt magne co͂iunctiones aliorum duoꝝ planetaruꝫ: sicut verbi gratia co͂iunctio iouis ⁊ saturni fuit anno fluente d͂ni. 1425. vltima die augusti vt prememoratuꝫ est: ⁊ fuit in decimotertio gradu scorpionis ⁊ fuit mutata coniunctio de triplicitate aerea ad aquatica͂ ⁊ fuit in signo aquatico indica͂de sunt pluuie multe quas ꝯsequit̃ corporum humanoꝝ humectatio excessiua que est causa putrefactionu͂ humorum qua͂ consequitur febris ⁊ ratione excessus nimij conseq̄tur perniciosior febriu͂ species que est pestile͂tialis: ⁊ maxime quia in eadem coniunctione saturnus fuit eleuatus in septentrione͂ super iouem qui saturnus est male influentie ⁊ ſm ꝙ coniunctiones luminariu͂ veniunt in mensibus suis habendo simbolizotiane͂ cum saturno habente auctoritate͂ in eadem coniunctio͂e ſm hoc prouenit maior vel minor influentia mali de natura ipsius saturni: ⁊ ista que dicu͂tur hic sunt queda͂ generalia non descendendo ad specialia vt expedit qua͂doqꝫ i infirmitatibus ⁊ in iudicio infirmitatum ⁊ medicinarum.

De tertia radice que est p͂ma inferior.

¶ Prima radix inferior est fetor inficiens organum per aerem corruptum vel circundando localiter. Necesse na͂qꝫ est ad vite continuationem aspirare ⁊ respirare propter veheme͂tem vitalis spiritus in corde existente͂ caloreꝫ qua aspiratione: corrupto existente aere attrahuntur vapores putridi mixti aeri ad ipꝫ corinficientes spirit' vitales cordis ⁊ eisdem mixti transmittuntur singulis membris totum corpus inficiendo infectio͂e febrili cum febris sit prima passio cordis ⁊ consequenter alioru͂ membroꝝ: ⁊ hec infectio aeris circundantis nos non procedens a corpore humano corrupto aut infecto non est adeo vehemens sicut si ꝓcedat ab aliquo corpore humano infecto ⁊ hoc ratio͂e simboleitatis nature: ⁊ hec etiam est causa quare potius ab hominib' infectis inficimur ꝙ a bestijs infectis.

De quarta radice q̄ est secu͂da inferior.

¶ Secunda radix inferior est abusus rerum non naturalium scilicet cibi ⁊ potus: somni et vigilie: motus ⁊ quietis: inanitionis ⁊ repletionis accidentium anime: pariter ⁊ coitus. excessus nempe in cibo ⁊ potu fere omniu͂ nu͂c temporis co͂muniter occurrentu͂ egritudinuꝫ est causa. Quicquid namqꝫ cibi aut potus diminuto caloris naturalis d͂nio non subijcitur

penitus in egritudinis materias cōuertitur. Somni etiā multitudo corp⁹ nimia hūiditate replet vigilia aūt nimia excessiue desiccat: sic motus cōparādus ē vigilie ⁊ quies somno. q̇bus suo modo comparat̄ inanitio ⁊ repletio. inanitio nāq̧ nimia plurimū calefacit eo ꝙ calor p ipam ipi humido hūani corporis nimiū dominat̄ ⁊ exiccat ex eo ꝙ humidū rōe excessiui caloris multū cōsumit̄ nec p appositionē noui humidi restaurat̄ pure. repletio nimia nimiū infrigidat ⁊ humectat. infrigidat nāq̧ q2 calorē nostri corporis penit⁹ obtundit ⁊ suffocat: ⁊ humectat: q2 rōne paucitat̄ caloris humiditates corporis nō ꝯsumunt̄. accidētia ꝙ aie cuiusmodi sūt gaudiū timor spes ⁊ desperatio vltima alteratiōe humana corpora alterant ⁊ indisponūt. Ait em̄ arnaldus de villa noua in suis areolis simplicium medicinarum his verbis. Que medicina ē plus cōfortans ꝙ gaudiū: ⁊ q̄ plus calefaciens ꝙ ira: que pl⁹ infrigidās ꝙ tristicia: q̄ plus nutrīēs ꝙ bona spes: ⁊ q̄ plus interficiēs ꝙ despatio. Deinde coit⁹ pl⁹ cūctis reb⁹ imutat corp⁹ sup calefaciēdo in pncipio: finalit̄ nimiū infrigidādo: ⁊ cū hoc excessiue corp⁹ exsiccat. infrigidat nāq̧ p spirituū resolutionē ⁊ exsiccat p humidi naturalis depditionē. his omib⁹ obuiare possumus incōmodis per administrationē rerū naturaliū cōtrariarū dispositionū dispositionib⁹ pdictis. vt aeri corrupto remediandū est cum aere rectificato cū aromatib⁹ ⁊ ppe ad feditatem inclināntib⁹. sicut em̄ caliditas ⁊ humiditas sunt pncipia corruptiōis: sic frigidū ⁊ siccum sūt pncipia cōseruatōis ab eadē. sit itaq̧ hec rectificatio cū caphora ⁊ aspersione aque rosate mixte aceto e ptimi vini ⁊ similiū. ignis etiā precipue lignorū rosismarini ⁊ iuniperi ⁊ in corꝫ absentia lignorꝫ pini aut saltē lignorū quercuū mire huic obuiat indispositōni: ⁊ sic de ceteris fm eorꝫ ꝯtraria contemplare.

Argumētum secūdi cap. tertie differētie.

¶ Secundū capitulū ostendit quomodo reuolutio natiuitatis si constaret perito astrologo potest multa mala impedire nato que sūt possibilia ei euenire vel de facto euenirēt q̄ mala nō sūt necessaria s̄ cōtingētia cursu nature.

Circa presens capitulū est consideranda ppositio Ptholo. q̄nto sui centiloquij cum sententia cōmenti. vnde propositio talis est. Astrologus optimus multū malū prohibere pōt qd̄ fm stellas venturū est cum eius naturā presciuerit: sic em̄ pmuniet eū cui malum futurū est vt possit illud pati. ex hac propositione trahitur illud vulgare. Sapiens dominabit̄ astris. Nam vt declaratur ab haly in cōmento volente sententialiter ꝙ illud malū celestis influentie non est equale suscipiendū quia si aliquis sit dispositus a natura ex influentia corporū celestiū ad patiendū egritudinem calidam ⁊ siccam sapiens poterit preuidere illi corpori administrando illi corpori frigida ⁊ humida que disponent tale corp⁹ ita ꝙ aut illud malū penitus ānullet aut saltem influentiā illā tolerabilius moderabitur. Et circa istam materiā declarādū est quid sit reuolutio natiuitatis ⁊ quomodo ab astrologo intelligatur. Unde in natiuitate cuiuslibꝫ animati corporis dū nascitur notetur certus ⁊ pprius gradus celi sub quo gradu: sol tunc incedit vel peragratur ⁊ tunc eadē hora ⁊ parte hore consideratur minutū tēporis diei naturalis dicte natiuitatē q̄ hora ⁊ minuto egreditur infans de ventre matris illud instans ⁊ mensura tēporis dicitur esse hora sue natiuitatis ⁊ pprie consideratur locus solis in celo vt verbi gratia. Si puer nascatur sole existente sub q̄rto gradu leonis ⁊ certo minuto eiusdem gradus ille locus solis dicit̄ semp ꝙ diu viuet esse gradus natiuitatis dicte. ⁊ dum sol sequenti anno venit ad eundē quartū gradū leonis ⁊ eiusdeꝫ minuti signi leonis dicit̄ tūc esse reuolutio dicte natiuitatis: ⁊ sic quolibet anno vite cōpletur ipsius nati vna reuolutio solis que dicitur reuolutio natiuitatis sue: et tunc ad illā horā ⁊ numerū hore in qua sol reuertitur ad illū locū potest considerari ascendens celi quolibet anno sicut factū fuit p natiuitate: ⁊ consideranda sunt loca planetarꝫ ⁊ alia requisita ad figurā celi ⁊ p ante hoc potest videri ⁊ debet q2 consilia non sunt de preteritis sed de futuris. Nā melius est preuenire ꝙ preueniri. Cuius rei exēplū habet̄ in libro Guidonis bonati de partibus italie ppe de forliuio qui suo tēpore magnus fuit astrologus ⁊ tantus ꝙ post ipm non fertur fuisse tantus citra mare de quo sit memoria. Ponit em̄ in quodā libro suo qui notabilis est liber inter astrologos ꝙ tēpore cuiusdā imperato-

ris romanoꝝ qui vocabat̃ henricus a quo idē guido habebat omī anno stipendia morando in ciuitate bononieñ. ⁊ nō in alemānia vbi est curia imꝑatoris qui imꝑator habebat m̄ltos astrologos tam phisicos ꝙ alios i domo ꝓpa qui laborabant ꝓ imꝑatore dando consilia ⁊ ꝓueniendo periculis futuris intantū ꝙ quodam anno laborauerūt pro calculatione reuolutionis natiuitatis eiusdē imꝑatoris ⁊ fecerunt vniformiter illi de domo imꝑatoris figuram celi consimilē sicut vnus fecit ita alter: ⁊ viderūt martē in eadē figura reuolutionis in angulo terre que est dom⁹ quarta celi subtus terrā ⁊ perpēderūt martē tūc fore male influentie: ⁊ hoc videbant per aliquos menses ante horam reuolutionis natiuitatis ⁊ iudicauerunt in descēsu practico imꝑatorē eodē anno pati debere febres calidas de natura martis ⁊ in ista opinione cōuenerunt omēs astrologi de domo imperatoris: guido vero bonati existens ibidē habebat figurā natiuitatis imperatoris ⁊ laborabat pro imperatore ad iudicium reuolutōnis natiuitatis ⁊ fecit figurā perante reuolutōnem natiuitatis imperatoris: ⁊ repperit martē venturū ad quartā domū celi ⁊ tunc eū esse maliuole influentie: ⁊ descendēdo ad iudiciū practicuꝫ non iudicauit febres calidas ex natura martis imperatori infligendas sed venenuꝫ ministrandū imperatori ad eum interficiendū: licet ante imperator misérat eidē guidoni iudiciū cum celi figura astrologorum in curia sua existentiū. consuluit igitur guido per scriptū imperatori si qui hn̄tes aut mutua colloquia secreta ⁊ hincinde reperti mutuo cōuenientes in curia sua dephēderentur aut siqui coquinā non deputati accederēt ꝙ vni certissimo ⁊ fidelissimo sue curie id exequendū cōmitteret: cui⁹ negocij executio ⁊ sollicitudo ab imꝑatore cōmissa est magistro hospitij: qui sollicit⁹ existens in expeditione commissi opis repperit duos milites curie imꝑatoris eē illarū cōditōnū tactarū. sepe eī̄ in secreto mutua habebāt vltra solitū colloquia: ⁊ cū eoꝝ nō interesset coquinā intrare sepi⁹ petierunt introitū in eandē. vnde ipsos magister hospitij cepit ⁊ carcerib⁹ mancipauit. vnde horū militū vno iohāne francisci nominato nequaꝙ crimē patratōis nephande fateri volēte pluries tn̄ supplicio corporis torto ꝑ industriā inuenerunt iusticie executores quatin⁹ litterā confessionalē nomine dicti iohannis francisci facerēt quā ⁊ fecerūt ⁊ socio eius monstrauerūt: qua visa ille secūdus miles rettulit hec v̄ba. Proditor ille pri⁹ fuit cōsentiēs in hoc patrocinatōis seu patrationis nephas: me semꝑ illi maledicto operi renitēte: quib⁹ verbis auditis executores iusticie ꝓpositū habuerūt ⁊ ipos velut guido ex astrorum sciētia precognouit intentionē potionādi imꝑatorē reppererūt. quare ipsi secrete punitionis sentētiā inierunt: ⁊ hoc ne imꝑatoris curia aliqualis infamie notā videretur incurrere. aliter etenī̄ grauiorē iusticie sententiā incurrissent. Et quia titulus loquit̃ de reuolutione natiuitatis cui⁹ natiuitatis hora ⁊ grad⁹ celi ignoratur: ideo ponenda est hic practica ẜm sentētiā Ptholo. in quadriptito sup hora nō certa estimatā ẜm verissimilē ꝯiecturā esse horā tēporis natiuitatis cui⁹ practice duplex est fundamentū. primū est ꝙ sup hora incerta equentur dom⁹ celi modo precisiori quo fieri possibile est ⁊ planet̃ positis in suis locis inq̄rendus est planeta qui fortior extitit ī figura facta sup locū cōiunctōis aut oppositōnis luminariū precedētis dictā natiuitatē quo fortiori planeta inuēto debem⁹ cōsiderare locuꝫ ill⁹ planete in figura natiuitat̃ estimate quot gra. ⁊ quot minu. ipse pertrāsiuit signi in quo est eiusdē natiuitat̃ tꝑe: tūc habeat̃ ꝓ ꝓ fūdamēto ꝙ planeta q̄ fuerit fortior hora ꝯiūctōis vel oppositionis ponatur in tali gradu ill⁹ signi in quo fuit natiuitas estimata. in quoto fuit repert⁹ in aliquo signo. verbi gratia. Fuit coniunctio luminariū precedens aliquā natiuitatē in quarto gradu capricorni mars ibidē in loco cōiunctōis est ibi fortior ⁊ per ꝯseqn̄s dn̄s. videndū est vltra q̄tū mars perambulauit in signo suo in quo reperit̃ hora natiuitat̃ ⁊ detur exempli gratia ꝙ mars ꝑambulauit 6. gra. 52. minu. leonis. est ergo mars hora natiuitatis in fine. 7. gra. leonis. habebis hoc ꝓ ꝑmo fundamento ꝙ planeta qui est fortior ceteris in loco cōiunctōis hora coniūctōis perambulauit seu inuenitur hora natiuitatis in 7. gra. signi in quo est dicta hora natiuitatis non hora cōiunctiōis vel preuentiōis sed natiuitatis ⁊ hoc est primū fundamentū. Secūdum fundamētū hui⁹ inq̄sitōis veri gra. ascēde⁊. alicui⁹ natiuitat̃ ⁊ de facto practicatuꝫ ē tale: cōsiderari debet figura celi facta estima-

tione ꝓpinquiori modo quo fieri potuit ad inq̄rendū ascendeñ. natiuitatis ⁊ videri in q̄ pte celi est ille planeta qui fuit fortior in loco coniunctōis ⁊ hora coniūctōis ⁊ cui duoꝝ angulorum scȝ ascendeñ. ⁊ medij celi sit ipe planeta ꝓpinquior. Ut exempli gratia sit ipe mars inuentus ſm figurā estimatiuā ꝓpinquior angulo. 10. dom⁹. ergo. 7. gra. signi estimat̄ principiū. 10. dom⁹. ⁊ si ipse planeta esset inuētus in hora natiuitatis ꝓpinquior angulo ascendeñ. formaret̄ tota figura celi sic ꝙ septimus gradus signi estimatiui esset ascendeñ. ita ꝙ de. 30. gra. alicui⁹ signi qui oēs sunt dubitati in p̄ncipio operatiōis aut ꝓpter defectū horologioꝝ aut indiligentiā illorū qui debebāt aduertere ad punctū hore natiuitatis reperitur per istā viam vnus ⁊ ꝓprius ⁊ indubitat⁹ per fortitudinē loci coniūctōis vel oppositionis ⁊ per ꝓpinquitatē eiusdē planete duorū anguloꝝ hora natiuitatis. Et ad pleni⁹ declarandū ponit̄ aliud exemplū. Fuit presentata de facto quedā natiuitas que natiuitas fuit anno fluente dn̄i. 1381. cōpletis. 26. diebus februarij. 21. hora die mercurij q̄ fuit. 27. februa. hora iouis ⁊ facta fuit figura cōiunctōis solis ⁊ lune immediate p̄cedentis hanc natiuitatem que coniunctio fuit in piscibus. 15. gra. 16. minu. ⁊ ibidē venus extitit fortior habendo triplicitatē ⁊ exaltationē in loco cōiunctionis ⁊ hora natiuitatis predicte estimate ven⁹ fuit in. 2. gradu. 12. minu. aquarij scȝ in. 3. gra. aquarij prope angulum medij celi: fuit ergo sic processum via artis sequendo viam nature ꝙ tertius gradus aquarij fuit repert⁹ initium. 10. dom⁹ ⁊. 22. minu. eiusdē. 3. gra. q̄r ven⁹ hora natiuitatis fuit inuēta prope angulum medij celi: immo in cuspide anguli ⁊ si figura celi ꝯtineret plenam veritatē. 12. minu. 3. gra. aquarij esset principiū. 10. dom⁹: sed compositores tabularū nō potuerūt ad tantas deuenire fractiōes: ideo sufficit posterioꝝ⁹ artistis quia de. 10. minu. non est vis magna in opere Et est hic notandum ꝙ aliam practicā ponit Ptholo. in suo centiloquio verbo. 51. locus lune in ipsa natiuitate est gra. ascendeñ. de circulo hora casus spermatis ⁊ locus lune hora casus spermatis est gra. ascendeñ. hora natiuitatis. ¶ Et ē notandū ꝙ circa hoc triplex ē mora puerorū temporis in ventribus matruꝫ videlicet maior mora: media mora: ⁊ minor. Mora maior est. 287. dierum. Media mora est. 273. dierū. Minor vero mora est. 258. dierum cum aliquib⁹ horis ⁊ minut̄ horarū a casu spermatis vsq; ad horā natiuitatis qd̄ tempus dicit̄ breuius fieri circa octo menses quo ad natiuitates hoīm. ⁊ hec doctrina Ptholo. tradita hic in centiloquio securior est ꝙ alia doctrina de quadripertito eiusdem ptholo. in querendo animodar natiuitat̄ ꝑ multiplicationē dignitatū essentialiū planete fortioris in loco cōiūctiōis vel oppositōis lune īmediate p̄cedētis ⁊ hec via operandi est facilior habētib⁹ vera planetarū loca ad magnū tp̄s ⁊ expedit astrologo ⁊ vltra h̄ seu vltra natiuitates speciei hūane ē via gn̄alis in cūctis specieb⁹ aīaliū siue ad tres menses siue ad mai⁹ siue ad min⁹. ista ē regula generalis sic certa ꝙ nō fallit nisi esset abortiuū ꝙ semꝑ ille loc⁹ de circulo none sphere sub quo ē luna hora casus spermat̄ est gradus celi ascendeñ. in cōtactu orieñ. hora eiusdē natiuitatis cuiuscunq; animalis qua hora egredit̄ ab vtero matris: ⁊ sic reuertendo doctrinalit̄ ad natiuitates hoīm ꝑ horā natiuitatis pōt sciri hora generatiōis et mora fet⁹ in vtero matris ⁊ multa alia accidētia circa p̄sentē materiā. Et circa hanc materiā est vlteri⁹ sciendū ꝙ scita natiuitate alicuius ⁊ habito gra. ascendeñ. ⁊ alijs domibus ad clima tuū vel tuū meridianū multa poteris iudicare in reuolutōib⁹ annoꝝ de accideñ. contingeñ. nato vt puta si veniret eclipsis solis vel lune in gra. ascendeñ. nati vel ꝓpe ad duos vel tres gra. ante erit in periculo natus ne infra dimidiū annū vel citi⁹ aliq̄d horrendum eueniat ei in corpe: ⁊ forti⁹ si sit eclipsis solis in angulo ascēdeñ. scȝ in cuspide ad tot gra. sicut dictū est: ⁊ si sit post nō erit adeo periculosum accñs est tamē in periculo. dicit̄ etiā de marte idem ⁊ de saturno sed nō tantū si in reuolutionibus annoꝝ veniant ad gra. ascendeñ. vel ꝓpe sicut dictū ē maxime si fuerit infortunati retrogradi vl' cōbusti. etiā mlta alia possunt deduci ad istā materiā de ascendeñ. nati ⁊ de reuolutōib⁹ annoꝝ vt si applicuerit finis ascēdeñ. natiuitat̄ alicui⁹ ad domos malas iminet sup dedecora ⁊ malā famā ⁊ plus si in domo illa mala fuerit planeta mal⁹. ⁊ he ad ꝓpositū sūt dom⁹ male de angulis. 4. ⁊. 7. de post angulos. 6. 8. ⁊. 12. ⁊ bone sunt ascen. 5. 10. ⁊. 11. ⁊ cetere sūt neutrales ꝙ si in his bo

nis domib⁹ fuerit bon⁹ planeta augebit bonã famã ꝛ honorẽ sed si in bonis domib⁹ fuerit mal⁹ planeta ꝛ in malis domibus bonus erit res mixta.

Argumentũ tertij cap. tertie drie.

¶ Tertiũ capl'in huius tertie drie qꝛ reuolutio natiuitatꝫ ꝛ hora natiuitatꝫ cõiter ignorat: ideo ostẽdit qualit pnosticat super cura infirmoꝝ per questionẽ aut p aggressuꝫ infirmitatis considerando ꝛ inquirendo tunc influentiam celi.

Uia vt dictuz ẽ

q reuolutio natiuitatꝫ cõiter ignoratur ꝛ quãdoqꝫ dies mensis annus ꝛ hora: ꝛ si annus sciat nõ ppt hoc aliqñ mẽsis vel dies ꝛ per cõsequẽs hora ignorat ideo astrologi antiq veniẽdo ad curã infirmoꝝ habuerũt aliter pnosticare ꝛ puidere remedio iuxta posse ꝛ hoc p duplicẽ viã. Et pma via est aggressio infirmitatꝫ cõsiderando horã ꝛ punctum hore in q infirmitas inuasit egrũ ꝛ q potest hr̃e certitudinalit pncipiũ aggress⁹ infirmitatꝫ mlta põt pdicere de ipa infirmitate ꝛ d remedijs oportunis ꝛ videre si infirmitas sit curabilis an nõ: ꝛ aliqñ est deceptio ex parte egri: qꝛ ipe dicit pncipiũ sue egritudinis in aliqua hora vt puta in hora post mediã noctẽ et pncipiũ aggressus infirmitatꝫ fuit ad duas vel tres horas ante: qꝛ eger ↄsiderat horã in q incepit vinci a morbo ꝛ p pri⁹ fuit aggressus scꝫ qñ fuit facta pma motio infirmitatꝫ ꝛ hoc notetur diligent. Et sup tali pncipio debꝫ fieri figura celi q figura ꝛ dispositio celi oñdit mortem vel vitã egri: ꝛ h intellige de qcunqꝫ specie egritudinis videre: ꝛ si infirmitas sit longa vel breuis ꝛ si nõ bñ habeat pncipiuꝫ aggress⁹ infirmitatꝫ totũ iudiciũ deficiet ꝛ videbitur astrolog⁹ deficere ꝛ nõ est defect⁹ ei⁹ sed egri male recitãtis pncipiũ egritudinis. si vo bñ hẽat pncipiũ aggress⁹ infirmitatꝫ ꝛ pquiratur ad eandẽ horã dispositio celi ista via est securioꝛ pcedẽdi ad iudiciũ ꝙ a via q fit p qstionẽ. Secunda igit via talis eẽ dinoscit veniet ad astrologũ nũci⁹ p ifirmo ꝛ pponet qstionẽ de cura infirmi: tũc astrolog⁹ cõsiderabit diligent horã psentatiõis nũcij ꝛ qstionis ꝛ applicatiõis nũcij ad eũ scꝫ astrologũ ꝛ pqret astrolog⁹ ad eandẽ horã ꝛ punctũ hore p horologiũ bene ordinatũ vel per instrumenta astrologica si sol luceat: aut de nocte p eleuationẽ stellarũ visibiliũ astrologo notarũ horam ꝛ punctũ hore ꝛ videat ordinationẽ celi duodeci domoꝝ ꝛ planetarũ quẽlibꝫ planetã locando in loco proprio. Et hic nota de questione ꝙ questio fundat in istis pncipijs influentia celi mouet querentem ꝛ disponit in illa hora citi⁹ ꝙ in alia ad querendũ. disponit ꝙ astrologũ cui querit ad ipam questionẽ capiẽdam: ꝛ sic vi quadã influẽtiali celi voluntates querentis ꝛ ei⁹ cui qrit quodãmodo vniuntur Si diceres qstio cadit sub arbitrio querentis ergo nõ cadit sub influẽtia celi. ad qd dicitur fm dictũ leopaldi ꝙ est 𝔣x^{ca} tractat⁹. 8. de qstionib⁹. ꝛ est hũana ↄditio interim amoꝝ instinctu celestium corpoꝝ imitari naturã ꝛ ordinem nõ desistit: ꝛ ob hoc qle est in circulo tale est in aĩo: qꝛ vult⁹ hui⁹ seculi subiecti sunt vultibus celestib⁹ iuxta verbũ. 9. ptholo. in suo centiloquio: ꝛ ideo qstionũ respõsio rata est. ꝛ debꝫ qstio ppie illa que debꝫ fieri de reb⁹ arduis esse radicalis. i. spacio. 24. horarũ in mẽte querẽtis radicata: ꝛ addũt quidã cuꝫ confidentia querentis de veritate responsionis ab astrologo obtinenda sed fortasse non tantũ in questionib⁹ egritudinũ egebimus cerimonijs Huius rei veritatẽ approbat guido bonati videlꝫ ꝙ questio sit radicata sic dicens. Mod⁹ querendi est inuocato nomie dei ꝛ questione habita per diem ꝛ nocte in mente accedat intentione veraci ad astrologum: ꝛ postea ipse addit ea que sequuntur que notentur suis locis. Expertus sum plures ꝛ inueni verum quando hora interrogationis finem alicuius signi inueni in linea orientali scꝫ ꝙ ascendẽs fuit inter finem vnius signi ꝛ principiuꝫ alterius signi dicebam ꝙ querens non querebat ex intentione aut ꝙ querebat causa temptandi. Alio modo potest astrologus errare: vt si dominus ascendentis ꝛ domin⁹ hore non fuerint idem vel non fuerint eiusdem triplicitatis vel non sint eiusdem complexionis cum ascendente. si enim ita inueneris non erit questio radicalis. Hec expertus sum multotiens quoniã res exit fm qualitatem sollicitudinis interrogantis ꝛ fm ꝙ ipse venerit ad te sub necessitate quasi tristis aut cogitans aut sicut sperans ꝙ tu possis ꝛ scias respõdere ei veritatẽ ad qstionẽ suã illũ eñ potes aspicere secure. ꝛ dicit idẽ pauloante si equales fuerint

fortune ꝛ infortune tunc astrologus nō debꝫ recipere aliquā q̄stionē ꝛ dic idē ſm messehalac ꝙ astrolog⁹ nō debet aspicere sibijpsi ne forte decipiatur in re sua quoniā vix fiet quin ipse habebit remorsum de ascendēte. Unde oportet ꝙ interroget alium astrologū aut det questionē suam alteri vel scripto vel sine scripto tali videlicet qui sit sollicitus de re sua ꝛ ꝙ ille porrigat eam sibi iteruꝫ suo motu quādo voluerit vel ponat in mēte sua dicens quādo occurrerit mihi tale signum sit pro ascendente questionis quā facere intendo pro me. Et nota circa hoc ꝙ aliquando potest esse defectus qui accidit ex parte querentis si veniat tentatiue vel derisorie: ꝛ circa hoc considera si luna sit in fine signoruꝫ ꝛ maxime signorum cōmuniū aut duplicium corporum quod idem ē seu mobiliū. Caueat astrologus quia cōmuniter qui venit ad eum ꝛ ei applicatur ad querenduꝫ cōmuniter venit ad decipiendum ꝛ tēptandum ꝛ iste defectus est ex parte malicie querentis. Alter defectus potest esse ex parte influentie celi. ꝛ illuꝫ tradit Ptholomeus in centiloquio verbo decimoq̄rto sic inquiens. Multus erit error astrologi si septima domus celi ꝛ eius dominus fuerit impeditus ꝛ subditur in cōmento cum sit ascendens ꝛ eius domin⁹ significatores interrogātis septima ꝛ eius domin⁹ erūt significatores rei quesite: cum igitur infortunati fuerint significāt maliciam quā consequitur astrologus in re illa pro qua interrogatur: ꝛ prima pars est vt fiat error illi in re q̄sita. astrologi vero indi quādo infortunati fuerūt septima ꝛ ei⁹ dn̄s interrogationē differebāt ꝛ loqui de illa timore erroris. Alius defectus est ex parte astrologi imperiti in scientia astroruꝫ qui est defectus maior ꝛ cōmunior: cum multi nempe ignorātes principia astrologie se astrologos faciūt ꝛ hi si quid iudicent a casu iudicant ꝛ eisdem plerunq̄ error contingit ꝛ nimirū cum vnicuiq̄ inerudito ꝛ in sua scientia inexperto idipsuꝫ frequentissime contingere videatur. Preter istas tres vias potest astrologus decipi si sit nimis affectatus ad aliquā partem nō prosequendo veritatem: vt tangit Ptholomeus in centiloq̄o verbo duodecimo sic dicens. Amor ꝛ odium remouent hoīem a rectitudine. magnanimus ꝑuipendit magna sed pusillanimus magnificat parua: ꝛ est equalitas inter vtrūq̄: cuius verbi cōmētū est tale. duas esse infirmitates anime a philosophis deprhensum est a bona rei discussione illam prohibentes. Parcunt eīm pro amore rebus multis q̄s scrutari debent ꝛ scrutātur cum odio q̄d nūq̄ perficietur propter malam significationē. ob hoc autē phisicis ꝛ astrologis a grecorum regibus donatiua dabantur: vt eorū rata essent iudicia ꝛ non timerent aliquos ꝛ remouerētur eorum sollicitudines ꝛ ne dignitas honor vel diuitie eos a via auerterent rectitudinuꝫ ꝛ magnanimus nō discutit magna sed ꝑterit propter suaꝫ animositatē. pusillanimus vero animū imbecillē signat: ꝛ ille versat circa minima: ita vt longa eius contētio eum a maioribus impediat: animus vero cōmendatur in om̄i scientia q̄ medi⁹ est inter has vtrasq̄ naturas: ꝛ ad hec multū valet discretio hore planetarum: nam si querens applicet astrologo in hora planete maliuoli vtputa saturni aut martis suspitio potius est ad malum ꝙ ad bonum ꝛ maxime si planeta maliuolus sit aliunde impeditus ꝛ retrogradus aut combustus aut in casu suo vel cadens ab angulis: ꝛ hoc intelligendum est etiam de applicatione cuiuscunq̄ ex parte alicuius egrotantis siue vrinam deferentis aut de ipso egro querere volentis nō etiam visa vrina suspitio est ad malum egroti licet non sit testimonium.

Argumentū quarti cap. tertie differētie.

Capitulum quartum est de declaratione domorum celi que ostendunt influentiam super egro ꝛ medico ꝛ medicinis ac natura infirmitatis.

Circa materiaꝫ ꝛ inquisitionem domorū celi que pertinent ad egrum ꝛ ad medicū ꝛ ad alia que sunt de factis medicorum ac de natura infirmitatis. Sciendum sequendo Arnaldum de villanoua qui videtur loqui in ista materia magis proprie ꝛ clare ꝛ copiosius ꝙ antiqui astrologi. Ipse eīm notat quattuor domos celi ad propositū: videlicꝫ primā que dicitur ascendens: ꝛ angulum medij celi que dicitur. 10. ꝛ septā ꝛ quartā domū celi que dicit angul⁹ terre. Et circa istas quattuor domos ipse considerat ea que accidūt infirmis ꝛ eis accidere possunt. Nam prima domus que est ascendens ꝛ eius dominus assignatur egro.

domus.10.celi assignatur medico. sexta dom⁹ assignat̃ infirmitati. quarta medicinis et apothecarijs ꝛ quibuscūq; seruitoribus infirmoꝝ: excipiendo medicuz qui pro se habꝫ.10. domū. Et sensus est iste. si prima dom⁹ que ē ascendēs habuerit bonos planetas sub se et bene fortunatos ꝙ nō sint retrogradi nec cōbusti aut quomodolibet aliter īfortunati eger erit boni regiminis ꝛ obtemperabit.i. obediet medico et amicis ꝛ suis seruitoribus ꝛ iuuabit se ad curā q̄ntum poterit. si vero in ascēdeñ. sit malus vel infortunatus patiēs sibijpsi nocebit ꝛ erit mali regiminis ꝛ inobediēs suis rectoribus. Si vero in decima domo que significat medicuz sit mal⁹ vel infortunatus planeta medicina nō ꝓficiet egro: ꝛ cū hoc dato ꝙ bene faciet medicus incriminabit̃ a vulgo de opere ꝛ dictamine suo circa dictū infirmū dicendo ꝙ eius culpa eger nō potuit subleuari dato ꝙ nō sit culpa medici: vtputa si infirmitas est ad mortem vt est sepe: et pōt cognosci per aggressum infirmitatis bene habitum aut per questionē veracem vt exēpli grā tangēdo vnū incōueniens. si dñs asceñ. figure celi cōiungatur dño mortis sine receptione et multe sunt alie vie de quib⁹ dicetur suo loco. ¶ Sexta dom⁹ celi et dñs eius ostendunt infirmitatem ꝛ causam infirmitatis: vt exempli gratia si sexta dom⁹ sit de signo terreo ostēdit causam infirmitatꝭ ex frigiditate: ꝛ sit mulia et morb⁹ mulicus: si de signo aereo significat egritudinē esse ex caliditate ꝛ humiditate ꝛ ꝑ ꝯsequens ex sanguine ꝛ ex morbis sanguinis si sit de signo aqueo significat causaꝫ infirmitatis esse ex frigiditate ꝛ humiditate et per ꝯñs ex fleugmate et ex morbis fleumaticis. si vero sit de signo igneo significat causam infirmitatis esse de caliditate et siccitate et per ꝯñs ex colera ꝛ ex morbis colericis: et si malus planeta vel infortunatus sit in ea significat egritudinē ad malū determinari debere vel saltem maliciā illius morbi designat ¶ Quarta aūt domus et dñs eius significat medicinā. si igitur ipsa impedita fuerit ꝑ presentiā mali planete in ea aut impediti significat ꝙ aut medicina talis est ex rebus nimis antiquis aut nō valentib⁹ ꝯposita: aut ꝙ vel ab apothecario cōburetur aut aliter indebite prepare̅tur: aut ꝙ ab ipsis ministrantib⁹ ipsi egro indebite ministrabūtur. Et de dñis predictarū domoꝝ intelligendū ꝙ si mali aut impediti fuerint suspitionē mali dant ſm exigētiam ipsarū dictarū domoꝝ. ¶ Cōsiderandū tñ circa dicta ꝙ videtur prima facie esse controuersia inter ptho^m. et arnaldū de villanoua de domo significāte sup medico: vñ sententia arnaldi de villanoua nūc recitata est. sed sentētia ptho^i. in centiloquio verbo. 57. est ꝙ si. 7. domus ꝛ domin⁹ eius sint impediti significat errorem ꝛ turbationem medici circa curam infirmi. sic eniꝫ inquit. Cuꝫ fuerit. 7. ꝛ ei⁹ dominus impediti remoue medicum ab egro et vult cōmentū ꝙ cum dom⁹. 7. et eius dominus sunt impediti significat errorem ꝛ turbationem medici erga curam egri. Sententia aūt arnaldi videtur rationabilior ꝛ mag⁹ declarata: ꝛ intellige omnia dicta hec de hora q̄stionis vel de hora inuasionis egritudinis de hora aūt inuasionis principalius sunt intelligenda. Concordari aūt possunt hi doctores hoc modo: q2 ptho⁹. vult ꝙ. 7. et eius dñs iudicant profectū quē medicus faciet infirmo q2 si fuerit impedita et dñs eius medicus turbabit̃ nec videbit vt cōsueuit in opeꝛ: sed si sit bonus planeta in. 7. vel dñs eius cum bono aspectu ad dñm ascendeñ. ꝓficiet medicus egro: sed decima ꝛ eius dñs ostendūt iudiciū medici ꝛ declarant diligentiam scientiam vel ignorātiam ꝛ famam medici quā acquiret erga vulg⁹ et fortunā adiutorij a cursu celesti casu vel fortuna seu arte si ars ad eius reginē cōcurrat: q2 si sint infortunati medicus inculpabitur ꝛ criminabit̃ iuste vel iniuste si sit oppositū laudabitur ipse. ¶ Ex duobus modis supradictis sumēdi ascendēs et cōstituendi domos celestes pro iudicio egritudinum possunt addi duo modi min⁹ principales. Prim⁹ est cōsiderare horā applicationis nūcij ex ꝑte egri requirētis medicum ad curam vel portantis ei vrinā. Secūdus est considerare horam applicationis medici ad egruꝫ: et hic est notandū ꝙ si dñs sexte domus sit retrograd⁹ vel combustus vel in domo mortis coniūctus marti vel saturno et sine receptione scꝫ cū nō recipitur dñs sexte a dño domus mortis est signum mali. Et hic nota ꝙ est differentia iter signum mali et signū mortis quia signū mali nō sꝑ arguit mortem: sed tñ q̄nq; vnū signuꝫ mali potest significare mortē q̄ñ est multū potens et nō sunt testimonia sanitatis ad oppo

situm mali de cõmuni cursu duo vel tria signa mali fm eoꝝ fortitudinẽ possunt arguere mortem velut late declarabitur in caplo sequẽti. ¶ Item sciendũ ꝙ si sexta dom⁹ sit de signo fixo significat longitudinẽ egritudinis. si de mobili significat abbreuiationem. si cõe sit significat differẽtiam: pro quo considerandum est ꝙ si. 10. gra. precedentis signi de duob⁹ signis cõstituentibus domũ sint de domo aliq̄ tunc tota dom⁹ est ab illo signo denoianda. si vero tres aut quattuor essent principiũ domus tunc dom⁹ nõ esset denoianda ab illo signo primo: sed a sequẽti: verbi gratia dez ꝙ 10. gra. vel adhuc. 9. gra. tauri essent principium sexte domus tota domus principaliter denoiaretur a tauro: ⁊ sic de alijs domibus. si vero nõ essent nisi tres aut q̄ttuor gra. sexte domus nõ denoiaretur a tauro: imo a sequẽte signo scꝫ a geminis. Item itelligendũ est ꝙ si saturnus sit dñs sexte dom⁹ infirmitas debet esse plixior: ꝙ̄ si mercuri⁹ vel venus vel luna haberent dominiũ sexte dom⁹ q: mobiliores sunt ꝙ̄ saturn⁹. Ita ꝙ tarditas mot⁹ planete seu velocitas que duplex est consideranda in hac materia. prima est qua videlicet vn⁹ planeta tardior est altero in suo motu vt saturn⁹ tardior est alijs: ⁊ secũda superi⁹ est declarata quãda videlicet planeta minus mouet̃ in die naturali suo medio motu. Et q: nõ sufficit ad complementũ hui⁹ tractatus tangere solum domos accidẽtales celi que faciũt ad declarationẽ infirmitatuꝫ: sed etiã expedit aliquid scribere generaliter de duodecim domib⁹ celi et de significationib⁹ earũ: nõ paucis pcurrã.

¶ Prima domus cuius initiũ oritur i circulo hemisphenj orientalis vocatur acalie. i. ascẽdens ⁊ hec significat corpora et vitam ⁊ initia operationũ de interrogationib⁹ scꝫ oratione locutione et rumoribus ⁊ quicq̄d cogitat in animo suo interrogans ⁊ significat initium vite in natiuitate: q: dñs triplicitatis ascẽdẽtis. pim⁹ sigt vitam et naturas nati seu interrogãtis et eius delectationes seu voluptates et quid diligat ⁊ quid odio habeat ⁊ quid boni seu mali esse inueniet initio vite sue: ⁊ dñs triplicitatis scđs significat vitam ⁊ corpus ⁊ virtutem seu fortitudinẽ ⁊ medietatem vite: et dñs triplicitatis tertius significat id qđ sui socij significauerunt ⁊ significat finem vite. Item prima domus significat querẽtem vel pro quo est questio ⁊ generaliter agentem ⁊ significat prima domus initiũ corporis ⁊ vite.

¶ Secũda domus est domus sube et victus et ministroꝝ et finez annoꝝ vite significat idẽ finem iuuẽtutis. de dñis triplicitatis domus sube: de primo. s. secũdo ⁊ tertio vide quis eorum sit fortior i esse ⁊ hũc facies merito auctorem sube et significatorem acq̄sitionis ei⁹: q: si fuerit in medio celi inueniet hanc a rege vl̃ a pncipe vl̃ ab hoie magne auctaꝫ: ⁊ si fuerit i domo fidei erit meli⁹. similiter dñs triplicitatis prim⁹ dat subam i initio vite secũd⁹ in medio. ⁊ tertius in fine eius. ¶ Item secũda domus est census ⁊ mercationuꝫ sube et victus vt predictum est.

¶ Tertia domus est domus fratrũ sororꝫ propinquoꝝ et dilectoꝝ fidei ⁊ religionis mandatoꝝ legatoꝝ mutationũ itinerũ minoꝝ significat esse vite ante mortem. dñs triplicitaꝫ domus fratrũ primo significat fratres maiores: secũdus medios: terti⁹ minores. entqꝫ eoruꝫ dignitas ⁊ eoꝝ esse fm loca eoꝝ. ¶ Item tertia dom⁹ est auxilij epl̃arum ⁊ nũcioꝝ: ⁊ ẽ fratrum ⁊ sororum vt dictum est.

¶ Quarta dom⁹ est patrũ ⁊ hereditatum finis rerũ et thesauroꝝ et omniũ absconditorũ et occultoꝝ et significat de esse vite hoim finẽ dñs triplicitatis dom⁹ patrũ primus significat patres. scđs significat ciuitates ⁊ terras. terti⁹ fines rerũ ⁊ carceres. ¶ Item quarta dom⁹ significat finem questionis et locum: et domus patrũ matrũ et hereditatũ vt tactũ ẽ.

¶ Quinta dom⁹ filioꝝ et delectationũ ac donationũ: et significat quid sit futurũ post mortem ex laude vel vituperatione. dñs triplicitates domus filioꝝ. prim⁹ filios significat ⁊ vitam. scđs delectationẽ. terti⁹ legatos. ¶ Itẽ quinta dom⁹ est gaudij et legatoꝝ vestimẽtorum ciborum et donationum.

¶ Sexta domus est dom⁹ infirmitatum ⁊ seruorũ significat finẽ vite et quid futurũ sit ante senectutem. dñs triplicitatis domus infirmitatũ. prim⁹ significat infirmitatẽ et qualitudines seu lãguores ab infirmitatib⁹ ⁊ malis. scđs significat vernaculos ⁊ seruos. terti⁹ q̄d inueniet ex eis et eorum vtilitatem ⁊ opera: ⁊ est significatiu⁹ bestiarũ ⁊ pecorum omniũqꝫ quadrupedum ac fortitudinis eorũ multitudinis et paucitatis eoꝝ moribus eoruꝫ in manu eius vel aggressionis et illoꝝ ab eo carce-

res quoq; ac detentiones. ¶ Item sexta domus est periculi laboris et tristicie infirmitatum ꝛ sanitatum.

¶ Septima dom⁹ est domus mulierũ nuptiarũ cõtentionũ participationũ ꝛ significat mediũ finis vite erga senectutem. dñs triplicitatis dom⁹ nuptiarũ. prim⁹ significat mulieres secũdus cõtentiones. terti⁹ comestiones ꝛ participationes. ¶ Item septima dom⁹ est parietis vt si castrũ esset obsessum. prima domus significat inuadẽtem. quarta locum seu castrũ et septima illos q̃ sũt obsessi in castro. Itẽ significat furem fugientem ꝛ exulem.

¶ Octaua dom⁹ est mortis ꝛ significat timorẽ et mortem atq; almanenich. i. subas et hereditates mortuorꝫ quas deberẽt heredes habere post mortem eorꝫ ꝛ significat annorũ finem vite post senectutẽ. dñs triplicitatis domus mortis. prim⁹ significat mortem. scd̃us preceptũ vel res antiq̃s. terti⁹ almanenich. i. que hereditanda sunt a mortuis sicut superi⁹ diximus. ¶ Itẽ octaua dom⁹ significat bella bellicos clientes: auxiliatores: calliditates: questum.

¶ Nona domus est domus peregrinationũ et itinerũ maiorũ fidei ꝛ religionis sapientie phie librorꝫ eplãrũ legatorꝫ narrationũ ꝛ sõniorũ et significat dimidiũ vite. dñs triplicitatis dom⁹ pegrinatõis. prim⁹ significat pegrinationẽ et omne qd̃ accidit ei. et scd̃s significat fidẽ ꝛ religionem ꝛ valitudinẽ harũ atq; mod̃ tertius est significator sapiẽtie sõniorꝫ stellarũ auguriorũ ac vitarũ eorꝫ scꝫ existentiũ in eis ac mendacij. ¶ Item nona dom⁹ significat ecclesias pbendas eplãs legatos pecunias studia sõnia sciam ꝛ electões fiẽdas.

¶ Decima domus est domus regia ꝛ operũ sublimationis ac exaltationis regni ꝛ memorie et vocis. s. imperij ꝛ magisteriorꝫ ac matrũ: ꝛ significat dimidiũ annorꝫ vite. dñs triplicitatis dom⁹ regie. prim⁹ significat op⁹ et exaltationes. i. sedẽ sublimationẽ et mansionẽ altissimã. scd̃s vocem iperij et audaciã in eadẽ. tertius stabilitatẽ eius ꝛ durabilitatem

¶ Item decima domus significat artes hominum ꝛ eorum magisteria ardua negocia: subam furtim sublatam et insidias habitationes nobilium et alta loca.

¶ Undecima domus est domus fiducie fortune laud̃ amicorũ ministrorꝫ et auxiliatorũ et significat finem annorũ medietatis vite et post medietatẽ vite. dñs triplicitatis domus fiducie. prim⁹ significat fiduciã. secũd⁹ amicos. tertius vtilitatem seu profectus eorum.

¶ Itẽ vndecima dom⁹ est dom⁹ fortune amici et amice subam regis significat reddit⁹ et tributa regis ꝛ principis: q2 est scd̃a dom⁹ a domo regia et significat virũ regi succedẽtem milites vel pedites post aliquã potestatẽ secundã et omne in quo fiducia habetur ad rem separatam.

¶ Duodecima domus est dom⁹ inimicorꝫ laborꝫ tristicie inuidie calliditatũ susurrationũ ingeniorꝫ falsorꝫ ꝛ bestiarũ ꝛ significat vite finem et qd̃ contingat matrib⁹ in conceptione sua ex bono vel malo. dñs triplicitatis dom⁹ inimicorꝫ. prim⁹ significat iimicos. secũd⁹ laborem. terti⁹ bestias et pecora. ¶ Itẽ duodecima domus significat iurgia mendacia potationes periuria meretrices ꝛ psonas abiectas ac lusores taxillorꝫ ꝛ est hec in generali significatio duodecim domorꝫ celi que variantur omni instanti.

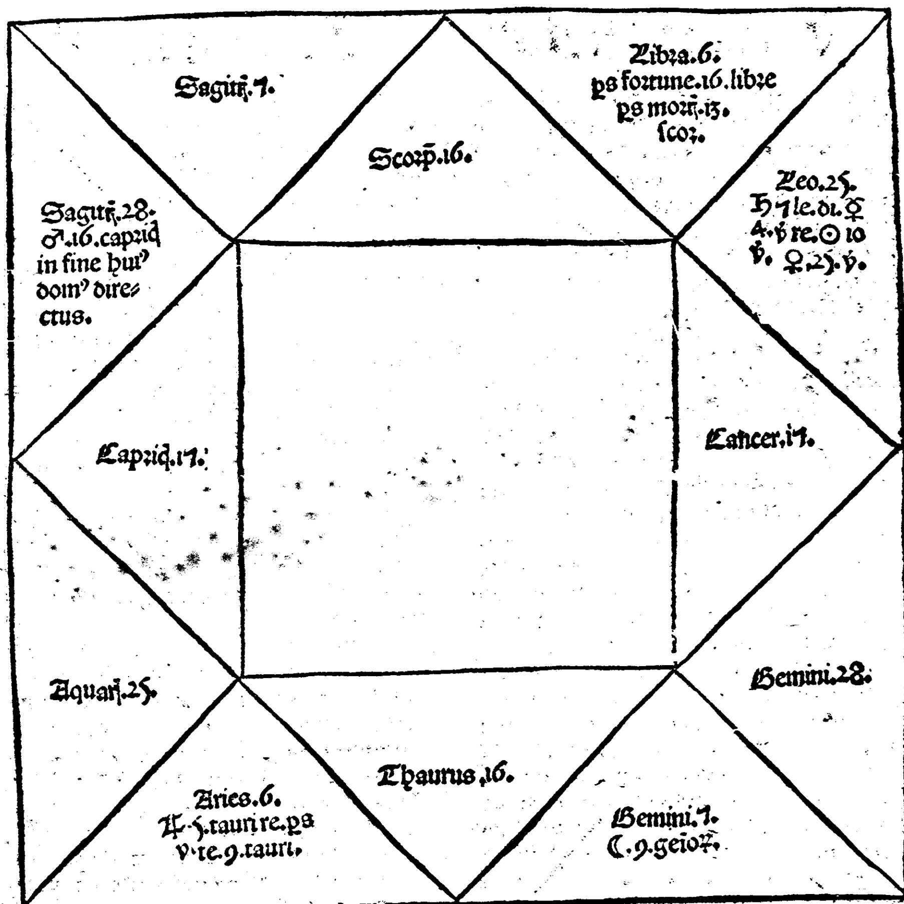
Argumentũ q̃nti capl'i tertie dr̃ie.

¶ Capitulũ quintũ versat' in declaratõe planetarũ influentiũ super varios morbos ꝛ de cognitione an morbi sint curabiles an non.

Sequit' declaratio planetarũ et graduũ celi influẽtiũ super varios morbos, et nota

hic q̃ hic nihil tãgit' de morb' illatis a deo: de q̃bus sacra scptura satis loq̃tur. s3 de morbis puenientibus cursu nature ꝛ influentia celi super istis ĩfirmitatib⁹ naturalib⁹ est notandũ q̃ aliq̃ infirmitates hũani corpis non semp durant ꝛ dolorẽ inferũt sicut yliaca colica podagra cyragra gutta ꝛ silia: aut semp durant et dolorẽ nõ inferunt sicut cecitas surditas gibbositas membrorꝫ mutilatio et silia: aut semper durant ꝛ dolorem inferũt sicut cõtinua febris acuta et ꝯsil'es morbi. ĩfirmitates que leuiter pñt curari et in breui tp̃e mensurant' influentia lune vt febris acuta: sed que diutius durant vt quartana mensurantur motu solis licet minera proueniat a saturno: cura tamẽ et tempus cure mensuratur ab influentia sol'. Ulteri⁹ ꝯsiderandũ est q̃ vnusquisq; planeta sigt' ppias ĩfirmitates fm ppaꝫ ppetatẽ ꝛ ĩfluentiã q̃ infirmitates fm sig' ꝛ gra. exemĕa

lucidos vl' tenebrosos āgl'os succedē. vel ca-
dē. augmentant' durāt crescunt vel decrescūt
¶ Und saturni egritudines sunt ptisis catar
rus febris ethica splenetica ydropisis ven-
tris solutio et grauiores morbi vt lepra maxi
me elephantia podagra cancer et similia: et q̄
magis proueniunt ex frigiditate.
¶ Jupiter significat squinantiā piplo. pleu
resim apoplīam spasmū cephaleam litargiā
cardiacam ꝛ generaliter omnes infirmitates
que proueniūt ex abundantia sanguinis vel
corruptionis eius vt sunt cynochus synocha
et similes egritudines.
¶ Mars significat infirmitates epař febres
tertias cōtinuas epidimiam emigraneā heri
sipilam qđ est apud colericū aborsus putredi
nem ꝛ omne qđ ex calore nimio calorē ꝛ do-
lorem infert colerā maxime rubeam et īfirmi
tates prouenientes ex ea.
¶ Sol habet influētiam supra fluxū reumař
descendeň. ad oculos ꝛ super oris lesionem ꝛ
super morbos siccos et calidos qui nō ꝓoue
niunt ab influentia martis.
¶ Uenus habet influentiā super morbos fri
gidos et hūidos vt sūt apostēa fistule humo
res supfluitates maxime circa genitalia ꝛ mu
lierum pudenda.
¶ Mercurius habet mentis perturbationē
maniā multam epilentiam precipitationem
tussis et sputi abundantiam.
¶ Luna habet paralisim: vultus obliquitatē
membrorum cōmotionem et que ex opilatio
ne neruorum proueniunt.
¶ Et nota quādo dn̄s asceneň. vel luna vel
pars fortune fuerint in gra. aze^a. vel tenebro
sis vel putealibus significat infirmitates ra-
dicatas. Jn gra. lucid recentes: ꝛ peius signi
ficant in his signis arietis cācri scorpionis ca
pricorni et piscū et quādoq; in his signis si-
gnificant lepram apostēa pustulas scabiē im
petiginem ꝛ serpiginē ſm formas domorum
et graduū in quib⁹ reperti fuerūt dn̄s asceň.
luna et pars fortune. Preter ista cōsiderāda
ē luna in singul' signis: ꝛ si sit lūa in ariete cū
marte aut sole erit infirmitas in capite ꝛ dole
bit ei pulsus capitis et febrē calidam patiet'
et anxietatē et vix loquitur: in pectore nimiū do
lorem patiet' etiam pulmone et habebit vehe
mētissimū pulsū expedit vt fleubotomet' vēa
cordis et vtatur cibarijs frigidis q: periculū
est de frenesi: et ſm cōiunctionem lune ad ma
los vel ſm aspectū ad malos periculū est de
morte infra septem dies. est em̄ luna cum bo
nis bona et fortunata. cum malis vero mala
et infortunata maxime cū marte in cremento
lune ꝛ cū saturno in decremēto lune intellige
qđ dictum est.
¶ Uiso generaliter de planetis et gra. celi in-
fluentib⁹ sup varios morbos: videndū est in
alia pte capłi an morbi sint curabiles vel nō.
et circa istam materiā primo requirit' pruden
tia iudicātis: vt verbigratia lepra dicit' īfirmi
tas incurabilis: q: cum difficultate curat': ꝛ ra
ro q: nō oīs species lepre est curabilis p artē
sed alique spēs tm̄: et sic de multis infirmita-
tibus suo modo loquēdo: et iudicio cōi medi-
coꝝ quoꝝ interest prima determinatio presen
tis locutionis: sed veniēdo ad spālia ꝛ ad iu
dicia astrologoꝝ multa superi⁹ dicta in isto ca
pitulo sunt cōsideranda: ꝛ ad ꝓpositū qň pre
sentat' astrologo iudiciū an aliqua īfirmitas
sit curabilis vel non.
¶ Circa hoc est notandū ꝙ astrolog⁹ pōt ha
bere per duplicē viam principiū sue inquisi-
tionis aut per aggressum verū īfirmitař aut
per questionē. vnde idē est iudiciū astrologi
per questionē ꝛ p aggressum infirmitař: ſ3 ve-
ri⁹ per aggressu3 si vere haberi possit ꝛ vt pa
teat aliquantulū clare dabo tibi tale exemplū
anno fluen. dn̄i iesu. 1418. die. 24. augusti cō-
pletis tribus horis post meridiē diei mercurij
cū. 12. gra. celi in fundamēto tpori hora satur
ni cleric⁹ quidā vocatus iohes morterij que-
siuit pro quodam famulo fratris sui infirmo
qđ de fine infirmitatis sue mors vel cura. cu-
ius celi figura incidit talis super vienneň. q̄-
stionis hora. Nota tamen antea ꝙ duodecim
gra. celi correspondent in mensura tpis. 48.
minu. hore dando eleuationi cuilibet gradui
celi quattuor minu. hore et econuerso. et no-
ta etiā ꝙ quindecim gra. celi capiūtur p vna
hora in recipiendo ascendens ita ꝙ hora di-
uiditur in quindecim partes ꝛ de illa hora flu
xerunt duodecim partes hore sc3 duodecim
gradus ꝛ non restabant nisi tres ad complen
dum horam. Jta ꝙ fuissent quattuor hore et
hore equales post meridiem. aspexi hanc fi-
gurā celi que fuit hora questionis ꝛ dedi ascē
dens et dominū eius et lunam infirmo et vi-
di martem dominū exaltationis ascendentis

ad vnũ gradum ꝓpe ascẽdẽs ⁊ cum hoc aspiciẽtẽ partem fortune a quarto aspectu eã infortunantẽ. Primũ fuit sufficiẽs indiciũ moꝛtis scꝫ vicinatio martis iam ꝓxima ad gradũ ascẽdentꝭ ⁊ cũ hoc mars erat sub gra.aꝛeᵃ. qđ est coadiutoꝛiũ quoddã ad malũ ⁊ aspect' q̄rtus ad partẽ fortune erat iuuãs ad malũ: qꝛ infortunata rõe martis. Judicaui ex vicinatõe mala martis tanq̄ a sufficienti causa licet alie due bene cooperate fuerint eum moꝛiturum infra diẽ naturalẽ: ⁊ causa est: qꝛ primo ex ꝑte tempoꝛꝭ cõis erat tp̄s epidimiale: ⁊ ista ẽ causa minoꝛ: sed principalis astrologica: qꝛ mars erat in signo mobili ⁊ ascẽdẽs erat signũ mobile: ⁊ nõ distabat mars ab ascendente nisi ꝑ vnum gradũ. et coꝛrũpebat ascẽdẽs et gra. ascẽdẽtis rõne sue vicinitatꝭ: ⁊ ascẽdẽs significat vitã et principiũ reruꝫ in omnibus rebus et qꝛ signũ erat mobile de significatione tẽpoꝛis nõ dedi nisi dieꝫ naturalẽ qꝛ si fuisset signũ stabile dedissẽ septimanã vel mẽsem qꝛ significatio signoꝝ mobiliũ velox est ⁊ fixoꝛum tarda cõiũ vo mediocris iuxta materiaꝫ reqsitã et rerum significationes. ex istis dictis iudicaui eum moꝛiturũ infra diem naturalẽ nisi essent adiutoꝛia influentie celestis ad oppositũ moꝛtis que nõ vidi in figura. Rursus cõsideraui lunam ⁊ locũ lune et dominum lũe. vnde repperi lunam in gra. nono geminoꝝ. ex parte sinis stellarũ infoꝛtunatã qꝛ luna infoꝛtunatur

in geminis cõmuni ĩfortunio: q2 gemini facit duodecimã a cancro qui est domꝰ lune. Ceterũ cõsideraui mercuriũ qui est dñs lune eo φ luna est in geminis. s. in domo mercurij ⁊ vidi mercuriũ infortunatuꝫ ꝓpter suã retrogradationem inter statione pmã et medium sue retrogradationis: ⁊ q2 assignãtur ascẽdẽti ⁊ lune significatores corporis hũani dñs ascẽdẽtis et dñs lune qui significatores sunt ipsius aĩe et infirmitatum que possunt accidere ipsi vtputa alienatio mẽtis ⁊ rõis mania mulia ⁊ freneß: ⁊ quia vidi mercuriũ infortunatũ quia retrogradum inter stationem pmã ⁊ mediũ sue retrogradationis vbi est peior ⁊ q2 mercurius de sua influẽtia habet istas infirmitates qñ est male influentie ⁊ in malo loco quia in octaua domo: ⁊ influẽtia ipsius mercurij sic ĩfortunati pncipalit̃ et martis ab alio latere qui infortunabat gradũ ascendeñ. ⁊ ascẽdẽs de sua natura significat caput hoĩs iudicaui istum infirmũ fieri freneticũ ratione male nature martis ⁊ hoc in breui tempore vt tactuꝫ est: ⁊ sic iudicaui ipsum moriturũ freneticum et infra diem naturalẽ vt tactum est. Ceterũ consideraui mercuriũ qui per motũ suum retrogradum separabat̃ a sole appropinquando saturno transferẽdo lumen ⁊ naturã dñi domus mortis ad saturnũ dñm ascẽdeñ. que est domus vite ⁊ per talem trãslatiõnẽ lumis licet translatio sit debilis iudicaui eũ moriturũ. dicit̃ φ est debilis translatio duplici de causa. primo q2 fit per retrogradationem. secũdo q2 translatio fortis ⁊ ꝓpria fit infra sex gra. qñ planeta leuior separat̃ ab aliquo planeta superiori ⁊ nõ elongatur ab eo vltra sex gra. et applicat̃ alteri superiori ⁊ infra sex gra. ⁊ ista trãslatio luminis est ꝓpria ⁊ pncipalis cuꝫ vero planeta leuis sepetur a supiore ⁊ est infra radios suos: ⁊ radij eoꝝ cõmiscent̃ adinuicem dicit̃ luminis trãslatio cõis licet nõ sit ad sex gra. siue per cõiunctionem corporalẽ siue per aspectũ: ⁊ hic in figura est translatio luis per cõiunctionẽ corporalẽ que est fortior suo modo φ per aspectũ. Preter dicta superiꝰ videndũ est ad partes que faciunt ad ꝓpositũ videlicet ad partem fortune que omniũ partium fortissima ẽ: inueni ptem fortune in hac figura in 16. gra. libre aspiciẽtem martẽ quarto aspectu p gradus ꝯsiles. s. 16. capricorni: et 16. libre: et iuxta sententiã ptho'. in centiloquo verbo. 91. detestabilius in significatione egrotantis est vt sit significator interrogatõnis ingrediens sub radios vel vt sit pars fortune ĩfortunata ⁊ vult cõmentũ cũ pars fortune infortunata fuerit destruet vitã nec amittet actiones suas. qm̃ ipm egrotantẽ festinare faciet ad mortem. alie due partes q̃ sũt prima pars vite. scđa ps mortis nõ multũ faciunt hic nec in alijs figuris ad ꝓpositũ vite vel mortis sicut pars fortune. Ceterũ consideraui domuꝫ octauã ⁊ planetas ibidẽ existẽtes: ⁊ q2 sol repertꝰ fuit in domo octaua qõnis hora vna cũ saturno dño domꝰ ascẽdeñ ⁊ cum venere ⁊ mercurio retrogrado inter stationẽ pmã et mediũ sue retrogradationis iudicaui malum infirmi ampliandũ ⁊ festinãdũ. Uiso iudicio mortis ⁊ intimato eodẽ ipsi nuncio: q2 ꝓpe astrologum erat infirmꝰ. nũcius denũciauit amicis ⁊ magistro ipsiꝰ infirmi. s. fratri suo vt ꝓuideret̃ de ordinatione spũali ⁊ tẽporali ipsius infirmi qđ factum est: ⁊ post duas horas a receptione sacramentoꝝ recepit infirmꝰ frenesim sicq3 secutũ fuit in crastinũ iouis mane circa octo horas post mediã noctẽ laborabat infirmꝰ cum frenesi interficere magistrũ suũ et aliquos alios: sed dño nolẽte fuerũt preseruati dono spũali: ⁊ post multa ꝯpa frenetici et alioꝝ de domo: eadẽ die iouis post decem horas a media nocte hora mercurij freneticꝰ fuit derelictꝰ aliquantulũ solus fenestris clauß et porta camere ⁊ subito freneticꝰ cũ fortitudine remouit postem anteriorẽ latrine cũ esset iuuenis fortis ⁊ potens et capite submisso inferius se proiecit in latrinam vitam sic finiendo. Istud exemplum positũ hic est claro modo declarando fundamenta vt p illud iudiciũ multa alia iudicia possint fieri de morte vl' de vita infirmoꝝ habitis principijs aliqliter.

¶ Uisa secunda parte huius capituli in qua tractatũ est de cognitione mortis vel vite exẽplanter videndũ est in tertia parte de tribus partibꝰ quibꝰ vtũtur astrologi spãliter in hac materia infirmitatum. et primo de parte fortune que nõ solum materie egritudinũ cõuenit: sed ⁊ simul materiebꝰ iudicialibꝰ ⁊ astrologicis ⁊ ad videndũ quomodo dꝫ perquiri ⁊ reperiri in aliqua parte: ⁊ variatur pars fortune omni instanti. Circa qđ est sciendũ φ pars fortune que est principalior oim partiuꝫ astrologoꝝ ꝑquiritur in celo isto modo. primo cõ

sideratur distantia que est inter solem ꝛ lunā et hoc tam de die ꝙ de nocte ſm sententiam ptho¹. verbi gratia in exemplo posito sol fuit inuētus in decimo gradu virginis ꝛ luna i nono gradu geminoꝝ considera distantiā que ē inter solem ꝛ lunam per numerū graduū et signoꝝ: ꝛ reperies. 20. gra. virginis post locū solis ꝛ reperies postea signū libre scorpiōis sagittarij capricorni aquarij pisciū arietis et tauri: ꝛ hoc ſm successionē signorum zodiaci quia sic debet fieri computatio. interdum cōpleta est distantia que est inter solem ꝛ lunā: qꝫ luna tunc erat in nono gradu geminorum qui sunt addendi in distantia solis ꝛ lune: et ita habes octo signa integra enūerata īter solem ꝛ lunam et. 20. grad⁹ virginis completos et. 9. primos gradus de principio geminoꝝ: et isti distantie ad operandū citius ꝛ certius adde gra. signi ascendeñ. qui fuerūt. 17. ita ꝙ 17. grad⁹ capricorni ascendebat: ꝛ sic habes octo signa per prius et. 20. gra. virginis ꝛ. 9. geminoꝝ vſq ad lunam: et. 17. gra. capricorni ascendit ꝛ reperies in numero istoꝝ graduū 46. grad⁹ de quibus gradibus recipies. 30. gra. ꝛ facies vnū signum ꝛ istud addes alijs octo signis superius dictis. ꝛ sic habebis nouem signa et remanent tibi. 16. gradus de illis 46. Habes ergo pro fundamento primo ꝙ inter solem ꝛ lunam appositis gradib⁹ signi ascēdentis scꝫ capricorni qui sunt. 17. sunt. 9. signa ꝛ. 16. gradus. hoc facto procedatur per istam viam incipitur computatio a signo ascēdeñ. scꝫ a principio signi ascendentis ex quo 17. gradus capricorni fuerunt appositi et vbi terminabitur numerus signoꝝ et graduū. ibi erit pars fortune. Numera a capricorno post venit aquari⁹ postea pisces ꝛ postea aries: et sic de singulis per successionem signoꝝ. Ita ꝙ virgo est nonū signū post capricornū restāt ibi sexdecim gra. ipsius signi libre vbi terminatur numer⁹ inter solem ꝛ lunam ꝛ cōputādo ab ascendente cōsimilem distantiā vbi terminatur numer⁹ ibi est pars fortune in celo. Fuit igitur pars fortune in septodecimo gradu libre. Qꝺ si velis idem per aliam viam facere dimitte grad⁹ signi ascendētis qui fuerunt septēdecim gradus capricorni: et recipe sequentes grad⁹ capricorni qui sunt. 13. et non addes istos. 17. in calculatione tua: sed considera distantiam inter solem ꝛ lunam et ꝑ successionem signorum ꝛ vbi terminatur numer⁹ graduū incipiendo computare a gradu signi ascendenť. ꝛ nō a principio signi: ꝛ idem reperies qꝺ prius scꝫ. 16. gradus libre. qꝺ poteris probare in exemplis diurnis vt in isto exemplo: qꝫ consimilē habet ꝓportionem sol ad ascendēs quā habet luna ad partem fortune: ꝛ latio partis fortune potest reperiri ante⁹ ꝛ retro pars fortune de nocte recipitur a luna i solem ſm opinionem plurium astrologoꝝ et q̄si de cōmuni cursu ipsi insequūtur istam viā de nocte: ꝛ tunc si a luna in solem ꝓijciatur similis ꝓportio est inter lunam ꝛ ascendens et solem et partem fortune: declaratio est qꝫ tanta precise omni tempore diurno cōputando tam gra. ꝙ minuta: est distātia inť solē ꝛ ascēdens quanta est inter lunam et partem fortune: sed de nocte tanta est distantia precise inter lunam et ascendēs quanta est inter solem ꝛ partem fortune. Sentētia pth¹. in ista parte: quia ista duo luminaria imminēt super fortunam ꝛ semper a fortiori eoꝝ inchoandū est vnde dicunt sequeñ. ptho^m. ascendēs celi oi tempore mūdi suo modo solis habet similitudinem qꝫ sicut a sole calor per quē fit mot⁹ in istis inferioribus ortum habet: ita et ab ascēdente accidētalia opera ortum habēt. est igiť sol naturale principiū et origo virtutis vitalis sicut luna est principiū virtutis naturalis et saturnus virtutis retentiue: et sic de alijs planetis dicitur infra teste ptho⁹. in suo centiloquio verbo. 86. sic etiam ascēdens est vite domus in modum solis. est etiā sol principalissimus omniū planetarū existēs omniū planetarū dn̄s et ipse fortificat omnes planetas vt supra tactum est et purificat omnes planetas ꝛ stellas existentes sub suis radijs: ita ꝙ dum euadunt radios solis sunt purificati planete et stelle suo modo quo aurum igne examinatum et ferrum a fornace ferri extractum existit purificatum: sic etiam domus ascendeñ. ē omniū domorum principalissima ꝛ fortioris virtutis. sicut igitur sol est naturale principiū: ita luna est finis per humiditatē ꝛ crementū rerū augmentabiliū vñ a sole ad lunā ps fortune sumiť ꝛ obtinet ascñs locū solis ꝛ ps fortune locū lune: ꝛ ad finē rei iudicat ipe loc⁹ lūe ꝛ ps fortūe: ꝛ ista ē rō ptho. alij dicuť

vtputa albumazar ꝛ plurimi alij ꝙ ista duo lu
minaria vnū est luminare diei reliquū est lumina
re noctis ꝛ luminare noctꝭ scꝫ luna maioris for=
titudinis est de nocte ꝙ sit ipse sol. Ideo ſm
ipsos inchoandū est de nocte a luna in solem
in pquirendo partē fortune in celo. Unde mi
hi verisilr videretur ppter tantā multitudinem
sequentiū istam opinionē secūdam a luna in
solē ꝙ nō posuerūt ista sine fundamēto scien
tie naturalis phie ꝛ astrologie: ꝛ in hac mate
ria sic pcederē saluo meliori iudicio: si de no
cte pquireretur pars fortune ꝛ luna eēt in can=
cro vel in tauro vel ī aliqua alia dignitate sua
essentiali ꝛ esset fortis vtputa in angulo me=
dij celi ꝛ sol nō esset in loco cōuenienti sibi vt
puta in signo aquarij vel libre inchoarē pqui
sitionē partis fortune a luna in solem: ꝛ sic de
alijs partibꝰ vbi duo planete conueniunt ad
vnū effectū a fortiori tunc inchoandū est. exē
plū sol ꝛ saturnus ambo sunt significatores
partiū ꝛ vterqꝫ istoꝝ planetarū est diurnꝰ sed
sol est fortior in influētia diurna saturno. ideo
accipitur pars partiū a sole in saturnū ꝛ sic de
alijs significatoribus partium.

¶ Et nota ꝙ si sol ꝛ luna sint in eodē minu=
to vt hora cōiunctionis tunc erit pars fortu=
ne in minuto ascēdētis ꝛ in oppositione erit
in minuto occidenꝭ in pncipio septime domꝰ.

¶ Pars mortis accipitur a luna in gra. ꝛ min.
domꝰ octaue ꝛ additur ꝙ perambulauit satur=
nus in signo in quo est ꝛ pijcitur ab initio si=
gni saturni. Et nota ꝙ si minutū haberi non
possit sufficit gradus dicēte albumazar dria
gnta tractatus sui primi cōmenti introducto
rij nō contingit error in iudicijs ex pte impres
sionis ad vnū gradū qre a fortiori pꝫ ppositū

¶ Pars vite accipitur in die a Ioue in satur=
nū ꝛ de nocte ecōtra ꝛ pijcitur ab ascēdente.

¶ Uidendū nunc in parte vltima capli huiꝰ
de signis mortis ꝛ testimonijs sufficiētibꝰ ad
mortē ꝛ de signis que dicūtur signa mali nō
tn̄ mortis ꝛ de signis ꝛ testimonijs vite q ve=
niūt in figura celi per questionē vel p aggres
sum infirmitatis aut per reuolutionē annorū
natiuitatis ꝛ vt in pluribꝰ pmo ponūtur testi
monia mortis que se tenēt ex parte almuten
ascendenꝭ. scdo ex parte almuten domꝰ mor
tis. tertio ex parte domini domꝰ infirmitatis
quarto ex parte lune ꝛ domini lune.

¶ Notandū igitur generaliter primo ꝙ nunꝙ
tenetur fieri morꝭ iudiciū nisi vnꝰ significator
scꝫ dn̄s ascēdētis vel luna fuerit corruptꝰ vel
vnꝰ alterū debilitet etiā ꝙ fortune sint cadenꝭ
prius ab angulis. Scdo ꝙ ois malus peior ē
in angulis ꝙ in cadentib: ꝛ ꝙto tardior in mo=
tu vel īpeditus tanto peior. Tertio notandū
ꝙ in oibus signis malis dicendū ꝙ receptio
minuit malū ꝛ maxime receptio fortis.

¶ Primū igitur signū mortis sit tale qn̄ domi=
nus ascēdētis iūgitur similiter ꝛ luna dn̄o rei qsi
te erit res que queritur. exemplū si dn̄s ascēdē=
tis ꝛ lūa iūcti fuerit dn̄o domꝰ morꝭ morietur pa
tiēs ab illa īfirmitate nisi recipiat eū dn̄s domꝰ
mortis qui est dn̄s rei de qua est questio: ꝛ sci=
as ꝙ si dn̄s domꝰ mortis iūgatur dn̄o ascēdētis
iudicabis eū esse moriturū nisi sit fortis rece
ptio inter eos. Et nota bene hoc documentū
sequēs ꝙ deterius est ꝙ dn̄s ascēdētis iūgatur
malo vel dn̄o domꝰ mortis: ꝙ ꝙ malꝰ vel dn̄s
mortis iungatur ascēdenti.

¶ Secundū signū si dn̄s ascēdētis vel signifi
cator principalis celi dederit vim aut cōiun=
gatur planete qui est in domo quarta morietur
infirmꝰ qm̄ hec est domus fouee. Unde nota
ꝙ dare vim fit aut per coniūctionem planeta
rū adinuicē aut per aspectū eoꝝ aut per con=
iunctionem radiorum ipsorum.

¶ Tertiū signū si dn̄s ascēdentis ꝛ luna sint
in quarta aut octaua domo vel cōbusti a sole
aut cadenꝭ. vel coniūcti cum dn̄o octaue domꝰ
ipsi dant certū testimoniū mortis: ꝛ si vnꝰ ip=
sorum tantū. s. dn̄s ascēdentis vel luna se ha
buerit vt dictū est. Notanduꝫ est in qbꝰ respe
ctibus ipsi sunt ex planetis beniuolis aut in=
fortunatꝭ: ꝛ iudicare ſm bonos aut malos te=
stes quos habēt. naꝫ si dn̄s ascēdētis sit retro
gradus vel cadens aut fuerit in octaua domo
et ex retrogradatione separetur a domino octa
ue domꝰ hoc affirmat mortē nō dubitare nisi
ex eiꝰ retrogradatione fuerit a sole cōbustus.
nā si denūciat mortem primā hoc facit luna
qn̄ applicatur planete stanti subtus terrā ꝛ ma
xime in quarta domo: ꝛ tenet veritatē illud ni
si fuerit in parte ascēdenꝭ. subtus terram: ſꝫ cō
trariū est si applicetur planete super terrā exi
stenti. Et nota ꝙ stelle existenꝭ. supra terrā vi
tam significant et ille de subtus terram mor=
tem ampliant.

¶ Quartū signū est si dn̄s ascēdentis vel lu
na vel dn̄s sexte sint cōbusti vel retrogradi et

dn̄s ascendeñ. sit in domo mortis coniunctus
marti vel saturno oportet infirmū mori ab il-
la infirmitate.
¶ Quintū signū si dn̄s ascendeñ ⁊ sexte sint
male influētie ⁊ reperiant̄ in octaua domo ce
li argumentū potēs ē mortis. Unde nota dif-
ferentiā int̄ potēs ⁊ sufficiēs: q̄ꝛ signū suffici
ens est signū cōpletū mortis. signū autem po
tens est signum non adeo completum.
¶ Sextū signū. si dn̄s ascendeñ. vel luna sint
impediti signū est mortis vel longe infirmi-
tatis. Et notanduꝫ est ꝙ oīa signa mortis vel
mali veritatē habēt nisi vincant signa vite vel
boni. Notādū ꝙ si idē planeta equales habe
at dignitates essentiales in ascēdeñ. ⁊ in. 8. si
gnificatio ē mortis maxime si ille planeta sit
aliunde impedit᷒: eodē modo possum᷒ dicere
de dn̄o sexte ⁊ octaue ꝙ tūc ē significatio mor
tis aut saltem longe infirmitatis.
¶ Secundo consideranda sunt signa mortis
sumpta ex parte dn̄i domus mortis: quoꝝ pri
mū sit tale. si dn̄s dom᷒ mortis fuerit in quar-
ta domo infortunat᷒ morietur infirmus.
¶ Secūdū signū quādo malus ē dn̄s octaue
⁊ bon᷒ planeta separatur ab eo qui est dn̄s in-
firmitatis ⁊ ille dn̄s infirmitatis reperitur in
ascēdeñ. maxime in p̄ma med. signū est mor
tis q̄ꝛ trāsfert naturā dn̄i mortis ad dn̄m vite
⁊ fort᷒ est qñ dn̄s octaue ē retrograd᷒ vel ali
ter impedit᷒ ⁊ tūc infirm᷒ nocet sibiipsi ⁊ est
mali regiminis ⁊ deterius est qñ dn̄s sexte ē
malus in ascendeñ.
¶ Tertiū signuꝫ qñ dn̄s rei quesite vel lune
recedit ab infortunio ⁊ vadit ad aliud infortu
niū per malū aspectū vel p applicationē cor-
poralē sig[illegible]at malū effectū fiendū ⁊ maxi
me in inf[illegible]ibus est signū mortis.
¶ Quartū signū. mal᷒ in octaua vel dn̄s octa
ue mal᷒ significat morte si recipiat dn̄m ascen
deñ. vel lunā qui nō sint aliunde infortunati
significat euasionē post timorē mortis ꝓpter
receptionē ⁊ maxime si receptio sit fortis.
¶ Quintū signū videas ad vim planetarum
si ipi fuerint supra terrā sicut planete diurni ⁊
econtra ē de nocturnis ⁊ associa significatori
dn̄m triplicitat̄ p̄me ⁊ dn̄m hore: ⁊ si plures
infortunati fuerint i domo. 6. vel. 12. vel. 8. aut
dn̄i dom᷒ eoꝝ morieꝫ eger. ⁊ idē malus eoruꝫ
aspect᷒ cū significatione est malus per se.
¶ Tertio cōsideranda sunt signa sumpta ex
parte lune quoꝝ p̄mū sit qñ luna est cū marte
in quarta domo sine aspectu planete beniuo-
li hoc inquit signū mortis.
¶ Secundū si luna fuerit in angulo terre cū
marte ⁊ planete beniuoli sint cadeñ. hoc in-
quit signū mortis.
¶ Tertiū si luna sit orientalis ad. 12. gra. ꝓpe
solē signuꝫ est mortis ⁊ q̄to ꝓpinquior soli ⁊
in cōbustione tanto peior.
¶ Quartū si luna fuerit infra. 3. gra. scorpio-
nis p̄mos corrupta ex saturno fert mortem.
¶ Quintū. si gradus q̄ sunt int̄ lunā ⁊ p̄muꝫ
gradū mortis sint substracti a principio signi
ascēdeñ. accipiēdo ꝓ quolibꝫ signo. 30. gra. si
sint: ⁊ adueniat ꝙ in termino i quo hic nume
rus finieꝫ ⁊ terminabit̄ sint planete maliuoli
vel ꝙ receptor dispositōis fuerit maliuolus h̄
inquit signū mortis. Et nota hic p̄mo si mali-
uolus solē vel lunā corrūpat sine hoc ꝙ non
sit testis fortune hoc inquit signum mortis.
¶ Nota secūdo ꝙ si luna fuerit cū saturno in
decremēto in p̄ncipio infirmitat̄ ostēdit lōgā
infirmitatē vel morteꝫ sed in cremēto ostēdit
sanationē. ⁊ ecōtra de marte cum luna: q̄ꝛ cre
mentū lune est calidū et decrementū frigidū
vt supra tactū est. Et generaliter sapiētes ca
uent ne sit luna in principio mensis cū marte
in fine eius non nocet.
¶ His predictis signis adiungi possunt hec
signa de intentione haly habenragel. vult em̄
sic si hi tres significatores scꝫ sol luna vel al-
muten ascēdeñ. aut fortior eoꝝ: ⁊ maxīe si sol
vel luna fuerint dn̄i tēporis ⁊ habuerint aspe
ctum cū dn̄o dom᷒ mortis non pōt liberari. si
vero fuerint liberi ab infortunis ⁊ nō habue-
rint aspectū ꝓprie cum dn̄o dom᷒ mortis: ⁊ si
duo sint liberi nō habēdo respectū cū dn̄o do
mus mortis euadet. ⁊ si vn᷒ sit salu᷒ ab infor
tunis ⁊ alij duo nō aspexerint dn̄ꝫ domū mor
tis euadet. si infortunia duoꝝ nō fuerit p con-
iunctionē aut per infortunā potentē ⁊ maxīe
si illa infortuna fuerit dn̄s quarte octaue vel
duodecime: q̄ꝛ si duo habuerint aliquā talem
infortunam erit mirabile si euaserit. ⁊ si fuerit
almuten ascēdeñ. ⁊ luna: ⁊ maxime si ipa fue-
rit dn̄a tēporis. i. questiōe existeñ. mortua vel
etiā sol si fuerit domin᷒ tp̄is omēs hi significa
tores aut fortior eorum habuerit aspectū cuꝫ
domino dom᷒ mortis nō potest liberari a mor
te. ⁊ qualibet vice dum aliquis illorum signi-

ficatoꝝ applicuerit infortune fortificaꝛ infirmitas queuisꝗ separeꝛ ab eo. ⁊ si lunã in pncipio infirmitatis aspexerit infortuna vel iuncta fuerit cũ ea morte in eadem infirmitate significat ⁊ si aspectus ille vel cõiunctio fuerit de fortuna significat illiꝰ salutẽ. Et ista refert haly in sequẽti ca. de intẽtõe dorothei. Unde aduertẽdũ ꝙ si dñs ascendeñ. ⁊ dñs domus mortis se aspiciant aliquo aspectu siue amicitie siue inimicitie: fortius tamẽ si inimicitie. peius autẽ si cõiunganꝛ per corpus signũ est mortis nisi fuerit receptio inter eos: ꝙ si idez planeta malꝰ vt puta mars sit dñs ascendeñ. ⁊ 8. sicut accideret si aries esset ascendeñ. qꝛ tunc scorpius esset domus. 8. ⁊ questio fieret hora martis ⁊ ꝙ mars sit aut in ascẽdeñ. aut in. 8. domo. ⁊ peius in. 8. est signũ mortis. vñ quãdo dñs querẽtis ⁊ rei quesite conueniunt tũc est signũ potẽs cõsecutiõis effectus. Aliud de eadẽ materia datur documentũ. detur ꝙ scorpio ascẽdit. 6. domꝰ a scorpione ẽ aries si tũc mars sit in ascẽdeñ. vel in sexta domo ⁊ esset hora martis ⁊ esset questio de sanatione vel infirmitate aut peioratiõe argumentũ potens est peioratõis infirmitatis: qꝛ ascendeñ. ⁊ sexta ꝯueniũt sub dñio martis. ⁊ ista trahũtur ex. 37. verbo cẽtiloquij. Unde notandũ si luna fuerit impedita in pncipio infirmitatis vel questionis hora per aspectũ maloꝝ vel ꝑ coniunctionem frequentissime erit crisis ad malũ: nisi planeta ille maliuolus cui luna applicaꝛ habuerit dominiũ supra natiuitatẽ infirmi quia mali iuuãt suos interficiẽdo alios. Notãduz etiã ꝙ si luna vel dñs sexte vel dñs ascẽdeñ. fuerint combusti vel retrogradi aut dñs ascendeñ. fuerit in domo mortis coniunctus marti vel saturno de vita nõ sperabitur aut luna impedita cõiuncta dño domus mortis vel dñe domus mortis ⁊ cũ impedita in 8 vel in 12 seu 4 ⁊ ꝓpe caudã. Et hic nota hoc signũ mortis ꝙ si in gra. ascẽdeñ. vel ꝓpe ad 2. gra. fuerit malus argumentũ est mortis infirmi ⁊ nũerus graduũ illius distãtie ab ascẽdente si sint signa mobilia denotant dies ⁊ de fixo plꝰ tẽporis denũciant: ⁊ si de cõmuni cõmuniter. hec pro presenti sufficiant mortis signa: ⁊ si plura voluens aliqua preter ista licet puta in iohãne hyspalensi inuenies sic ista. Dicit iohãnes hyspalensis in isagogꝫ in sexta domo vbi dicit, si qs q̃rit ꝑ infirmo an sit liberandus vel non aspice si dñm ascendeñ. inueneris in bono loco ⁊ si est in angulo ⁊ nõ combustus a sole. i. sub eiꝰ luce ⁊ meliꝰ si dat viın planete fortune: ⁊ melius si sit in angulo ipse planeta fortuna: ⁊ melius si dñs ascẽdeñ. recipitur ab ipo planeta cito liberabiꝛ. similiter de luna vel de dño ascẽdeñ. si autẽ dñs ascendeñ. dat viın dño domꝰ octaue: estꝗ dñs octaue domus planeta fortuna a quo dñs ascendeñ. recipitur ad mortẽ egrotabit sed euadet si non est receptus deficiet. si dñs octaue domus est planeta infortuna: ⁊ dat ei viın dñs ascendeñ. sit vel nõ sit receptus deficiet: ⁊ peius si sit dñs octaue domus in quouis angulo: si dñs ascẽden. sit infortunatus a domino domus sexte vel duodecime ⁊ ipe vel luna aspiciat planetã ĩfortunã quouis aspectu ⁊ peius si fuerit in signis fixis ipe vel luna peius ⁊ in hoc est saturnus: vel si est planeta infortunatus ex itinere tardo vel retrogrado egrotabit diutissime si planeta sit ĩfortuna qui impediat dñm ascẽden. ⁊ ipe velox vel cito exibit signũ in quo est: ⁊ melius si est in signo mobili vel aspicit ipz aliqs planeta fortuna: quouis aspectu cito euadet a morbo: aspice etiaz quot gradus sunt inter supplementũ aspectꝰ planete fortune ⁊ infortune ⁊ cuilibz gradui diem tribue. similiter si luna habet aspectum adhuc incõpletũ quouis planete da cuilibet gradui diẽ si dñs ascẽdẽ. est in domo. 6. ingressus intraturus statim. i. ex ea liberabiꝛ: sic si dñs. 6. domus est in ascẽdẽ. in ĩgressu eiꝰ euadet: planeta fortuna in angulo significat bonum infortuna malũ: si ergo dñs corporis significat permutationem in aliũ morbũ si dñs ascẽdẽ. habet incõpletã coniũctionẽ vel aspectũ incõpletũ cũ dño domꝰ 6 vel 8 vel 12 ⁊ etiam quãdo aspicit infortunã ⁊ dñs ascẽdẽ. est infortunatꝰ ex eis quãdo cõsũmabiꝛ aspectꝰ vel cõº. ea hora deficiet infirmꝰ semꝑ si dñs ascẽdẽ. est sub luce solis ⁊ peius est si est ĩ angulo cũ pertinget ad cõbustionẽ deficiet. si saturnus vel iupiter est dñs ⁊ trãsierint combustionẽ solis cũ sint oriẽtales liberabiꝛ si occidẽtales ecõtra: ⁊ mars si est iunctus infra. 10. gra. ⁊ est oriẽtalis liberabiꝛ si est occidẽtalis ⁊ est minꝰ 18 gra. morieꝛ si plus liberabiꝛ: cũ luna a loco solis 12 gra. distiterit cũ est occidẽtalis liberabitur si oriẽtalis morietur.

¶ Nunc consequẽter procedẽdũ est ad signa

mali de quoꝝ nūero sit hoc p̄mo sumptū a do mino ascēdē. aut domino ascēdē. respice igitur ascendeñ. qd̄ est egroti si sit ibidē malus vel dñs eius malus significat malū ⁊ infirm⁹ erit mali regiminis ⁊ sibiip̄i nocebit ⁊ procurabit malū suū. Secundū si dñs ascēdē. vel dñs 6 sit retrogradus vel cōbustus vel in domo mor tis coniunct⁹ marti vel saturno maxime p̄ ma lum aspectū signū ē mali. Tertiū si dñs ascē deñ. fuerit in domo. 5. vel. 11. trāsibūt angustie magne sup egrū nisi fortunate fuerit recept⁹ ip̄e dñs ascēdē. Quartū quādo dñs ascēdeñ. vel luna vel pars fortune fuerit i gra. azeme. vel tenebroso vel puteali significat infirmita tes radicatas in gra. lucido recentes: ⁊ peius significāt in his signis arietis cancri scorpio nis capricorni piscis: ⁊ quādoq̧ in his signis leprā apōta pustulas scabiē impitiginē ⁊ ser piginē ꝭm formā domoꝝ ⁊ graduū in quibus reperti fuerūt dñs ascēdē. luna ⁊ pars fortu ne. Nota ꝙ a dño domus octaue fere nullū si gnum sumit̄ dūtaxat mali sed potius penes eū sumuntur mortis signa. Primū itaq̧ signū mali sumptū a luna sit illud. si luna aspiciat malos ex quarto vel opposito malū significat Secūdū signū quādo luna est impedita vel dña domus mortis vel in octaua vel in duode cima vel in domo quarta malū significat. Ter tiū si luna fuerit in loco malo ⁊ in signo fixo p̄ longabitur morbus si autē in mobili signo ci to sanabitur: si in cōmuni sanabitur termino medio: ⁊ egreditur de morbo in morbū aliū ꝭm aspectū lune cū planetis ⁊ aspice locū lu ne si dederit vim dño sexte fortificabit̄ morb⁹ Quartū quādo luna cōiungitur saturno in si gno arietis ⁊ aries sit ascendē. vel faciat do mum sextā vel octauā antiqui in p̄ncipio egri tudinū vel questionū iudicauerūt mortē sed nō est dicendū iudiciū mortis: ⁊ ratio est quia saturnus in ariete nō habet illā auctoritatem quā habet in libra vel in suis domibus: ideo refrenatur ibi malicia saturni: ideo pronostica re nō debemus infirmo mortē sed poti⁹ recidi uationē seu recidiuā egritudinē tamē euadet quādo luna iungitur saturno in tauro ⁊ tau rus facit ascēdēs aut sextā domū aut octauā tunc tēporis luna trahit malas influētias sa turni ⁊ facit bonas quia luna est in exaltatiōe sua ⁊ saturnus tunc nō habet prauū dominiū supra lunā. quādo vero luna cōiungitur satur no in geminis tunc saturnus operatur oēs prauas influētias preter proditionē: quia lu na est debilis nō potēs resistere saturno quia est in signo duodecimo a domo sua: quādo ve ro luna cōiungit̄ saturno in cancro dña est in domo sua ⁊ ideo saturnus nō habet potentiā male operandi: idcirco saturnus prebet lune oēs bonas suas operatiōes ⁊ cōuertit natu ram suā ad ip̄am lunā ⁊ tunc efficitur mobilis in influentia. si hec coniunctio fiat in leone sa turnus nō habet potētiā operādi bonū quia est in domo firma ⁊ i domo solis ⁊ inimici sui si in virgine indifferens est tam ad malū ꝙ ad bonū. si in libra tunc saturnus cōuertit na turam lune ad se si in scorpione mala ope ra exercet saturnus ⁊ luna nō potest refrena re ip̄m. si in sagittario refrenatur malicia satur ni. si in capricorno ⁊ aquario saturnus potēs est ad malū operādū ⁊ luna debilis. si in pisci bus mediocriter se habet: ⁊ si ista velis ampli are intelliges de coniūctiōe alioꝝ planeta rum cū saturno: cōsidera amiciciā vel inimici tiam fortitudinē vel debilitatē ip̄ius saturni ⁊ alioꝝ planetarū qui eis cōiungūtur ⁊ sic p̄ cede ad iudiciū. Cōsidera etiā horā quando infirmus cadit in lecto vtrū luna tūc exeat a cōbustione tunc enim crescit egritudo quousq̧ veniat ad oppositionis gradū scʒ pleniluniū tūc si fuerit cū malo planeta a malo signo: tūc de morte est timēdū: ⁊ sic etiā hoc ē signū ma li: q2 vt dictū est a dño dom⁹ octaue fere nullū signū sumit̄ dūtaxat mali: ꝭ poti⁹ mortꝭ. Igi tur vt quadripertitū in signis mali queadmo dū in alijs sic teneamus ordinē loco eius sūt sumenda signa mali a dño domus sexte que ē egritudinis dom⁹ quoꝝ primū sit istud. si dñs sexte sit i malo loco vt i. 6. vel in. 12. vel. 8. ma lū significat. Secūdū si dñs 6 sit ip̄edit⁹ a do mino ascēñ. p̄ malū aspectū ⁊ est in gra. aze. ⁊ in angulis icurabilis ē infirmitas ⁊ sp̄ nocu ua ⁊ dolorosa in succedētib⁹ durat ꝭ nō sp̄ no cua ⁊ dolorosa ⁊ reuertit̄ ꝭm q̄litatē signi i ca dentib⁹ nō sp̄ durat nō sp̄ dolorosa ꝭ p̄ tūc iua sit infirmitas cito recessura: ꝭ ꝭm q̄litatē signi ⁊ planete p̄ tūc mag⁹ vel min⁹ ip̄editoꝝ ꝯside ratur iudiciū infirmitatis penes cōuenietiā ⁊ dispositionē dñi domus sexte. Tertiū. si in sexta domo sit malus patiēs transibit de egri tudine in egritudinē: si autē bon⁹ patiēs cito curabitur. Quartū recitatum est intra signa

mortis pernitiose. his signis mali addendū est pmo φ si planeta qui significat impedimētum sit in gra. azeme. significat incurabilitatē ⁊ sic notanda est graduū natura sub quibus sunt planete facietes ad iudiciū. si vero alter istoꝝ duoꝝ sit impedit⁹ ascenden. ⁊ luna ⁊ alter fortunat⁹ infirmitas nō erit tanta. Secundo ⁊ de trāslatiōe luminis si separat̃ planeta a domino vel a domina dom⁹ mortis ⁊ transferat lumē mortis p cōiunctionē vel aspectū ad dominū ascendē. hec trāslatio malū significat. Tertio ⁊ est amphorismus astrologoꝝ scꝫ de centiloquio detestabilius in significatione egroti est vt sit significator interrogatōis ingrediēs radios vel pars fortune infortunata. Quarto de eisdē amphorismis timor magnus est sup infirmo cū interrogatōnis hora ambo luminaria fuerint sub terra. Quinto si pars fortune cadat ppe caudā ad quartū gradum sub terra vel in octaua vel vadat ad caudam vel ad malos vel habeat aspectū malū luna ad malos. ⁊ numera gra. inter partē fortune ⁊ caudā vel inter lunam ⁊ partē fortune vel inter illū qui erit ppinquior parti fortune infortunate. Et si ascenden. 6. ⁊. 8. sint mobilia dic gradus qui sunt int̃ partē fortune infortunatā dies vel minus φ erit effectus mali Si ascēden. 6. ⁊. 8. sint firma dic tps effectus mali plusφ dies. ⁊ si luna sit dña. 6. vel. 8. erit effect⁹ hora lune: ⁊ sic de alijs hōris alicuius dominoꝝ harum domoꝝ.

¶ Deinceps videnda sunt signa boni que fere oīa sumunt̃ ex parte almuten ascenden. quoꝝ pmū sit si dñs ascēden. fuerit in vno angulorū ⁊ fuerit bon⁹ planeta sine malo aspectu ⁊ nō sub radijs solis neqꝫ retrogradus ⁊ fuerit in situ celi fortunato: signū est vite.

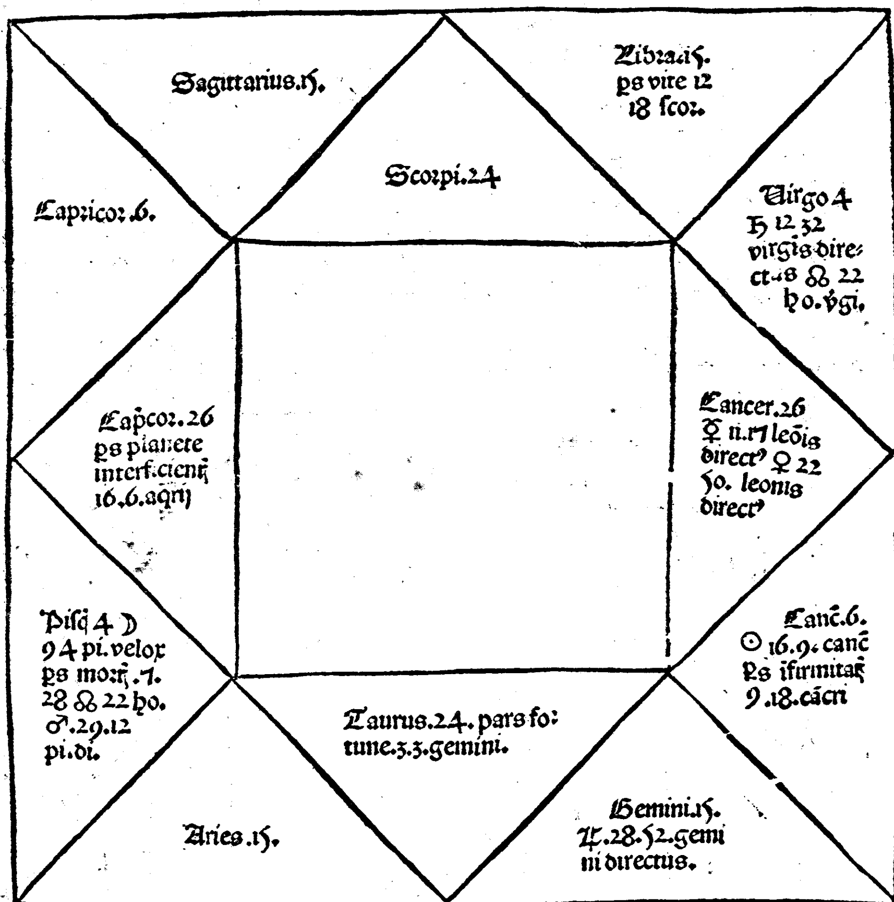
¶ Secūdū si dñs ascēden. sit fortunat⁹ qñ luna puenit ad eū corporalit̃ tūc incipiet apparere cris̃ ad bonū maxīe si pria appplicatio lune sit ad dñz ascēden. corpalit̃ anteφ applicetur corpalit̃ alicui alteri planetarū quia dñs ascēden. significat aīaz ⁊ vitā. luna corp⁹ ⁊ ei⁹ salutē ostēdit ⁊ ideo si luna nō fuerit infortunata: bonum.

¶ Tertiū si dñs ascēden. fuerit velox ⁊ aliud ingrediat̃ signū vel aliā domū velociter deficiet infirmitas nō sit tamē in domo. 8. vel. 12.

¶ Quartū ⁊ nota bene φ si dñs ascēden. recipiat dñz dom⁹ mortis iunctū sibi directū vel postφ incipit esse dñs dom⁹ mortis dirigi significat bonū pter receptionē licet talis aliunde aspectio seu coniunctio sine receptione significat mortē cū alijs circūstantijs: ⁊ quando transierit aspectū seu cōiunctionē dñi domus mortis ⁊ dñi ascēden. apparebit effect⁹ sanitatis licꝫ precesserit timor mortis in egro ⁊ iudiciū eiusdē in medico.

¶ Quintū signū luna aspiciēs venerē ven⁹ solē sol iouē. maxime si iupiter sit in ascēden. vel in nona. iupiter erit almuten hoc ē habēs dominiū in figura hoc significat bonū ⁊ fortune hñt naturā vite nisi sint dñi dom⁹ morꝭ. His bonis signis annectenda sūt hec quorū sit pmū. si luna applicet̃ mercurio vel veneri per aspectū vel ꝯiunctionē ⁊ vn⁹ illoꝝ applicetur soli vel marti dato φ cōiunctio vel aspectus istoꝝ nō sint boni ⁊ mars applicet̃ ioui qui iupiter sit fortis tam ex parte situs celi φ ex parte dignitatū essentialiū iupit̃ habet colligere lumen illoꝝ tanφ superior ⁊ terminare oīa illa lumina inferioꝝ ad bonā crisim ⁊ ad bonum terminū. Secūdū si almuten vite .i. almuten ascenden. fuerit in qrta domo fortunatus sanabit̃ eger φ si fuerit illic boni ⁊ mali fm fortiores iudica sed si postea se strauerit in lectū moriet̃. Tertiū si significator fuerit in 10. crescēs lumie ⁊ nūero abbreuiabit̃ morb⁹. Quartū ⁊ est amphorism⁹ astrologoꝝ scꝫ de centiloquio ptholo. saturn⁹ orientalis mars occidētalis egros minus impedit iupit̃ in septētrione venus in meridie bonū auget cum ipsi fuerint dñi ascēden. infirmi vel qstionis. Et qꝛ materia infirmitatū nō sufficient declaratur p exemplū vnius questionis aut duarū questionū: ideo hic alia duo exēpla annectentur pro maiori declaratione.

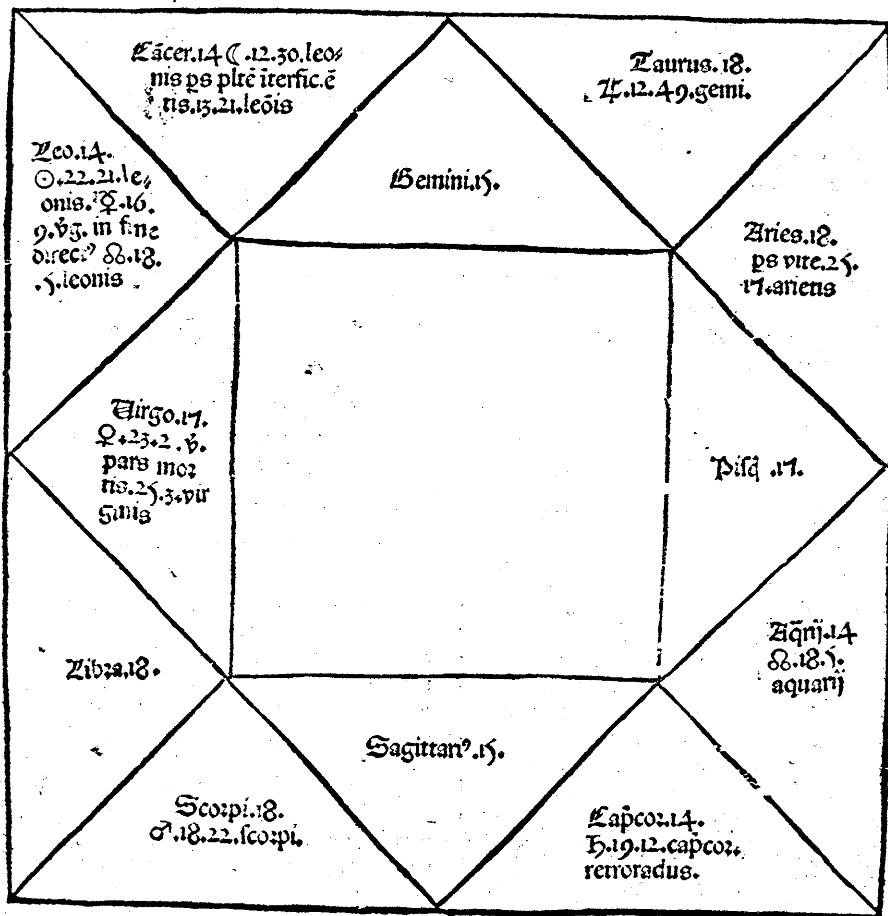
Anno fluente dñi iesu. 1420. die sabbati q fuit secūdus dies mensis iunij cōpletis octo horis post meridiē qdaꝫ sacerdos pposuit questionē sup ppria infirmitate grauelle ⁊ statu sue sanitatis ⁊ vite cui⁹ questionis hora talis incidit celi figura sup viennen. ciuitatē ⁊ fuit questio presentata hora mercurij.

¶ Aspexi i hac qstiōe τ dedi ascē.τ dñz ei9 qrēti septimā domū celi τ ei9 dñz medico.sextā domū celi ifirmitati: fuit ḡ saturn9 sigficator qrent τ iuēt9 ē i domo mor circa pricipiū sig ficās malū effectū τ feci lunā pticipē qrēti τ iueni eā i.10.ḡ.pisc aspiciētē saturnū ex oppo sito τ dātē sibi vim τ lūa i tali aspectu nō reci piebat a saturno: q si eēt receptio minueret de malo. Itē notaui lunā τ dñz ascē.nō aspi- cere ascē.q faciūt ad malū pnosticādū Itē cō sideraui ptē pltē intficiētis i.17.ḡ. aqrij i do- mo vite i ascē.τ i ptāte saturni τ eē saturnū i- terfectorē pricipalē τ lunā adiutricē. Itē 9si deraui ptē fortune i.4.domo celi q dom9 sig- ficat finē τ foueā τ fuit ps i.4.ḡ.geminor aspi ciēs lunā.4°.aspectu τ ābo lūiaria esse sabt9 terrā hora qstiōis oia faciūt ad malū effectuz veniēdū ipi qrēti: τ ex his oib9 iudicaui mor- tē ipi qrēti ad tardi9 ifra ānū: nec ps vite que erat i.9.domo celi i.18.gra.scorpi.potat iuua re ad oppo^m tātor testimonior mali. 9sidera ui vlteri9 ex pte medici venient ad adiutoriū qrent loco τ tpe paucā facē vtilitatē qrēti q lūa q ē dña p pricipio 7^e dom9 est ipedita ifor tunio vt iā patuit.τ sol q est dñs p maiori pte hui9 7^e dom9 cadit i 6ª domo celi i domo ifir mitat sigficās qrēti malū τ duo planete q sūt in 7ª domo celi ven9 τ mercuri9 modicū pnt iu uare medicū q qrēs nō ē capax i ope depēdē tis adiutorij. Cōsideraui sextā domū celi q est ex pte cācri τ leonis. dña prie ptis dom9 ē lu na τ p hoc ondit ifirmitatē q ē in qrēte que-

stionis hora esse frigidã ꝛ humidã excessiue qꝛ luna ẽ infortunata vt supra patuit: ꝛ qꝛ ps infirmitatis cadit i hac domo.6.in.10.gra. cãcri i gra.exeme.ꝛ sub radijs solis q̃ oĩa faciũt ad malã ĩfluẽtiã celi ɔtra q̃rẽtẽ. Et nota p̄ter iã dicta solẽ i.6.domo celi separi a saturno aspectu sextili ꝛ aspicere ascẽdẽn̄ ex opposito ꝛ ẽ q̃dã modus trãslatõis lumis dñi morꝭ ad dñz vite ɔcludẽdo i hac q̃stiõe ꝛ figura celi in ɔueniẽtia luna cũ pte morꝭ ambo aspiciũt ex opposito celi saturnũ infectorẽ q̃renꝭ q̃stiõis ꝛ luna nũcia celi velox i suo motu recipit delegationẽ effect⁹ influẽtie celi quoad partẽ mortis ꝛ saturni infectoris:ꝛ sup hoc ɔsideraui gra.celi q̃ sũt int̄ ascẽn̄.ꝛ lunã q̃ sũt.45.ꝛ verti eos ad mẽsurã tp̄is:ꝛ qꝛ ascẽn̄.est mobile ꝛ luna ẽ velox i suo motu ɔsideraui gra.distãtie celi q̃ sũt int̄ ascẽ.ꝛ lunã vtere i dies ꝛ nõ i aliam mẽsurã tp̄is ꝛ in cõplemẽto illi⁹ tp̄is post 45.dies euenire effectũ sicq̧ secutũ fuit venit ipe q̃rẽs ad infirmitatẽ fortiorẽ decubãs in lecto post dies.35.a q̃stione p eũ facta sup statu suo pcedẽs de malo i pei⁹ spacio.10.dierũ ꝛ p vnã diẽ post.45.dies a q̃stiõe facta fuit in frenesi ꝛ die iouis i crastinũ q̃ fuit.47.dies a q̃stione facta ꝛ.15.dies augusti hora p̄ria post meridiẽ hora saturni migrauit ad dñm.

¶ Sequit̄ vltimũ exẽplũ formatũ p figuram celi vt decet:ꝛ illo' exẽplo posito finietur cap. quintũ differentie tertie

¶ Anno fluēte dñi iesu.1431. ⁊ die septima in
cōpleta mēsis augusti q̄ fuit dies marꝭ cōple
tis septē horis a media nocte hora solis qui-
dam magister in artibus ⁊ doctor in medici-
ne vocatꝰ henricus amici natus de bruxella
in brabantia petiuit ꝓ dño decano viennen̄.
actu infirmo questionē q̄d de infirmitate eiꝰ
sanitas vel mors: cuius questionis hora talis
incidit sup viennen̄. celi figura: ⁊ ordo plane-
tarū. aspexi in hac figura seu questione ⁊ or-
dine celi: ⁊ dedi ascen̄. ⁊ lunā infirmo ⁊ vidi lu
nam euntē ad cōiunctionē solis infra radios
solis: hoc fuit vnū testimoniū mortis. cōside-
raui partē planete interficiētis in.14.gra.leo
nis inť lunā ⁊ solē ⁊ infra radios solis in prin
cipio domus.12. esse signū mali aggrauantis
infirmū. Cōsideraui tertio partē mortꝭ in.26.
gra.virgi.in ascēdeñ.in domo vite malū testi-
moniū. consideraui quarto partē vite presen-
tis figure in.26.gra.arietis in domo mortis:
ita ꝙ est quedā mala cōbinatio: vita seu pars
vite in domo mortis ⁊ pars mortis i domo vi
te: ⁊ vniformiter in cōsimili nūero graduū si-
gnoꝝ arietis ⁊ virginis in.26. vtriusq; eorum
qui gradus sūt termini maloꝝ saturni ⁊ marꝭ
ꝯsideraui vlteriꝰ ad ꝓpoᵐ maloꝝ signoꝝ seu
significationē partē fortune in.7.gra.vgis.6
gra.cōpleti ⁊.9.minu.in domo.12. que omia
dicta sunt testimonia mali: ex quibus signis
⁊ testimonijs malis iudicaui mortē egri futu
ram in breui ex eadē infirmitate. Ceterū aspe
xi mercuriū dñm ascēdeñ. prope ascēdeñ.ad
vnū gradū in domo.12.in fine sue directionis
venientē ad pncipiū retrogradatiōis ⁊ corrū
pentē ascen̄. ⁊ ex hoc iudicaui egrū venire ad
frenesim ad tardius infra diem naturalē licet
esset ꝙplurimū prudēs: ⁊ ita euenit de frene-
si ⁊ citius ante diem naturalē ⁊ mors post du
os dies ⁊ infra duos dies.

Argumētū sexti cap. tertie dr̃ie.

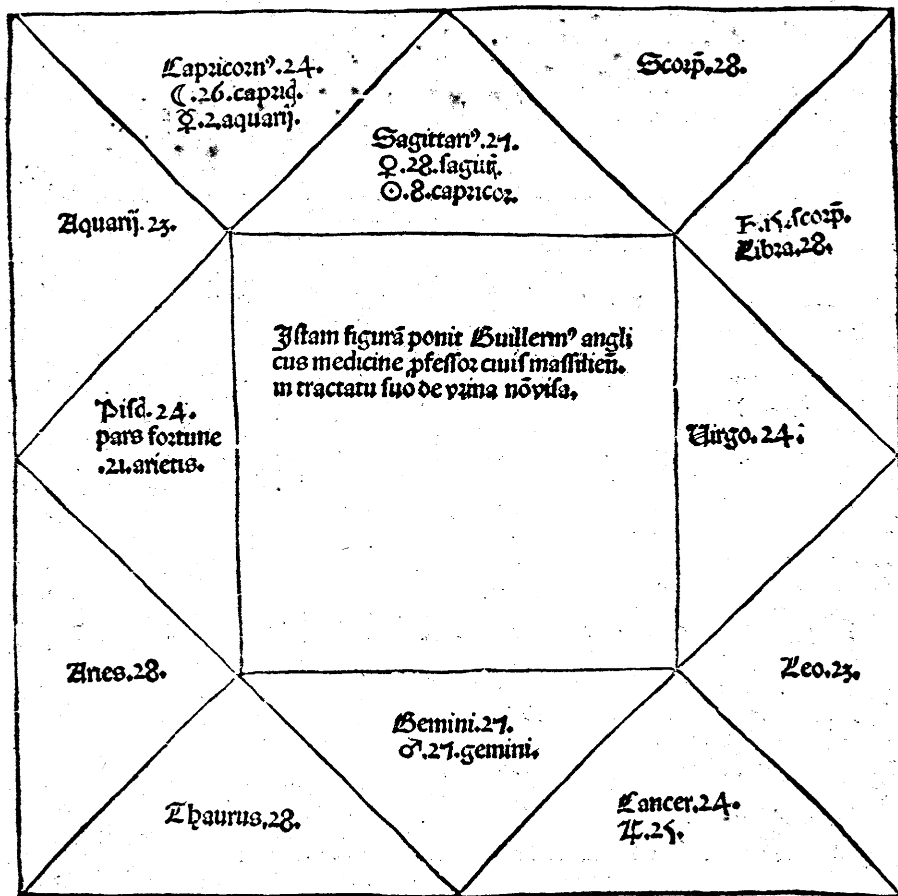
¶ Sextū cap. de inuētiōe almuten ascēdē. q̄
dñs pn̄cipalis dicit ⁊ aliarū domoꝝ celi ⁊ to-
tius celi ⁊ de statu planete corrūpētis vitā.

Sciendū ē ꝙ iste termin' almuten i figura i lingua
arabū q̄ magni sūt astrologi i lin-
gua latina interptať vincēs. ⁊ ē sensus talis
planeta ē almuten ascen̄. hoc ē idē planeta ē
fortior i ascen̄. oibꝰ alijs planeť. Primo igiť vi-
dendū est q̄d signū q̄s gra. sit in ascen̄. ⁊ tunc
videre oportet q̄s planeta sit fortior in vtuti-
bus essentialibꝰ q: ille ē dñs ascē. verbi grā.
ponať ꝙ aliq̄s gra. faciei secūde arietꝭ que ē
facies solis sit i ascē. ⁊ ꝙ q̄stio sit diurna vidē
dū est q̄s planeta sit ibi fortior aries ē domus
marꝭ ideo habz q̄nq; vtutes: sol q: exaltať in
ariete habz vtutes q̄ttuor ⁊ ꝓpť triplicitatē
diurnā tres ⁊ ꝓpť faciē vnā q̄ sunt i sūma vir
tutes octo: ⁊ sic habemꝰ ꝙ sol ē ibi fortior: ido
iudicādus dñs ascen̄. si q̄stio esset nocturna ⁊
aries esset in ascen̄. a.20.gra. vsq; ad.25. qui
sūt termini marꝭ: tunc mars hēret ꝓpť domū
vtutes q̄nq; ⁊ ꝓpť terminū vtutes duas que
essent i sūma vtutes septē. sol vo ꝓpť exalta-
tionē hz vtutes q̄ttuor ⁊ nō plures: q: nullā
triplicitatē habz i eo q: q̄stio ē nocturna ⁊ nul
lam i terminis neq; i faciebꝰ: restat igiť vt mars
sit fortior ibidē ideo erit dñs ascen̄. ponať eti
am ꝙ q̄stio sit nocturna ⁊ ꝙ secūda facies ari
etis ascēdat q̄ est facies solis: tūc mars ꝓpter
domū habz q̄nq; vtutes: sol ꝓpť exaltationē
hz vtutes q̄ttuor ⁊ ꝓpť faciē vnā que sunt in
sūma vtutes q̄nq; ⁊ sic ambo sunt eq̄les in su
pradictis vtutibꝰ ideo vidēdū est q̄s istoꝝ du
orum sit dñs ascen̄. primo nāq; vidēdū est si ali
quis istoꝝ sit in ascen̄. q: si sit ⁊ licet solū hēret
virtutes tres ⁊ alter vtutes sex existēs in alia
domo: ille q̄ erit in ascen̄. cū tribꝰ vtutibꝰ erit
dñs ascen̄. si vo aliq̄s planeta eēt in primo gra.
ascen̄. ⁊ haberet solū duas virtutes esset dñs
ascen̄. nō obstāte ꝙ aliꝰ existens in alia domo
haberet oēs vtutes q̄s habere posset. ⁊ hoc
nota bn̄. nā planeta q̄to ꝓpinquior ē gradui
ascen̄. tanto ē fortior: ⁊ q̄to remotior tāto de-
bilior. si igiť nullꝰ istoꝝ planetarū esset in ascē
den̄. quos diximꝰ esse eq̄les in vtutibꝰ: ſ; esset
in alijs domibꝰ: tūc vidēdū est q̄s sit in fortio-
ri domo vt i angulis vel i succeden̄. ⁊ haben-
tibus aspectū ad ascē. ⁊ ille qui in fortiori do
mo ⁊ in meliori aspectu erit dñs ascen̄. si vero
ambo essent in vna domo tūc vidēdū est quis
eoꝝ sit fortioris virtutis in signo ⁊ domo illa
⁊ ille q̄ erit fortioris virtutis in domo illa erit
dñs ascēden̄. si autē ambo in domo illa essent
equalis virtutis: vidēdū est tūc si aliq̄s eorū
eēt significator rei q̄site in q̄stione vt si q̄stio
esset de bello mars q̄ signficat bellū eēt significa
tor rei q̄site: ⁊ ido dñs ascē. Et nota ꝙ si plā
sit dñs hore addit fortitudinē magnā. si forte

nullus istoꝝ esset significatoꝛ rei quesite tunc
videndū est quis eoꝝ habet aspectū ad me-
lioꝛē planetā ⁊ foꝛtioꝛē aspectū ⁊ ille erit dn̄s
ascēdē. ⁊ si ambo haberēt vnū aspectum ad
vnū planetā vel equalē videndū est tūc quis
eoꝝ sit magis amicus illius planete ad quē
habēt aspectū ⁊ ille erit dn̄s ascēdē. quando
autē isti planete sunt ita equales in potentia
tūc videndū est quis eoꝝ sit in melioꝛi vel de-
terioꝛi gra. vt in augmētante ⁊ lucido qui au
gent foꝛtunā aut in puteis tenebrosis azeme.
qui minuunt foꝛtunā aut in gra. masculinis
si est de die aut in femininis si ē de nocte. No-
ta etiā φ qn̄qꝫ dignitates domoꝝ preferende
sunt alijs quattuoꝛ essentialibꝰ vt puta tripli-
citati ⁊ termino nisi planeta repertus esset in
triplicitate vel termio tūc em̄ preferēdus eēt
ita etiā dicitur de domibus si aliquis planeta
sit dn̄s rei quesite ⁊ reperiatur in domo rei q̄-
site cū dignitatibus essentialibus nūero: ⁊ al-
ter reperiaꝛ in domo sua essentiali nō tamē in
ascēdē. preferēdus est ille qui est dn̄s rei que
site. De dn̄o aliarū domoꝝ debet dici sicut de
dn̄o ascēdē. saluo φ ille planeta qui est signi-
ficatoꝛ rei quesite quā illa domus significat se
haberet in illo signo qđ est in principio illius
domus virtutes. 3. ⁊ alter planeta haberet. 6.
tunc dico φ ille planeta qui est significatoꝛ rei
quesite esset dn̄s illius domus. Cauēdū est a
retrogradatione planetarū ⁊ ab alijs infoꝛtu
nijs. ⁊ nota φ quādo planeta est in medio sue
retrogradationis tūc est debilioꝛ ⁊ peioꝛ φ̄ in
aliquo loco epicicli ⁊ quādo icipit dirigi tunc
acquirit virtutē ⁊ gaudere dicitur ⁊ eius bo-
nitas augmētatur vsqꝫ ad mediū sue directio
nis. ⁊ sicut dictū est de intētiōe almuten sup
ascēdē. sic suo modo dicēdū est de intēnōe al
muten aliarū domoꝝ totius celi. Preter iam
tactas supꝛa virtutes essentiales planetarū
sunt quedā virtutes ⁊ foꝛtitudines accidēta-
les ipoꝝ accidēn̄ eisdē ratione domoꝛū. vnde
ascē. 12. virtutes habet. 10. domus. 11. virtutes
habet. 11. 10. virtutes habet. 7. domꝰ. 9. vtutes
habꝫ. 4. octo habet vtutes. 5. domꝰ. 7. virtu-
tes habet. 9. domꝰ habꝫ. 6. virtutes. 3ª habet
qn̄qꝫ. 2ª habet quattuoꝛ. 8. domꝰ habet tres
virtutes. 12ª habet. 2. virtutes. 6. domꝰ est in
fine virtutū ⁊ habet vnā virtutē seu vnū testi
moniū. domus etiā celi preter foꝛtitudines et
debilitates iam dictas habēt bonitates ⁊ ma
licias ⁊ sūt similiter foꝛtunate pluribus occa-
sionibus. pͥma causa ex natura suijpius. secū-
da ꝑpter sitū quē habēt in celo. tertia causa
ꝑpter cōiūctionē vel aspectū quē habet vna
domus ad alterā. quarta causa propter aspe-
ctum quē habēt ad pꝛimā ⁊ ꝑpter hoc nona
domus ⁊ tertia que aspiciunt pꝛimā licet sint
cadētes sunt foꝛtioꝛes φ̄ secūda ⁊ octaua in
foꝛtuna ⁊ in om̄i bono. q̄nta causa f̄m φ signa
inueniūtur in domibꝰ. sexta causa f̄m φ pla-
nete repeniūtur in domibꝰ quia planete foꝛti-
ficant domos sicut ecōtra domus foꝛtificant
planetas. septima causa f̄m significatiōes q̄s
significāt. Et nota hic φ finis libre ⁊ signum
scoꝛpionis sunt de se infoꝛtuniū signoꝝ ⁊ do-
moꝝ vbi ⁊ quādo habent sitū in figura ⁊ in
oꝛdine celi. Nota etiā hic vt elici potest ex nūc
dictis φ domus celi ascēdē. est sup oēs alias
mire tam in foꝛtitudine φ̄ in bonitate pꝛiuile-
giata. vnde sol mercuriꝰ ⁊ iupiter in ascēdē.
foꝛtificātur ⁊ foꝛtunātur. luna mars ⁊ saturnꝰ
in ascēdē. infoꝛtunātur ⁊ infoꝛtunant ascēdē.
venus vero mediocriter se habet quia est pla
neta occidētalis: ⁊ cadit foꝛtitudo ipius ascē.
similiꝛ ⁊ aliarū domoꝝ p̄ncipaliter super cus-
pide anguli. i. super pͥmo gradu. vnde plane-
ta cū fuerit in pꝛio gradu anguli habet totā
foꝛtitudinē ⁊ ponitur foꝛtitudo ipius in nūe-
ro 8 cū autē distat ab āgulo 5 gradibus per-
dit foꝛtitudinē vnā ⁊ si ad. 10. perdit duas foꝛ
titudines: ⁊ si ad. 15. ꝑdit tres: ⁊ si ad. 20. per-
dit quattuoꝛ: ⁊ si ad. 25. perdit q̄nqꝫ: ⁊ sic nō
remanēt ei nisi tres foꝛtitudines quia est i fi-
ne virtutū illius domus ⁊ iā incipit sentire foꝛ
titudinē imediate sequētis domus: ⁊ hoc est
qđ alibi dicitur φ. 5. gra. vltimi alicuiꝰ domꝰ
valde sapiūt naturā domꝰ imediate sequētis
Et aduertēdū est φ pꝛeter foꝛtitudies supꝛa
dictas quas habēt planete ratiōe domoꝛū
adhuc planetarū foꝛtitudo essētialis intēdiꝛ
⁊ augmētatur ratōe domoꝛū planetarū i hūc
modū. sol tā de die φ̄ de nocte equaliter foꝛti
ficatur ratiōe leonis domus eius ⁊ sic de luna
respectu cancri: quia sol ⁊ luna nō habēt nisi
vnū simplex signū pꝛo sua domo videlicꝫ sol
leonē ⁊ luna cācrū vt supꝛa patuit: alteri ve-
ro planete duo habēt signa. vnū videlicet di-
urnum ⁊ aliud nocturnū. hinc est φ saturnus
de die pꝛincipalius respicit aquariū qui est
signum diurnum: de nocte capꝛicoꝛnum qui

est signũ nocturnũ. ⁊ hoc intelligitur si saturnus sit de die in aquario vel respiciat aquariũ ⁊ de nocte in capricorno vel respiciat capricornũ: ⁊ sic suo modo dicendũ est de alijs planetis respectu suarũ domorum. vnde dom⁹ diurna iouis est sagittari⁹ ⁊ nocturna piscis. martis diurna est aries ⁊ nocturna scorpi⁹. veneris diurna est libra ⁊ nocturna taurus. mercurij diurna est gemini ⁊ nocturna virgo.

¶ Viso modo inueniendi almuten ascendẽ. et aliarũ domorum ⁊ totius celi omni hora ⁊ omni instañ. in prima parte hui⁹ capituli. Videndũ est nunc circa secũdam partem istius capituli de statu planete interficiẽtis ⁊ corrũpentis vitam. Et circa hoc vt clarius pateat ponatur exemplũ ex alio factum ⁊ practicatum: cui⁹ forma talis est. Interrogato de statu cuiusdã p viam questionis qualis esset cõditio sanitas seu egritudo ⁊ predominãs qualitas qualisq; corporis dispositio sm influentiam datam a deo ⁊ causis scdis ⁊ qñtum intellect⁹ respondentis astrologi illuminatur a deo sequẽdo sciẽtiã acquisitã regratiãdo deo a quo omnia bona pcedũt cui⁹ qõnis hora talis incidit celi figura vel in hora qua tũc fuit questio celi fuit talis existeñ ⁊ figura et erat.

¶ Uisa figura celi ad punctū questionis pri ma fronte videbat̄ personā eē sanā ꝑ qua fie bat q̄stio ꝓpter solem in decima domo ⁊ par tem fortune in ascendēte. Circa cuiꝰ q̄ōnis de clarationem ⁊ figure. primo perquirēdus est dn̄s ascēdent̄ ꝑ multiplicationē dignitatum essentialiū: ⁊ debet ꝯsiderari quis planetarū ab eo separat̄ vel a quo ipse dn̄s ascen̄. separat̄ q: s̄m statuȝ planete a quo separat̄ ipse dn̄s ascen̄. vel ecōtra sicut dictuȝ est. erit egritudo vel sanitas pro quo est q̄stio. Locꝰ corrūpēs cū planeta corrūpente naturā morbi ⁊ funda mentuȝ egritudinis patefacit: vt verbi gr̄a si planeta corrūpēs sit in ascen̄. morbū seu egri tudinē designat esse in capite si in sc̄da domo in collo: ⁊ si in tertia denotat in hūeris ⁊ in bra chijs: si in quarta denotat in pectore ⁊ in sto machο. si in q̄nta domo denotat i epate vel in lumbis superiorībꝰ. si in sexta erit in corde vl̄ ꝓpe cor in pelliculis vel intestinis in p̄te infe riori ventris: ⁊ q̄n̄q̄ sunt egritudines totum corpꝰ occupātes: q: sexta domꝰ est domꝰ ꝓpa egritudinū. si in septima erit in inguinibꝰ vbi sepe accidit bonū ꝓueniēs ex expulsiōe epa tis si in octaua erit infirmitas in mēbris pudē dis si in nona erit in coxis si in decima domo sit planeta corrūpens erit īfirmitas in genibꝰ si in vndecima erit in tibijs. si in duodecīa do mo erit in pedibꝰ. ¶ Item aliter īuestigat̄ p̄ ticula patiētis vide dn̄m sexte domꝰ si sit īfor tunatus in ariete erit infirmitas in capite: et sic ꝯnter sicut declaratū fuit de planeta cor rūpente ꝑ ordinem domoꝝ. ¶ Et circa hoc nota si planeta corruptor vel dn̄s sexte infor tūatꝰ fuerit supra terrā erit īfirmitas i dextra p̄te corporī si subtꝰ terrā fuerit corruptor. vel dn̄s sexte corruptꝰ erit infirmitas in parte si nistra corporī. si in signis diurnis erit infirmi tas in parte anteriori corporis si in nocturnis erit in p̄te posteriori corpis. vnde aries est si gnū diurnū. taurus nocturnū. gemini diurnū cancer nocturnū: ⁊ sic de singulis.

¶ Uisa questionis figura ⁊ quibusdaȝ notat̄ ꝑquirēdꝰ est vt dictū est dn̄s ascen̄. qui almu ten arabice dicit̄ quo inuēto ⁊ silr̄ ꝯsiderato a quo ipse separat̄ vel qui ab eo separatur: quia s̄m eiꝰ statū erit egritudo vel sanitas illius ꝓ quo fit q̄stio. In hac igit̄ figura venꝰ est almu ten ascenden̄. q̄uis iupiter principali dn̄io do mus potiat̄: attamen venus ibi habȝ plura te stimonia exaltationē ⁊ triplicitatē ⁊ ip̄m ascē dens ꝓspicit efficaciꝰ q̄ȝ iupiter: ⁊ cum h̄ etiaȝ digniorē locū celi occupat: q: igit̄ venꝰ vt di ctū est erit almuten ascēden̄. Respōsum ē ꝑ sonam de qua q̄situ est mulierē esse vel saltez muliebris cōplexionis seu nature: et q: iupit̄ habet dn̄ū naturale in ascen̄. s. dn̄ium domꝰ: ⁊ ē iupit̄ almuten. 5ͤ. domꝰ q: hȝ ibi exaltatio nē ⁊ terminū: ⁊ q: ibi est inuētꝰ q̄stionis hora in. 25. gra. canc̄ri q̄ inuētio planete in loco ad dit fortitudinē eiꝰ sup illo loco: ⁊ q: domꝰ q̄n ta in ordine domoꝝ de mēbris corpis hūani significat epar. videt̄ in dispōne ꝑsone pro q̄ facta est q̄ epar esse gn̄atum ⁊ sanguinē fleu maticū: ibi abūdare fleuma rōne cancri ⁊ san guinē rōe iouis: ⁊ ꝑsonā eē egrā ꝓpter martē corrūpentē almuten. s. venerē dn̄m ascen̄. q: dn̄a ascen̄. separatur a marte. Et q: mars cor ruptor fortiꝰ ex malo loco aspicit ex domibus suis arietē q̄ȝ scorpionē significat calorē ⁊ sic citatē esse causā egritudinis ipsiꝰ capitis. Et q: mars corruptor occupat domū quartā que hȝ pectꝰ atq̄ pulmonē significat ꝑsonā pati circa pulmonē. Et q: mars est signe. rupturas venarū ⁊ sanguinis effusionē dicit̄ patientē spuere sanguinē: ⁊ si dn̄s ascēden̄ solꝰ ince dat sine aspectu ⁊ separatione alterꝰ planete: ipse tūc naturā morbi ostēdet cū loco ⁊ domo in quo loco iuētꝰ fuerit q̄ōnis hora vel in p̄n cipio euasionis egritudinis. ¶ Et nota circa h̄ q̄ȝ planete corrūpentes sunt saturnꝰ ⁊ mars et dn̄s octaue. ⁊ maxie si dn̄s octaue fuerit ī pedītꝰ seu infortunatꝰ ⁊ habēt corrūpere ali os cū quibꝰ h̄nt affinitatē. s. ꝑ separationē ap plicationē cōiunctionē vel aspectū. In hac fi gura celi venus erat in. 28°. sagittarij in me dio celi: s3 corruptor mars inuētꝰ est in. 27. ge minoꝝ in q̄rta domo in mala domo ad factuȝ egritudinis. ⁊ venꝰ sepabat̄ de vno gradu a marte corruptore q̄ fuit fūdamētū cognitiōis egritudinis. ¶ Ceterū ad malū egri inuēta ē venꝰ almuten ascēden̄ ingredi radios solis ⁊ cōburi a sole ⁊ distare a sole ꝑ. 2. gra. sagitt̄. ⁊ ꝑ. 8. gra. capri. duo gra. signi sagittarij bicor porei signt duos mēses ⁊ octo g̃. signi mobil̄ capri̇. signt octo dies. dubitanē est de morte egri ad duos mēses ⁊ octo dies a q̄ōne facta sicut deꝰ voluit ordinare sic pūctualr̄ accidit nutu dei. cuiꝰ solꝰ ē lāguores curare mortuos suscitare ⁊ terrena corpora ꝑ celestia corpora

moderare ac īferiora p media dispensare ipsi glīa amen. ¶ Nota circa dictā figurā ꝙ saturnus inuēt⁹ est in. 8. domo ꝛ in. 15. g. scorpiōis ꝛ tota illa dom⁹ ꝺ se rōe finis libre ꝛ signi scorpionis erat īfortunata: ꝛ cū hoc rōne pn̄tie saturni: ꝛ qꝛ vt dictū est saturn⁹ ꝛ mars sunt infortunia planetarū finis. s. libre ꝛ signuꝫ scorpioꝝ. īfortunia signoꝝ: ꝛ sp̄ qn̄ veniant talia in iudicijs infirmitatum in asceñ. vel in octaua domo vel in sexta: vel in q̄rta domo celi presumendū ē de malo. ¶ Circa testimonia boni q̄ fuerūt in ista figura celi: sol in. 10. domo celi. ꝛ pars fortune in ascēdēte: ista duo testimonia modicū potuerūt iuuare ad oppositum tātorum testimoniorum mali.

Argumentū septimi cap̄li tertie dr̄ie.

¶ Septimū capitulū de cōbinatione planetarū ꝛ associatiōe cū dn̄o asceñ. seu alteri⁹ domus celi ꝛ de accessu ꝛ recessu eoꝝ inter se.

In omni questi

one ꝛ figura celi sp̄ est querendus dn̄s signi ascēdētis ꝛ luna ꝛ suscipe alterū eoꝝ de directo magis aspicientē ascēdēs ꝛ illū fac p̄ncipalē si ambo aspiciāt eq̄liter ascn̄s suscipe alterū eoꝝ habentē plures fortitudines in suo loco: tā rōne domoꝝ ꝙ sol⁹ vl' sue p̄tātis. si ambo pares in oībus: suscipe dn̄m ascn̄tꝭ ꝛ lunā cū eo associa. In omni igit̄ q̄ōne respice sp̄ dn̄ꝫ ascn̄tꝭ si ipse aspiciat ascēdens ipse erit significator p̄ncipalis rei q̄site siue sit de īfirmo siue de re alia: qꝛ fm̄ ip̄m p̄ncipal⁹ est dispēsand̄ iudiciū: ꝛ si nō aspiciat ꝛ dn̄s honoris. i. exaltationis aspiciat signū illd̄ ascn̄s qd̄ est signū sui honorꝭ accipe dn̄m honorꝭ p significatore ꝛ relinque dn̄m dom⁹: qꝛ ipse dn̄s honorꝭ est significator ꝓpt̄ defectum dn̄i ascn̄tꝭ nō aspicieñ ascn̄s: vt exēpli grā posito ꝙ aries ascendit: ꝛ ꝙ mars in tali figura nō aspiceret ascn̄s. s. arietē eo ꝙ eēt: vel in. 2ª vel in. 6ª. vel in. 8ª. vel. 12. domo. ꝛ sol aspiceret aliquo aspectu arietē asceñ. tūc recipiēd⁹ esset sol eo ꝙ sol exaltat̄ in ariete relicto marte dn̄o asceñ. ꝛ sic de alijs: qꝛ aspect⁹ planetarū ꝛ loca planetarū fortificant domos ꝛ econtra. Et si nō aspiciat dn̄s honorꝭ signū ascn̄s quod est sue exaltatōis eo ꝙ non aspiciat vel eo ꝙ illud signū nō est exaltatio alicui⁹ recipe dn̄m triplicitatꝭ aut termini post triplicitatē si aspiciat suā dignitatē triplicitatis aut termini post triplicitatē. ipe est tūc significator q̄ōnis: ꝛ semp aspice illū qui fuerit dn̄s hore in omnibus q̄ōnibus: qꝛ magna fortitudo est ei maxime si habeat dignitatē in gra. asceñ. Unde nota hoc de dn̄o hore ꝙ fortitudo ei⁹ in oīre est sicut fortitudo dn̄i asceñ. nisi ipse dominus hore fuerit quōlꝫ impedit⁹. s. aut retrogradus aut cōbustus: ꝛ sic de alijs. Nō eñ tm̄ domin⁹ ascn̄tꝭ illis īpeditis īpeditur de magna parte sicut dn̄s hore. aut sic īuestiga significatorē respice planetā p̄ſes habentē dignitates in. 5. locis qꝛ ipse erit significator ꝛ si dederit vim planete supiori qui supior retineat fortitudinē. superior tūc erit significator. Respice lunā ꝛ locū ei⁹ a quo separat̄ planeta cōiunctōe vel aspectu qm̄ vis magna inest ei. ꝛ silr̄ partē fortune: ꝛ si pleneta fuerit in angulo ascendeñ magna virt⁹ inest ei. ꝛ si fuerit in suis dignitatibus hꝫ etiā magnā virtutē celi: aut sic inuestiget̄ significator si dn̄s rei quesite aspiciat dn̄m ascn̄tꝭ ipse erit significator: ꝛ cū his duob⁹ fiet iudiciū: qui si nō aspiciāt vide si dn̄s exaltationis et dn̄s rei q̄site se aspiciāt cū his fiet iudiciū. si aūt nō sit aspect⁹ inter istos cōsidera lunā ꝛ dn̄m rei quesite. significator aūt sp̄aliter īfirmi sic fm̄ haly abenragel inuestigari pōt aspice almuten sup ascn̄s et sup solē ꝛ sup lunā ꝛ sup dn̄m partis fortune ac dn̄m hore ꝛ ille est qui est fortior in figura inter illos videlꝫ. 5. ꝛ fm̄ illū significatoreꝫ infirmi poteris inuestigare hoc modo p̄ticulaꝫ patiētem. Pro declaratōe supradictoꝝ: aspice almuten īfirmi ꝛ vbi ille est infortunat⁹ ibi est egritudo: ꝛ si ipse fuerit infortunat⁹ supra terrā erit infirmitas in parte dextra ꝛ si sit infortunat⁹ sub terra erit in parte sinistra. ꝛ si fuerit infortunat⁹ in signo multarū ascensionū vt in gemīs in cancro in leone ꝛ in virgine īfirmitas occupabit totū corp⁹: ꝛ si in signo paucarū ascensionū: vt in capricorno: aquario: piscibus: ꝛ sagittario tūc est diminutio mēbri: ꝛ si in signo equaliū ascēsionum vt in ariete: libra: tauro: ꝛ scorpione: tunc est in corde. aliter etiam penes partem loci infirmitatis poteris particulam patientem inuestigare: que pars loci infirmitatis fm̄ eūdem haly accipitur a gradu dn̄i hore in gradum solis: ꝛ p̄ijcitur ab initio signi arietis dādo cuilꝫ sig. 30. g. ꝛ vbi nūerus finit̄ in illo mēbro est īfirmitas dādo caput arieti. ꝛ sic ꝺ alijs. āt sic īuestiget̄ p̄ticl'a

patiens. Respiciat᷑ quis sit dn̄s sexte dom⁹ ⁊ videat᷑ in qua domo sit. si sit in ascēdēte erit infirmitas in capite. si in scd̄a in collo. etiaʒ si sit in ariete est in capite īfirmitas: ⁊ in tauro in collo: ⁊ sic de singulis. Juxta hoc diligent᷑ cōsidera ꝙ duplex est via inter ceteras ꝑqui rendi ꝑiculū patientē. vna ꝙ capiat᷑ dn̄s sexte si sit corruptor ⁊ tunc est videnđ⁹ ordo signoꝝ vtputa si sit in ariete est egritudo ī capite ⁊ sic de alijs. alter mod⁹ ⁊ exquisitior videatur q̄s maloꝝ planetarū malo aspectu corrūpat dn̄m ascen̄. q2 ille est corruptor ⁊ ẜm illum attendēdus est ordo domoꝝ ꝙ si sit in ascen̄. erit egritudo in capite si in scd̄a domo ī collo erit egritudo: ⁊ sic de alijs. Nota h̄ ꝙ corruptor dicit᷑ eē planeta mal⁹ siue sit mal⁹ per naturā vt saturn⁹ mars siue sit bon⁹ planeta aliūde īpeditus: vt si esset retrograd⁹ vel cōbustus: ⁊ inspice si fuerit cōiūctio vel aspect⁹ inter dn̄m ascēdēt̄ aut lunā ⁊ dn̄m sexte ⁊ diē sēpationis a ꝯiūctione partiū. i. radioꝝ q̄m q̄ tum durat lumen dn̄i sexte cū altero duoꝝ significatoꝝ tantū morb⁹: ⁊ q̄n fiet sēpatio luis eoꝝ incipiet morb⁹ separi ab infirmo. planete associant᷑ dn̄o ascendētis q̄n dn̄s ascen̄. est fortis ⁊ aspicit ascēdēs ⁊ fort⁹ q̄n est in ascēdente: ⁊ quāto ꝓpinq̄or est angulo ascēdētis . i. ꝑmo gradui tāto fortior est. Et ponat᷑ grā exēpli ꝙ iupiter sit in ascen̄. ꝑpe angulū fort̄ ꝓpter aliquā dignitatē essentialē: ⁊ ven⁹ sit ī medio celi fort̄ ⁊ luna sit in aliq̄ ꝑte celi sibi cōueniēti respiciēs ascen̄. dn̄uʒ celi ⁊ fortitudo assignabit᷑ ꝑncipalit᷑ ioui ⁊ sibi associabunt᷑ in dn̄io ven⁹ ⁊ luna ⁊ erit influētia amicabilis hūida tn̄. ⁊ maxie si isti. 3. planete vel saltem aliqui eoꝝ sint in signis humidis et h̄ pōt applicari infirmitatib⁹: q2 ẜm dictam constellationē infirmitates prouenientes erunt multū humide. alio modo pōt fieri combinatio ⁊ associatio planetarū cū dn̄o ascendētis vt si mars esset fortis ⁊ esset in septima domo ⁊ iupiter esset in ascendēte fortis ⁊ potēs vt dictū est. mars ꝓpter aspectū oppositū illarū domoꝝ ⁊ ꝓpter fortitudines quas habēt illi duo planete associātur: ⁊ ista associatio marꝭ cū ioue nō esset ad augmentū virtutis iouis sed potius ad nocumentū bone influentie: q2 inter se inimicātur ⁊ natura et ꝓprietate cui⁹ oppositū fuit de trib⁹ planetis antedictis. etiam inimicātur ꝓpter oppositionem situs celi

Alio modo planete inter se associant᷑ in quacūq3 domo sint celi. et hoc per aspectum queʒ habēt inter se ⁊ per cōuenientiam locoruʒ in quibus sunt ipsi planete ⁊ vn⁹ dat fortitudinem suā alteri ⁊ alter recipit et operat᷑ ꝓ eo fortitudinē: ⁊ superior est receptor dispōnis: et leuior pulsat ⁊ mittit suam dispositionē ponderosiori. Unde oīs planeta superior dicit᷑ esse inferiori grauior tardior ⁊ ponderosior. Et ad ꝓpositum tale dat᷑ exemplū de᷑ ꝙ venus sit in tertio gra. virginis ⁊ mercuri⁹ in secundo cancri vel in scd̄o gra. scorpionis aspiciēs venerē aspectu sextili mercuri⁹ cōmittit fortitudinem sue dom⁹ ⁊ sui termini ipsi veneri et venus recipit ⁊ retinet. ⁊ forti⁹ retinet venus istam fortitudineʒ q̄n est in angulo q̄ in alijs locis celi: ⁊ ita ven⁹ pōt adhuc ꝯsequenter cōmittere virtutē suam altiori se si ven⁹ ipsum supiorē existē in dignitatib⁹ essentialib⁹ ipsi⁹ veneris aspiciat aliquo aspectu. tūc ꝯsequenter ven⁹ cōmittit dispositionē suam ipsi superiori vtputa ioui. si iupiter esset in tauro vl' in libra et in terminis veneris: ⁊ q̄to inferior est debilior tanto illa receptio virtutis ipsius superiori est fortior. Et ẜm hunc modū donationis ⁊ cōmissionis virtutis inuestigari pōt significator principalis celi. sic posito ꝙ aliq̄s īferior planeta sit repertus dn̄s ascendētis rōe multitudinis dignitatū essentialiū ⁊ ꝙ ille cōmittat ẜm modū dictum virtutē suam ipsi superiori existenti. s. in dignitatib⁹ essentialib⁹ inferioris: ⁊ se aspiciant aliquo aspectu: tunc ille superior si aspiciat ascendens erit principalis significator. Et in h̄ capl'o simil᷑ nota de accessu seu applicatione ⁊ separatione planetarum adinuicem ꝙ planeta dicit᷑ applicari alteri seu ad eū accedere q̄n radij sui illi alteri cōiungūtur siue hoc fiat per coniūctionem vel per aspectum: sed separari dicitur per oppositum quādo videlicet ille planeta qui applicuerit ab illo cui applicuit recedit. et est applicatio siue accessus fortior q̄ separatio. accessus nāq3 planete futura denūciat. recessus autem ipsius preterita representat. Et nota hic ꝙ q̄nq3 gra. vltimi dom⁹ duodecime propinquiores angulo ascendētis sapiunt naturam ascen̄: ⁊ ita generaliter de. 12. domib⁹. 5. gra. vltimi domoꝝ sapiunt naturam domus immediate sequētis cui⁹ causa dicta est in ca. ꝓcedēti: ẜ fortius. 5. g̃. vlti. 12. do⁹ sapiūt nām

ascendētis plusq̄ .5.gra. vltimi ascendētis sa piūt naturā dom⁹ scđe que dr̄ dom⁹ sube: et nota circa hoc ad ꝓposi tū q̄ si malus plane-ta vt puta saturnus vel mars vel planeta qui est dn̄s octaue dom⁹ sit ꝓpe ascendēs in illis .5. vltimis gra. dom⁹ .12. malū significat ꝛ pci-pue si fuerit ad .2. gra. ꝓpe ascēdēs: vel ad vnū g̃. ꝓpe ascēdēs morte significat et hab3 ibi infortunare totū ascendēs: qđ est dom⁹ vi te et istud trahit̄ ad iudicia infirmitatū.

Argumentū quarte dr̄ie et ei⁹ primi capi.

¶ Quarta dr̄ia de modis ꝯseruādi sanitatē ꝛ obuiandi piculis ꝛ de ingenio expellendi mor bos de corporib⁹ hūanis q̄tū erit possibile ar tifici seu ministro nature. et de modo medēdi et conficiēdi medicinas ꝛ cōfortandi eas per influentiā celi ꝛ precipue p̄ inuocationē nōis dei supra totam influentiā celi.

¶ Primū capl'm qualiter quattuor virtutes corporis humani sunt ꝯfortande ꝛ iuuāde re gnāte cōsimili ꝯstellatione in celo.

Quoniam in

titulo istius capl'i mentio fit de q̃ttuor virtutib⁹ que ꝓpe dicunt̄ administrañ. eo q̄ sint quedā instrumēta virtutū pn̄-cipaliū: ideo prenotanda est hic distinctio vir tutū. virtutū igit̄ quedā sunt pn̄cipales quedā min⁹ principales seu administrantes ṽtutes pn̄cipales. Et sunt duplices vna que est ad cō seruationē speciei que residet in mēbris gña tiuis. ꝛ regit̄ principaliter p̄ influentiā vene-ris. alie sunt ad ꝯseruationē indiuidui: ꝛ sunt tres. prima est vitalis ꝛ residet in corde: ꝛ re-git̄ principaliter p̄ influentiā solis. alia est na turalis ꝛ residet in epate in quo generant̄ q̃t tuor humores sanguis colera fleuma ꝛ melā colia. et ſm diuersitatē illoꝝ quattuor humo rū regūtur pn̄cipaliter a q̃ttuor planetis. Ju piter em̄ sup̄ sanguinē qui ē calid⁹ ꝛ humid⁹ īfluit. Mars supra colerā. Luna sup̄ fleuma Saturn⁹ sup̄ melancoliā. Mercurio aūt non applicat̄ aliqđ sup̄ antedictas virtutes spāle dn̄ium: eo q̄ est planeta quodāmodo neutra-lis influētie: eo q̄ potius virtutē suā alijs pla netis associat q̄ q̄ ſm se influat. hoc tn̄ iuxta nūc dicta ꝯsidera q̄ luna īter supradictos pla netas vl'iorem influēdi vim h3 q̄ aliqs alioꝝ qđ ꝑsuaderi pōt dupl'r. primo ph'ice. ꝛ astrolo- ſcđo medicinalit̄. primo quidē modo q̄ luna oīm humiditatū tam macrocosmi. i. maioris mūdi velut supra declaratū est q̄ microcosmi .i. minoris mūdi. s. hoīs est dn̄a ꝓpter hoc ex nr̄a nobis ſm situm viciniorꝫ vt mixturā entiū īfe-rioꝝ que maxime fit rōne humidi cū hoc ma-xime miscibile sit ſm sententiā phoꝝ regulat et dispōit humores nr̄i corpis supra explicatos moderet ꝛ influēter regat ꝛ disponat. Secū-do ꝛ medicinaliter ꝑsupponendo vt supra ta ctū est q̄ influentialē virtutē hēat supra fleu-ma. fleuma aūt ſm medicoꝝ sniam ē sanguis diminute coct⁹ quare virt⁹ ei⁹ reciprocat̄ sup̄ sanguinis natura: quāq̄dē sanguis est oīm hu moꝝ pn̄cipalis alijs humorib⁹ nō existeñ. ni-si sup̄fluitatib⁹ quibusdā ipsi⁹ sanguinis. Co lera nēpe est ipsi⁹ sanguis spumosa sup̄flui-tas. fleuma ṽo aq̄sa: ꝛ melācolia fetalis ꝛ ter rea. Tertia virt⁹ principalis est aīalis q̄ bip-tita est in intellectiuā ꝛ sensitiuā intellectiua residet in cerebro et pn̄cipaliter est quadrip-tita in virtutē imaginatiuam ꝛ fantasticā resi deñ. in prora cerebri: in discretiuā q̄ residet in media cellula cerebri et in memoratiuā q̄ re-sidet in occipite. prima viget p̄ calidū ꝛ humi dū. scđa p̄ frigidū ꝛ humidū. tertia p̄ calidu3 et siccū. ꝛ quarta p̄ frigidū ꝛ siccū. He ṽtutes ſm oēm naturā sui. s. ſm eoꝝ essentias ꝛ pre-sertim discretiua nō sunt subiecte virtutib⁹ in fluētialibus planetarū ꝛ ceteroꝝ corpoꝝ su-praceleſtiū vt trahi pōt ex verbo p̄rio cētilo-quij ptho¹. superi⁹ declarato: subiecte attn̄ sūt ꝯsiderate ſm earū esse. esse inq̄ existētie put organo videlicet cerebro alligate sunt. cerebri tn̄ cōplexio influētie lune ꝛ veneris rōne cō-plexionalis simboli dicit̄ subiacere. Et he vir tutes ꝛ p̄sertim discretiua oīm virtutū nr̄i cor poris sunt dn̄e: ꝛ regulatrices. Sensitiua bi-ptita ē in sensu3 cōe3 ꝛ pticularē. sensus cōis quodāmodo nature est medie īter virtutē in-tellectiuā ꝛ sensitiuā pticularē. ꝛ ob hoc me-diū sitū inter ipsas a ph'is deprehēsum est eā obtinere. Sensitiua pticularis diuidit̄ in .5. ſm .5. sensus. s. in visu3 auditū olfactū gustū et tactū. Virt⁹ visiua residet in oculo ꝛ ꝓpie in humore cristallino. virt⁹ auditiua in aurib⁹ ꝛ fit ꝓprie adminiculo aeris general'r existeñ. post pelliculā aurī: vt aūt ph'i pariter ꝛ medi ci. virt⁹ olfactiua in naso ꝛ ꝓpe in duob⁹ forā culis qui sunt ptes medullares ꝛ cerebrales

affixe cerebro ex opposito duarū narīū: virtus gustatiua in lingua ⁊ ꝓprie in radice eiꝰ: virtꝰ aūt tactiua nō est spāli organo deputata: sed est toti corpori in modū rethis coexpāsa vt dicit̄ scdo de aīa. Primꝰ illoꝝ sensuū viget frigiditate ⁊ hūiditate. Scđs frigiditate ⁊ siccitate. Tertiꝰ caliditate ⁊ siccitate. Et qrtꝰ caliditate ⁊ hūiditate. Quītꝰ vero tēperie viget oīm quattuor q̄litatū primarū tēperie aūt iusticiali vt dicūt medici. volunt nāqꝫ tam phisici ꝙ̄ medici ꝙ tactus est verꝰ iudex qualitatū tangibiliū. s. calidi frigidi humidi ⁊ sicci. si eñ sola caliditate vigeret de illiꝰ qualitatꝫ opposito: puta frigiditate verꝰ iudex nō esset: ⁊ sic suo modo deduci pōt in aliis qualitatibꝰ: virtutes ꝙ̄ ministrātes sunt q̄ttuor. s. attractiua digestiua: retētiua ⁊ expulsiua: attractiua viget caliditate ⁊ siccitate: caliditate tanꝙ̄ qualitate actiua ⁊ principali: ⁊ siccitate velut passiua ⁊ minꝰ principali. ⁊ ait auic. fen pⁱma primi cañ. doctrina sexta de virtutibus ꝙ attractio fit aut rōne calidi aut rōne vacui. exēplū primi patet de calore ignis solis vel mēbrorū nostri corpis. exemplū scđi pꝫ de vētosa. digestiua viget caliditate ⁊ hūiditate: qꝛ illa inť administrātes virtutes est principalissima: qꝛ humido radicali ⁊ nr̄is mēbris simillima. i calido nēpe ⁊ humido nr̄a consistit vita viget in ꝙ̄ caliditate velut qualitate actiua ⁊ pncipali humiditate velut passiua ⁊ minus pncipali. Retētiua viget frigiditate ⁊ siccitate. frigiditate tanꝙ̄ actiua ⁊ principali siccitate autē velut passiua ⁊ minꝰ principali. frigiditatꝫ nāqꝫ ē cōprimere ⁊ siccitatꝫ ꝯpssa bñ retinere. Expulsiua aūt viget frigiditate ⁊ hūiditate frigiditate velut actiua ⁊ principali humiditate velut passiua ⁊ minus principali. frigiditas nāqꝫ supfluitates cōprimit humiditas ipsas supfluitates pariter ⁊ mēbra ad labilitatem disponit: ideo sic causat̄ expulsio. Attractiua vt volūt medici viget per vilos longitudinales ⁊ retētiua ꝑ vilos latitudinales: ⁊ expulsiua ꝑ transuersales. digestiua aūt que est illarū virtutū principalis vt dictum est his vilis sic ꝑticulariter nō eget: sed alie ipsa suis vilis subſuiūt sufficiēter. attractiua eñ digerenda attrahit retentiua illud qđ digerit̄ quousqꝫ digestuꝫ sit retinet: expulsiua illud qđ ex digestione supfluū est reiicit ⁊ expellit. He virtutes administrātes velut diligentes famule virtutū principaliū oībus mēbris nr̄i corpis sunt isite ad vite nostre cōtinuationem: et qꝛ quicquid in istis inferioribꝰ est se habꝫ passiue ⁊ particulariter ⁊ a corporibus celestibꝰ est et depēdet actiue ⁊ influēt. Ideo ꝯsiderand est ꝙ virtus attractiua principaliter per influētiam viget solis qui est calide ⁊ sicce influentie temperate ⁊ nō martis qui corruptiue est nature. digestiua virtus viget per influentiam iouis. retentiua per influentiā saturni. expulsiua per influentiā lune. Et predictis planetis associari possunt hi planete qui cum ipsis in altera qualitatū vel ambabꝰ simbolizāt Pro declaratōe hoc ānectendū est ꝙ velut in celo duo sunt planete qui de per se ad vite ꝓductionem aut eiusdē cōtinuationē nō influunt saturnꝰ videlicet ⁊ mars. Ita in corpore nostro sunt mēbra que ad vite cōtinuationeꝫ nō deseruiūt nisi per accñs scꝫ cistis fellis que est supflue ⁊ nimiū caustice colere recollectoriū: ne ex ipsa mēbra aut exardescant aut saltem febrili calore ⁊ siccitate nimiū infestent. Et splen qui est torcular sanguinis ⁊ supflue fecis sanguis puta melācolie recōditorium ⁊ crater. primo illoꝝ membroꝝ preest mars ⁊ secūdo saturnus. ❡ Circa predictoꝝ de quattuor virtutibus ministrātibus declarationem Notandū est primo circa virtutē attractiuam que viget vt dictū est caliditate ⁊ siccitate in corpore mixto ex elemētis sic debet cōfortari qñ viget similis virtus in celo: vt qñ luna est in signo calido ⁊ sicco vt ariete ⁊ sagittario: nō aūt luna exīte in leone qꝛ leo est signū fortissimū ⁊ habet influentiā in corde hominis ⁊ subseqūēter in stomacho virtus eius est adeo fortis ꝙ leo nō debet eligi pro operibus medicine siue luna sit sub eo siue sit ascēdēs nec pro laxatiua nec pro flobotomia nec pro confectionibus faciendis: ⁊ cōfectiones fiēde ꝑ attractiua etiā debent fieri luna existēte sub ariete vel sagittario: nō autē sub leone vt dictum est: ⁊ qui est festinus ad subueniendum virtuti attractiue: ⁊ nō potest expectare lunā ad arietē vel sagittꝫ. eligat ad minus ascēdēs celi arietem vel sagittariuꝫ vt superior radix confortet radicem inferiorem. similiter q̄ vult confortare virtutem retētiuam eligat lunā esse in signo frigido ⁊ sicco: vt in thauro vel virgine nō autem in capricorno: quia est signum retrogradum ⁊ de cōfectionibus. similiter de

festinatione intelligenduz est sicut prius suo modo est dictum de iuuamine virtutis attractiue. Et qui vult confortare virtutem digestiuam eligat ꝙ luna sit in signo calido ꝛ humido vt in geminis et in prima medietate libre ꝛ in aquario ꝛ de confectionibus similiter: et festinatione intelligendū est suo modo sicut prius. Similiter qui vult confortare virtutez expulsiuam eligat lunam esse in signo frigido ꝛ humido vt in cancro scorpion. ꝛ piscib' et similiter de cōfectionibus ꝛ festinatiōe sub ppria cōstellatiōe iuuāre. Et operandū ē per doctum medicum: ꝛ sic est finis primi capituli quarte differentie.

Argumentū scđi capłi qrte dĩie.

¶ Secundū capłin qualr humores supflui ꝛ dānosi corporis humani sunt purgādi p aspectum ad planetas influētes sup hūores planetas debilitādo ꝛ signa fortificādo vt mars super colera; iupiter super sanguine: ꝛ sic de alijs.

Humores super

flui corporis humani sunt humores decidētes a temperamento nature ꝛ illi humores inducunt infirmitates et quādoq; mortem: ideo expedit prudēti medico purgare excessum illorum humoꝝ ꝛ reducere ad debitum temperamentū. Et nota qđdam capitulū positū superius in quo agitur de septem planetis influeñ. super varios humores ꝛ varias egritudines. ¶ Notandū igitur ad ppositum ꝙ saturn' influit generalr̄ super melancoliam ꝛ mars generaliter super coleram sicut luna super fleuma. Cum igitur volueris humorem melancolicuz purgare a corpore humano facias ꝙ saturnus sit debilis in celo hora illa qua propinatur medicina. videlicet ꝙ saturn' nō sit in angulis: quia ei' virtus fortificaret̄ ꝛ retineret illum humorem in corpore ꝛ ipsum fortificaret ꝛ per ꝯñs disponit ipsum vt vincat medicinas sit itaq; saturnus cadens ab angulis vt eius fortitudo debilitet̄ nec sit hora saturni: q: eius virt' augmētaretur ꝛ quādo est debilis in celo nō habebit virtutē retinendi humorem ꝛ citius expellet̄. eligas ergo horam iouis aut veneris q: illi planete sunt oppositarū virtutū: ꝛ ꝙ iupiter vel venus sint fortes in celo: ꝛ pari forma dicendū est de marte, qui influit super coleram cū volueris purgare coleram eligas ꝙ mars sit in domo caden. ꝛ nō sit eius hora: sz hora alicui' boni planete. Et circa hec gñalr̄ cōsiderandū ꝙ in omni euacuatione videlicz cuiuscūq; humoris semper vitande sunt hore maliuoꝝ planetarū saturni videlicet ꝛ marꝰ. ꝛ generaliter vitanda est fortitudo eoꝝ in celo in omni opere medicinali laxatiuo ꝛ sic suo modo dicendū est in alijs planetis sup alios humores vim influēdi habentib'. specialiusr̄ tñ cōsiderandū ꝙ q: saturn' assimilat̄ spleni existeñ. frigide ꝛ sicce cōplexionis in hora ipsius aut ipso fortificato in celo malum est purgare splenē. Jupiter est calide ꝛ humide complexionis ꝛ assimilat̄ epati ꝛ ideo in horis ipsius ꝛ ipso fortificato malū est purgare epar: sz bonū est purgare splenē. Mars ē calide ꝛ sicce cōplexionis ꝛ ei assimilatur fel ꝛ renes ꝛ idō in horis eius ꝛ ipso fortificato in celo malū est purgare fel ꝛ renes. habet aūt caliditatem et siccitatem destructiuam. Sol est calide ꝛ sicce cōplexionis tēperate: quia habet caliditatem et siccitatem cōseruatiuā et nutritiuā ꝛ assimilatur ei cor: ꝛ ideo in hora eius et ipso in celo fortificato malū est purgare cor: sed alia mēbra bene possunt purgari. Et nota hic ꝙ sole existente in fortitudine virtutis influentie vt in ascen. vel in angulo medij celi vel in angulo terre bonū est dare medicinā cordialē cordis cōfortatiuā non tamen purgatiuā: ꝛ in isto correlario aperit̄ magna doctrina ministrationis medicinaliū ꝛ rerū operabiliū presupposita sciētia astroꝝ. caue etiam in opere laxatiuo ne leo domus solis sit ascendēs eo ꝙ moueret medicinā ad nauseam ꝛ vomicā dispositionē. Venus est humide ꝛ benigne cōplexionis: ꝛ influit in testiculis: ꝛ idō in hora eius ꝛ ipso fortificato in celo malum est purgare testiculos. Luna est frigide ꝛ humide influentie ꝛ influit super cerebro: et ideo in hora eius et ipsa fortificata in celo malum est purgare cerebꝝ. Mercurius est frigide ꝛ cōuertibilis nature et influit super pulmonem: ideo in hora eius et ipso fortificato in celo malum est purgare pulmonem et incipere applicationem medicine ad mēbrum: sed licet quādoq; in horis ipsorum ꝛ ipsis fortificatis in celo parare et disponere humorem ad expulsionem vel etiam parare et disponere ad medicinam nisi horis Martis vel Saturni.

Considera aūt iuxta predicta ꝙ q̄uis dictuꝫ sit ꝙ maliuoloꝝ planetarū influentia ꝛ fortitudo eoꝝ in celo vitanda sit. attn̄ aduertere debem⁹ sententiā sapiētis ptho⁹. pncipis sciētie astroꝝ. qui fuit in astrono⁹. sicut aristote. in pbia. ypocras in medicina. hector in armis. salomon in moralib⁹ volēs ꝙ ꝯsiderare debem⁹ infortunā vtruꝫ ne fuerit dn̄a natiuitatis aut saltem notabile dn̄iuꝫ habuerit sup natiuitate illi⁹ qui recipere debet medicinā. Nam illi talis infortuna seu maliuol⁹ planeta ꝓdesse posset: vbi alijs nocumentū inferret. mali eīm iuuāt suos vt supra tactū est. ait eīm ptho⁹. in cētiloquio vbo. 10. sic ad litterā. vti oportet in fortunijs in electionib⁹ sicut periti medici vtuntur venenoꝝ ſm cōpetentē quātitatē. Et vult haly in cōmento ꝙ docti astrologi nō solum aspiciūt ad fortunas in electionib⁹: sed primo aspiciūt ad naturā illi⁹ cui eligūt ꝛ rei ꝓ qua fit electio. ꝛ si natiuitas nota fuerit sufficit illis ꝛ fortem faciūt significatorē siue fortuna fuerit siue infortuna. si vero ignota fuerit natiuitas inspiciūt ad naturā ꝛ ad mores illi⁹ ꝓ quo eligūt ꝛ fortificāt illū planetā qui assimilatur illi nature ꝛ moribus siue sit īfortuna siue fortuna. Et assil'auit ptho⁹. infortunas specieb⁹ acuꝫ que sunt quasi venenū cuiusmodi sunt medicine quarti gra. vtputa euforbium ꝛ sic de alijs. quib⁹ prudēs phisic⁹ vtit̄ in quibusdā corporib⁹ in cōpetēti quātitate ꝓpt̄ virtutē earū penetratiuā ad membra longinqua purgāda aut alia quauis rōnabili occasione: sic prudēs astrolog⁹ vtitur infortunis ſm quātitatē esse earū dando videlꝫ eis quātitatem fortitudinis ydoneā. predictis generaliter est ānectendū ꝙ planete ſm se cōsiderati diuersimode influunt sup opus laxationis. Saturnus nāqꝫ impedit operationē medicine. iupit̄ īducit nauseā si sit supra terrā. mars q̄ꝫ ducit vsqꝫ ad emissionē sanguinis. Sol qn̄qꝫ est bonus qn̄qꝫ malus. Ven⁹ est amicabilis. Mercuri⁹ est indifferēs. Multū tn̄ ꝓdest mercuri⁹ si sit sub terra trahit eīm ꝛ inclinat hūores corporꝫ ad descēsum. habēt q̄ꝫ planete influētias ſm earū naturas ꝓprias sup spālibus membris ꝛ humoribus.

¶ Unde saturn⁹ habet aurē dextrā splenē vesicā melācoliā cū pticipatōe fleumaꝫ acris.

¶ Jupiter habet tactū pulmoneꝫ costas cartilagines ꝛ sperma cum sanguine.

¶ Mars habet sinistrā aurē cuꝫ ioue participe colerā renūculos venas testiculos: ꝛ vt vult albumasar epar cum ioue.

¶ Sol cerebrum medullā visum cor neruos ꝛ in omnibus mēbris partis dextre participationem assumit.

¶ Venus habet odoratū ꝛ spina cum ioue nuchā spinā nates lumbos pulmonē matricē vuluā cū luna epar carnē pinguedinem.

¶ Mercuri⁹ habet locutionē deliberationē mēoriā linguā ꝛ vt vult ptho⁹. fel atqꝫ nates.

¶ Luna habet gustum deglutionem stomachū ventrē mulierū pudēda. participationeꝫ in oībus mēbris sinistre partis. hoꝝ planetarū incōmoda siue morbi in hocipso tractatu caplo. 5. differētie. 3. recitātur.

¶ Habēt insuper planete influētiam sup specialib⁹ mēbris rōne existētie eoꝝ in signis vt in ariete: saturn⁹ habet pectus: iupiter vētrē: mars caput: sol femora: venus pedes: mercurius crura: luna genua.

¶ In thauro saturn⁹ habet ventrē: iupit̄ dorsum: mars collū: sol genua: venus caput: mercuri⁹ pedes: luna crura.

¶ In geminis: saturn⁹ vētrem: iupiter verenda ꝛ que succedūt: mars pectus: sol crura et cauillas: ven⁹ collū: mercuri⁹ caput: lūa feōra.

¶ In cancro: saturnus virilia ꝛ eis succedētia: iupiter femora: mars pect⁹: sol pedes: venus brachia et humeros: mercurius oculos luna caput.

¶ In leone: saturn⁹ verenda ꝛ eis succedentia: iupiter femora ꝛ genua: mars ventrē: sol caput: venus cor: mercurius humeros ꝛ guttur: luna collum.

¶ In virgine: saturn⁹ pedes: iupit̄ genua et succedēn. mars ventrē ꝛ verēda: sol collū: venus stomachum ꝛ vētrem: mercurius cor: luna humeros.

¶ In libra: saturn⁹ genua ꝛ succedētia: iupiter oculos ꝛ succedētia: mars verēda ꝛ succedentia: sol humores: venus caput: mercurius vētrem: luna cor.

¶ In scorpione: saturn⁹ cauillas ꝛ succedētia: iupit̄ pedes ꝛ caput: mars brachia ꝛ femora: sol cor: ven⁹ verēda ꝛ succedētia: mercuri⁹ dorsum: luna ventrem.

¶ In sagittario: saturn⁹ pedes: iupit̄ crura ꝛ caput: mars pedes ꝛ man⁹: sol vētrē: ven⁹ femora ꝛ brachia: mcuri⁹ verēda ꝛ cor: lūa dorsū

¶ In capricorno saturnus caput ꝛ pedes iupiter genua ꝛ oculos: mars crura ꝛ humeros sol dorsum: venus femora ꝛ cor: mercuri⁹ verēda ꝛ succedentia: luna femora ꝛ verendorum succedentia.

¶ In aquario saturn⁹ caput ꝛ collū: iupiter humeros pect⁹ ꝛ pedes: mars cavillas ꝛ cor sol verēda ꝛ succedētia: venus genua ꝛ succedentia: mercurius femora ꝛ cor: luna verēda

¶ In piscib⁹ saturn⁹ humeros brachia ꝛ collum: iupiter cor ꝛ caput: mars cavillas ꝛ ventrē: sol femora ꝛ succedētia: ven⁹ dorsū ꝛ collum: mercuri⁹ crura ꝛ verenda: luna femora ꝛ eorum succedentia.

¶ Iuxta hanc materiā cōsideratur ꝙ potentior ceteris parib⁹ est influētia planetarū in signis supra mēbra hois ꝙ in domib⁹: sed qꝛ nunc dictū est in generali de influētijs planetarū inter se cōsideratoꝝ quas habēt sup ope medicinali laxatiuo ꝛ sup mēbra hūana ꝛ silr dictū est de virtute eoꝝ quā habēt in signo super mēbra humana. Nunc dicēdū est de influentijs eoꝝ in speciali quas habēt sup eodem opere medicinali laxatiuo ꝑut sibi inuicē coniungunt̄ ꝛ quas habēt existētes sub diuersis signis. prenotandū igit̄ ꝙ nō simılıt̄ se habēt planete ꝑ cōparationē ad humores nostri corporis euacuādū sicut ꝛ signa celi. nā vt supra patuit in euacuādo humorē vitanda erat influentia ꝛ fortitudo planete simbolū habētis vel virtutē influēdi sup talē humorē. sec⁹ aūt de signis: nā in euacuādo humorē aliquē eligendū est signū simbolū habēs cū illo humore: ita ꝙ tale vel sit ascēdeñ vel ꝙ luna sit sub ipo. depto vt predictū est leone cui annectit̄ capricor. est eñ vt supra tactū fuit capricor. odiosus. deptis quoqꝫ signis ruminātib⁹ cuiusmodi sunt aries taurus ꝛ capricorn⁹. ꝛ nec sub ipis similit̄ nec sub leone nec capricorno sint luna nec etiā dñs ascendeñ. dempta rursus medietate vltia libre cōputādo a. 19. gra. eius que vocat̄ via cōbusta. demptis etiā tribus primis gradib⁹ signi scorpionis quia luna illic ꝛ maxime in tertio gradu scorpionis infortunatur quia est casus eius qꝛ opposituū sue exaltationis qd̄ est. 3. gra. tauri. Iuxta qd̄ est notandū ꝙ gradus qui est precisus casus alicuius planete infortunat semper gradum ꝑcedētē imediate: ꝛ gradū imediate sequēñ. quia illi multū sapiunt naturā illius gradus qui est casus: hinc est ꝙ etiā quartus gradus scorpionis vitandus est. Circa qd̄ cōsiderandū ē ꝙ planeta existēs sub aliq gra. siue fortunato siue sub nō fortunato sicut tactū ē sapit naturā ꝛ illi⁹ q̄ imdiate ꝑcedit ꝛ illi⁹ q̄ imediate seqt̄. plus tamē sapit naturā illius qui imediate sequitur quia ad illū se applicat: ꝛ ab illo qui precedit recedit. modo vt supra patuit applicatio fortior est ꝙ recessus. vnde cōsidera ꝙ si esset possibile oculū esse in cētro terre videret ꝑ centrū corporis planete ad gra. 9. sphere quia isto modo sumūtur nostre calculationes similiter ꝛ domoꝝ celi cōpositiones sumunt̄ penes nonā spherā. Nota quoqꝫ hic de gra. ascendeñ. in quocūqꝫ climate ꝙ si veniat finis signi vt puta. 30. gra. aquarij ponit̄ ꝑm⁹ gra. piscis ꝑ initio asceñ. in faciēdo figuram celi licet non debeat sic fieri quoad alios gradus celi. causa ꝑmi est duplex. ꝑma ē causa que tacta est: qꝛ gradus posit⁹ in medio aliquoꝝ licet sapiat tam preceden. ꝙ sequeñ. naturā magis tamē sequentis. secūda quia si caperetur vltim⁹ gradus aquarij ꝑ initio piscium tunc illud signū aquarij paucū vigorē haberet in illa domo ꝛ tamē oporteret dñm asceñ. sumere penes aquarium: s3 quādo initiū signi piscis ponitur ꝑ initio tūc totū illud signū est vnius ꝛ vniformis dominij. ꝛ sic dñs asceñ. ꝛ cetera faciliter ꝛ vniformiter ꝭm ipꝫ possunt inueniri ex his facilit̄ pꝫ causa 2ᵃ. Nota itaqꝫ consequenti pro purgatōe quoad signa ꝙ ad cito purgādū egritudines recētes triplicitas aquea est vtilis ꝛ maxie luna existēte in piscibus ad antiquas vō triplicitas terrea ē oportuna dēpto semꝑ capricor. ꝛ plus in hoc valet taur⁹ ꝛ luna sub eo: ꝛ luna sit salua ab infortunis ꝛ in aliquo anguloꝝ vt sit fortior: ꝛ caue ab appropinquatōe lune cū saturno quia significat semꝑ elongationē ꝛ tarditatē in rebus. Considerādū igitur specialiter ꝙ in figura celi facta sup hora sūptōnis ipius farmaci id est medicine laxatiue ꝑncipalit̄ cōsiderare debem⁹ duos planetas scꝫ dñm asceñ. ꝛ lunā hoc notat Ptholo. in centiloquio verbo. 21. sic inquiens. Purgatoriū accipe luna in scorpione vel in piscibus dño ascendeñ ꝯiuncto planete qui fuerit sub terra laudabili. si vero coniunctus fuerit dñs ascenden. planete existeñ. in medio celi patietur nauseā ꝛ vomet medicinā nec in ea morabit̄. Et vult haly in cōme

to ꝙ intelligitur verbum de tota triplicitate aquea ⁊ ibi reddit causaȝ amphi: quia domino ascēdē. cōiuncto planete qui fuerit sub terra humiditates superflue mēbroꝝ obstañ. fortitudini eoꝝ trahūtur ad inferiores partes corporis ⁊ opposito modo fit si supra terrā sit. Et nota ꝙ fortius est in hac re si dñs ascēdē. corporaliter fuerit sub terra pro actu laxatiuo: aut si corporaliter fuerit supra terrā pro inductiōe nausee ⁊ dispositionis vomice. Iteȝ in eodē centiloquio verbo. 19. sic ait Ptholo. si quis purgatoriū acceperit luna cū ioue existente abbreuiatur opus eius ⁊ effectus eiꝰ minuetur: cuius causam reddit haly cōmentator ibidē in cōmēto sic: quia effectus medicine nō est naturalis corpori sed attrahit humores superando plures virtutes: cuȝ igitur natura fortior fuerit ip̄a medicina prohibebit effectū eius: sed iupiter confortat naturā coniunctus lune: igitur ⁊c. Et ampliari potest sententia ptholo. ad existentiā lune cū venere: qꝛ quādo luna est cū venere etiā nō est sumendū farmacū licȝ fortius sit de ioue. Et ratio vtriusqȝ simul potest esse hec quia ex quo luna ē humide cōplexionis: ideo ratiōe cōiunctiōis eius cū ioue aut venere qui sunt planete humidi mēbra nimiū humida reddūtur ⁊ per cōsequēs ad fluxū nimis excessiue pcliuia ⁊ p cōsequēs medicina maxie ratōe humiditatis veneris nimiū duceret. ⁊ similiṫ ratiōe fortitudinis iouis similiter humiditatis eius. luna eñ cōiuncta ioui adeo naturā cōfortat: vt ꝙ medicina nō possit vincere naturā: cū tñ de ratiōe medicine laxatiue sit ꝙ naturā vincat. Cōsulunt attamē aliqui ꝙ luna existēte cū ioue nō dētur medicine laxatiue integra dos. ẜ fortasse si necessitas esset. 10. aut. 12. pars eiꝰ ⁊ illud de facto visuȝ est per experiētiā in quodam egro qui cepit facile medicinaȝ al's per eundē receptā ⁊ ductus fuit per ip̄aȝ vsqȝ ad vltimū fere potētie sue nature ⁊ vsqȝ ad mortis periculū: ⁊ hoc est intelligenduȝ quicquid hali cōmētator dicit ad verbū ptholo. dicitur ꝙ intelligitur ⁊ effectus eius scȝ sanitatis minuetur: fortius quoqȝ vitāde essent dicte coniunctiones luna existente recepta a fortuna ⁊ dominio ipsius lune respicieñ. eā a tertio vel sextili: ⁊ maxie caue ne luna sit in leone in dādo famarcū ⁊ ꝑne leo sit asceñ. ⁊ itellige illud qđ dictū est de cōiunctiōe corporali aut saltē de applicatiōe ad cōiunctionē corporalē ipiꝰ lune ad iouē vel venerē ⁊ nō de aspectu ipsiꝰ lune ad illos duos planetas: imo aspectus lune ad iouē ⁊ maxime ad venerē est valde bonus ad opus laxationis ⁊ bonuȝ est in opere laxatiuo ꝙ sit dñs ascēdē. potēs fortunatus orietalis in angulo rectificatꝰ. his duobus significatoribus adde cuȝ ipsis fortunas in signo mēbri a quo vis euacuare: ⁊ fortificetur illud signū q̄ntū poterit: ⁊ si fortuna posita in illo signo respicieñ. mēbrū habeat i tali signo influentiā supra illud mēbrū erit prestātius ⁊ apta dñm quarte domus ⁊ pone lunā vel dñȝ ascēdē. in signo materie euacuāde semꝑ fortificādo eos: ⁊ caue ne illi duo significatores sint in ascēdē. nec in signo ruminatiuo qꝛ euomeretur medicina anteq̄ operareṫ: ⁊ ꝑ consequēs si velles facere vomere ⁊ purgare partem superiorē stomachi elige alterū significatoꝝ dictoꝝ in ascēdē. vel in signis rumināribꝰ vel in celi medio: ⁊ caue inq̄ntū potes ne isti significatores sint cadētes nec retrogradi nec cōbusti: nec sub radijs solis vel al's infortunati vt pro calida materia euacuāda pone eā in calido signo ⁊ pro humida in humido ⁊ pro melācolia euacuanda appliceṫ luna ioui pro colera veneri: pro fleumate soli: nec applicaṫ luna vel dñs ascēdē. planete retrogrado: ⁊ si medicina est potio melior est scorpio. si electū cancer: si pillule pisces: nō sit luna vel dominꝰ ascēdē. vel pars fortune in quarta domo nec in octaua: nec in cadēti aut infortunati aut in fortune nisi sicut dictū est illa infortuna sit dominus natiuitatis: nō etiā sit dñs domꝰ mortis in aliquo anguloꝝ ⁊ presertim in asceñ. nec cōmixtionē habeat cū aliquo significatorū nec habeat magnā potestatē hora sumptionis medicine. ¶ Et qꝛ dictū ē de medicinis laxatiuis videre restat de restrictiuis: pro quo notanda sunt sequentia ꝙ videlicȝ luna sit in gradu sue exaltatiōis iuncta ioui per corpus aut applicās ei ex radijs: sit quoqȝ tam luna q̄ planeta cui ip̄a luna applicat de tardo cursu non tamē sit retrogradus ille planeta cui luna applicat: ⁊ si isti duo sint accedentes ad septētrionē prestabilius erit: caue a venere ⁊ marte ⁊ quo ad signa bona est triplicitas terrea dēpto capricorno ⁊ vtilior est thaurus ⁊ cōpetēs est aquarius. Qꝛ si medicina debeat sumi pro vomitu elige signa rumināria ⁊ cau

erum tam ascēdētia q̄ luna existeñ. sub ipsis ꝛ q̄ dñs ascendē. sit in celi medio: ꝛ si iret ad suā exaltionē esset prestabilius. aptaq̄ȝ signū mēbri. vnde aptare signuȝ est eligere q̄ illud veniat ad bonā domū celi: ꝛ si bonus planeta sit in illo signo aut domo aut saltem aspiciēs tanto melius ꝛ ad gargarisanduȝ eligatᷣ ascē deñ. aries vel cancer vel luna sub aliquo illorum signorum sit luna salua ab infortunijs: sed de cristeribus considera q̄ luna sit in prima medietate libre vsq̄ȝ ad .19. gradum vel in scorpione dēptis quattuor primis gradibꝫ ꝛ dñs ascēdē. nō habeat aspectū ad dñm domus sexte habeat tamen luna aspectū vel dominus ascendeñ. ad venerē eam aspiciendo sextili vel trino aspectu hoc iuuabit ꝛ plus valet aspectus lune ad venerē q̄ ad iouem ꝛ elige si possis in his operatiōibus q̄ luna sit recepta a fortuna aut saltē ab infortunijs libera: nō tamē sit cōiuncta corporaliter ioui vel veneri quia abbreuiaretur opus medicine cū malo effectu nimis laxando ꝛ debilitādo corpus ꝛ extrahēdo eque bonos humores a corpore sicut malos: ꝛ ista eadē est causa dictorū de cōiunctionibus eorum supra in passu vbi determinabatur de medicinis laxatiuis.

Argumentū tertij cap. quarte drie.

¶ Tertium capitulū qualiter totum corpus humanū corruptibile habet aspectum ad celum ꝛ quelibet eius pars: ꝛ in curis ordinandis potest considerari certa ordinatio celi vt facilius cura acquiratur si cura per artem sit possibilis.

Otum corpus

t humanū subijcitur celo: corpus humanū corruptibile poniᷣ hic ad differētiaȝ corpoꝝ humanoꝝ glorificatoꝝ q̄ nullo modo subiacent celo nec suis influētijs sicut sunt corpora sanctoꝝ: sed ista nostra corpora que sunt inferius subijciūtur celo. teste sancto Thoma de aquino in sūma cōtra gētiles sic dicēte. Corpus humanū subijcitur celo: intellectus vero noster subijcitur angelis: volūtas nostra nō subijcitur nisi soli deo: ꝛ oīa hec subijciūtur deo. Nunc igitur videndū est qualiter corpus nostruȝ ꝛ per quā formā subijcitur celo: ꝛ circa hoc in kalēdarijs antiquis: speculatiui antiqui depinxerunt hominē nudum qui super caput habet arietē: in collo thaurū: in brachijs duos geminos: in parte superiori pectoris cancrū: cōtra stomachū ꝛ cor leonē: in parte superiori ventris signuȝ virginis: in parte inferiori ventris descendēdo vsq̄ȝ ad pudēda signum libre in mēbris generatiuis scȝ in pudenð. scorpioñ. in coxis sagittariū: in genibus capricornum: in tibijs aquariū: in pedibus signuȝ piscū: et ratio istius est quia signū arietis influit in capite homis ꝛ oium animaliū: thaurus in collo: ꝛ sic de alijs descēdendo vsq̄ȝ ad finē signorum. Unde dicit allabicius q̄ aries habȝ corpus ꝛ faciē: thaurus colluȝ ꝛ gutturis noduȝ gemini humeros ꝛ brachia ꝛ manus: cancer pectus cor stomachū costas splenē ꝛ pulmonem. leo stomachū cor latus ꝛ dorsum. virgo ventrē anteriora telas ꝛ intestina. libra lumbos: ꝛ inferiora ventris vmbilicuȝ pectinem. scorpio verenda testiculos vesicam anū. sagittarius femora. capricornus genua. aquarius tibias vsq̄ȝ ad inferiora cauillarum. pisces pedes: ꝛ idem ordo potest directe attendi in infirmitatibus penes domos dando caput ꝛ faciem ascendēti ꝛ sic de singulis.

¶ Proportionatis itaq̄ȝ celestibus signis ad mēbra nostri corporis procedenduȝ est ad curam ipsorū ꝛ totius humani corporis aspice in omi tempore curationis ad locuȝ morbi in corpore. q̄ si fuerit egritudo in aliquo illorum triū mēbrorū: puta vel in capite gutture aut pectore superiori: cura eam cuȝ luna fuerit in vno illorum triū signorū: puta in ariete necnō in thauro aut geminis que est pars superior: ꝛ si fuerit in parte secūda corporis scȝ a spatulis vsq̄ȝ ad vmbilicū: cura similiter eam cum luna fuerit in cancro vel in leone vel in virgine ꝛ est hec pars media. si fuerit egritudo in parte inferiori corporis videlicȝ ab vmbilico vsq̄ȝ ad genua tā ante q̄ retro cura eā etiā vel luna existēte in libra vel in scorpione vel in sagittario. ꝛ si fuerit morbus a genu vsq̄ȝ ad pedes sit similiter luna vel in capricorno vel aq̄rio vel in piscibus: ꝛ exquisitius esset si luna esset in membro respiciente distincte membrum curandum vel saltem sit tale signum ascendens. vt si velis caput curare sit luna in ariete vel saltem aries ascēdat: sed sicut supra dictū est nō sit luna in ascē. qm̄ ibi infortunatur: ꝛ scias q̄ oīs egritudo ꝛ dolor existēs

a capite vsque ad pectinē dz curari luna exi-
stēte int̄ angulū terre ꝛ mediū celi q̄ pars dr̄
ascendeñ ꝛ pars alta celi: ꝛ si fuerit a pectine
vsq; ad inferiorē partē pedis curabis cum lu
na fuerit inter decimā domū ꝛ angulū terre q̄
est pars inferior circuli ꝛ sic in alijs egritudi-
nibus: ꝛ sit luna iuncta fortune aucta lumine
ꝛ nūero ab infortunijs salua ꝛ in angulo pre
terq̄ in asceñ. ꝛ sit in asceñ. fortuna asceñ. qz
significabit curā. Et caueas in omi curatione
ab hora martis ꝛ eius influētia ꝛ ne luna vel
dn̄s ascēdē. iūgat̄ ei ꝛ presertim ne luna iun
gatur ei in signis terreis vel igneis: ꝛ ne lu-
na vel dn̄s ascendē. aspiciat eā malo aspectu
maxie in cremēto lune ꝛ in cura oculoꝝ ꝛ ca-
pitis ꝛ pone iouē fortunatū ī ascēdē. vel i. x.
10. vel. 9. ꝛ si vis curare fascinatū vel malefici
atum vel demoniacū sit mercuri⁹ in suo termi
no vel in alijs dignitatib⁹: ꝛ sic multū valet si
esset mercuri⁹ in p̄mis septē gradib⁹ virginis
qz esset in sua domo ꝛ suis terminis: aliunde
tamē nō sit impedit⁹ intelligēdū quoq; q̄ me
lius esset q̄ luna esset in p̄ncipio inceptōis cu
re in signo mobili aut cōmuni q̄ fixo: quia si ē
signū fixū protēdit cure ꝓlixitatē: ꝛ inter fixa
plus vitandus est leo ꝛ acceptabilior taurus
īmo vt supra patuit in egritudinib⁹ antiquis
ꝛ fixe radicalitatis omīno eligēdus est taur⁹.
Inter quoq; mobilia plus vitādus est capri-
cornus: ꝛ ne mireris si plus in donationibus
laxatuarū medicinarū ꝛ alijs medicine ope-
ribus attēdamus existentiā lune in celo q̄ al-
terius planete: ipa em̄ celoꝝ est nūcia. hic em̄
annectēdū est q̄ sicut supra dictū est q̄ signa
celestia respiciūt naturali quodā respectu mē
bra nostri corporis: ita eadē signa ꝛ stelle eis
insite influunt etiā supra medicinas tam sim
plices q̄ cōpositas illis mēbris debitas ꝛ ab
eisdē euacuat̄. verbi gratia. stelle que habēt
influentiā supra caput collū ꝛ pectus homis
sicut sūt stelle arietis ꝛ tauri ꝛ geminoꝝ influ
unt singulariter supra ierapigrā: ideo ipa ha-
bet vim singularē imperio creatoris a capite
collo ꝛ pectore ꝛ nō ab inferioribus mēbris:
ꝛ hoc exēplū est ꝓ medicinis cōpositis. simi-
liter pro capite ē dicēdū de illa simplici medi
cina puta aloe ꝛ mirabolani. ꝛ a pectore simi-
li ratione euacuat hoc compositū medicamē
puta dyasene: ꝛ istud simplex puta agaricus
quia specialē influētiā super cōpositiōe ꝛ ge-
neratione eorū habuerūt stelle cancri leonis
ꝛ virginis. pari ratione a stomacho illud eua-
cuat compositum medicamē puta dyairis: ꝛ
istud simplex scz casia fistula ꝛ similit̄ mirabo
lani scz ratione stellarū cancri leonis ꝛ virgi-
nis. simili de causa similiq; modo euacuat ab
epate hoc cōpositū medicamē electm̄ de suc-
co ros: ꝛ illud simplex scz fumus terre scilz ra
tione influētie p̄ncipaliter virginis ꝛ p̄ncipij
libre. eodē etiaz modo euacuat a splene illud
cōpositū medicamē pillule inde vl' etiā dyase
ne: ꝛ illud simplex scz sene vel etiā fumus ter
re scz ipe finis virginis ꝛ p̄ncipij libre. eadēq;
ratione suo modo ipsis renibus appropriat̄
hoc cōpositū medicamē puta benedicta ꝛ il-
lud simplex puta saxifragia ratiōe influentie
libre ꝛ scorpionis. matrici etiā simili modo ap
propriatur hoc cōpositū medicamē scz bene-
dicta: ꝛ illud simplex puta coloquintida scilz
libre ꝛ scorpionis. iuncture autē simili ratiōe
cōuenit hoc medicamē cōpositū scz electm̄ de
succo ros. vl' etiā benedicta: ꝛ hoc simplex. s.
hermodactili vel etiā coloquītida. coloquīti-
da quoq; ꝛ hermodactili ꝓpter influētiā stel-
laruz constituētiū signū pisciū virtutē habēt
purgandi pedes ꝛ habet supra iuncturas ma
ximā influētiā capricornus ꝛ post aquarius ꝛ
post pisces. Considerandū attamē circa nūc
dicta q̄ multū conferūt dispositiones qualita
tū medicinaruz ad opera euacuationū. hinc ē
q̄ ad euacuandū a iuncturis q̄ sunt loca mul
tum remota a stomacho ꝛ alijs p̄ncipalibus
mēbris necessarie sunt medicine fortes vt vir
tus earū in via ratione caloris naturalis non
consumat̄ ꝛ oportet eas esse subtiles ꝛ acu-
tas vt virtus earū ad profunda corpoꝝ loca
queant penetrare maxie quia loca iūcturalia
sunt neruosa ꝛ per cōsequēs dense compagi-
nis. Admiratōe quoq; dignū rationabilit̄ exi
stit. vnde tam admirabilis vis existat tā me-
dicinis q̄ stellis: medicinis scilz passiue ꝛ stel
lis actiue: sed hec omi semoto hesitatōis scru
tinio a summo oīm rerū conditore ac creatore
ipsiusq; poteti ꝛ omi perfectiōe digno impe-
rio ꝓfluit ꝛ dependet: ꝛ nō solū hec vis mero
subiecta iuri naturali: sed ꝛ oīm virtū tam sen
sibiliū q̄ intellectualiū cunctarūq; reruz tot⁹
nature subiecta vultui ei⁹ ineffabili bonitate
dependet mltimode: ordine quoq; ꝛ nexu no
bis incōprehensibili extat ꝯnextura ipi summo

bono qđ deus existit velut origini simul ꝛ fini lege innititur naturali. iuxta dictū boeticū in de philosophico consolatu libro .3. metro .3. Repetunt proprios queqꝫ recursus redituqꝫ suo singula gaudēt nec manet vlli traditus ordo nisi qđ fini iunxerit ortuꝫ stabilemqꝫ sui fecerit orbē. Et quia supra dictum est ꝙ corpus humanū habꝫ ordinē ad influētiā signorum: vt influentia arietis supra caput: ꝛ sic de singulis pretermittēdū nō est in presenti materia ꝙ etiā corp⁹ nostrū humanū habet aspectum ad influentiaꝫ .12. domoꝝ vt puta caput ad ascendeñ. collum ad domū secundā: ꝛ sic deinceps ꝼm ordinē domorum vt dictum est clarius superius. Unde bene aduertendum est ꝙ si curare velis caput siue per medicinaꝫ laxatiuā siue per alterationē aut aliud. multū cōgruū erit ꝙ in domo respicieñ. caput ponatur fortuna nō aliunde impedita: ꝛ prestabilius esset ꝙ aries ascenderet nisi ꝙ vitari deberet medicina laxatiua siue luna eēt sub eo vel siue aries ascenderet quia timor esset de vomitu: ꝛ hoc est solū ratione illius ꝙ aries ē signū ruminatiuū: ꝛ sic de alijs dicendū est ꝙ si velis curare collū sit fortuna in secūda domo: ꝛ prestabilius esset si thaurus ꝯstitueret domū secūdam. ꝛ sic videndū est cōsequēter discurrēdo per alias domos: lunā aūt solū dispone in suo signo velut supra tactuꝫ est. si tamen signū in quo est luna constitueret domū respicientē mēbrū cui mēbro esset medicādū tanto prestātius esset: sed tamē bene semper considera ꝙ nullo modo fiat incisio in mēbro luna existēte in signo hoc membrū respicieñ. His dictis generalit̄ annectendū est ꝙ in omni electione cuius effectū quis desiderat ꝛ ad ꝓpositū intelligim⁹ de medicinali electōne septem sunt consideranda. Primum est aptare seu fortificare planetā vincentē in natiuitate vel saltē nature ꝛ moribus eius cui fit electio cōuenientē. Secundū est aptare planetā qui fuit dux proxime preterite cōiunctōis vel oppositiōis luminariū: qꝛ ipe habet significationem super omēs qui fiunt inter ipa tempora media. Tertiū est aptare graduꝫ ascendeñ. ꝛ eius dñm. Quartū est aptare gradū vtriusqꝫ luminaris ꝛ dñm hore: ꝛ si hec impedita fuerint nullū erit remediū. vt testat̄ haly. ꝫ oportebit electionē differre. Quintū est aptare domum ꝛ planetā significantē rem ꝛ genus electionis ac ipius planete vltimū receptorem. Sextū est aptare gradū medij celi. Septimū tandē partē fortune ꝛ domū quartā que est finis rei. Unde nota ꝙ aptare domū aut planetam nihil aliud est ꝙ̄ eligere tēpus in quo fuit in dispositione apta ꝛ bona in ipso celo.

Argumentū quarti cap. quarte dr̄ie.

¶ Capitulū quartū de electione influentie celi circa curam oculoruꝫ ꝛ auriū ꝛ de eius subtili ingenio.

Quia in isto capitulo tractandū est de influētia celi super oculos corporis humani ꝛ super aures ꝛ de modo medendi ꝛ ꝯseruādi sanitatē taliū organoꝝ. Primo videndū est qs sit oculus. oculus est mēbrum rotūdū radiosuꝫ lucidū septem tunicis ornatū ꝛ cōstans ex tribus humorib⁹. ꝛ est ornatū septē tunicis a ꝓprietatib⁹ septē planetarū: ita ꝙ quelibꝫ tunica ipius oculi participat cū certo planeta incipiēdo a saturno: consequēter descēdendo vsqꝫ ad lunā vt pōt patere discursu perspectiue theodosij. oculus ē constās ex tribus humorib⁹ qui sunt isti: cristallinus qui est sedes virtutis visiue ꝛ participat cū natura aeris. humor citrin⁹ qui participat cū natura ignis. ꝛ humor albugine⁹ qui participat cū natura aque. Uisa cōsideratiōe oculi in se videndū est de influētia celi super oculū: ꝛ de cura ei⁹ considerandū vtrū ocul⁹ patiat̄ ratiōe humoris abūdantis in cerebro descēdētis ad oculuꝫ: vel ꝙ sit tela in ipo vel aliqua macula vel vesica. si sit impedimentū ex parte humoris cerebri purgādū ē cerebrū ab illo sup̄fluo humore ꝑ medicinā cōpetētē luna existeñ. in piscib⁹ vel in ariete vel i thauro: ꝛ prestantius ē ad hoc signū arietis: ita tñ ꝙ aries luna existente sub eo nō ascēdat: hoc est ꝙ nō ꝯstituat domū primā rōne infortunij lune in asceñ. ꝛ licet rōne ruminositatis arietꝭ ascēdeñ. nō esset bene eligēdū tamē minus malū in illo esset ꝙ̄ si luna esset sub eo. ꝓptea cōsidera iuxta ante habita ꝙ ꝑsentia lune in aliquo signo ad opera medicinalia multo p⁹ valet ꝛ fortior est ꝙ̄ ꝙ signū aliqđ nude ascēdat: ꝛ sic de alijs bonis planetis dicēdum est suo modo. s. de ioue sole venere ꝛ mercurio. Purgato igit̄ cerebro applicet̄ aqua vel alia materia cōueniēs ad purgāduꝫ oculū magis

extrinsece ꝛ ad ꝯfortādū ipꝫ eligēda est luna in ariete dū tamē materia nō sit corosiua tunc eīn eligēdus ē thaurꝰ. Si vero sit tela in ipso oculo vel aliqua macula vel vesica quare eēt necesse ponere ferrū vel materiā corosiuā: videndū est cū magna deliberatiōe ꝛ quādoqꝫ ꝑ mensem anteq̄ debeat cura inchoari vt possit haberi cōpetēs celi influētia ad talē operationē inchoandā. ꝛ pmū quidē est ꝯsiderādū ꝙ luna nō sit in ariete nec aries ascēdat eo ꝙ tangere mēbrū ferro luna existēte in signo talis mēbri verēdū ē. Secūdo cōsiderandū ꝙ luna sit in cremēto ꝛ velox in motu. Tertio ꝙ luna nullā influētiā recipiat a marte per aspectum vel per ꝯiūctionē: qꝛ magnū dānū mars influit oculis ꝛ est dānator oculoꝝ ꝛ totiꝰ capitis maxīe in cremēto lune. Quarto perpēde ne cura oculoꝝ inchoeť hora martis vel saturni sed peior est influentia martis. Quinto ne mars sit ascēden. celi vel in ascen. natiuitatis egri qui sciret natiuitatē: qꝛ ascēden. habꝫ caput. Si possis vltra ꝑdicta fac vt pars fortune non sit in q̄rta domo octaua nec sexta. ꝛ ad bene eligēdū influētiā cōpetentē sit luna in cācro aspiciēs iouē vel solem vel venerem aspectu amicabili. luna in vꝰgine ꝛ in pma parte libre ꝛ in aquario ꝛ secūda parte piscū vtilis ē post thaurū: nō tñ sit in fine signoꝝ q̄ sūt termini maloꝝ ꝛ deterior esset luna in fine piscū ꝓpter approximatōnē ad arietē q̄ in fine alioꝝ signoꝝ dictoꝝ. Caue etiā in omibꝰ medicinis tangen. oculos quacūqꝫ via ne parētur sub influētia martis nec ꝙ plus ē vasa vitrea in quibꝰ medicine oculoꝝ recondi debent in hora martis nō mūdenť qꝛ veniret fortasse in cōueniēs vel fractio aut inepta ꝯseruatio medicine in eisdē: ꝛ q̄nto peior esset mars vt puta retrogradus combustus tanto esset peius. Multū natura humana ad custodiā oculorū laborat: qꝛ oculi sunt fenestre aīe per quas fenestras videt colores ꝛ figuras. Et vt diċ plato oculi participāt cū cerebro in genere luminis intellectꝰ recipit lumē sp̄ūale ꝛ oculus lumen corporale: ꝛ oculus ē pinguis ꝛ lachrymosus: est pinguis ratiōe participāte cū natura cerebellari ꝛ lachrymosus ratiōe participāte cum natura aque.

¶ Aures sunt mēbra seu organa nobilissima tortuosa cōcaua ex instrumētis aīe quibꝰ soni ꝛ voces discernūť sapiētie ꝛ sciētie sūt susceptibibilia dicēte Aristo. i. methaᶜᵉ. Nā aīalia auditu carētia sunt indisciplinabilia. circa cuius ꝯsiderationē medicinalē per influētiā celi omīa que dicta sunt de adiutorio ꝛ nocumēto oculoꝝ memorāda sūt ad sanationē auriū: excepta ista differētia ꝙ oculi requirūt medicinas tēperate frigidas ad eoꝝ cōseruationē nisi in hoc ꝙ aqua ardēs prodest oculis dolorem tamē infert: ſ alie aque medicinales appropriate oculis tēperate debēt esse in calore ꝛ frigiditate ꝛ plus participando naturā calidam q̄ frigidā. oppositū est de auribꝰ: qꝛ aures requirūt aquas seu medicinas magis tēdentes ad calorem q̄ ad frigiditatē ꝓ earum cōseruatione. ad curā vero oculoꝝ vel auriū istud capl̄m simpliciť non sufficit quo ad celi influētiā sed multa sunt ꝯsideranda de his q̄ superiꝰ in alijs capitulis sunt declarata. vt verbi gratia. si tu incipis aliquā curā oculoꝝ vel auriū circa cōiūctionē solis ꝛ lune nō nisi male accideret: ꝛ sic de alijs ꝯditiōibꝰ tactis.

Argumentū quīti cap. quarte drīe.

¶ Quintū capl̄m de minera febriū ꝛ de planetis influētibus in ipis ꝛ de ingenio ꝓcedēdi ad curā seqtur in hūc modum.

DE natura febrium

De natura febrium pariter ꝛ celi influentia in cura earū efficaciꝰ ꝑscrutari possint ꝑnotanda est febris diffinitio ꝛ istarū hec generalis distinctio. vnde febris est calor naturalis mutatꝰ in igneā. distinctio quoqꝫ generalis earū ex hac descriptiōe trahi pōt hoc modo. Nā ex quo febris ē calor vt dicit diffinitio ꝛ ipius nois interp̄tatio. diciť eīn a ferueo ferues: vel a phos grece ꝙ est ignis vel lux latine. ideo ſm triplicē calorē nostri corporis triplex ē prima diuisio febris. Est eīn calor spirituū calor mēbroꝝ ꝛ calor humoꝝ. febris generata ꝑ lapsum caloris spirituū diciť effimera ab effimeron grece qđ est nomē cuiusdā piscis solū viuētis ꝑ vnū diē: qꝛ illa febris nō durat vtplurimū vltra spaciū viniꝰ diei: nō aūt durat vltra spaciū triū dierū. qm̄ in putridā ꝯuertiť ꝛ causať hec sp̄es febris a supcalefactiōe spirituū ꝛ nimio estu aut īteriori aut exteriori: interiori quidem vt ex ira aut sumptiōe cibi aut potus supercalefaciētiū: vel ex exteriori q̄dē vt ex excessiuo exercitio seu nimia mora in sole ꝛ ex alijs indebitis administratiōibꝰ rerum

nõ naturaliũ supercalefacientiũ: ⁊ sicut hec febris ex facili plerũq3 causat᷑ curatur ita facili ⁊ subito remedio puta p simpliciter infrigidãtia potest curari. febris vero generata a supercalefactiõe mẽbroꝝ dicitur ethica ⁊ est illa inter omnes species febriũ lentissima eisq3 diuturnior. primũ patz eo φ ipa est habitualis facta ⁊ equalis fere in gradu ipi calori mẽbroꝝ ⁊ per cõsequẽs lente affligit ipa mẽbra ⁊ fere insensibiliter ipsa ledit: cuius causa est quia dolor est sensus rei cõtrarie: sensus autẽ non causatur nisi per actionẽ vnius contrarie qualitatis in alterã. ab equalib' aũt nõ fit actio: sed actio fit a qualitate predominãte q2 igit᷑ innaturalis febris ⁊ calor ethice febris parũ dominat᷑ calori mẽbroꝝ sequit᷑ φ paucã actionẽ faciat ꝗre ⁊c. Procedit tamen hec febris semꝑ extenuando patientẽ ipm ⁊ absumendo mẽbrorũ humidũ sc3 rorale cambiale ⁊ glutinosum. ⁊ sic tres sunt species ipius febris ethice. Pria que causatur per cõsumptionẽ humidi roralis qđ humidũ rorale dicitur resudare a mẽbris arorans ea. Secũda causatur per cõsumptionẽ humidi cambialis qđ sic dicitur eo φ imediatissime aptũ est ratõne assimulationis mẽbrorũ quã iam acquisiuit ratione caloris mẽbroꝝ aptum inquã ad hoc vt in substãtiã mẽbroꝝ cõuertat᷑. Tertia causat᷑ ex consumptione humidi glutinosi qđ est humidũ actu cõtinuãs ipa mẽbra. Ex his prima harũ facilioris ẽ cure: alijs duab' difficilioris tamẽ cognitionis ⁊ secũda difficilis ẽ cure facilioris tamẽ φ tertia. tertia vero difficillime ẽ curatiõis eo φ nimiũ substãtie mẽbroꝝ est inhabituata ⁊ eidẽ fere coequalis facta. ⁊ hec febris licz ethica a medicis vocatur febris facta ratõe nũc dicta ⁊ eo φ nõ dependet a cõtinuatione delegationis causarũ ipius ab aliq minera. Febris aũt causata a supercalefactionẽ innaturali humoꝝ dicitur putrida eo φ residet in capinosis. i. fetidis humorib' delegatis ab aliqua minera ipius mẽbri. Considerãdum attamẽ φ ex quo febris est prima passio cordis φ nulla species febris causat᷑ nisi cor primo supercalefiat ⁊ sic ipso supercalefacto consequenter alia membra supercalefaciat: ⁊ propter hoc febris dicitur vniuersalis. diuersificatur tamen hec febris tam quo ad materiam φ quo ad minerã. minera in proposito dicitur sedes seu locus originalis alicui' humoris febrilis. quo ad materiã quidẽ diuersificatur febris ꝓm diuersitatem quattuor humoꝝ. febris igitur generata ex supercalefactione sanguinis est duplex. quedam causat᷑ solum ex nimia sanguinis multitudine ⁊ vocatur sinocha: alia ex sanguinis putrefactiõe ⁊ vocatur synochus. Unde metrice synocha de multo sed synochus a putrefacto. ⁊ ei' minera est plerumq3 epar. Febris generata a colera dicitur generaliter tertiana eo φ affligit de tertio in tertium diem: ⁊ sic vocatur interpaulata. quandoq3 tamen infestat continue ⁊ sic dicitur continua: ⁊ diuersificatur eo quia quandoq3 fit ex pura colera ⁊ sic dicitur tertiana vera seu pura que fit in vltimo excessu caliditatis. dicit᷑ causon a caumate qđ est incendium. alio modo fit ex permixtione alterius humoris ⁊ precipue fleumatis ⁊ minera eius est cistis fellis vel etiam epar.

¶ Febris generata a supercalefactione fleumatis dicitur quotidiana eo φ quolib3 die affligit ⁊ eius minera est stomachus eo φ stomachus vt aiunt medici est latrina fleumatis Febris autem generata ex supercalefactione melancolie dicitur quartana eo φ affligit de quarto in quartũ diem. ⁊ diuiditur hec species febris ꝓm diuersitatem melancolie. Duplex enim est melancolia scilicet naturalis ⁊ innaturalis. naturalis est illa que a pricipijs nature nostro corpori inest existens naturali residentia ⁊ fex sanguinis. alia est innaturalis ⁊ illa generat᷑ ab adustione vniuscuiusq3 humoris: ⁊ est minera quartane ipse splen. Et nota circa dicta φ egritudines generate a duobus calidis humoribus dicuntur acute: generate vero a frigidis humoribus ⁊ prefertim a melancolia dicũtur chronice. id est longe seu prolixe. acute regũtur motu lune in angulis celi: chronice vero regũtur motu solis in eisdẽ celi angulis. vt vult ptholomeus verbo. 60. centiloquij albaharim sane ⁊ certe ⁊c. in quo verbo similiter ⁊ in cõmẽto haly ostenditur causa mutatõis oĩ3 morboꝝ curabilium tã acutoꝝ φ chronicoꝝ. vt exẽpli grã. ponat᷑ φ i pricipio morbi acuti luna fuerit i pricipio arietis tũc septia dies ab ea ẽ cretica: cui' causa astronomica ẽ: q2 7a die lũa vẽit ad signũ cãcri nã luna mouet᷑ ꝑ dies duos ⁊. 6. horas. i vno signo vl' circa qđ ẽ oppom i duab' q̃litatib' ipi arieti q2 aries ẽ signũ calidũ ⁊ siccũ ⁊ cancer

est signū frigidum ꝛ humidū ꝛ inter arietē ꝛ
cancrū est quarta pars circuli causans primā
lineā quadrati celi. ꝛ si luna in loco illius qua
dre planetā fortunatū inueniat siue per con
iunctionē siue per aspectū fortius tamen est
per coniunctionē: nā fortificabitur supra mor
bum ꝛ est signū bonū ꝙ si medicus astrologꝰ
prenderet illic illā fortunā ꝑ propicias ꝛ fa
ciles medicinas posset infirmū ad sanitatem
in septima die deducere. Nō si nō ibi fiat cri
sis eo ꝙ nō reperietur bonus planeta ille ex
pectēda est dies. 14. a pncipio morbi q: tunc
luna erit in pricipio libre ꝛ cōcurrūt due cau
se crisis: vt puta oppositio celi ꝛ signoꝝ con
trarietas in vna qualitate: aries eīn calidus ꝛ
siccus est: libra vero signū calidū ꝛ humidū
ꝛ si illic reperiat planeta fortunatus signū est
salutis: si infortunatꝰ ē signū periculi: ꝛ sic si
tūc nō fiat crisis expectandū est quousqꝫ lu
na veniat ad sequētē quadrā puta ad princi
pium capricorni ꝛ erūt. 21. dies ꝛ erit tertiū la
tus ipius quadrati celi ꝙ si similiter nō: expe
ctandū est quousqꝫ luna retrogradietur ad lo
cum initij scilꝫ ad pricipiū arietis. ꝛ sic cōple
bit totā reuolutionē suā ꝛ erūt. 28. dies ꝛ erit
ibi latus quartū ꝛ erit ibi crisis si fortuna re
periat ibi: si infortuna ꝯuertit egritudo acuta
in chronicā. inter hos aūt dies creticos sūt di
es aliqui medij qui vocātur dies indicatiui a
phisicis eo ꝙ indicant signa salutis aut peri
culi vēturi in die cretico proxime subsequēti.
sicut dies quarta ē indicatiua septime qui di
es indicatiui sumūtur per loca circuli signoꝝ
intermedia inter duas quadras: quia illa loca
semper in aliquo opponūtur ipi quadre pre
cedenti. nam presupponēdo exemplū positū
in quarta die luna est in thauro: modo thaurꝰ
est cōtrariꝰ arieti in vna qualitate puta frigidi
tate: ꝛ sic tūc nō erit vis humoris q̄ moueret
in egro sicut fuit in pncipio morbi: ꝛ ꝑ ꝯseqns
natura via deonerationis fortificat ꝛ sic natu
ralius operat ꝛ signū dat medico bone crisis
future in sequēti quadra: ꝛ sic inuestigati sunt
8. anguli circuli signoꝝ penes quos sumūtur
iudicia cretica. ¶ Est eīn crisis velox ꝛ vehe
mens motꝰ morbi cū infirmꝰ vel ad sanitatē
vel ad mortē deducit. est aūt crisis cū natura
a bonis diuidit nociua ꝛ vt ad expellendū fa
ciat apparata. verba sunt Galieni. 2. amphor.
cōº quibus crisis fit ꝛc. Et dicit crisis grece
indiciū latine ꝛ alboari arabice tm̄ valet q̄tū
crisis. vnde crisis est iudiciū: in quo est actor:
natura est reus: medicꝰ iudex: ꝛ accidētia sūt
testes. Et nota ꝙ cōditiōes bone crisis sunt
sex. cōpleta: certa: salua: manifesta: indicatiua
ꝛ in die cretica. Pro quo vlterius notandū ꝙ
dierū q̄dam dicit cretica q̄dā nō cretica. que
dam dicit indicatiua quedā nō indicatiua: ꝛ
q̄dam intercadēs. vnde dies pma ꝛ secunda
sunt dies nō cretici. tertia est intercadēs. q̄rta
est indicatiua: q: medie pme septimane fm
phisicū. q̄nta ꝓprie intercadens. sexta nō est
ꝓprie cretica. septima proprie ē cretica. octa
ua nō est cretica: q: pncipiū secunde septima
ne fm phisicū nona dies est intercadēs. decia
nō est cretica. vndecima est indicatiua: q: est
media secūde septimane fm phisicū. duode
cima nullo modo est cretica. deciatertia inter
cadēs. deciaq̄rta ꝓpe cretica q: finis secūde
septimane ꝛ pncipiū tertie. deciaq̄nta ē inter
cadēs. deciasexta nullo modo ē cretica. decia
septia indicatiua vigesime. deciaoctaua nul
lomodo ē cretica. decianona ē intercadēs. vi
gesima ꝓpe cretica ꝛ finis tertie septimane
fm māsionē phicoꝝ. ꝛ sic vlterius vsqꝫ ad. 30.
Redeūdo ad ꝓpositū nota ꝙ penes. 8. angu
los supradictos sumit fm aliq̄s aspectꝰ octi
lis q: cōprehēdit octauā partē zodiaci q̄ aspe
ctus nō valet nisi phisicꝭ. ꝛ inter hos angulos
notant pūcta media alia videlꝫ octo. ꝛ sic ha
bent. 16. latera ipiꝰ circuli signoꝝ: ꝛ penes illa
pūcta intmedia phici sūpserūt dies intcadē
tes. Hanc aūt materiā crisū phici solū sciunt
scia q: ē nō ꝓpt q̄d q: solū sciūt lōgeua expe
riētia edocti: q: viderunt sp sic ꝛ vniformit in
effectu ꝯtingere. Sed vt crisis habeat ꝑ viā
experimēti oportꝫ tria scire. Primū vt sciatur
pncipiū egritudinis. s. manifesta lesio opatio
nuꝫ ꝛ decubitꝰ. Secūdū ꝙ error nō intcadat
scꝫ ꝙ medicꝰ sit sapiēs patiēs obediēs mini
stri diligētes extrīseca ad velle īfirmi. Tertiū
ꝙ si fuerit ꝑ tres dies cui illoꝝ debet attribui.
Et ad h̄ sciēdū septē req̄runt: videlꝫ vt sciant
natura egritudis: natura diei: pncipiū circuitꝰ
pncipiū rei: ꝯsūptio: ꝛ tps duratōis. Vn̄ pnci
piū circuitꝰ appellat cū dolores ꝛ vigilie inci
piūt intēdi. pncipiū rei vocat cū materia eua
cuatur per sudorē vel ꝑ consimilia. ꝛ consum
ptio appellat cū materia manifeste euacua
ta est. Astrologi vero ꝛ Ptholomeꝰ in verbo

allegato sciūt scia ꝓpter quid scʒ per causas Et nota: ꝙ bene notato pncipio egritudinis cōsiderato gradu sub quo tūc est luna: computādi sunt ꝓ die ꝛ hora cretica. 9. gra. pcise q2 tunc f. t crib. ꝛ cōputandi sunt. 45. gra. pro die ꝛ hora iudicatiua pcise: ꝛ sic suo modo vide de intercadētibus. ¶ Sed peteret aliquis vtrū'ne illa regula sit generalis. rndet ꝙ nō impedientibus duab' de causis. prima nā posito ꝙ in eadē hora ꝛ minuto duo incipiāt eadē specie egritudinis. verbi grā calida ꝛ sicca de natura videlʒ martis egrotari: ꝛ vn' illoꝝ duoꝝ sit iuuenis alter senex iuuenis mori pōt ꝛ senex euadere ratione obtēperatiōis cōplexiōis etatiue ipsius senis ꝑ naturā ꝛ cōplexionē ipsius martis. Scđa causa nā posito casu nūc recitato si mars in natiuitate vni' illoꝝ fuerit dñs ascñ aut al's magis dñi i natiuitate ei' ille fortasse euadet altero moriēn. q2 vt supra dictum ē mali iuuāt suos: sʒ q2 illi duo casus raro eueniūt: ideo super' dicta sic generaliter sunt posita pro doctrina. ¶ Sciēdum circa illam partē circuli que tāgit de planetis influētibus sup infirmitates febrales et sup alias quascūqʒ similiū manerierū: ꝛ ꝙ h est duplex consideratio. prima est de motu tēpoꝝ ꝛ de planeta celi mēsurāte breuitatē vel ꝓlixitatē īfirmitatis ꝛ ē certa ꝓdus natiuitatis: vt exēpli grā exemplificatū fuit super' in isto caplo de mensura tempoꝝ motus lune mēsurantis tēpus infirmitatuʒ acutarū ꝛ solis mēsurātis tēpus īfirmitatū chronicarū. i. ꝓlixarum sicut est quartana q2 oēs egritudines curabiles cōiter mensurātur mēsura motus solis. Scđa ꝯsideratio est de minera ꝛ de humore peccāte et illam minerā sil'r et humorem regit aliqs septeʒ planetarū vt verbi grā minere qrtane humorē peccātem regit saturnus effuneran regit mercuri' synochū ꝛ synocham regit iupiter. Febres aūt ternas ꝛ alias quascūqʒ rōne colere corpori inexistētes regit mars: ethicam regit sol. Illis itaqʒ planetis fortificatis in celo nō debet inchoari cura nec debet eligi tēpus dominationis ipsoꝝ aut tēpus inchoationis cure aut ꝑparationis medicine: ꝛ de hac materia scʒ de debilitatōe planetarū eligenda in curis superius est mentio facta.

Argumentū sexti capli quarte differētie.

¶ Sextū capitulū ē de flebothomia' sm cursum ꝛ ordinē dierū lunationis et sm aspect' lune ad planetas ꝛ ad tēpora anni: ꝛ ad dispositionem aeris ꝛ personarum.

In flebotomia

triplex radix est attendēda: scʒ infima media ꝛ suprema. Infima ē ꝑsona flebothomāda. attēdendū est igit' iuxtalē radicē ad ꝯplexionē ꝑsone etatē ei' ꝛ habitudinē ipsius: quoad ꝑmū cōplexioni sanguinee ꝓprissime cōuenit flebothomia: post hec colerice: post hec flegmatice: ꝛ vltimo melancolice. est eñ flebothomia euacuatio masse sanguinarie sui quātitate aut qualitate tēperiē nature excedēte. quo ad scđm nimis iuuenes nec nimis antiqui nō sunt flebothomādi nisi in casu desperato: sicut auēzoar filium suū duoꝝ annoꝝ (al's de vita desperans) flebothomauit qui vt sic euasit. Quo ad tertium extenuati nō sunt flebothomādi. Media radix est aeris dispositio que vocari pōt media eo ꝙ in quocūqʒ ordine ē repire extrema simplicia in illo ordine repietur medium cōstitutum ex vtrisqʒ extremis. primo de sensu: sʒ in ordine nature ē reperire extrema dantia tm̄ virtutē influxibilē flebothomie cōuenientem cuiusmodi sunt corpora celestia: ꝛ est reperire recipiētia tm̄ eadē cuiusmodi est corp' humanū ꝛ tale mediuʒ est aer recipiens a celis dispositiones celi flebothomales iam exprimendas dans ꝙ et imprimēs easdē corpori humano quare ꝛc. ¶ Que aūt ꝓhibent flebothomiā quoad illam radicē sunt vētus nebulosus obscurus meridionalis ꝛ vētus occidētalis ꝛ aer calidus ꝛ aer sicc' aer pluuiosus frigidus ꝛ humid' aer fetidus aer pestilētialis. Indicātia sunt vētus borealis: vētus orientalis. aer tēperatus. aer aromatic' scʒ ꝑ artem factus. ¶ Quoad radicē superiorē cuiusmodi est corpus celeste ꝙplurima sunt aīaduertenda: quoꝝ quedaʒ sola experientia a qbusdā phisicis antiqs puta ex caldeis exorta sunt ꝓsecuta: nō tñ aliqua astroca. rōne nobis scita ꝛ stabilita: ꝛ sunt qdā dies vniuscuiusqʒ lunationis qui hic nec approbātur nec reprobātur: sed dūtaxat recitātur. ¶ Prima igit' dies lunationis alicui' ꝯpetens ipsi flebothomie sic se debet hr̄e vtputa ꝙ nō sit tpe nimis excessiue calido sicut in iulio ꝛ augustio ꝛ in

mis excessiue frigido sicut i corde hyemis: il la reddit psonam grauē si fiat nec est fiēda ni si cū periculo. Secūda dies lunatōis alicu' reddit psonam guttosam τ dolētem in iūctu ris nec est eligēda. Tertia ministrat dispōem membroꝝ quā cōseqtur in breui electio mala Quarta infert mortis timorē: τ satis subito fm illum planetam tūc dominātem. Quinta annihilat sanguinē modicū reddēdo extra τ turbādo sanguinē intra. Sexta die flebothomia nō est fiēda τ si fiat a mala electione reddit sanguinē quasi albū. Septima reddit personā debilē p nimio sudore τ inducet piculū infirmitatis. Octaua debilitat psonam quasi in oībus mēbris τ mutat appetitū comedendi. Nona īmutat colorem psone τ guttaꝫ disponit venientē infra annū. Decima inter cetera remouet ptātem comedendi: tū nō est eque mala sicut nona. Undecima ɔpetēs est iuueni indigēti tū mutat qnq; colorem per qt tuor dies. Duodecima bona ē nisi mali aspectus impediant τ meliorat appetitū comedēdi. Decimatertia ɔpetens est cui opus est: tū sine indigētia festina nō eligat. Decimaqrta grauat pectoralia τ facit psonā asmaticā pro cessu tēpoꝝ. Decimaqnta piculosa est q: inducit psonam ad longā infirmitatē vel ad scabiem. Decimasexta cōpetēs est cui opus est: tū nō eligat nisi ɔstellatio bona faceret aliūde. Decimaseptima facit sicut pcedens: τ cū hoc nisi essꝫ necessitas. Decimaoctaua apta ē maxime antiquis indigētib' τ colericis iuuenibus. Decimanona mala est τ grauat psonaꝫ per. 15. dies τ qnq; īducit incurabilē īfirmitatem. Uigesima grauat vt in plibus p. 40. dies τ si sint mali aspect' ledit ad mortem. Uigesimaprima bona est τ auget appetitū comedēdi cū digestione τ repat sanitatē. Uigesimasecūda melior est τ ꝙplurimū indigenti reparat sanitatē si psona sit capax. Uigesimatertia pstat sanitatē τ fortitudinem τ purgat sufficienter supfluos humores. Uigesimaqrta dat leuitatē τ leticiā et reddit corpus humanuꝫ delectabile τ tēperatum. Uigesimaqnta bona est in oībus maxie si fieret vespere p splene τ melācolia. Uigesimasexta ē bona oī hora τ p omni humore τ liberat a febrib' p longum tēpus. Uigesimaseptima mala est τ qnq; infert periculum mortis: τ in breui videtur effectus. Uigesimaoctaua licet nō multū laudat electio tū p fractur̄ τ verberib' pōt fieri operatio. Uigesimanona multipliciter aggrauat psonā. Trigesima peior est q: ppe ɔiūctionem solis retinētis fortitudinem lune: τ h dictum de trigesima bene fundatū est in rōne.

¶ Ista igitur vt supra tactū est p maiori pte habuerunt fundamentū a caldeis sup experientijs lōgo tpe a sapiētib' pbatis. procedēdo itaq; ad ea que se tenēt ex parte radiꝗ superioris approbata rōne astroꝶ. videndū est primo generaliter de tpibus anni primo vitādi sunt dies caniculares et anticaniculares τ tota influentia leonis tam ex parte solis ꝙ ex parte lune: euitet incisio vene a nonis mensis iulij cōputando a fine vsq; ad principiū kalēdarū septēbris: hoc est a. 7. die iulij vsq; ad. 15 augusti incisiue ppter influentiam solis leonis τ canis valide cōcurrentiū ad influētiaꝫ caloris excessiui: ver τ autūnus bonus. Rursus est videndum iux dictum ptho'. in centiloquio. verbo. 20. tangere membrū ferro luna existeñ. in signo illius mēbri verendū est: τ p pter h flebothomia nō laudat luna existente in geminis qñ fit i brachijs: τ sic de alijs signis dñantib' sup alijs mēbris corpoꝝ. ɔsiderandū ꝙ luna existēte in ariete flebothomia ē bona maxime p euacuatione colere ɔsideratis ɔditionib' generalib' supi' positis vtputa ꝙ luna nō esset in ariete cū saturno vel marte vl' ppe ɔiūctionē solis in ariete: quas ɔditiones pōt prudēs per se ex supradictis recolligere: nō tū tangat caput ferro. scdm verbū ptho'. allegatū. pōt bn tangi seu flebothomari vena capitis q est in brachio que vocat cephalica: videlicet luna existēte in ariete: nec etiā tunc capiti vētose cū scarificatione sunt apponende qbus ventosꝭ vtimur aliquotiens loco flebothomie. Est eñ vētosa vicari' flebothomie vt ait arnald' de villanoua in suis simplicib': luna existēte in tauro τ geminis pter brachia in leone τ in scdā pte libre τ in scorpione mala est flebothomia. nō tū tantum est nociua in scorpione ꝙtū in tauro vel leone: q: scorpi' ē dom' martꝭ. sit mala est flebothomia luna existēte in capricor. τ peior tū est in piscib': cōpetens aūt est in cancro in virgine in prima pte libre in sagittario τ in aqrio: pter ista dicta cōsiderandi sunt planete q habēt influentiā sup

q̃ttuor hūores corpori humani: vt verbi grā saturn⁹ habet influentiā sup humorē melācolicū iupiter sol ꝛ ven⁹ sup sanguinē: mars sup colerā: luna sup fleuma. vnde hi planete sūt debilitādi tpe flebothomie: ꝛ ne fiat flebothomia in horis eorūdē. vt exēpli grā si velis eligere tps flebothomie ad purgandū coleram nō sit hora mart̃: q2 mars auget fortitudinem colere in hora sua nec sit mars fort̃ in celo vt in ascēte vel in alijs āgulis: ſ3 in domib⁹ cadētibus vel ad min⁹ succedētibus vt debilitet̃ eius influētia ꝛ ne retineat supfluam virtutē hūoris purgādi in corpe humano: ꝛ sicut dicitur de colera fm̄ influentiā martis: ita dicēdū ē de alijs suo modo respectu alior̄ humorū ad suas planetas. oppositū aūt dr̄ de signis: vt verbi grā si velis euacuare melancoliā pone lunā in virgine in signo terreo: ꝛ si colerā pone lunā in ariete vel in sagittario: vel si velis euacuare sanguinē pone lunā in pma medietate libre vel in aq̃rio. attñ prima ps libre aptior est q̃ aquari⁹: q2 aquari⁹ est signū fixum: et sunt hec signa in succedētib⁹ qd̄ dicit̃ ppt̄ lunam que nō est bona ad flebothomandum in ascendēte nec in q̃rta domo. Respiciēde sunt etiā quadre lunationis ꝯpetentiores vt scd̄a ꝛ tertia q̃dre sunt ꝯpetētes vitando vnū diē ante oppositionē et vnū post. Et nota hic q̃ scd̄a quadra lunatōis vtilior est p iuuenibus ꝛ tertia pro seniorib⁹: q2 in scd̄a q̃dra sanguis est in augmēto et habet ꝯsimilitudinē cū iuuenib⁹. tertia cū antiquis nō tñ nimium antiquis. ¶ Uidendū est nūc de aspectib⁹: luna vacua cursu nō est bona: aspect⁹ quart⁹ lune ad solē est malus. oīs aspectus lune ad saturnū est malus ꝛ silr̄ ad martem preter q̃ trin⁹: duo dies añ ꝯiunctionē lune cum sole ꝛ duo post sunt mali. oppositiō lune cum sole est mala: sed peior est coniūctio lune cum sole. s. durante cōbustione lune: luna existēte in via cōbusta que est a. 19. gra. libre: ad. 3. scorpioñ. ē pessimū. bon⁹ aūt ē aspect⁹ omnis: ꝛ etiā coniūctio iouis ꝛ lune. silr̄ valet aspectus lune ad venerē q2 venus est planeta fortunat⁹ et silr̄ aspectus sextilis lune ꝛ aspectus trinus lune ad solem sunt valde boni. pter predicta indicantia bonitatem flebothomie sit luna et dñs ascendentis in signo arietis ambo fortunati in suis luminib⁹ nec dñs. 8. misceat̃ cum luna aut cum dño ascēdentis nec ipse sit in angulis. fortuna sit in medio celi aspiciēs lunam vel dñm asceñ. Nunq̃ sit luna in asceñ. mūdi. vnde asc̄ns mūdi est signū existēs in cōtactu orizontis mūdi omni hora qd̄ dr̄ asc̄ns mūdi ad dr̄iam asc̄n̄ natiuitat̄ hoīs vel alicuius figure celi spālis. Et sūt quedā indifferēter indicantia flebothomiā cuiusmodi sūt aspectus sextilis ꝛ trin⁹ ipsius lune ad mercuriū: sed q̃rt⁹ ꝛ opposit⁹ sunt mali. silr̄ter indifferē s est coniūctio lune cum capite draconis: sed ꝯiunctio ipsius cū cauda est mala: si cū ventosa operandū sit q̄ ē vicari⁹ flebothomie vt supradictū est sit luna post oppositionē in vltima medietate mensis sui aspiciens ad fortunas: cauendū est a cancro leone ꝛ capricorno: ꝛ maxime a via cōbusta: signa bicorporea nō timetur cū fuerit fortuna in eis ꝛ sit luna in prima medietate libre vel in scorpioñ preter tres primos grad⁹: et nō sit luna iūcta corporaliter mercurio. dñs medij celi sit fortuna ꝛ sit luna in signis aereis. Et q2 de mulieribus curandis nihil tactū est supra ꝯsiderand̄ q̃ sit luna aucta lumine ꝛ nūero fortunata a ioue vel a venere ꝛ nō sit in aliq̄ aspectu martis sitq̃ luna in signo fixo ꝛ potissime in tauro et ꝯnter in aquario: caue ne luna vl̄ dñs ascēdētis aspiciāt mēbrū vulnerandū. s. per qd̄ essent in signo respiciente membrum vulnerādum nec sit luna in finibus signorum q2 sunt termini malorum: nec sint illi duo significatores cadentes sed sit dominus ascendentis in celi medio: ꝛ hoc etiam valet in medicaminibus oculorum dūtamen sit bonus planeta: aptaq̃ planetam membri pariter et signum membri ꝛ pficiet patienti. ¶ Et p balneo sit luna in signis aqueis sine aspectu infortunato malorum: ꝛ si luna habet bonum aspectū ad martem prodest: aut sit in domo iouis: non sit autem in domo mercurij: et qui cito voluerit exire ponat lunam in signo mobili: nec intret quis balneum luna existente in signo calido et sicco nisi pro sanando humiditates superfluas vt de spasmo: de repletione aut paralisi: ꝛ tunc sit in domibus martis: et omnibus signis plus valet aries: leo autem semper euitetur: et tunc expedit: vt sit luna applicans soli aut marti de trino vel sextili aspectu Et hec de hoc capitulo.

Argumentū septimi capli qrte drie.

¶ Septimū capitulū de horis cōuenientib⁹ ad sumendū medicinas ɔfortatiuas ⁊ cordiales: ⁊ ad cōseruandū humidū radicale: ⁊ de arte ⁊ doctrina conficiendi ad hoc electuaria vina aquas ⁊ quedā alia requisita.

Hore conuenientes medicinis cordialib⁹ ⁊ ɔfortatiuis sūt hore vel mēsura tpis i q boni planete habēt influentiā ⁊ dñium. Vñ qnq3 sunt boni planete: iupiter sol: ven⁹. mercuri⁹ ⁊ luna. q̄ boni dicūt: q2 īfluētia eo2 cōit bona est. si igitur velis sumere vel alicui ministrare medicinā ɔfortatiuā sit hec in hora aliquo2 illo2. s. dicto2. Et vt clarius pateat dat exemplū de ioue: eligatur hora iouis qui iupiter omni die naturaliter ad min⁹ habet influentiā hore ⁊ in die iouis quat hoc est p ordinē iupiter habet influētiam hore ppe quā influētiam: p tunc nō hʒ saturn⁹ nec aliquis alio2ū planetarū: ⁊ cū hora iouis eligat q iupiter sit in bono situ celi: ⁊ cū his aduertende sunt alie bone cōditiones figure celi superi⁹ enarrate: ⁊ sub tali influētia ministret medicina cordialis vt virt⁹ celi iuuet virtutē inferiorem ⁊ ppende q si medicina esset de auro: vt puta potabili vel folijs auri vel folijs arboris lauri: vtputa si fieret aqua p distillationeʒ de illis folijs teneris lauri: q2 sol sup illa arbore hʒ influētiam sub ppria ɔstellatōe facta vtputa luna existēte in ariete vel leone ⁊ nō ē ɔdictio superio2 de leone: q2 leo est domus solis: ⁊ hʒ īfluentiā sup illa arbore. ⁊ isto mō de floribus rorismarini: ⁊ est bonū facere. similr. seu quōlibet cōponere medicias ɔfortatiuas sub influētijs bono2 planetarū: ⁊ melius quidē est q aptetur influētia fm exigentiam ipsius effect⁹ medicine ɔfortatiue. verbi gr̄a si ɔfortare velis caput: apta arietē sitq3 luna ibidē iūcta fortune si sit possibile: ⁊ sit luna ab infortunijs libera: ⁊ si velis cōfortare co2 apta solē pariter ⁊ leonē: ⁊ sic de alijs suo modo velut nūc explicatū est de capite: ⁊ caue ne planeta quē recipis p effectu ɔfortationis sit retrogradus aut aliter impedit⁹: ⁊ est ordo iter ipsos in valore iupiter venus sol mediū: mercurius ⁊ luna tenēt extrema: nisi in hoc q cōfortādo co2 principali⁹ debem⁹ attēdere solē. Et scias q oēs arbores odorifere silr ⁊ herbe odorifere rgūt ab īfluētia aliq2 isto2. s. plāetarū ⁊ potissime iouis solis vel veneris. Notāde sunt in p̄senti caplo aliq medicine cordiales tam simplices q̄ cōposite. vnde simplices calide sunt he. ambra acetosa acetositas citri agrimonia ambo/been ⁊ sunt velocis iuuamēti basilicō betonia croc⁹ cyminuʒ cortex citri cynamomū cubebe calamentum cardamomuʒ carpobalsamū calam⁹ aromaticus doronici romani enula cāpana: et est mirabilis: foliuʒ indū folia citri gariofili et sunt mirabiles galanga melissa musc⁹ macis nux muscata ozi^m gariofilatum rosmarinus sausuc⁹. i. maiorana spica nardi seta ppria. i. sericum crudum saturegia saluia: semē acetose semē mellisse semen citri mirabolāi emblici xiloaloes crudū zedoarium. ¶ Et simplices frigide sūt he alauda scʒ caput ⁊ caro ei⁹ acetum optimi vini blacta bizancia corall⁹ cacabre camphora coriandrū siccū ⁊ humidū lutū sigillatū margarita lactuca nenufar os de corde cerui poma acetosa marina rosa spodiū sandali viola.

¶ Medicine vero cordiales temperate vel que ppīme sunt equalitati simplices sunt aurum topasius smaragd⁹ saphirus iacint⁹ robinus argentum purum buglossa borago. p̄dicte medicine simplices faciūt co2 gaudere repellūtq3 melancoliā totum corpus serenāt quocūq3 modo approximētur siue per odorē siue per ɔfectionem siue per potū siue per epithimata aut alio mō excogitabili: q2 aromatice fere oēs sunt. ⁊ nō potest aliqs meli⁹ eligere in egritudinib⁹ q̄ co2 confortare ⁊ ei cuʒ istis medicamib⁹ succurrere: maxie melācolicis pestilētiq aut venenati seu cardiaci ⁊ his q̄ fastidiosi sunt. co2 eīn est corporis principiuʒ ⁊ aīe sedes omniū archa virtutum ⁊ spirituuʒ generato2. Cōfortāt generaliter totū corpus medicine que bonū sanguinē generant ⁊ que ipsum a superfluitatib⁹ mūdant ⁊ eum clarificant ⁊ que adiuuāt sp̄us ⁊ mēbra. Medicine igit que ɔfortant alleuiādo ⁊ sanguinē ab humorib⁹ mundando sunt iste. sene cassia fistula cuscuta folium sticados bruscus pencedanū anisum oēs mirabolani. ⁊ sunt mirabiles in isto casu buglossa borago aurum seruʒ caprinū fum⁹ terre apiū mastix ⁊ vinū aromaticū: omnia hec mundificant sanguinē ⁊ clarificant eum ac totum corpus ɔfortant. cum istis medicis cordialib⁹ nunq̄ desinat medic⁹

operari. virtus enim vitalis gaudet cordialib⁹ virtus aialis gaudet delectationib⁹ .s. sensibilibus et odoriferis bonis pulchris coloribus delectantib⁹ sonis armonijs amenis et saporibus delectabilibus. virtus vo naturalis gaudet calidis et hu̅idis: sed medicine co̅posite cordiales sunt electuaria aliq̄: vina q̄d: et siliter queda̅ aque. vn̄ electuaria calida sunt cordialia dyacameron dyambra leticia galieni diathos et dyamargariton. frigida sunt dyaboraginatu̅ dyabuglossatu̅ dyanemiferatu̅ zucc rosata zucc violacea et triasandeli: et e̅ quodda̅ electuariu̅ vite ab arnaldo de villanoua in libello suo de retardanda senectute descriptu̅ ex q̄nq̄ gn̄ib⁹ mirabolonor̄ in via co̅seruationis sanitatis et plongationis vite co̅positu̅ et est res pfecta et pbata: q: no̅ solu̅ co̅fortat: sz et supfluitates ex nutr iuneto pterito re̅ane̅tes purgat. et vsus eius caniciē retardat et ad decrepitu̅ puenire facit: stomacu̅ corroborat et vsus ei⁹ reddit colore̅ bonu̅ toti corpori: et e̅ descriptio eius hec. ℞. vuaru̅ passularu̅ mu̅datarū ab arrillis lib. 2. liquiricie mu̅date ac co̅tuse. ℥. i. pona̅tur ista in duab⁹ lib et ß. aque clare recentis et bene coqua̅tur et colent et exprima̅tur: et i colatura pona̅tur mirabolonor̄ ex ossib⁹ enucleator̄: et i mortario excussor̄ kebulor̄ citrinor̄ et indor̄ an̄. ℥. 2. emblicoru̅ et bellericor̄ an̄. ℥. 2. coqua̅tur, et exprima̅tur et cole̅tur. Et post addat zuccare albe. lib. i. Et cuz illa decoqua̅tur vsq̄ ad spissitudinez syrupi. Et in fine addat cynamomi electi. ℥. ß. gariofi galange an̄. ℥. 2. nucis muscate grosß. 2. maratri anisi. an̄. ℥. vnaz fiat electuariu̅: et ponatur in pixide ligni co̅petentis co̅plexioni vole̅tis vti eo vt pro splene in pixide ligni tamarisci: vel fraxini aut iunipi pro fleumaticis: et sic de singulis. In ipso electuario sunt principaliu̅ membror̄ medicine. s. cordis: capitis: stomachi: epatis: splenis et generatiuor̄. Et est primo calidu̅: postea humidu̅: post frigidu̅: et vltimo siccu̅. Est etiam co̅fectio queda̅ eiusde̅ doctoris. In eod libello memoria̅ corroborans: cuius descriptio est. ℞. piperis longi cimini an̄. ptes. 2. gariofi ptem. i. zucari ad quantitate̅ omniu̅. Co̅sequeter itaq̄ dice̅du̅ e̅ de vinis eiusde̅ arnaldi de villanoua de quoda̅ suo tractatu i titulato de vinis artificialib⁹ extractis. Inter que vina vnu̅ est co̅tra humores adustos pro colericis et macris adducens leticiaz

Et descriptio ei⁹ e̅. ℞. Radicis buglosse mu̅date. lib. i. rosaru̅ violaru̅ flor̄ boraginis: et buglosse. an̄. lib. ß. been. albi. et rubei. an̄. ℥. i. co̅cassent et pona̅tur in sacculo: qui saccul⁹ ponat in vase mundo continente tres sarcinatas boni vini nouiter expressi albioris et purioris q̄d inueniri possit: et q̄ medietas cum dictis specieb⁹ bulliat. Et sic alia medietas per se et bene dispumet: et tunc excolet et ponat in vase et de alio impleat donec recesserit feruor et bene clarificatu̅ fuerit: et post assiduet. Aliud vinu̅ eiusd arnaldi in eod. In musto nouo pona̅tur flores boraginis vsq̄ ad pfecta̅ depuratio̅ne̅ vel aliter q̄ in bono vino d dyaboragine siue de co̅sua eius dissoluat et vsui reseruet. Aliud eiusde̅ in eodem q̄d est ad p̄seruandu̅ co̅plexione̅ et iuuentutem. ℞. cubebe. gariofi nucis muscate. passule. an̄. ℥. tres positi in sacculo bullia̅t i boni vini. lib. ℥. vsq̄ du̅ redeat ad lib. 2. addat zucari q̄d sufficit: et sumat sero et mane. ℥. i. vel plus aut minus sicut oportet. Iste etiam potus valde p̄fortat: et p̄sertim co̅ualescentes ab egritudinib⁹ frigidis: et multu̅ consumit humiditates fleumaticas supfluas in occultis ptib⁹ corpis late̅tes. Est quoq̄ pluis quida̅ descriptus ab eod arnaldo in eode̅. co̅seruans oi̅a me̅bra principalia: cui⁹ aggregatio hec est. ℞. zinziberi albi mu̅di. ℥. ß. cardamomi dronici. an̄. ℥. 2. cinamomi electi. ℥. i. croci. ℥. ß. coriandi pparati. ℥. 10. zucari ad velle fiat puluis. Comestio in sup passularu̅ enucleataru̅. ℥. 2. in ieiuno proficit. ad viam iuuenesce̅tie eo q̄ digestione̅ efficiant meliore̅ et minorat ex eis fleuma. Conforta̅t epar: et ipingua̅t ipsum q̄m amici sunt stomachi et epatis et generant sanguine̅ copiosiore̅: et spissiorez: et cu̅ sumu̅tur post cibu̅. habilitant et humectant ve̅trem. Sequu̅tur alia vina arnaldi in predicto suo tractatu descripta. vinu̅ buglossatu̅ vale̅s mela̅colicis sic fit. ℞. Radices buglosse mu̅date vt decet sine lotione: ponantur in vino electo quousq̄ sapore̅ eius sumat et assiduet Aliud vinu̅ distillet zinziberi et cinamomu̅ co̅tra palisim: et co̅tra omne̅ frigida̅ co̅plexione̅: vel passione̅. Aliud est vinu̅ auri. Extingatur lamia auri. 50. vicib⁹ in vino electissimo claro et post dimittat clarescere et diligent colet et seruet. Eaq̄ vina pariter et medicine ex arnaldo sumpte posite sunt hic ad aliqualr̄ introductione̅ medicinaru̅ cordialiu̅ ipsum po

tius insequendo eo quod ipse cunctis phisicis sui temporis cuius scripta communiter habemus. fuerat vir magis illuminatus et elegantioris ingenii. volens igitur plures et cordiales et notabiles medicinas scire ad tractatus per ipsum compositos recurrat. Circa doctrinam conficiendi aquas solennes: ad quas recurrendum est quando eger a phisicis derelictus medicinis communibus sanitati nequit restitui cuiusmodi sunt iste. Aqua celidonie et aqua sanguinis humani: que describuntur in tractatu quinte essentie fratris Iohannis de rupecissa multum eleganter licet non commode ad usum pauperum. ideo ad moderandum expensas pariter et temporis prolixitatem. practicatus est alter modus de facto satis familiaris faciendi aquam celidonie: et est iste. colligatur tempore sereno et proprie circa finem mensis maii herba celidonie tota cum radice que herba multum similis est complexioni humane. Emittit enim de radicibus humiditatem sanguini similem: et de herba humiditatem similem lacti ob hoc potest dici celidonia quasi celi donum. Est enim isti herbe celi virtus mirabilis donata ad humane complexionis conservationem et incommodorum humane nature evitationem pariter: et etiam ad egritudinum humano corpori accidentium curam. Flores etiam habet aurei coloris: que herba tota sine lotione mundetur. videlicet radendo solum superficiem ipsius radicis ut a superfluitatibus terreis emundetur. folia etiam si que corrupta sint penitus resecentur. Et sit herbe quantitas ad placitum. sed tamen capacitatem vasorum factioni ipsius aque subservientium: que quantitas ponderetur: quo pondere habito capiatur. 60ª. pars salis communis preparati ad hominum medicinas: que preparatio sic fit. ℞. Salis communis quantitatem placitam et pone in vase terreo: et superasperge aliquantulum aque: ut aliqualiter madefiat: et pone in loco frigido et humido: et tunc dissolvatur in aquam. Postea distilla per filtrum inscisum in una parte. Ita ut sint. 3. aut 4^or. partes acute procedentes a parte non inscisa filtri: aliquantulum magis ampla quam sit pars inscisa. Et vocantur lingue apud medicos: cuius pars inscisa pendeat extra vas illud in quo est sal dissolutum: et pars non scisa sit in ipso dissoluto: et inclinetur aliqualiter vas. Et sic elevabitur purus liquor et colabitur per filtrum. Colligatur igitur ille humor distillans: qui postea in vase terreo ponatur super fortem ignem quousque humiditatibus consumptis albescat et appareat materia congelata alba. hoc sale etiam potentes uti

debent in suis ferculis: et est multo fortius purius quam et sanius. Sal tamen burgondie satis vicinatur in puritate sali preparato ad medicinas hominum: sed non est adeo forte sicut marinum. Et hec pars. 60 salis preparati conteratur cum supradicta herba mundata in mortario mundo. et conterantur he due materie tam diu simul quousque sint quasi ad materiam aqueam redacte. Que materia ponatur in phiala vitrea satis forti impleta usque ad collum clauso orificio cum luto sapientie. ponatur in fimum equinum calidum sepeliendo eam penitus. Ita quod ex omni parte circumcirca vas tam subtus quam supra quam etiam ad latera fimus ille calidus circundet vas ad spissitudinem undique duorum pedum: et amoveantur lapides et baculi ne vas destruatur et immutetur fimus ad quattuor aut tres dies. teneatur attamen phiala cum manu si frigida sit aut multum tepidum. Stet itaque in illo fimo calido spacio. 60 dierum: quia in tanto tempore putrefactio exquisite completur. Et tunc celidonia quodammodo est ad materiam primam redacta. Postea hec materia putrefacta existens aliquantulum redolens facta celidonia prius existente. aliquantulum odoris in vase eneo. de firmiori materia facto ad modum magni alembici: et super illud vas ponatur cappa vitrea bene luto sapientie vasi eam connectenda. Et supponatur audacter ignis flamme ratione fortitudinis vasis: et fortasse post. 10. aut 12. horas: exibit aqua clara. que est elementum aque celidonie: que pauce est efficacie in corpore humano nisi quod bona est valde ipsis oculis. et dum videtur color distillantis liquoris immutari. in colorem videlicet olei olive magis tamen radiosum. Qui liquor est elementum aeris celidonie: tunc receptorium confestim immutetur. ignis quam fortificetur quousque appareat color distillantis liquoris rubeus qui est elementum ignis celidonie. Et tunc iterum immutetur receptorium igne quoque fortificato continuetur distillatio. iterum quod aliquid illius humoris possit distillari. Et dum nullus liquor amplius exierit remanet elementum terre in fundo vasis. Elementum aeris et ignis celidonie mirifici sunt iuvamenti in corpore humano. Multo tamen precellentius est elementum ignis: cuncta attamen fuerit de facto a nobis propter paucitatem elementi ignis Et fuit illud comptum tante virtutis: ut quod datum de facto tribus personis. omnino a phisicis derelictis in hora competenti astrologice ad quantitatem solius coclearis argenti: cum valde pauco aque ardentis fortasse una gutta ad acuendum: et ad viua-

ciora illa elementa reddendum. ille persone in valde breui tempore fortasse infra diem naturalem viribus nature resumptis reuiuisceret. Qui si hec elementa velis amplius purificare et virtuosa complexioni que humane similiora ac magis propicia multo reddere. hoc scias archanum quod est vnum de hijs que veteres socijs nolebant pandere caris. quod amplius nolo esse archanum: sicut nec extractionem elementorum a celidonia et alijs infra ponendis: ideo hec ponuntur ista. nam ministerio eorum corpori humano tam in conseruanda sanitate quam in morbis ab ipso fugandis multiformia accrescunt comoda. Recipe itaque elementum terre celidonie et pone in potto terreo de terra alba qua vtuntur aurifabri: et sit clausus firmissime cum luto sapientie. quod etiam circundet totum pottum ad spissitudinem vnius digiti: et pone in furno reuerberationis ad fortissimum ignem. quousque incinerescat et albescat. Et hoc forte fit in spacio trium dierum. In furno autem vitriariorum fieret in spacio vnius diei. Postea de hoc cinere prius puluerizato pone in alembico vitreo grosso: et imponatur materia ad altitudinem duorum aut forte trium digitorum: et superfunde elementum ignis aut aeris aut ambo simul commixta. et sit semper tertia pars alembici superius vacua et in omni distillatione et pone alembicum in vase terreo pleno cineribus cribratis et distilla: et habebis ipsa multo virtuosiora et nobiliora fortasse in duplo aut plus. Et quanto pluries distillaueris ea super eadem terra: tanto virtuosiora ipsa reddes. Et in illa distillatione rectificatur quicquid impuritatis contractum est per distillationem primam: propter naturam eris que mixtum sulphuris participat. hocque penitus et omnino consumitur. Qui si adhuc ampliori perfectione illum nobilem liquorem velis perficere: pone ipsum in vase circulationis in fimum equinum spacio dierum .60. ita quod tota pars que est vacua sit in aere extra fimum. Et aiaduerte quod cineres elementi terre super quos est facta distillatio elementorum aeris aut ignis aut amborum simul est mire virtutis in egritudinibus frigidis et humidis. Et sufficit quod sola .℥. vna misceatur vni lb. medicinarum valentium egritudinibus frigidis et humidis Cuiusmodi sunt ydropicis: paralisis: et sic de alijs. Simili modo extrahuntur quattuor elementa a sanguine humano. sed sit sanguis ille hominis bone complexionis reiectis superfluitatibus. s. fleumatica colerica melancolica: residente puro que sanguine prius ad solem aliqualiter desiccato. De folijs quoque lauri etiam elementa extrahantur: sed capiatur folia noua eiusdem anni tenera collecta in mayo vel in iunio tempore sereno. Scito tamen quod elementa sanguinis humani longe prestantiora sunt: quam elementa celidonie aut foliorum lauri. Aqua etiam florum rosismarini mire est virtutis. nam vt ait arnaldus de villanoua in de retardanda senectute flores rosismarini innouant vitam in modum aquile. Iuxta textum sacre scripture renouabitur vt aquile iuuentus tua. Et sic fit. colligantur flores rosismarini in fine maij tempore sereno: et bene mundentur et ponantur in amphora vitrea siue phiala vitrea. Et ponatur super illos flores aqua ardens. ponatur que illa amphora ad solem continuando temporibus claris. Et sic aqua ardens extrahet totam virtutem illorum florum: et est aqua illa coloris citrini. Qui si velis eam dealbare distilla ipsam per alembicum vitreum et erit vtilior plusquam ante.

¶ Hec autem predicte medicine cordiales posite sunt in hoc tractatu vt illis vtendo in debitis constellationibus incomoda plurima nature humane possint euitari. Non autem quis opinetur quod per vsum illarum cordialium medicinarum: quis valeat perpetuari. posuit enim deus ministerio corporum celestium terminos qui preteriri non poterunt: licet preter celorum influentiam per dei infinitam potentiam abbreuiari possint et prolongari. visum est enim de facto quod elementa aeris et ignis celidonie commixta efficaciam curationis non habuerunt in quarta persona cui offerebantur nam mors erat naturaliter illi persone proueniens cursu nature hinc motum celi vt videbatur. nam illa persona capiebatur omnino repentine a morbo et omnes virtutes corporis subito fuerunt defecte. Unde nota quod virtutibus vltimate defectis ille cordiales medicine non haberent operationis efficaciam Ut itaque natura medicinarum et celorum corporum virtus per infinitam et supernaturalem dei potentiam ad egri sanitatem recuperandam dirigatur et iuuetur nomen eius deuote inuocetur hoc modo humiliter aliquantulum antequam medicina propinetur corpori humano. Domine exaudi orationem etc. Oremus.

¶ Domine iesu christe qui es vera salus omnium domine tu es ille qui in bonitate et sapientia tua creasti bona valde: vnde domine tui gratia scio sine te nihil boni esse in seculo. Quare domine iesu christe maiestatem tuam suppliciter adoro: quia scio et firmiter credo nihil boni esse neque bonum absque tua bonitate: nec magnum absque tua magnitudine: nec durans absque tua duratione eternitatis: nec potens absque tua potentia: nec sapiens absque tua immensa sapientia: nec diligens sine tuo amore: nec virtuosum sine tua virtute: nec verum sine tua veritate: nec gloriosum sine tua gloria: nec iustum sine tua iusticia. Scio etiam domine quod tu mirabiliter hominem creasti sanum et ico

lumen: sed sua malitia seipm dānauit. ad in
firmitates quoqꝫ ꝛ miserias seipsum ꝓcliuē
effecit. Et mirabilius ipsum hoiem reforma-
sti redimēdo eum sanguine ꝓprio. Tu dñe q̄
tanta bona nobis fecisti: ꝛ dedisti medicinā
ad recuperandū sanitatem humanoꝝ corpo-
rū da benedictionē tuam isti medicine: vt oēs
virtutes quas in principio creationis rerum
posuisti in ea ad finē optatū perducātur: ꝛ in
corpore in quod itroierit pñs medicina sani
tatem mētis ꝛ corporis cōsequi mereatur: et
ad vitam ꝓficiat sempiternam: Per te dñe ie
su xp̄e fili dei qui cū patre ꝛ spiritu sancto vi
uis ꝛ regnas deus ꝑ oia scl'a scl'oꝝ Amen.

¶ Componātur igitur ꝛ ministrētur medici-
ne cordiales in debitis ꝯstellationibus supi-
us in hoc eodē capitulo explicatis vt virtus
ipsarū cordialiū medicinarū per influētiā ce-
li ꝓpitie augmētetur. Talis em̄ est ordo ife-
rioꝝ rerū ad superiora: vt per superiora cuius-
modi sunt celi generētur ꝛ regulētur. generē
tur quidē dicēte Aristo. 2°. phisico. Homo ge-
nerat hoiem ꝛ sol. regulentur ꝟo dicēte eodē
primo metha. Necesse est hunc mūdum esse
ꝯtiguū lationib' superioribus vt tota virtus
eius inde gubernet'. de quoꝝ corpoꝝ motu ꝛ
eoꝝ influētia est ip̄a astronomia exñs vna de
septē artibus liberalib' stabilita ꝑ rōnes sū-
me naturales partim positas a ptho°. in q̄drī
pertito: ꝛ alijs voluminib' eiusdē que rōnes
experientijs plerūqꝫ eiusd ptho'. ꝛ alioꝝ sa-
pientū in sciētia astro. ꝛ quottidianis merito
approbātur. ¶ Quis em̄ adeo demēs essꝫ ꝙ
celum creatū a deo bñdicto diceret exps vir-
tutis influxibilis ꝛ sic mortuū esse: multū hic
ipsi deo sūme pfecto effectum valde iperfe-
ctum attribueret. Quottidiane enim expe-
riētie hoc oino ꝯtrariaret' qua videtur ad ocu
lum mare ꝟm influētiam lune crescere ꝛ de-
crescere. nō etiā astrologꝭ ille dūtaxat cōtradi
ceret: sed ꝛ phis vt supra tactum est. pariter
ꝛ medicis cōsiderantibus penes motū lune
solis ꝛ aliarū stellarū dies creticos. dicit nā-
qꝫ ypocras medicoꝝ summ' primo pronosti-
coꝝ. est etiā quoddā celeste qd nō oportꝫ me-
dicum ignorare. ꝛ parte scd'a amphο. sub ca-
ne ꝛ ante canē moleste sunt farmatie. Igno
rātiam quoqꝫ suam cūctis sapiētibus q̄ ope-
ram huic sciētie dederunt is supferret. Ex q̄
bus colligitur hāc sciētiam veram esse ꝛ nō
supstitiosā: imo in ipsa ꝛ per ipsam artes sup
stitiose cuiusmodi sunt pyromātia geomāti-
ydromantia ꝛ aremātia. siliter ꝛ sphere p
gore penitus reprobātur: videlꝫ in q̄dripti
ptho'. ꝛ sique illarū aliquid veritatis aliq̄-
nēs pticipent. Hoc ab hac sciētia puta astro-
sibi accōmodāt ꝛ vsurpant. vnde habēt ipsā
astronomiā deturpare etiam vt ait dñs Johā
nes yspalen' eps patrie hispanie in ꝓlogo al
bumazaris. Cum dicim' planetā aliquē ma
lum futurū presignare nil aliud sentim': nisi
qꝛ sui creatoris mādato vt creature inseruien-
tes eius presciam imitando hoiem ipsuꝫ ma
lum nobis ostēdunt. ¶ Quare nullaten' dicē
dum est planetas homi vt malus sit vim ifer
re queadmodū nec dei presciam. culpādo em̄
planetarū significata. etiā ꝑ certo diuinā sta-
tim culpabūt ꝓuidentiam. nihil em̄ aliud pla
nete ꝙ qd deus preuiderit aut predestinaue-
rit significāt. ꝛ hui' elegantis sciētie in p̄senti
tractatu posite sunt doctrine pricipaliter cor
poris humani dispositiones cōcernētes. h ir
qꝫ in hoc tractatu qui dici pōt directoriū astro
logie phisicate dictatoqꝫ in cōuentu fratruꝫ
minoꝝ vienneñ. ciuitatis: per me fratrē Jo-
hānem ganiueti fratrem cōuentus predicti:
ad requestam atqꝫ instātiam magistri Hērici
amici in artib' ꝛ medicina magistri de bruxel
la in brabātia oriūdi ob amorē cognominis
cuius p̄sentē tractatum volui intitulare ami-
cum medicoꝝ huius presentis tractat' origi-
nale scribētis: ꝛ ad dictandū eūdem iuuātis
atqꝫ complētis. Anno fluen. dñi. 1431. mēse se
ptēbris. 28. die. 2. hora veneris in loco vt supra.

¶ Hec inq̄ tam astronomice ꝙ medicinal' sci
entie dicta sine preiudicio efficacioꝝ ꝛ melio
rū sint. dicta hui' tractat' siq̄ corrigenda sint
corrigātur ꝙꝙ recollectōe diligēti dictoꝝ ip-
soꝝ famosoꝝ doctoꝝ vtriusqꝫ scie breuiloq̄ sꝫ
iducta ad corporis hūani ꝯseruationē pariter ꝛ
morboꝝ ei' curā vt sic fragilis de se exñs hūa
na naturalis cōditio ꝑ artificialia adiutoria i
cūctipotētis dei ois scie rerūqꝫ oim ꝯditoris
laude ac in eiusd de beneficijs ei' sūma boni
tate eidē cōditioni hūane collat' regratiatōne
aliq̄diu valeat ꝯseruari cui in trinitate existē
ti. ꝑfecta pñs ꝛ filij ꝛ spūssancti: sit bñdictio
laus ꝛ glia ac grat' actio ꝑ ifinita scl'oꝝ scl'a. a.

¶ Tractatus magistri Johānis ganiueti or-
dinis fratrū minoꝝ q̄ itulat' amic' medicoꝝ.

Finis.

Celi enarrant

gloriā dei. Triplici via ⁊ modo mirabili. celi enarrāt gloriam dei Primo ex eoꝝ creatione ab immensa potentia. Secūdo ex eoꝝ cōseruatione ⁊ manutenētia ab eadē infinita sapiētia. Tertio ex eoꝝ multiplici operatōne virtuali eis collata a suprema ⁊ indepēdenti clemētia. Circa pͥmū celorum creatio pandit ⁊ enarrat gloriā dei: quia tanta ⁊ talis operatio q̄ est de nihilo ad esse ꝓductio: nō potuit fieri ab aliqua intelligentia cū ad hoc requirat̄ potētia infinita q̄ potētia repugnat intelligētie ⁊ angeloꝝ: ideo suo modo celi pādūt ⁊ enarrāt gloriā dei ex parte eorū creatōis. Circa secūdū celoꝝ manutenētia ⁊ eoꝝ ꝯseruatio q̄ imediate a deo pendet etiā enarrat declarat ⁊ manifestat gloriā dei: quia oīs creatura tam spūalis ꝙ corporalis ꝙtum est de se tendit ad nō esse: ⁊ ꝙto ꝑfectior tanto maiori indiget manuten̄. dei: sicut equus minori indiget manuten̄. ꝙ angelus q: angelus plures ꝑfectōnes hab; equo: ⁊ om̄e esse pret̄ pͥmū esse ꝙtū est de se tendit ad nō esse ideo celi ī manuten̄. tali tam mirabili enarrāt gloriā dei. Circa tertiū celi enarrāt gloriā dei ex eoꝝ operatiōe virtuali. vnde tot variatōes ⁊ tēpoꝝ mutatōes: frigora: calores: pluuie: ⁊ sterilitates: guerrarū abūdātia ⁊ pauca pax ⁊ iusticia ⁊ inter hoīes quādoq; infirmitates ⁊ pestes. ⁊ inter aīalia terre ⁊ volucres aeris ⁊ viuētia in aquis: talia de cōi cursu ꝑueniūt ex influētia celi qui enarrāt gloriā dei. ⁊ licȝ deꝰ aliter posset facere ⁊ faciat qundoq; tamen teste beato Augustino in libro de ciuitate dei. Sic deꝰ condidit res vt suis motibꝰ sinat eas pagere: agūt cause secūde ī ṽtute pͥme cause ⁊ operatōes earū quādo placet suspēdit pͥa causa cōcurrēs imediatiꝰ ad effectū cuiuslibȝ cause secūde ꝙ causa vniuersalis secunda. ⁊ de isto cōcursu causarū secūdarū aliqd scribetur de opatiōibꝰ celi sc̄dm scripta ꝑtholo. almansoris ⁊ alioꝝ sapiētū ꝓ tutiori regimīe hoīm. Circa qd̄ est notandū ꝙ influētia celorum nō operat̄ necessario in homibꝰ sed contingent. iuxta dictū Ptho. in cētiloquio. Iudicia q̄ tibi trado sunt int̄ necessariū ⁊ possibile. Celi habēt pͥncipiū creatiōis vt tactū ē ⁊ pͥncipiū alicuiꝰ rerum significatur per istud pͥncipiū in celis in pͥncipio signi arietis in q̄ signo sol exaltat̄ ⁊ saturnꝰ depͥmit̄: sol significat claritatē saturnꝰ tenebrositatē. item in cancro iupiter exaltat̄ mars depͥmit̄. iupit̄ significat iusticiā mars fraudulētiā. venꝰ significat cantū ⁊ leticiā. mercuriꝰ ꝑhiam ⁊ oēȝ artem ⁊ scientiā: ⁊ sic planete habēt suas generales operatōes cū signis ⁊ stellis cū quibus habēt conuenientiā per coniunctionē vel per aspectū seu per separationem.

¶ De natiuitatibꝰ pͥmū capitulū.

Fortune large

sunt ⁊ fideles. infortune sunt saturnus ⁊ mars: aspectꝰ planetarum boni sūt trinus ⁊ sextilis: mali quartꝰ et oppositꝰ nō ꝓdest aspectꝰ trinꝰ ⁊ sextilis infortunarū sicut nō obest quartꝰ ⁊ oppositꝰ fortunarū. Ex multis vite significatiōibꝰ in hyleg signat̄ longa vita ⁊ purus intellectꝰ maximꝰ quoq; vigor. Cum fuerit mercurius in radice natiuitatis in domo martis erit male suspitionis ⁊ festinus in suis negocijs. Cū fuerit mercuriꝰ in radice natiuitat̄ alicuiꝰ in domo saturni erit natꝰ magni intellectꝰ longeq; cogitationis sapiēs ⁊ ꝑhs. Nunq̄ erit paup cuiꝰ natiuitat̄ dn̄s fuerit iupiter. Quādocūq; ī ascen̄. fuerint infortune in natiuitate alicuius turpē notā in facie patiet̄. Non poterunt oculi euadere ab impedimēto graui in cuiꝰ natiuitate fuerint luminaria impedita. Nō amittet sensum in cuiꝰ natiuitate luna ierit ad mercuriū Cuiꝰ fortune prefuerint natiuitati erit natus largus ⁊ diligēdus si ꝑfuerint infortune erit abhorrēdꝰ. Et si fuerit saturnꝰ erit sordidus: si mars erit fetidus. In cuiuscūq; natiuitate fuerint infortune in octaua domo celi mala morte morit̄: si aūt ibi fuerint fortune in suo lecto morit̄. Nō ꝯgregabit pecuniā nec thesaurizabit nisi ille cuiꝰ dn̄s ascen̄. ⁊ dn̄s q̄rte domꝰ fuerit idē planeta: sicut nō lucrabit̄ pecuniā magnā nec viuet splendide cuiꝰ planeta ecōuerso se habebit. Non poterit esse inter duos dilectio nisi fuerint in radice natiuitatis luminaria cōmutata: ita vt sit vnū loco alterꝰ in natiuitate sui socij. Uenus illiꝰ signi in natiuitatibꝰ in quo ipa fuerit nato attribuet naturā: vt cum fuerit in leone dabit ei amorē: in thauro cantus in scorpione coitus. Mū magnū impedimētū est rerū q̄ sūt in ptāte signi

f

in quo fuerit planeta cadens vel retrogradꝰ a malo esse solis. Signa significant corpora planete vero significāt ea que mouēt corpora: loca planetarū i circulo eorūq3 substātias ⁊ loca eoꝝ a sole significāt opus ⁊ destructionem. Cū fuerit mercuriꝰ in .10. domo nō impeditus natꝰ erit magnꝰ sapiēs magnusq3 pħs. Cū i radice natiuitatꝭ ipediꝭ luna cecideritq3 oēs dñi triplicitatū cū ileg mariēvo pīnꝰ dñs triplicitatꝭ ascēn. fueritq3 in aliquo angulorū fixoꝝ infortuna iudicabit nato vite paucitatē. Cū ceciderint oēs dñi triplicitatū fueritq3 in aliquo angulorꝝ vna stellarū fixarū exaltationis pme vel secūde que sit ex natura dñoꝝ triplicitatū perficietur nutritio ⁊ transibit eam. Cū dñs ascēn. ⁊ luna fuerint in ascēn. ⁊ due fortune similiꝭ aspexerint se adinuicē erit natus multū fortis ⁊ potēs nullusq3 pteribit eiꝰ mandatū. A gradu ascēn. sumūtur accidētia corporꝝ: a gradu vero partis fortune esse subē a gradu quoq3 lune esse corporis ⁊ aīe deprehenduntꝭ a gradu solis valitudines eius a regibus. a gradu aūt medij celi magisteria ⁊ eorū opa agnoscuntꝭ vnicuiq3 gradui dādo ānū. Fortunabiꝭ eritq3 boni esse ⁊ potēs ille cuiꝰ annus reuolutiōis similis fuerit radici natiuitatis si radix fuerit cōpetēs ⁊ cuiꝰ circulus celi in eadē similitudine fuerit in q̄ erat in ipso anno radicis. Impedimētū mercurij a saturno debꝫ impedire linguā quādo ē aspectꝰ: deterius aūt quādo corporaliꝭ coniungitur. Cū fuerit vnūquodq3 luminarū in corde gradus sue exaltatiōis ⁊ in suo dñio liberū ab infortunis erit natus rex potēs ⁊ magni noīs ⁊ semē ipius hereditabit terram obtinebitq3 eā multo tpe. Cū puenerit infortune ad locū puenientem nō nocebūt si nō fuerit eis significatio in radice natiuitatꝭ ⁊ similiꝭ fortune nō pderunt cū vero fuerit eis i radice significatio poterit esse. Maius infortuniū saturni ē cū fuerit in signis femininis: martis vo cū fuerit in signis masculinis. Pricipes quoꝝ negocia ita fuerit q̄ cito se vindicāt ⁊ pficiūt oē q̄d desiderāt sī quoꝝ ascēn. in pricipio regni vel natiuitatꝭ fuerit igneū ⁊ similiꝭ mediū celi vel alterū fuerit igneū ⁊ alterū aereū. Causa fortunij ac psperitatꝭ est vt sint dñs domꝰ solis ⁊ dñs domꝰ lune dñsq3 ascēn. oriētales ⁊ i angulis ⁊ aspiciant sese ex bonis locis. i. ex trino vel sextili aspectu. Multū potēs erit ille in cuiꝰ natiuitate sol fuerit in medio celi ⁊ in signo igneo ⁊ luna in trino eiꝰ aspectu in sinistro eiꝰ. In cuiuscūq3 natiuitate fuerit iupiter receptor fortitudinis oiꝫ planetarū ⁊ ipe cōmēdauerit eas ⁊ suā saturno fueritq3 receptꝰ ab eo ⁊ vterq3 oriētalis in angulo erit natus magni noīs ⁊ potēs ⁊ boni esse figet oīne nomē suū in orbe. Cū fuerint anguli ascēn. signa mobilia in natiuitate alicuiꝰ ⁊ due infortune in angulis misera erit oīs vita eiꝰ. In natiuitatibꝰ ⁊ q̄stionibus q̄n idē planeta est dñs ascēn. ⁊ dñs rei q̄uesite effectū absq3 dubio sortiꝭ vt si aries vel libra ascēdat: natꝰ erit causa sue mortꝭ nisi iupiter sit in .8. ⁊ si fuerit v̄go vel pisces ascēdens occupabiꝭ natus in regijs honoribꝰ ⁊ viuet absq3 grandi labore. Et si fuerit ascēn. capricor. erit natus causa cōseruatōis pecuniarum suarū: q2 idē est dñs ascēn. ⁊ domꝰ secunde que ē domꝰ substātie: ⁊ per hanc formā cōsidera in omībꝰ alijs cōsideraq3 naturā signi in quo erit mars vel saturnꝰ si sint dñi octaue domꝰ si sint impediti vel directi ⁊ fm hoc iudica de morte nati vel de eius operibus.

De bellis capitulum secūdum.

Undo ad bellū e sanꝰ vadit ⁊ reuertiꝭ: si sol iupiter caput draconis vel venꝰ fortunata sint in ascēn. aliter nō. si aūt saturnꝰ ibidē fuerit timet nimis ⁊ reperit causam reuertendi ⁊ nō pcutiꝭ. Et si ibi fuerit mars vel morietꝭ vel vulnerabiꝭ ad mortē si in ascēn. fuerint mars ⁊ saturnꝰ nō reuertetꝭ: ⁊ si mars ē ibi ⁊ dñs signi est in casu suo nō reuertetꝭ: ⁊ si nullꝰ est in ascē. respice .8. domū celi seu .10. si mali in .8. moriꝭ. si in .10. capiꝭ. In q̄stionibꝰ de bellis si dñs ascēn. est in oriēte vel boni planete q̄rens obtinebit. si mali in ascēdē. vel dñs ascē. in casu suo q̄rēs perdet. ascē. ⁊ .10. domꝰ. 11. 12. ⁊ 3. domꝰ celi ⁊ planete ibidē repti assignantꝭ aggredīēti. 7. domꝰ assignaꝭ pricipaliꝭ defendēti. 8. 9. 6. 5. ⁊ 4. ⁊ planete ibidē reperti. Malus in medio celi significat malū p querēte in angulo terre p defendēte si diu debeat stare bellū: si ascē. stabile sit diu stabit: si mobile parum stabit: si cōe mediocriꝭ. Si dñs ascē. ⁊ 7. questionis hora fuerint in .4. aspectu vel in opposito nō veniet ad pacē si in sextili vel trino aspectu possibilis ē tractatꝰ pacis ⁊ facilis

⁊ poterit tractari pax per homies qui sunt de conditione illius planete qui tunc habet do minium celi questionis hora. Si inter dñm ascēdē. ⁊ .7. nō sit aspect⁹ non erit bellū inter partes: ⁊ si sit aspect⁹ bonoꝝ planetarū venient ad pacē libere de ꝯsensu vtriusqꝫ partis ⁊ firmabit pax diu duratura. Si defēdētes habent victualia vel thesaurū. vide. 8. domū celi que ē 2ª a 7ª ⁊ est dom⁹ substātie ipoꝝ defēdentiū illa domus. 8. ⁊ planete q̄ in ea sunt ⁊ dñs ei⁹ tibi ostēdēt egestatē vel abūdātiā eorū. si sint ibi saturnus mars vel cauda egēt: si iupiter venus caput vel pars fortune abundant. ⁊ fm ꝙ plures sunt ibidē fort⁹ erit. et ita ꝯsidera de aggredieñ. in questionib⁹ de secunda domo q̄ ē dom⁹ substātie aggredientis. Si dñs ascēdē. nō impedit⁹ est in q̄rta domo vel habꝫ bonū aspectū cū dño q̄rte dom⁹ querens in fine finali victoriā obtinebit vel satis de honore ⁊ vtilitate. Si dñs. 7. est in q̄rta domo vel dñs. 4. est in. 7. bonū est ꝑ defendēte hoc ē vnū testimoniū satis forte in bellis ⁊ q̄relis ⁊ vtil⁹ ꝑ defendente vt sit dñs. 7. in. 4. nō impedit⁹ ⁊ hoc quo ad finē negocij. Non est bonū volēti bellare ꝙ faciat iter dño ascē. in. 8. dato ꝙ dñs ascen. esset in exaltatiōe sua Non ē sol bon⁹ in ascē. hora belli nec etiā cū dño ascē. aries vel leo ⁊ in ea parte in qua sol ⁊ luna fortunabunt erit victoria interrogantis Nihil prodest pl̄tanti cū fuerit dñs asce. infortuna ⁊ retrograd⁹ vel sub radijs solis: ꝙ si ita fuerit de dño. 7. defendēs vincetur ⁊ obtinebit in bello qui prius pugnare ceperit. Caue ne rex exeat ad preliādū dño ascēdē. eūte ad dñm. 7. Nullus debet expugnare ciuitatē cuius dñs ciuitatis fuerit dñs ascen. anni mūdi cū due infortune cōiungent ⁊ luna cōiunget saturno in latitudine eadē mutabunt reges ⁊ erit multa sanguinis effusio ⁊ prelia in loco qui significat ab ipo signo.

¶ De aggressu viarū capitulū tertiū.

Qui accesserit

ad reges vel ad principem ⁊ luna sit in aquario: nec recipietur nec aliquo modo curabit de eo rex si accesserit ad eū ⁊ ipa i piscib⁹ auertet faciem suā ab eo. Si quis postulauerit aliquid ab aliquo qḋ videatur fiendum rationabiliter capi. existente in medio celi cum ioue ⁊ luna eunte ad eum vel si separata ab eo fuerit ad dñm ascen. vel si dñs asceñ fuerit ad euꝫ non preteribit quin breuiter adipiscatur quesituꝫ vel partē quesiti. Venus significat madefactiones ⁊ pluuias sicut mercurius significat itinera parua ⁊ mutationes. Venus cum fuerit in primo gradu cancri in coniunctionibus luminarium vel in alijs magnas facit pluuias. Cum volueris alicui eligere ⁊ non poterit differre si luna sit impedita ad opus exequendum apta dñm ascenden. ⁊ dñm rei quesite. Non nocet mars in peregrinationibus terrarum. In itineribus signa fixa vituperantur: mobilia vero cōmendantur excepta fine libre Luna concordat soli cum fuerit aucta lumine ⁊ numero omnisqꝫ stella luminosa ei concordat. Cum recipit infortuna fortunā non impedit eam maxime autem cum non aspexit eam ex quarto vel opposito aspectu nec fuerit in eodem signo. Maximū est impedimentum planetaruꝫ cum fuerint in locis peregrinis in quibus non habent dignitatē. Cancri significatio est super aquas multū mobiles: scorpius vero super aquas currentes. piscium significatio est piscium. Omis res que festinanter fit ⁊ festinanter destruitur ⁊ que reuertitur est in significatione martis. Omne qḋ festinā ter fit ⁊ subito destruitur permanetqꝫ diu destructū est ex natura saturni ⁊ martis. In itinere terreo non sit mars in .9. quia significat latrones ⁊ peior est in secūda ⁊ quādo volueris intrare patriam seu villam fac vt domin⁹ secūde domus sit in loco fortunato ⁊ non sit in quarta domo nec in ascendente. Et caue quando exibis de loco tuo ne sit malus in .7. quia hoc significat malum futurum tibi in patria ad quam vadis. Et si fuerit in domo sui honoris aut in bono aspectu domini ascendētis modicum impedit si domin⁹ none fuerit in ascendente. faciet iter cum honore ⁊ vtilitate. ⁊ si domin⁹ ascendentis dederit vim domino none faciet iter ad vtilitatem bonam. ⁊ hoc de itineribus longinquis.

Aspice dominuꝫ tertie in itineribus propinquis quia ipse est significator viarum paruarum: ⁊ aspice lunam quando virtus magna inest ei et fortis est in itineribus.

Et nota ꝙ in omī re fortitudo dñi hore est sicut fortitudo dñi ascēdētis nisi sit impeditus ipe dñs hore. Significator nūcioꝝ ⁊ legatoꝝ est dñs q̄nte sicut significator viarū magnarū est dñs none. Hore martis ⁊ saturni male sūt in igressu ville. ⁊ hore bone ad h̄ sūt luminariū ⁊ alioꝝ planetarū. Caue in via ab impedimētis saturni q̄ sunt multa ⁊ int̄ cetera ne sit saturnus ascen̄. in p̄ma medietate pisciū q2 signat nauē submergi. Et caue in via aq̄ ascen̄. celi igneū q2. 8. que est dom⁹ mortis ē signum aqueū ⁊ ne sit planeta malus in tertia domo Si sit iter ad regē vel ad p̄ncipē pone solē in loco fortunato ⁊ fac vt ascendat aries vel leo aut scorpio: alia aūt signa nō sunt adeo bona ⁊ scorpio ē a latere bon⁹ denotās regnū: ⁊ caue ne sit dñs ascēden̄. cōbustus nec aliter impedit⁹ nec soli opposit⁹ nec in q̄rto aspectu, ⁊ ne luna sit ascen̄. Et si fuerit sol in die in domo sui honoris et similit̄ luna in nocte: tūc ē meli⁹ ⁊ vnus illoꝝ sit dñs hore. ⁊ si sol ⁊ luna aspiciant domū. 10. tanto meli⁹: ⁊ si dederit sol vel luna vim dño ascen̄. bonū est. Si volueris alicui eligere horā ⁊ partē mūdi que est ei vtilior scita natiuitate vel questione vide si fortune sunt ab ascen̄. ad mediū celi cōiuncte cum dño ascen̄. pars orientis est ei vtilior: ⁊ tanto melius si hora q̄stionis sit a p̄ncipio diei vsq; ad meridiē. si supradicte fortune sunt a septima domo vsq; ad quartā pars occidētalis est ei vtilior. ⁊ si questio fuerit facta a p̄ncipio noctis vsq; ad mediā noctē: tanto forti⁹. si predicte fortune fuerint a quarta domo vsq; ad p̄ncipium oriētis septētrionalis erit ei vtilior: ⁊ forti⁹ si questio fuerit facta ab hora medie noctis vsq; ad ortū solis: ⁊ meli⁹ si planeta hore illius fuerit fortuna ⁊ dñs ascen̄. fuerit fortune cōiunctus. Si questio fuerit de hoīe an cito reuerti debeat respice si fuerit dñs ascen̄. in. 10. aut in ascen̄. vel luna: aut dñs ascēdē. sit retrogradus in aliquo istoꝝ anguloꝝ cit⁹ veniet: ⁊ si in signo mobili prope est vt veniat ⁊ post cito in signo cōi: ⁊ si fuerit dñs ascen̄. directus ostēdit tarditatē: ⁊ similit̄ si dederit vim planete existen̄. in nona domo vl' tertia ⁊ si domin⁹ ascen̄. fuerit in septima dñs hore habet magnū posse quādo nō est impedit⁹ quoniam si fuerit in domo decia in signo mobili veniet cito ⁊ non moretur dieb⁹ sed horis. ⁊ postq; videris ꝙ veniet inspice quot sūt gradus int̄ illum planetā qui significat reditū ⁊ gradum ascenden̄. ⁊ da cuilib; gradui diem vel horam septimanā vel mensem s̄m ꝙ videbit̄. ⁊ luna habet magnū vigorē in tota questione tamē si fuerit in domo secūda sexta octaua vel duodecima non cures de ea si ascen̄. fuerit leo vel sagittari⁹ aut aquarius parū dubites lunā: ⁊ non est similit̄ de alijs signis ⁊ est ratio ꝓpter proportionē sue domus ad domos noīatas. Itē per aliā viā da dñm q̄nte domus nuncio ⁊ legato. querenti vero dictū dñm ascenden̄. ⁊ vide qualē applicationē habet dñs q̄nte cū dño ascēden̄. ⁊ s̄m hoc iudica. Si aliqua questio inseratur cum questione reuersionis vt de pecunijs reportādis vel de honore vide qualē applicationē habet dñs nūcij scil; dñs nūcij q̄nte dño substātie vel ad dñm honoris q̄ est dñs. 10. ⁊ s̄m hoc iudica: ⁊ si sit separatio dñi nūcij ab alio dño est factū bene vel male si sit applicatio in toto vel in parte s̄m fortitudinē significatoꝝ. Et nota i͞pedimēta vl' adiutoria significatoꝝ. alio modo de reuersione vide si questio sit hora lune ⁊ ipsa sit fortis in figura celi ipa erit significatrix reuersionis vie si habeat aspectū ad dñm q̄nte quādo perueniet ad radios dñi q̄nte vel ad locū in quo erit dominus q̄nte questionis hora. vel si ipsa luna aspiciat ascen̄. quādo perueniet ad locū ascēden̄. vel significatoris p̄ncipalis celi haben̄ potestatē super facto vie iudica reuersionē si figura ostendat reuersionē breuem.

De his que dirigunt astrologum capitulum quartum.

Quantus erit error astrologi si septima dom⁹ celi quauis hora ⁊ eius dñs fuerint impediti q2 ascēden̄. ⁊ eius dñs sunt significatores interrogātis. 7. ⁊ eius dñs sunt significatores rei quesite: cū igitur infortunati fuerint significāt maliciā ⁊ errorē quē cōsequet̄ astrologus in re illa pro qua interrogat̄ ⁊ ei⁹ intellectus ex influētia celi obnubilatur: sup quo consueui ego videndo impedimentum in septima domo recurrere specialit̄ ad sequētē orationē.

Dñe deus omp̄s dep̄cor te p̄ tuū nomē magnū ⁊ admirabile q̄tin⁹ mihi seruulo tuo digneris ꝯcedere timorē noīs tui atq; amorem cū hūilitate nō ficta q̄ studia ⁊ ꝯsilia labores

ꝛ opera somnia ꝛ desideria superboꝝ in ꝓpa virtute ꝯfidentiū ꝛ nō in te infatuas adnihilas mutilas ꝛ eclipsas reprobas ꝛ castigas derides ꝛ mortificas hūilias ꝛ ꝯdēnas resecas ꝛ paruificas: me paruulū nō despicias et paruificatū nutrias ꝛ intellectū meū ab errore custodias eū illuminādo. volūtatem tuo amore inflāmando. stabiliēdo memoriā ad tuum semꝑ beneficiū memorandū amen.

¶ Datur documentū astrologo ꝙ nūꝙ̄ eligat libere ꝛ frequēter q꞉ in suscipiētib⁹ celi influētia nō operaꝛ equalit. vt verbi grā. aliq̄ transfretant mare sub vno ꝛ eodē momēto tp̄is. aliqui moriunꝛ in via. aliq̄ depauperanꝛ. aliqui ex illis reuertunꝛ ad domos ꝓprias cū lucro ꝛ sanitate. ꝛ causa istoꝝ est: q꞉ ad bene iudicādum astrologus deberet scire horā ꝛ figurā natiuitaꝝ: q꞉ aliquādo natiuitas ꝓpria alicu⁹ vel reuolutio sue natiuitaꝝ ꝓmisit sibi aliqd̄ horrendū venturū qd̄ euenit ꝛ ita fuisset i domo vel in patria. si nō transfretasset mare q̄re electōes astrologoꝝ nō debent esse nisi ꝑ magnis homib⁹ quoꝝ natiuitates ꝛ reuolutōes vel cōplexiones ex influētia planetarū sciuntur. astrologus bon⁹ multū malū ꝓhibere poterit qd̄ ꝑ stellas vēturū est cū ei⁹ naturā ꝛ influentiā presciuerit: sic em̄ ꝓueniet cui maluꝫ futurū est, vt possit illud leuius pati. vt cui malum venturum est per martem per bonū temperamentum aliquoꝝ impedientium influentiam mars reducet ad tēperamētū: vel si incōueniens sit vēturū ex influentia saturni frigiditate tp̄is vel indispositōis ꝑsone ꝑ domū calidam ꝛ ignē tp̄e hyemali ꝛ cibaria cōperentia impediet i toto vel in pte. Noli festinare i iudicādo cū planete cōiungenꝛ adinuicē nisi ꝑus ꝯsideres naturā signi in quo ꝯiungūtur vtrū sit ex eoꝝ similitudīe vel nō. si em̄ fuerit ex eoꝝ similitudine cōfortabit ipoꝝ significatione cū influentia celi aliqd tibi ostēderit qd̄ vēturū ē a secūdis stellarū influētijs testimoniū secūdarū stellarū effect⁹ sunt q̄ fiūt in aere vt sūt circuli circa corp⁹ solis ꝛ lune ꝛ alioꝝ planetarū ꝛ stellarū. vt sūt comete ꝛ radij plꝰ solito ante stellas coloresq̄ apparētes in aere corrēspōdētes corporib⁹ celestib⁹. Et de hoc est quedam alia ars securior in iudicādo arte ꝑima: ꝛ circa hoc si iudiciū capitis anni ostendat infirmitates hūidas iuxta sentētiā astrologi. vnde iuxta sentētiā medicoꝝ si hyems ꝑterita fuerit pluuiosa erit adiutoriū testimonij ad iudicādū infirmitates humidas ꝛ frigidas. Figura circuli in q̄stionib⁹ magne sollicitudinis ē ad similitudinē aīe ip̄i⁹ querētis cū ipo celo. vniuersalis q̄stio natiuitati assimilaꝛ reuolue igiꝛ ānos eius ꝛ suꝑ eos iudica. oportet in om̄i inceptiōe aptare circulū celi ad naturā ei⁹ qd̄ quis inceptur⁹ est. nō cōmēdatur ÿctisal lune ad martē ꝛ domibus veneris nec ad iouē ꝛ domib⁹ mercurij neq̄ ad solē ꝛ domibus saturni. Angulus orientalis significat pueros ꝛ iuuenes cuiuscūq̄ ꝓncipij: mediuꝫ vo celi reges ꝛ ꝓncipes legistas ꝛ oēs dn̄os ꝛ iudices ꝛ ꝑlioꝝ rectores. 7. q̄ꝫ senes atq̄ defunctos mulieres ꝛ inimicos ꝛ om̄e vetustuꝫ angulus aūt terre patres ꝛ terras locuꝫ etiā in quo nat⁹ est infās horā quoq̄ ꝛ sepulchra demōstrat. Planete q̄ grandes dant diuitias sunt tres. iupiꝛ: sol ꝛ mercuri⁹: accipies significationē sectarū ꝛ regnoꝝ ex ꝯiunctōe iouis ꝛ saturni ex mutatōne eoꝝ a triplicitate in triplicitatē ꝛ cōsidera hora eoꝝ locū martis cū duob⁹ suꝑiorib⁹ ex signis fixis mobilib⁹ atq̄ cōmunib⁹ ꝛ mitte ꝛ in hora destructōnis rerū ꝛ cū fuerit mali vel alter eoꝝ in signo ad imaginē hoīs ꝛ iunctus fuerit ei alter malus ex cōiunctōe aut ex quarto aspectu vel ex oppositione erūt in hoīb⁹ pestilētie. ꝛ si alter mal⁹ vel ambo fuerint retrogradi erit calidi⁹ atq̄ veloci⁹. ꝛ si ꝯiunctio vel aspect⁹ sit ex aliquo āguloꝝ erit forti⁹: ꝛ si fuerit fortior mars erit hoc malum ex bello vel ex infirmitate calida. Et si saturn⁹ fuerit fortior erit mors vel malū ex si͠litudine saturni. ¶ Significatio planetarum suꝑ colores. saturnus significat nigredinem ꝛ obscuritatē. iupiter viriditatē. mars rubedinē ꝛ quandoq̄ citrinitatem. sol ꝛ venus albedinē. mercuri⁹ multos colores habꝫ i sua significatione. luna subalbescit.

¶ De edificijs inchoādis caplm̄ q̄ntum.

Si velis edificare ciuitatē vel edificiū duraturuꝫ considera in fundatōe ciuitatum stellas fixas ꝑmario ꝛ conferas eis planetas beniuolos. in fundatōe domoꝝ considera primo planetas ꝛ cōferas eis naturas signoꝛuꝫ ꝛ stellarum de natura stabilitatis. dum luna fuerit meridionalis descendens in scorpione vel in piscibus: non incipias edificare quia ci

to ruet edificiũ. in om̃i inceptione fundatiõis melius est dum luna est in aquario vel sit luna in loco fortunato respiciẽs aquariũ asceñ. ⁊ fortune aspiciát gradũ asceñ. Bona sunt signa firma vt leo ⁊ thaurus luna existẽte ĩ eis vel ꝙ ista signa ascẽdát ⁊ ꝙ dñi asceñ. nõ sint cõbusti nec retrogradi nec in casu suo nec in malo aspectu: ⁊ si possit fieri vt luminaria aspiciant dñm asceñ. vel asceñ. bonũ erit. ⁊ si potens in fundatõne ciuitatũ vel domoꝝ pone saturnũ in. 12. cadẽtis ⁊ martẽ in. 8. mars in. 3. vel. 9. nõ est bon⁹. Saturn⁹ in. 11. bon⁹ est de die ⁊ in nocte in. 5. mars est econtra. Caue ne ponas signũ mũdi. 7. signũ fundatõis qm̃ hoc ẽ signũ inimicoꝝ suoꝝ: ⁊ pone dñm ascẽ. in loco sue augis q: si descendat ab auge vel sit in opposito augis malus ẽ quia tũc planeta est retrograd⁹. Si fuerit malus in domo. 10 ⁊ nõ in sua dignitate ruet edificiũ ⁊ peior est mars in hoc saturno. Ciuitas fundata hora q̃ mars ẽ in medio celi maxie si sit infortunat⁹ male erit illi ciuitati ex brigis ⁊ multi principes eius morient̃ gladio. Caue in fundatiõe domoꝝ ne sit luna cũ saturno ꝯiuncta vel cauda aut sit saturn⁹ in asceñ. vel in q̃rta domo infortunat⁹ quia hoc significat tarditatẽ ⁊ durciam in ope ⁊ ꝙ nõ erigẽt vel ꝙ si erectũ fuerit ⁊ habitatũ nõ cessabũt habitatores ei⁹ pati timores ⁊ illusiones ⁊ infirmitates ac latrones ⁊ tribulatiões ⁊ fundet̃ edificiũ ⁊ forsitan cadet. Et si aspexerit mars ex malo aspectu ⁊ fuerit in circulo augis sup domũ timebitur cõbustio: ⁊ si fuerit in aliq̃ domo aliq̃ infestatio fantastica ⁊ voluens remouere eam aliquo ingenio caue ne sit luna ĩ asceñ. in aliquo hoꝝ signoꝝ. s. cancro leone scorpione vel aq̃rio: sed in ceteris extra hec separata a malis ⁊ iuncta fortunis ⁊ caue ne p̃dicta quattuor signa ascendant.

De medicinis capl'm sextum.

Effectus medi

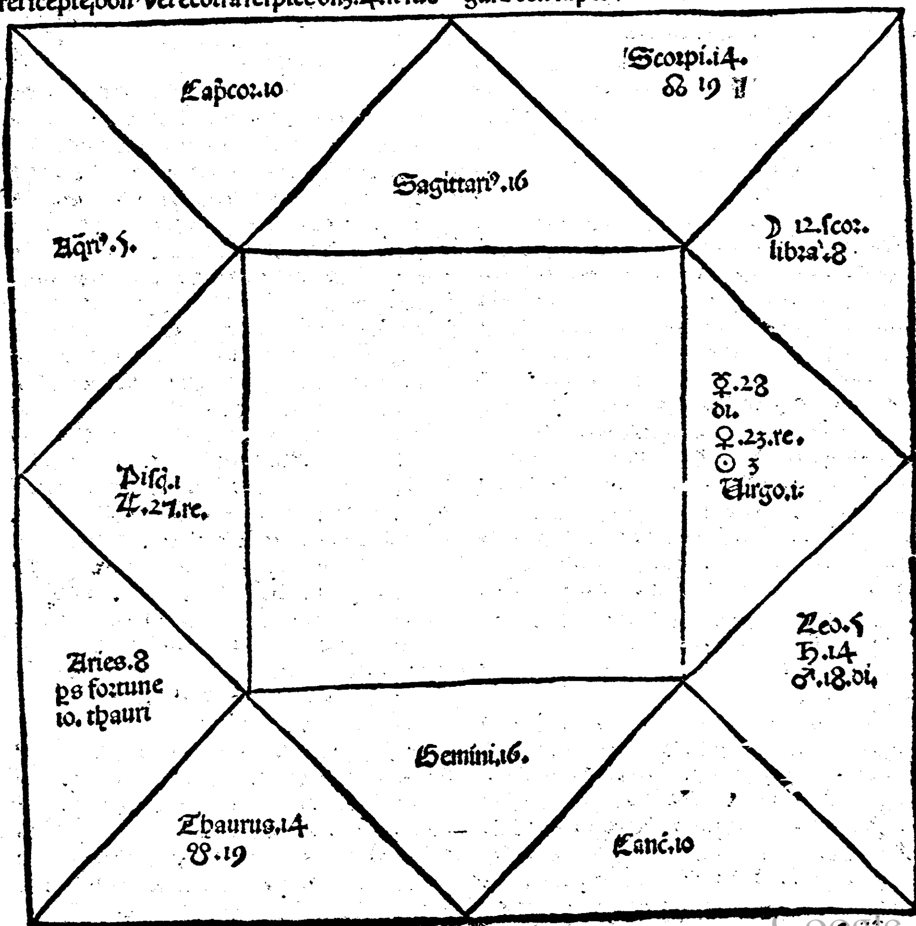
cus erit cui mars ⁊ ven⁹ fuerint ĩ radice natiuitatis fortunati in sexta domo. Nõ est bona sanguinis minutio dũ luna fuerit in geminis sicut nec ẽ ꝯueniẽs vti ventosꝭ dũ luna fuerit in thauro. Meliora signa in accipiẽdo purgatoria sunt aquatica ⁊ eoꝝ meli⁹ est scorpio vltimũ cancer. Nõ est bona cõuersio luna existẽte ĩ scorpione sicut nõ est bonus vomitus cũ ipa fuerit in leone. Saturnus cũ fuerit in signis fixis facit mortalitatẽ: hoc aũt sapiẽtes longo tp̃e experti sunt. Cũ fuerit mars cũ sole in signis septẽtrionalibus erit calor maxim⁹. simili͂t cũ sol ierit ĩ signis meridionalib⁹ erit frigus maximũ. Saturnus oriẽtalis mars occidentalis egros minus impediũt. iupiter in septẽtriõe. venus in meridie bonũ augẽt cũ ipsi fuerit dñi ascẽdẽ. infirmi q̃stionis hora. Detestabilius in significatione egroꝝ est vt sit significator interrogationis ingrediẽs radios vel pars fortune infortunata. Timor magnus est sup infirmo cũ interrogatõnis hora ambo luminaria fuerint sub terra. Quãdo luna vel planeta qui ẽ dñs rei quesite recedit ab infortunio ⁊ vadit ad aliud infortuniũ per malũ aspectũ vel p applicationẽ corporalẽ significat malũ effectũ fieri dum maxie ĩ infirmitatibus est signũ mortis. Quãdo malus ẽ dñs octaue ⁊ ei⁹ hora sit q̃stio ⁊ bonus planeta separat̃ ab eo q̃ est dñs infirmitat̃ ⁊ reperit̃ ĩ ascẽ. maxie ĩ prima medietate questionis hora signũ est mortis quia trãsfert naturã dñi mortis ad domũ vite ⁊ fortius ẽ quãdo dñs. 8. est retrogradus vel alit̃ impedit⁹: ⁊ tũc infirm⁹ nocet sibiipsi ⁊ ẽ mali reginis ⁊ deteri⁹ est quãdo dñs. 6. est malus in asceñ.. Si frater german⁹ querat q̃s prius moriet̃ vel ip̃e vel frater suus considera dñm tertie dom⁹ qui est significator querẽtis ꝙ si mars saturnus vel cauda sint ĩ asceñ. vel dñi asceñ. vl' dñs asceñ. ĩfortunat⁹ sit ĩ. 8. vel ĩ. 4. ip̃e querẽs vel p quo ẽ q̃stio prius moriet̃. si dominꝰ tertie mal⁹ sit rept⁹ ĩ domo. 8. nõ querẽs s; frat̃ ille citi⁹ moriet̃. ⁊ s̃m hoc põt ꝯsiderari de morte violẽta vel naturali vt ĩ natiuitatib⁹ Et nota circa h̃ ꝙ si dñs asceñ. sit bene ĩ ascẽ. nõ infortunat⁹ bñ habebit querẽs.

De electionibus capl'm septimũ.

In electionibus

regũ ⁊ p̃ncipũ cõmẽdát̃ signa planetarũ altioꝝ sicut ĩ electõib⁹ cõib⁹ ⁊ ĩferiorib⁹ cõmẽdát̃ signa planetarũ ĩferioꝝ. Illa q̃ fortuniũ alicui⁹ indicát sũt iupiter ps fortune ⁊ pars dñatiõis dom⁹ ꝙ. 2. ⁊ q̃ in ea sũt eiusq; dñs ⁊ dñi triplicitat̃ luminaris cui⁹ fuerit auctoritat̃ ⁊ dñs. 10. ⁊ q̃ in ea fuerit. Cũ significatio fuerit int̃ ascẽ. ⁊ domũ. 10. erũt dies ⁊ hore. Cũ vo fuerit int̃. 9. domũ ⁊. 7. erũt mẽses ⁊ septimane int̃. 7. domũ ⁊. 4. cũ fuerit significatio erũt anni. Cũ ꝯiungẽt̃ due fortune ꝯiũgeturq; luna ioui ĩ latitudie erit iusticia ⁊ quies ⁊ terra ditiget̃: si aũt veneri ꝯiũga

tur luna erit alacritas ⁊ gaudiū int hoīes sa lus(q̄) corpoꝝ atq(ꝫ) ꝓsperitas. in magnis ⁊ exal tatis rerū diuitijs laudat vt sint lumiaria i ter minis fortunarū sese aspicieñ. ⁊ vt dñi termi noꝝ sint i natura rei icipiēde res circuli q̄ ex plectunt. Cū diuersificat duo climata diuersi ficant eoꝝ ascēsiones ⁊ planetarum aspect⁹ ⁊ eoꝝ radij. cū vo diuersificat due latitudies di uersificat circuli ei⁹ ⁊ circuli mot⁹. Cū fuerit iupit i ariete direct⁹ abs(q̄) malo aspectu ifor tunarū dabit fortitudinē ⁊ bonū regimē in q̄ nulla fiet iniusticia. Si qrit vtrū ipetrare po terit bñficiū ecclasticū qd̄ intēdit si ꝓsequat causā vel nō, vide ꝑmā domū ꝓ qrēte. 9. ꝓ ec clesia. 2. ⁊ 11. ꝓ fortuna rei desiderate. 10. ꝓ ho nore. 4. ꝓ fine tot⁹. Si vis scire qlis erit finis rei icepte, bon⁹ vel ecōtra respice dñz. 4. si fue rit i signis recꝫ denotat finē bonū ⁊ si i obliqs ecōtra. ⁊ si fuerit fortuna i. 4. vl' aspiciat. 4. as spectu amicicie ⁊ marie si fuerit ei aliq̄ digtas bonū signū ē ⁊ ecōtra si ibi fuerit mal⁹ ⁊ mari me mars. ⁊ respice lunā ⁊ dñz ei⁹ si fuerit dire ctus aut sub sole. Et si qstio fuerit ꝓ terra sa turn⁹ aut sub sole: ⁊ si qd̄ fuerit ꝓ terra satur nus nō male stat in. 4. nisi aliūde eēt ipedit⁹ qm̄ saturn⁹ sig̃ficat terras. Et vt clari⁹ pateat dabo tibi tale exēplū practicatū de electiōib⁹ Anno fluēte dñi. 1417. ⁊ die. 17. augusti cōplet 6. hor. post meridiē eū. 6. gra. celi. mgr Joh. symōis mgr i artib⁹ ⁊ liceñ. i medicia ꝓposuit qōnē talē si i breui aut āte natiuitatē dñi fiet electio pape ⁊ si sit ifra q̄tū tps hēbit electio pape i ꝯcilio gñali ꝯstātie: cui⁹ incidit talis fi gura celi super vienneñ.

¶ Aspexi in hac questione ad dn̄m ascendeñ. τ ad lunā τ ad dn̄m none: τ dedi dn̄m ascēdē. τ lunā electorib' dn̄m none electioni dn̄m. 7. rectorib' τ pcuratorib' electionis τ impeditoribus τ ꝯsideraui iouē dn̄m ascēdē. retrogradum si esset directus τ velox dicere electionē fiendā. 17. die a q̄stione facta qz est in ascēdē. τ per tot gradus distat ab ascēdē. sed qz retrogradus dico ꝙ nō fiet electio donec dirigatur nec dirigeť ante duos mēses cū dimidio. consideraui insup ꝙ inter lunā τ iouē nō est aspectus nec inť dn̄m none τ dn̄z ascēdē. quare videbitur multis tpe intermedio existētibus in ꝯclio ꝙ electio papalis ibidē nō fiet nec seqť ex isto cōsilio. preterea ꝯsideraui dn̄m. 7. mercuriū separatū ex opposito a dn̄o ascēdē. per hoc mihi videť iudicādū ꝙ iam ꝯclusum ē ꝙ cardinales q̄ de cōmuni cōsuetudine habent electionē papalē nō habebūt soli hac vice immo magn' nūer' eligētiū papā poneť i ꝯclaui cū cardinalib' quoꝝ voces nūerabunť equaliter vocib' cardinaliū. τ si iupiter nō esset i ascēdē. qui ē significator cardinaliū nō iret tā bene negociū cardinaliū. τ si soli eligāt qd̄ potest fieri qz iupiter ē in asceñ. satis laborabūt tamē pot' spero ꝙ nō ꝙ ꝙ sic. hic ad ppositū est aspect' inter lunā τ dn̄m. 9. luna vadit ad q̄rtū aspectū p̄cedet iurgiū electionē. electio dei dono satis bn̄ terminabiť qz luna hoc ostēdit ppe. 9. domū ad. 2. gra. Et qz recipiť a dn̄o 9. imperator τ custodes cōsilij p̄ncipes magis fauebūt consiliarijs nationū ꝙ cardinalib' ħ ostēdit sol in virgīe in domo clericoꝝ. spero electionē fiendā circa. 10. nouēbris hui' ān̄i qz iupi. et dn̄s ascē. erit in p̄ncipio directiōis τ fortitudinis vel dispositionē satis ꝓpinquā τ eligetur cardinalis qz iupiť est i ascē. hora questionis τ erit hō audax rube' in facie circūspectus ad ħ facit mars dn̄s. 9. ostendit colericū eligēduz τ adiuuat caput draconis in. 9. τ in domo martis erit diues plusꝙ credať ꝓpter partē fortune i domo. 2. dominiū ei' erit nobile ꝙ fructū ꝙ duret ꝓpť ascē. τ domū. 10. sub dominio iouis: τ erit luna tpe electōis fiēde i domo diurna iouis videl; i sagittario: qz q̄stio facta ē de die i domo iouis dn̄i ascē. τ si tūc nō fiat electio luna existēte i sagittario fiet post infra. 7. dies luna i piscib' i alia domo iouis. 2. luna eūte ad ꝯiūctionē corporalē iouis τ melius ꝓ electo iudicio meo. tn̄ pot' spero electionem fiendā circa. 10. nouēbris ꝙ circa. 17. qz q̄stio fuit facta de die. qz inť lunā τ iouē non ē aspect'. nec inť dn̄m. 9. τ dn̄z ascen. eligeť ex abrupto τ subito q̄dā cardinalis de quo non sperabať in p̄ncipio electōis nec ipemet sperabat electionē terminādā supra se τ cōuenient oēs electores vniformiť in eū ꝯueniētib' illis de q̄b' sperabať τ cū gaudio recipietur ei' electio ab oīb' ibidē i ꝯclio existētib'. Et ita factū est tpe assignato die. 11. decēbris i die scī martini eiusdē anni elect' fuit dn̄s cardinalis de colomna romanus in sūmū pōtificē electione cardinaliū τ electorib' nationū conueniētib' vniformiť in eū: τ noiat' fuit martinus q̄nt' qz in die scī martini fuit electus.

De mercācijs τ subtilitatib' inchoādis ca. 8.

Si emerit aliquid luna existēte a capite cancri vsq; i finē sagittarij emet care vēdet vilit. ecōtra aūt cū fuerit a p̄ncipio capcorni vsq; i finē geminoꝝ. cū volueris seruū emere seu ꝓcedere caue ne iūgať luna malis aut sit sub terra mal' habēs dn̄iuz vel sit luna i signo mobili qz significat ꝙ seru' ille erit infidelis τ fugitiu' p̄ncipiū libre ad ħ valet. thaurus τ aq̄rius valēt vt seru' sit patiēs τ honorans dn̄m suū. luna in scorpione τ leone cupidus τ latro: τ sit luna in signis cōmunib' maxime in p̄ma pte qz erit laudabile preť pisces qz luna in piscib' cogitabit seru' in aīo suo ꝓditionē ꝯtra dn̄z suū τ detrahet ei vbi nō fuerit. Et caueas ꝯiunctionē lune cū malis si volueris libruz scribere vel sciam addiscere aut artificiū operari pone lunā in domo mercurij aut saturni aut iouis vtilitate: qz iste dom' sūt apte ad ingenia τ doctrinas: τ caue ne mars sit in angulo τ fac semꝑ dn̄m ascē. velocē cursu' τ latitudo ei' septētrionalis ascendēs ad augem epicicli τ luna recipiat vim alicui' boni planete existeñ. in angulo si fieri possit. Elige in subtilitatib' operādis τ inchoandis mercuriū in ascē. nō impeditū vel i medio celi habētē aspectū ad bonos planetas τ luna habeat aspectū ad eū. Caue in inchoatōib' subtilitatū horā marti τ ne mars ascēdat i prima domo celi vel habeat vim in opatōe eadē. Perpēde naturā rei i subtilitatib' ad quā vis opari. si velis opari opa q̄ sūt ad ignē τ sepe habēt reiterari aspice vt sit luna i signo cōi τ

melius est signum sagittarij in hoc ⁊ sit salua ab infortunijs ⁊ similiter dñs ascẽ. Si velis operari in auro apta solẽ ꝗtũ poteris i argẽto apta lunã ⁊ partẽ fortune ⁊ dñm dom⁹. 10. maxie ad habẽdũ magisteriũ de lucro ⁊ diuitijs per viã questionis si dñs 2ᵉ sit in 2ᵃ domo aut i ascẽ. vel i suis dignitatib⁹ maxie si fuerit iupiter aut mercuri⁹ dñs 2ᵉ in domo ⁊ i signo ꝯueniẽti ad hoc iudica ꝑm eũ ⁊ ꝑm partẽ fortune ⁊ ꝑm dñz partis fortune ⁊ ꝑm aspect⁹ q̃ sunt int eos ⁊ q̃ aspiciũt dñm domus secũde.

¶ De thesauris abscõditis caplm nonũ.

Consideratio de thesauris abscõditꝭ ꝑtinet ad q̃rtã domũ celi ⁊ ad dñz ei⁹ vna cũ dño ascẽ. ⁊ si in natiuitate alicu⁹ fuerit dñi istaruz domoꝝ fortunati ⁊ sol ⁊ luna aspiciãt ascẽ. talis erit habilis ad cito reperiẽdũ thesaurũ absconditũ in q̃stione si dñs. 4. dom⁹ fortunat⁹ fuerit in ascẽ. vel ecõtra dñs ascẽ. fortunat⁹ in. 4ᵃ domo significat rem abscõditã posse reperiri vel in angulis celi idẽ. Si in q̃stione veniat saturn⁹ in ascẽ. vel mars vel cauda significat laborẽ querẽtũ vanũ ⁊ illusionẽ i facto si boni planete veniãt i angulis significat possibilitatẽ inuẽtiõis si sit ibi. Ad sciẽdũ si sit ibi thesaurus vel res abscondita valoris cõsidera ãgulos celi ꝑcipue angulũ ascẽ. post 4ᵉ domꝰ. tertio ãgulũ. 10. de. 7. modicũ cures si ifra hos ꝑmos gradus sit bon⁹ planeta argumẽtũ ẽ ꝙ ẽ ibi aliq̃ res abscõdita. Signũ. 4. domus cõsidera ꝯsiderata domo in q̃ fertur esse thesaur⁹ ꝑm q̃ttuoꝛ ptes celi: ⁊ si fuerit signũ 4ᵉ dom⁹ terreũ trib⁹ partib⁹ abiectis teneas occidẽtẽ: si aquaticũ septẽtrionẽ: si igneũ meridiẽ: si aereũ oriẽtẽ iterũ parare donec inueniat̃. Signa firma significãt sub terra eẽ: mobilia in tectis: cõia signãt i pariete eẽ rem absconditã. Significatio planetaruz in loq. sol significat i loco patẽti. luna ꝓpe ianuã. saturnus i loco fetido ⁊ humido: iupit̃ in loco dñij obsequij mars in larẽ ignis. ven⁹ in loco thalami: mercuri⁹ in testitudine: ⁊ cõsidera vbi sũt alia testimonia ⁊ cui⁹ nature sũt an orientalia vel occidẽtalia meridionalia vel septẽtrionalia ⁊ in q̃ pte dextra vel sinistra. ⁊ si dñs ascẽ. est in suo honoꝛe erit carũ: si in suo casu vile. si dñs ascẽ. est oriẽtalis soli erit nouũ. si occidẽtalis erit res antiq̃: si ẽ fortunat⁹ erit integrũ si infortunat⁹ diminutũ vel imũdũ. Signa aerea ⁊ ignea significãt res magni valoris signa terrea ⁊ aquatica res modici valoris.

¶ De matrimonijs caplm decimũ.

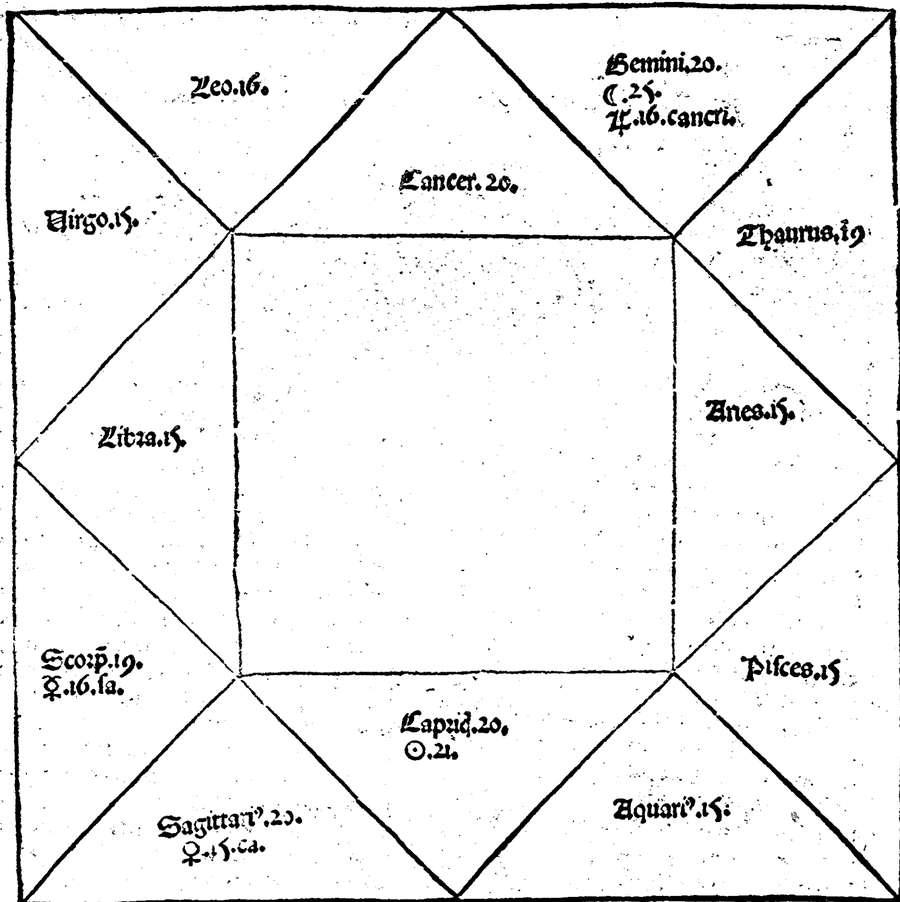
Considera ascẽdeñ. ꝓ viro ⁊. 7. ꝓ muliere ⁊ in q̃ pte fuerit boni planete erit melius ꝓ illo ⁊ caue finẽ libre ⁊ ꝑncipiũ scorpi. ꝓ vtroq;. Caue in despõsatiõe ne luna sit ꝓpe ꝯiunctionẽ solis q: hoc significat morẽ ⁊ ne sit in via combusta libre q: significat finẽ malũ. Malũ ẽ in matrimonijs ꝙ luna iungatur saturno vel marti q: nõ erit pax inter eos nec amoꝛ. Si vis eligere vt sit abũdantia pueroꝝ int eos elige ꝙ luna nõ impedita sit i cãcro scorpiõe vel pisc ⁊ vigẽt cũ fuerint in occidẽte. ⁊ elige i oib⁹ matrimonijs ꝙ luna sit crescẽs lumie ⁊ nũero si possit fieri ⁊ ꝙ ñ sit mal⁹ aspect⁹ ad solẽ nec ad duos malos

¶ De ꝓnosticatione cogitationũ ⁊ alioꝝ secretorum caplm vndecimũ.

Cum audieris noua vel de eis erit q̃stio ꝯsidera ascẽ. ⁊ dñz ei⁹ ⁊ horã. ⁊ si i ascẽ. fuerit cauda saturn⁹ vl mars erit falsũ. si i ascẽdeñ. fuerit iupit̃ vel sol ẽ verũ. ⁊ si null⁹ fuerit in ascẽ. vide. 5. domũ. ⁊ si aliq̃s de veris in. 5 sit verũ ẽ. ⁊ si null⁹ in ascẽ. vel in. 5. vel. u. fuerit iudica ꝑm dñz hoꝛe ⁊ ꝯsidera vtrũ sit directus vel retrograd⁹ ⁊ cũ q̃b⁹ habz aspectũ ⁊ i q̃ domo ẽ hora q̃stionis vel verboꝝ. Pars rumoꝝ accipit̃ i die ⁊ nocte a mercurio i lunã ⁊ ꝓijcit̃ ab ascẽ. ⁊ hᵉ ps illis ẽ pti ꝑuoꝝ. ꝙ si fuerit hec ps i angulo vel i signo fixo vel signo directe ascẽsionis erũt veri rumores: ⁊ si fuerit aliť erũt falsi. si dñs. 3. dom⁹ fuerit i ꝯiunctiõe bonoꝝ boni erũt rumoꝛes: si mal⁹ mali. ⁊ iudicabis ꝑmario ꝑ dñz. 3ᵉ cũ circũstãtijs ei⁹: deinde ꝑ dñz 5ᵉ si fuerit ascẽ. signũ fixũ veri erũt rumoꝛes de cõi cursu. Et si fuerit ascẽ. signuz mobile ⁊ maxie aries totũ ẽ falsũ: si cõe parti erit verũ ⁊ parti erit falsuz. ⁊ respice locũ lũe ⁊ accipe testimonia ab ea ꝑm ꝙ fuerit i signo fixo mobili vel cõi ⁊ fortune significãt verũ si fuerit in ãgulis: ⁊ mali falsũ nisi fuerit rumoꝛ de bellis aut lite: tũc mars si fuerit i vno ãguloꝝ veri erũt rumoꝛes: ⁊ si iupit̃ ibi fuerit non ꝯfides qm̃ hoc ẽ sue nature ꝯtrariũ. similit̃ si

saturnus fuerit in vno angulorū et sit q̄stio de morte captiuitate vel morbo erūt veri rumores hoc em̄ ē de ei⁹ natura. Si q̄stio fuerit de nūcio bonū vel malū nūciante cū l̄ra aspice illum q̄ mittit l̄raȝ a planeta a q̄ separat̄ luna piunctōe vel aspectu et a dn̄o ascē. et inspice illum ppt̄ quē scripta ē l̄ra ad quē mittit̄ nūci⁹ a dn̄o .7. et a planeta cui vim dederit seu cui applicat̄ et inspice locū lune et aspectū planetarū ad eā si sint fortune aut mali et locū mercurij q̄ vis ei⁹ est magna i scribēdis l̄ris et tali modo de l̄ra seu ep̄l'a iudicabis. Volēs occultū aliq̄d inq̄rere pone dn̄ȝ ascē. in loco in q̄ det vim planete q̄ est in .10. vel .11. et vt lūa det vim planete q̄ sit supra terraȝ et dn̄s hore sit iupit̄ nō retrograd⁹ nec infortunat⁹ aut cōbustus: caue ne sit saturn⁹ in quouis angulo nec dn̄s hore: ad idē de marte. Volēs scire tp̄s euadēdi carcerē vel captiuitatē ex questione aspice ascen̄. et dn̄m eius et si inueneris dn̄m ascen̄. in inq̄uis angulo et pei⁹ in 4.º tardabit̄ ei⁹ liberatio. et sit luna i quouis āgulo et pei⁹ si dn̄s .12. est ei piūctus vel aspiciat eā. et si dn̄s .12. dom⁹ cū dn̄o ascē. est piunct⁹ et ē infortuna .s. saturnus vel mars deficiet i carcere. si videris i angulis dn̄os āgulorū nō exibit de carcere. vel si dn̄s ascē. fuerit cōbust⁹ et fuerit recept⁹ a sole nō morieť illic. Si vis scire volūtatē illius q̄ incarcerauit eū aspice .7. domū et dn̄ȝ ei⁹ aut dn̄m honoris si nō aspexerit dn̄ȝ dom⁹ et aspexerit dn̄ȝ honoris et scias q̄les sūt ipi ad lunā et s̄m hoc iudica. Signa mobilia significant egressuȝ s̄l'r dn̄s terne si sit in bono loco et habeat aspectū ad ascen̄. De cogitatiōib⁹ hoīm reuelādis q̄ pueniūt ab influentia celi nō de his q̄ subiacet mētib⁹ virorū perfectorū aspice dn̄m ascen̄. vbi sit et q̄ non sit retrograd⁹ nec cōbustus vel i casu suo: q̄r tūc s̄m lunā vel dominū hore esset r̄ndendū: si dn̄s ascen̄. fuerit in ascē. de p̄sona sua cogitat si in 2ª domo fuerit cogitat de reb⁹ suis aut de acq̄sitiōe rerum tēporaliū. si i p̄ria p̄te tertie dom⁹ fuerit cogitat de via: si i secūda p̄te de fratrib⁹ vel ppinquis: si in p̄ria p̄te q̄rte domus fuerit cogitat de patre aut de matre vel parētib⁹ antiq̄s: si i secūda parte cogitat de villa vel domo vel naue vel arte. si in tertia parte cogitat de suo regnante vel suorū amicorū antiquorū. si in p̄ma parte q̄nte dom⁹ fuerit cogitat de filijs vel nepotib⁹ vel de suis discipulis. si in secūda parte de gaudio vel ludo. si in tertia parte de indumentis et ornamentis. si in q̄rta de rumoribus vel de libris vel de nūcijs. si in p̄ma parte sexte dom⁹ fuerit cogitat de infirmitate. si i secūda de seruis vel bestijs. si i p̄ma parte septime fuerit cogitat de vxore vel amasia. si in secūda de societate. si in tertia de fure vel abigente. si in prima parte octaue fuerit cogitat de morte vel timore. si in secūda de diuisione possessionū. si in tertia de debit̄. si in p̄ma parte none fuerit cogitat de fide vel legib⁹. si i secunda de itinere. si in tertia de honore. si in q̄rta de somnijs. si in prima parte decime dom⁹ fuerit cogitat de p̄ncipe vel potente. si in prima parte vndecime domus fuerit cogitat de mercantijs et mercatoribus. si in secūda de diuitijs vel diuite. si in tertia de amico vel amica. si in p̄ma parte duodecime dom⁹ fuerit cogitat de inimico. si in secūda de captōe vel miseria. si i tertia de bestijs: q̄d si dn̄s signi ascē. fuerit cōbustus vel in casu suo seu in signo feminino: et ipe planeta fuerit mascul⁹ tunc s̄m lunā est r̄ndendū nisi fuerit cōbusta vel in casu suo vel in signo masculino vel aliter notabiliter impedita tūc s̄m dn̄m hore est respondēduȝ. Et nota q̄ s̄m dn̄ȝ hore sepe dant̄ responsa veridica p̄mittēdo duo que sunt p̄ma in hac materia videlȝ dn̄ȝ ascen̄. et lunā. exempli gr̄a. si aliq̄s ad te veniat portando in sinu absconse hora saturni tu p̄nosticabis rem illam abscōsam esse terrā vel lapidē vel os vel rem fetidā vel aliquā rem in qua influit saturnus. si hora iouis dices illaȝ rem esse de natura iouis puta stannū vel herbā virentē vel odoriferā: si hora martis dices ferrū vel rem coctā si hora solis aurū vel lapidē preciosū: et sic de alijs horis aliorū planetarū. Et scias q̄ i hac materia req̄rit̄ significator cogitatōis specialis et ḡnalis et maxie specialis: et duo sūt significatores speciales cogitatōis videlȝ planeta a quo separat̄ dn̄s ascen̄. et iste ē p̄in⁹ et planeta a quo separat̄ luna. Generalis aūt significator cogitatōis ē p̄ltā q̄ fortior fuerit i ascē. i piūctōe lūiarū q̄ imediate p̄cessit q̄ōnē vel i oppositōe: alter s̄gificator ḡnalis ē p̄ltā q̄ fortior existit i piūctōe p̄ria aliorū p̄ltarū videlȝ saturni et iouis. Exēplū tale ē. q̄dā se p̄sentauit p̄ q̄ōne tacitura nō p̄ferēdo vbū i p̄ticulari sue q̄ōis s̄ ḡnalit̄ q̄d q̄ro. dixit astrologo cui⁹ figura celi hora p̄sentatiōis talis fuit.

Capitulū XI. et vltimū.

¶ Primo ꝯsideraui dn̄m ascē. ꝛ ab eo icepi. ꝛ aspicio a q̄ separatᷣ. separatᷣ aūt a sole q̇ ē dn̄s ii. ꝛ ē in. 4. domo. scio ĝ per h̄ ꝙ cogitat de ali q̄ re amara: q̄ p. 4. sigtur vt de p̄re vel de ma tre: ſ qꝫ lūa separata est a dn̄o. 7. q̄ est dom⁹ mu lierū. scio ꝙ de matre cogitat: qꝫ v̇o est in do⸗ mo vie ipsa luna ꝙ de via m̄ris et qꝫ est iūcta mercurio dn̄o vie in aliq̄ domoꝝ viarū ꝛ qꝫ ve nus iūcta ē ioui q̇ iupit̄ est ī domo regia: dico ꝙ ad regē tendit mulier: cū ipse etiaꝫ iupit̄ sit in sua exaltatiōe: ſ qꝫ est retrograd⁹ ꝛ in oppo sitōe veneris ꝛ. ven⁹ in casu iouis rex prima fronte nō bene eā recipiet: ſ tn̄ qꝫ iupiter ē for tuna ꝛ in exaltatione sua ꝛ in angulo celi lib a malis rex postea exaudiet mulierē: ſ qꝫ luna est recepta a mercurio. idē significat: qꝫ ē dn̄s 12ᵉ. ꝛ est de inimicis eo qꝫ dn̄s. 12. est ipse mer curio. ꝛ ostendit ꝙ prima fronte male recipietᷣ mulier a rege: sed qꝫ virgo est signum huma⸗ nū quod est dom⁹. 12. et dn̄s. 12ᵉ. scꝫ mercuri⁹ est in signo humano. rex postea mulierē ex⸗ audiet. Ista collectio aliquarū ꝯclōnū astro. nō est ordinata ad modū quo cōsueuerunt as⸗ trologi per ordinem. 12. domorum: ſ per ma⸗ terias ꝛ conclusiones breues que possunt vo cari aphoᵐⁱ. astrologoꝝ vel a pricipio sue de nominationis potest vocari Celi enarrāt glo riam dei. Et sic est finis. laus deo.

Liber abraham auenezre de creticis diebus.

Dominũ deum

oro q̃diu est aĩa mea in me in cor meũ lumẽ suũ imittat ⁊ veritatẽ. multũ eñ est delectabile lumẽ ei⁹ ac bonũ in oculis aĩe ad videndũ ⁊ nox sicut dies illuminabit nec occultabunt ei nubes. nõ eñ est sicut lumen solis de die q: nõ obũbrabit neq3 sicut luna p nocte: q: non diminuit sicut fit diminutio luis ipsius. Hoc aũt lumen sepauit a se de⁹ ⁊ dedit luiaria magna vt pessent diei ac nocti. Et a maiori luiari lumie sepauit min⁹ ⁊ dedit ipsi maiori vt pesset diei ⁊ minori vt pesset nocti. Celoꝝ etiã exercit⁹ ⁊ stelle luiose. s. planete pessent vna cũ luie minori duorũq3 luiarũ virt⁹ maior ẽ virtute stellarũ: ⁊ q: sol terre ppinquior est. ẽ eñ sol in sphera ꝑmviã virtutũ. Itẽ est magn⁹ valde ⁊ lũa ppinquior est: ꝫ ei⁹ lumẽ est ipinmet lumẽ solis. Qm̃ aũt celoꝝ exercit⁹. i. stelle fixe sunt in supmo g̃du. idcirco nõ mutat: ꝫ diuersificat eoꝝ cursus neq3 sepat vna ab altera. latitudines eñ ipsarũ sp sunt eedẽ: ꝫ nõ est ita in stellis luminob. i. planetis. Nã eoꝝ cursus variat ꝑm signoꝝ cingulũ. interdũ eñ sunt in linea signoꝝ interdũ extra ⁊ qñq3 alteri elõgant qñq3 approximant qñq3 directe vadũt qñq3 retrograde qñq3 sinistre qñq3 dextre qñq3 coiũctim qñq3 sepatim adinuicem Hec aũt rõ est: q: in gradu sunt iferiori vel superiori. luna sola p se est in gradu inferiori respectu medij sui centri ⁊ ob hoc m̃ltos habet mot⁹. mutat eñ ⁊ variat in longitudine ⁊ latitudine: ⁊ isup accidit ei accidẽs qd nõ alijs planetis ɔtigit: qd est q: lumen ei⁹ crescit ⁊ decrescit ⁊ qñq3 deficit. Itez eclipsat in vmbra terre nõ tñ eodẽ modo quo fit eclips solis. nã ipse sol in se nũq3 eclipsat: ꝫ ab oculis intuentiũ occultat siue suũ lumen vetat. Ac vo sub luna qdcũq3 existens siue plante siue hoĩes siue vl'r quecũq3 aĩalia mutãtur multipliciter siue variãtur ⁊ nũq3 in eodẽ statu pmanẽt in seips neq3 in cogitatoib⁹ eoꝝ nec operib⁹ aut eoꝝ manerieb⁹ ppter mutationes motuũ ipsoꝝ planetarũ: ⁊ hec qdẽ sunt in gradu ifimo quo nõ est alr inferior: qm̃ luna in luie suo corpori assimilat cui⁹ pmo virt⁹ crescit postea diminuit: ideo significat supra oẽm rem generabilem ⁊ sup pncipiũ cogi⁹nũ ⁊ opationũ natiturũ ⁊c. Virtus vo solis est q: causat in opere caliditatẽ frigiditatẽ estatẽ hyemẽ diẽ et noctem. cũ aũt est in domo sui honoris siue in sua exaltatione qd est signum arietis q: in hoc signo nr̃is regionib⁹ incipit appropinq̃re: tũc germinãt arbores ⁊ hilarescũt aĩalia ⁊ egritudines creãtur. Qñ vero est in suo casu. s. in libra tunc pallescũt folia ⁊ arescũt ⁊ grauãtur oẽs hoĩes ⁊ augmẽtãtur egritudines. Itẽ aliud experimẽtũ est q in plurib⁹ hoĩb⁹ egrotantib⁹ egritudines alleuiãtur a media nocte vsq3 ad meridiẽ eo q tunc est in parte ascen. circuli tñ ɔ̃rũ est in descensu. silr in cursu lune sunt multe opationes expte in mari ⁊ fluminibus ac vegetabilib⁹ ⁊ quoꝝ humiditas magna est: vt cucurbitarũ aĩaliũ conchiliũ ⁊ medullarũ ossiũ humanoꝝ ⁊ alioꝝ viuentiũ. Itẽ semina seminata luna diminuta luie nõ crescũt vt debent. piscatores etiã his cõcordant in operib⁹ suis. Astroꝝ quidã sapiẽtes expti sunt res multas in suis virtutib⁹ queadmodũ scripserũt. silr etiã medici quesierũt scire causas terminatõis egritudinũ seu causam crisis. quare etiã in. 7. 14. 20. seu. 21. aut in. 27. 29. et nõ poterãt causam inuenire nisi ꝑm viã lune si quidẽ pseuerauerũt vsq3 ad vnũ mẽsem lunarẽ ⁊ postea recedit que si nõ recesserit respiciunt ad solẽ qui luna supior est: nõ tñ acquiescat cor tuũ in sapientum sermonib⁹ hoc esse ppter parẽ numerũ. dies eñ. 14. põt esse crisis vera: ⁊ etiã. 20. que sunt dies pares siue nũeri pares. Item in die. 7ª. potest esse crisis vera radix ⁊ causa crisis diei. 7ᵉ. est q luna tũc est in aspectu. 4. ad locũ principij egritudinis et in. 14. die est in aspectu opposito: ⁊ in. 20. et 21. est in aspectu. 4. scdo sed in. 27. aut. 28. reuertitur luna ad locũ in quo fuit in pncipio egritudis. est aũt dies. 4. silitudo ad diẽ creticaz eo q medietatẽ q̃rti aspect⁹ hʒ ꝑm viã clauiũ lune. s. ii. 17. 24. ⁊ scito q mot⁹ lũe diuersificat ppt distantiã cẽtri circuli ei⁹ a cẽtro t're adhuc et p motuz epicicli. i. pui circuli ⁊ hinc est q aliq̃ die mouet luna. 15. gra. in alio autẽ min⁹. 12. Cũ igit luna fuerit velox cursu pueiet ad. 4. aspectũ p⁹. 6. dies a pncipio egritudis cũ horis pauc ⁊ vitas q̃dẽ ẽ ɔputare ab hora decubit⁹ eg' sup lectũ suũ vsq3 ad silez horã sequẽt diei i crastio. vnã siue pmã diẽ a mane diei vsq3 ad mane diei dicte siue dominice

Sunt septē dies ꝑfecti ⁊ si luna fuerit tarda
nō veniet ad quartū aspectū in. 7. die. Adhuc
ſm cōputationē hoīm: ſ3 qua die ꝑueniet lūa
ad q̄rtū eiꝰ aspectū ꝓpter qd̓ dixerūt multi ꝙ
9. dies eēt cretica. si aūt luna fuerit cursu me
diocris tūc ꝑueniet ad quartū aspectū añ. 7.
dies ꝑfectos fere ꝑ q̄nq3 horas. in die tñ. 7.
cōueniēs aūt est oppositū aspectū esse in die
.14. si tñ luna fuerit velox cursu ꝯtingit crisiz
esse. 13. die sed hoc raro accidit. silr ꝓpt morā
mediocrē ꝯtigit crisiz eē. 20. aut. 21. ⁊ silis rō
est de die. 27. et. 28. luna nāq3 circulū signoꝝ
ꝑficit. 27. diebus ⁊. 8. horꝭ ſm eius motū me
diū. dies aūt. 5ᵃ. iterdū est dies criſ cū in aspe
ctu sextili luna sit ꝑ respectū ad locū ꝑmū: i
quo luna fuit in ꝑ̄ncipio egritudinis. Iterū. 12.
dies et. 11. q̄n luna erit in aspectu trino si fue-
rit tarda cursu silr in die. 9. si fuerit velox cur-
su. ⁊ ego ostēdo tibi viā per quā aduertere po
teris si criſ erit in diebꝰ noīatis aut nō: si quis
querat. Nūq̄d febricitās nullam crisim hēat
in tertia aut q̄rtana. Respōdeo ꝙ luna nō tol
lit naturā exteriꝰ sed auget vel minuit ſm for
titudinē illius. Et si q̄rat adhuc cū criſ depē
deat a motu lune ⁊ aspectibꝰ planetarū ⁊ stel
lis fixis. 8ᵉ. sphere: q̄re est ꝙ si duo hoīes ea-
dē hora egrotare incipiūt: tñ criſ vniꝰ nō erit
sicut alteriꝰ. dicendū ē ꝙ hoc est q2 virtꝰ ope-
rātis diuersificat̄ ꝓpter diuersitatē virtutꝭ re-
cipientꝭ. sol eñ telā lineā dealbat ⁊ faciē deā-
bulantis denigrat. vñ si alter egrotantium sit
puer cuiꝰ natura sit calida ⁊ humida. alter ve
ro iuuenis vel senex: nō diuersificabit̄ criſ. ad
hoc etiā opant̄ tp̄a anni ⁊ dies nā si in tp̄e ve
ris hoc fuerit plꝰ nocet puero q̄ seni. ¶ Ad-
huc si in ꝑ̄ncipio egritudinis luna fuerit cum
marte cuiꝰ natura ē calida ⁊ sicca ſm recepti
onē sue virtutꝭ fueritq3 egritudo vniꝰ ex cali-
ditate tūc aggrauat̄ vel fortificat̄ egritudo il
liꝰ: ⁊ si est ex frigiditate nō tm̄ nocebit. Si aūt
iterū dicat ponamꝰ ꝙ etas aut ꝑs anni vtriuſ
q3 egroꝝ sint calide ⁊ silr egritudo vtriusq3 ex
caliditate: tñ nō erit criſ eoꝝ silis. R̄nsio hoc
pōt esse q2 diuersa ē natura ⁊ ꝯplexio corpoꝝ
vnꝰ aūt erit calidꝰ ⁊ alt̄ frigidꝰ: ⁊ si dicat̄ po-
nat̄ ꝯplexio silis. R̄ñ est īpossibile quin ꝯple-
xio vniꝰ aliqualit̄ diuersificet̄ a ꝯplexione al-
teriꝰ. nā q̄uis ꝯplexiones aliquoꝝ sint eedē i
vlī tñ ꝑticulariter īpossibile est duos hoīes re
periri tales in ꝯplexione comestionibꝰ ⁊ opa
tionibꝰ ceterisq3 eoꝝ negociatōibꝰ. Amplī-
us si ꝯcedamꝰ posse dici ꝯplōnes eoꝝ esse ta
les in casu egritudīs nō tñ possunt eē tales i
vtroq3 ꝑenitꝰ. superueniūt eñ res varie vni que
nō alteri de die in diē. Insuper notū est ꝙ in
scia astrolo. oīs egritudo adueniēs hoī luna
existēn. in loco saturni vel martꝭ corrupta malꝭ
planetꝭ in natiuitate egri grauis erit ⁊ ꝑiculo
sa queadmodū iudiciū locoꝝ sic ⁊ iudiciū a-
spectuū aut ꝑ̄ncipij. Ecōuerso si in loco iouis
aut veneris sit luna ac vero possibile est ꝙ iu
piter noceat aut venꝰ si sit in domibꝰ maloꝝ
dñs natiuitatꝭ. sicut in cuiꝰ natiuitate est in 6ᵃ
domo aut. 8. vel. 12. ⁊ possibile ē lunā hr̄e dñiū
in natiuitate vniꝰ ⁊ nō alteriꝰ ⁊ ꝙ erat sub ra-
dijs solis aut signū ascendē. in natiuitate erat
leo vel sagittariꝰ aut aq̄riꝰ aut luna erat cū sa
turno: ipo existēn duce vel ꝑ̄side siue almutē
sup natiuitate alteriꝰ egroꝝ: ⁊ nō nocebit vni
sicut alteri: ⁊ hi quidē ſmones mēsurā nō ha
bent. Rursus possibile est lunā eē in malo a-
spectu cū saturno in natiuitate vniꝰ ⁊ nō alte-
riꝰ et sic satis nocebit vni ⁊ nō alteri: ſ3 si for-
te querēs dicat si verꝰ est ſmo tuꝰ: ḡ crisiz cū
certitudine nūq̄ scies. R̄ndeo iudicia astro-
logoꝝ fit ſm duos modos vnꝰ est ſm viā cōtra
tis ⁊ vlitatꝭ ſm ꝙ dicimꝰ ꝙ venꝰ significat sup
mulieres ⁊ mercuriꝰ supra sapiētes. Scd̓s ē
ſm viā ꝑticularium: vt cū dicimꝰ. 7. domus sigt
supra mulieres ⁊. 9. supra sapiētes. ꝑticlare āt
nō destruit vl̓e. Nā si venerē inuenerꝭ in loco
malo ⁊ dñm. 7. domꝰ in loco bono veniet no
cumentū ex ꝑte mulierū q̄uis ꝑ aliqd̓ mediū
veniat bonū ꝑ mulieres: ⁊ in electionibꝰ eodē
modo ꝑ viā vlitatis luna est ꝑ̄potens super
ꝑ̄ncipiū oīs egritudinis. attñ verū est si nati
uitatē egri sciuerimꝰ ad sciendū ꝑticlaria egri
ſm viā vlitatis cōueniēs eñ esset ſm veritatē
ꝙ medicus sciret cursum egri q̄lis erat cū sa
nus eēt ⁊ vrinā eiꝰ silr ⁊ modos eiꝰ plures.
¶ Si fuerit luna sup q̄rtū aspectū a loco eiꝰ
in q̄ fuit in ꝑ̄ncipio egritudinis aut in eiꝰ op-
posito in domo q̇dē sua aut exaltatōe habue-
rit dñiū signū est bonū. ⁊ si nulle stelle ꝯiun-
gātur seu planete: nec aspiciāt aliquē. ⁊ silr
est de solꝭ manerie si ꝓlōgat̄ egritudo. ecōuer
so aūt est si ipse fuerit in casu suo aut in oppo
sito domꝰ sue ⁊ ꝯsilr ē de luna si fuerit in ꝑ̄nci
pio egritudinis absq3 aspectu planete vt i die
criſ. silr neq3 bonū est signū neq3 malū: ſ3 de-

beim⁹ inq̄rere ad sciēdū dispōnē egri a signo ascend. in hora pncipij egritudinis: vt si fuerit in pncipio in aliq̄ aspectu alicui⁹ planete: in die vō crisis aspiciat stellā bonā vel malā renouabit̄ sup egro res bona vel mala ſm naturā stelle q̄ ignorabatur. si aūt fuerit bona vl mala luna in pncipio egritudinis cū aspectu planete aut in ɔiunctōe cū illo: in die vō crisis ita nō fuerit. Accidit q̄ accñs tale q̄ erit crisis i die certo siue noto. ⁊ si in ei⁹ pncipio qñ ipsa fuerit in aspectu hui⁹ planete: tūc iudicabis iudiciū vltimatū bonū vel malū ſm q̄ alius aspect⁹ fuerit put explanabim⁹ in sequētib⁹ Et si fuerit luna in aliq̄ angulo⁊ signi ascen. in pncipio egritudinis sig̃t sup certitudinem de bono vel de malo: ⁊ si in succedeñ. nō colligat asceñ. pōt esse malū ⁊ si in alijs est signuz bonū. si quidē in cadētib⁹ testimoniū habuerit brē p se nō est stabile nisi cū dño asceñ.

¶ Si eclipsata fuerit luna in vmbra terre cū est in q̄rto loco aut i pncipio egritudinis aut in opposito est signū malū ſ3 eē seu ɔditiōez eclipſ. silr̄ q̄ est de maneriē solis qñ eclipsat̄: q̄ ſm eclipsi3 ei⁹ plōgat̄ ifirmitas dic̄ Ptho⁹ aspect⁹ q̄rtus si fuerit in signis breuib⁹ quādo ascēdūt in loco cui⁹ latitudo ē magna erit aspect⁹ sextilis. et verū dicit. si vero fuerit in signis longis erit sicut q̄rtus ⁊ quart⁹ sicut terti⁹: si fuerit luna in pncipio egritudis in signo mobili significat velocitatē in reb⁹ egri in bono vel malo. in fixis plōgat egritudinē ſ i bicorporeis de egritudīe in egritudinē trāsibit.

¶ Si causa quidē egritudinis fuerit ex abūdantia aut repletōe in corpe ⁊ lumē lune sit i augmēto hoc est graue. si vō luna fuerit in diminutiōe h̄ est valde bonū. si vō cā egritudis sit ex inanitōe ⁊ luna sit luīe diminuta est grauē si aucta bonum. ¶ Si luna fuerit in pncipio egritudinis in signo q̄litat̄ materie peccāt̄: q̄ causat egritudinē malū ē: ɔrñū vō bonū. totū vero qd̄ sup memorat⁹ verū ē si nō sint aspect⁹ in ipsis eñ ɔsistit radix iudicio⁊ sed ɔiūctōes in crisib⁹ sunt fortiores. ¶ In ɔiūctione eñ si neq̄ lune neq̄ stelle etiā cui ɔiūgit̄ fuerit latitudo: erit tūc lune testimoniū firmū de crisi et si eo⁊ latitudo pua fuerit deficiet aliq̄d de fortitudine iudicij ⁊ sic in differētijs latitudinū suo modo. ¶ Cōiunctio lune cū sole ē malū valde: ſ est pei⁹ si iter solē ⁊ lunā sit minus sex gra. et luna nundū solē attigerit. si aūt fuerit inter eos arc⁹ oppositionis neq̄ bonū neq̄ malū. ¶ Cōiunctio lune cū saturno maluz significat ⁊ longā egritudinē q̄ si saturn⁹ tardus fuerit motu augmētat malū. si vō velox diminuit de malo: si retrogd⁹ ⁊ añ solis opposituū postq̄ curat⁹ fuerit recidiuū patiet̄. si vō retrogd⁹ fuerit post solis oppositionē minuetur de malo. q̄ si luna velox motu fuerit significat malū ⁊ plixitatē ⁊ malū finē. si vō tarda cursu fuerit diminuet de malo: si aūt fuerit luna cū saturno aucta luīe modicū nocebit saturnus. ⁊ si diminuta malū sup malū. si saturnus quidez fuerit orietalis a sole ⁊ egritudo fuerit ex frigiditate minuet̄ de malo sup qd̄ significauit: ⁊ si egritudo fuerit ex calidītate augebit malū supra malū primū. si fuerit saturnus in lōgitudine lōgiori aut ppe a duab⁹ ptibus ⁊ egritudo fuerit a retētōe seu restrictione augebit̄ malū supra malū. si vō in lōgitudine iferiori seu opposito magis ppe a duab⁹ ptibus minuet̄ de malo ei⁹. ¶ Dixerūt plures q̄ cōiunctio lune cū planeta retrogdo sup vomitū significat ⁊ si luna fuerit in vna domo⁊ saturni minuet̄ de malo: nisi fuerit egritudo de tussi. ¶ Insup multi dixerūt q̄ saturn⁹ senib⁹ nocet ⁊ ſm meā opinionē est ecōuerso. si luna fuerit cū ioue ē bonū ⁊ adhuc meli⁹ si nō sint male dom⁹ respectu signi asceñ. in principio egritudis. ¶ Si luna fuerit cū marte malū ⁊ si luīe diminuta fuerit minuet̄ de malo ⁊ ecōuerso: ⁊ cū venere est sicut d̄ ioue: ⁊ si eger iuuenis fuerit aut mulier meli⁹ ē q̄ si esset senex. si aūt egritudo fuerit calida erit meli⁹ venus q̄ iupit̄ ⁊ ecōtra de frigiditate. ⁊ si egritudo est p amorē magis valebit ei iupiter: ⁊ si egritudo sit ppter dei seruitiū ⁊ seculi cogitationes magis valebit ven⁹ ioue. ¶ Si aūt luna fuerit in mercurio nō existeñ. sub radijs solis aut inter illos ābos siue pl⁹. 12. gra. ⁊ ipse sit occidentalis ⁊ sit in domo bone stelle seu planete bonū significat ⁊ ecōtra. ¶ Si aūt fuerit luna in oppōne saturni ⁊ iouis valebit q̄dē: ſ nō euadet nisi saturn⁹ retrograd⁹ ⁊ iupit̄ direct⁹ sit. si aūt iupit̄ sit in aspectu q̄rto debes iudicare ſm fortitudinē eo⁊: ⁊ si in trino eger euadet. si luna fuerit cū marte magis valebit aspect⁹ venerij q̄ iouis ⁊ silr̄ saturno ecōuerso Ampli⁹ si in pncipio egritudinis luna fuerit in ɔiūctione stellarū fixarū magnarū quod ordis pmi aut scdi q̄ latitudis modicū h̄nt iudi-

ca sup bonū aut malū fm ↄpōnem stelle: vt stella que dicit allan seu alancas bonū significat eo ꝙ ↄtrarie stelle est de venere ⁊ mercurio ⁊ ego tibi dabo viā generalē. ¶Si vo lūa in principio egritudinis fuerit cū aspectu alicui⁹ planete aut cōiuncta cū ipso qn̄ perueniet ad locū sui aspect⁹ qrti aut oppositi. si idē planeta aut stella aspiciat aut ↄiūgat cū ipsa sic in principio qn̄ erat sup aspectū erit via crisis certa ⁊ firma in bono vel malo fm naturā illi⁹ stelle ⁊ nō innouabit sup egrū res que bn̄ faciat ei aut male fm vnā viam. si vo est ita ꝙ illi stelle nō ↄiūgat lūa p aspectū i die crisis: s aspiciat aliā stellā siquidē ↄiungat lūa cū ista tūc inouabit res d̄ bono aut malo q̄ i cor egri aut medici nō ascēdebat. si aūt fuerit aspect⁹ aut ↄiūctio cū aliqua de stellis supmis nō innouabit res vltra illud qd̄ vniuersaliter est: qꝛ nō mutat mot⁹ stelle fixe in. c. ānis nisi in vno minuto: quapropt multo min⁹ in pmis diebus ⁊ paucis ⁊ si pmanet egritudo donec sol reuertat ad locū suū neqꝫ hꝫ crisim ad bonū seu in malū pfectum. considera ad locū in principio egritudinis et ↄsidera oēs aspiciētes et de planetis ⁊ de superiorib⁹. i. fixis: silr ꝙ in aspectib⁹ quartis ⁊ qn̄ veniet ad grad⁹ pporcōnales in circulis. i. ad illos qui distāt a linea equalitatis aut a terminis septētrionis ⁊ meridiei in tali pportione ꝙ equales sint partes horarū diurnarū vni⁹ cū partib⁹ horarū alterius nocturnarū fm ꝙ explanatū est in principio libri initij sapiētie: alli nāqꝫ fortitudinē habent magnam. ¶Postrema aūt regula est ꝙ oīa capitula que rememorati sumus pro luna illa eadē sunt p sole: ⁊ si eclips est: ⁊ si sciueris gradus ascen. in pricipio egritudinis scito reuolutionē anni secūdi siue sequētis. addēdo octo gradus. ⁊ ↄsidera qualiter aspiciāt stelle signū primū ⁊ scd̄m ⁊ quid sit in hoc radix solis nihilomin⁹ hec duo addūt aliquid aut minuūt: sic ergo facere debes de āno in annum.

¶Explicit abbreuiatio quedā libri abrahe auenezre de luminaribus et diebus creticis.

¶Directoriū de figura celi in amicū medicorum per modum epilogi.

Pro figure celi

declaratione ⁊ pnosticatōe vera habēda de eadē: q̄ sequūtur: marie sūt ↄsiderāda. Primo ꝙ planete situētur in domib⁹ fm ꝙ īueniūtur in celo: ⁊ h magis exqsite ꝙ sit possibile in gradibus ⁊ minutis. Scd̄o ↄsiderāde sunt dignitates planetarū. s. essentiales ⁊ accidētales. essentiales vt sint in domo: ⁊ habent tūc nouē fortitudies. In exaltatiōe: ⁊ sic habēt qttuor. In triplicitate: ⁊ sic habēt tres. In terminis: et sic habēt duas. In facie: ⁊ sic hn̄t fortitudinē vnam. Sed de accidētalib⁹ ↄsidera si sit dn̄s hore ⁊ sic hꝫ fortitudinē vnā. vel dn̄s nouene et sic habet aliā. Alias dignitates accidentales vide in amico medicoꝝ dr̄ia. scd̄a ca. 16. et etiā dr̄a. 3. ca. 6. Cōsidera etiā si plāete dn̄i fuerūt in domo ppria fuerint in domo diurna vel nocturna applicādo hore questiōis: vel si sint in domo amici. Item cōsidera infortunia planetarū: que vide dr̄ie secūde ca. 7. Notandū ibidē ꝙ finis libre ⁊ signū scorpionis sunt de īfortunātibus signoꝝ ⁊ domoꝝ: vt dicit ca. 6. dr̄ie tertie. Itē ↄsidera si planete sint in gradibus lucidis: tenebros: vacuis: azemena: putealib⁹ vel fortunā augmētantib⁹: ⁊ si sint in gradib⁹ masculinis vel feminis. Et si sint in gra. terminoꝝ nouenarū: facierū: ⁊ reliquarū dignitatū ⁊ īfortunarū: que oīa vide in tabul ad hoc factis: quarū declaratione īuenies in amico medicoꝝ ca. 3. dr̄ie. 2e. Cōsidera etiam aspect⁹ domoꝝ. Nam ascendēs ⁊ 10a. se aspiciūt quarto aspectu: ⁊ sic de alijs. Ascendens ⁊ 7. aspectu opposito: ⁊ sic de alijs. Ascēdēs et. 11. aspectu sextili: ⁊ sic de alijs. Ascēdens ⁊ nona aspectu trino: ⁊ sic de alijs. Declaratio ex teipo patefiet. Et sup hoc ↄsidera aspect⁹ planetarū quos poteris habere p predictos. Item ↄsidera ꝙ ex domib⁹ domus ascendētis est sup oēs alias domos itam in fortitudie ꝙ in bonitate priuilegiata. Unde sol mercurius ⁊ iupiter in ascēdēte fortificant. lūa mars et ♄ in ascendēte infortunātur: ⁊ infortunāt ascendēs. ven⁹ vero mediocriter se habꝫ. que vide ca. 6. dr̄ie. 3e. Item ↄsidera si planeta sit retrograd⁹ vel direct⁹: p cui⁹ declaratione re[...]re ad ca. 6. dr̄ie tertie. Itē planete mascu-

Predictorū Epilogus.

lini gaudēt in domib⁹ masculinis: ⁊ debilitā tur in feminis. Planete femini gaudēt in feminis ⁊ debilitātur in masculinis. Item diurni gaudent quādo sunt oriētales a sole ⁊ nocturni quādo sūt occidētales. Itez diurni masculini gaudēt in parte celi masculina: femini in femina: ⁊ nō ecōuerso. Item considera almutanch ascēdentis: ⁊ per cōsequēs totius figure. Pro cu⁹ declaratione cōsidera sextum ⁊ septimū caplm tertie dn̄e. Item considera bene pro veritate questiōis habēda ⁊ pro honore astrologi ꝯseruando tertiū ⁊ quartū ca⁹ dn̄e tertie. Item notandū ꝙ mercuri⁹ gaudet in ascendēte. Luna in tertia. Mars in sexta. Sol i.6. Jupiter in.11. Saturn⁹ in duodecia. Item mercuri⁹ gaudet cum fuerit orientalis in gemini. ⁊ cum fuerit occidētalis in virgīe. et cū fuerit sub radijs solis nō tamē cōbustus que cōbustio vocat᷑ per sextū gradum añ. ⁊ p sextum retro. Item nota ꝙ aspectus durant q̄tum durāt orbes luminis. Unde orbis sol᷑ in .15. gra. ante: ⁊ in.15. retro. Orbis lune.12. añ: et.12. retro. Orbis saturni.9. ante: ⁊.9. retro. Orbis iouis.9. ante ⁊.9. retro. Orbis martis 8. ante: ⁊.8. retro. Orbis veneris.6. ante: ⁊.6 retro. Orbis mercurij.5. ante: ⁊.5. retro. Itez fortitudo planetarū hēt q̄ttuor modis pn̄cipalibus. s. ꝯiunctōne: separatione: aspectu: et accessione: quoꝝ declaratione vide ca.6. dn̄e secūde. Item boni planete infortunātur p cōiunctionem vel oppositionem malorum: ⁊ in quarto aspectu: ⁊ in terminis malorum, similiter in eoꝝ dignitatibus. Item isortunātur boni inter duos malos: ⁊ dicūtur obsessi. Itē in combustione solis. Item quādo cōiunguntur planete retrogrado vel combusto. vel qñ est in casu suo ⁊ in cadēti ab angulo. Itez vt sint tres superiores occidētales a sole: ⁊ tres inferiores oriētales: vide ca⁹.1. differentie secūde. Itez nota ꝙ de figura celi domus p̄ma et eius dn̄s assignat᷑ eḡ. scda medico. sexta infirmitati. quarta medicis et apothecarijs. Et si ascēdēs habuit bonos planetas sub se erit eger boni reginis. si ecōuerso cōtrariū eueniet. si in decima sit malus vel infortunatus medicus nō proficiet. Et si sexta sit de signo terreo morbus est de melācolia: ⁊ sic de singul᷑. Et si signū domus. sexte sit retrogradus vl᷑ cōbustus vel in domo martis cōiunctus marti vel saturno ⁊ sine receptione. s. a dn̄o domus mortis signū mali est. Item partes medicis necessarie sunt que sequūtur. s. pars vite. ps mortis: pars fortune: pars planete interficiētis. ⁊ pars infirmitatis. Pars vite accipit᷑ in die a ioue in saturnū: ⁊ in nocte econuerso. et ꝓijcitur ab ascēdente. Pars mortis accipitur in die ac nocte a luna in gra. ⁊ minutū dom⁹ octaue: ⁊ addit᷑ desuper quos ambulauerit saturnus de signo in quo est: ⁊ ꝓijcitur ab initio signi saturni. Pars fortune accipit᷑ de die a sole in lunam ⁊ de nocte ecōuerso: ⁊ proijcitur ab ascendēte. Pars planete interficiētis accipit᷑ in die a gra. ascendentis in gra. lune: ⁊ in nocte ecōuerso: ⁊ ꝓijcit᷑ ab ascēdēte. Praticā aūt istarū partiū repies in amico medic. differentia. 3tia ca.5. Pars aūt infirmitatis sm hermetē accipit᷑ in die a saturno in martem: ⁊ in nocte ecōuerso: ⁊ ꝓijcitur ab ascendēte. Et sm quosdā antiquos accipit᷑ in die ac nocte a mercurio in martem ⁊ ꝓijcitur ab ascendēte. In amico medicoꝝ dn̄a tertia ca.2. Auctoritate hali accipit᷑ a gra. dn̄ij hore in gra. dn̄ij solis: ⁊ ꝓijcitur ab initio signi arietis dādo cuilibet signo.30. gradus.

¶ Explicit.

Quarta differen

tia est de modis ꝯseruãdi sanitatẽ et obuiandi periculis: ⁊ de igenio expellẽdi morbos de corporibus humanis q̃ tum erit possibile artifici seu ministro natu re: ⁊ de modis medendi ⁊ cõficiendi medi cinas ⁊ fortificandi eas p influẽtiam celi et precipue p inuocationẽ nõis dei supra totã influẽtiam celi.

Alteri' operis tabula.

Isti qui dicit

celi enarrant gloriã dei in se cõ tinet vndecim capitula.

Et sic est finis hoꝝ opusculoꝝ accurate ⁊ dili genter impressoꝝ: arte et industria Magistri Iohãnis trechsel alemãni: i ciuitate Lugdu nen. Anno salutis nostre. 1496. die vero. 14. octobris.